ការថែទាំខ្លួនពីជំងឺរលាកពោះវៀនធំ

健康教育处方

(កំណែជាភាសាខ្មែរ)

គ្លីនិកឱសថបុរាណចិននៃមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពកម្ពុជា- ចិន ព្រះកុសុម 考斯玛中柬友谊医院中医科

ក្រុមគ្រូពេទ្យឯកទេសប្រឆាំងជំងឺរាតត្បាតឱសថបុរាណចិន ក្រោមជំនួយរដ្ឋាភិបាលចិនមកកម្ពុជា

中国援柬埔寨中医抗疫医疗队

មជ្ឈមណ្ឌលឱសថបុរាណ កម្ពុជា- ចិន 中国-柬埔寨中医药中心

ໃឡាស្ថានខុងជឺនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា 柬埔寨皇家科学院孔子学院

មាតិកា

- 1. ជំពូកទី១៖ ជំងឺទូទៅ
- 2. មេរៀនទី១៖ ប្រព័ន្ធផ្លូវដង្ហើម
- 3. ជំងឺស្ទះផ្លូវដង្ហើមរ៉ាំម៉៉
- 4. ជំងឺអាឡែកស៊ីច្រមុះ
- 5. ជំងឺរលាកសួតបង្កដោយវីរុស
- 6. ការការពារជំងឺគ្រុនផ្ដាសាយដែលចាប់ផ្ដើមពីការមិនក្ដៅក្នុង
- 7. ជំងឺរលាកចំពង់ករ៉ាំរ៉ៃ
- 8. មេរៀនទី២៖ ជំងឺនៃប្រព័ន្ធឈាមរត់
- 9. ជំងឺលើសសម្ពាធឈាម(មនុស្សចាស់)
- 10. ជំងឺឈឺទ្រងមានស្ថិរភាព
- 11. ជំងឺខ្សោយបេះដូងរ៉ាំរ៉ៃ
- 12. ជំងឺកន្ទ្រាក់ថតបេះដូង
- 13. ឡល់គរ
- 14. ជំងឺសម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះចំពោះមនុស្សចាស់
- 15. មេរៀនទី៣៖ ជំងឺប្រព័ន្ធវំលាយអាហារ
- 16. ការថែទាំជំងឺរលាកពោះវៀនដោយខ្លួនឯង
- $17.\$ ការថែទាំនិងការព្យាបាលតាមរបបអាហារចំពោះជំងឺរាក្សូស
- 18. ជំងឺអាស៊ីតក្រពះ
- 19. ការព្យាបាលជំងឺក្រពះដោយប្រើបបរថ្នាំ
- 20. ជំងឺខ្លាញ់រុំផ្នើម
- 21. ជំងឺទល់លាមក
- 22. មេរៀនទី៤៖ជំងឺប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ
- 23. រលាកសរសៃប្រសាទមុខ(ខ្ញុំនមុខ)
- 24. աឹក្បាល
- 25. ริณษุย
- 26. មេរៀនទី៥៖ជំងឺនៃប្រព័ន្ធអង់ដូគ្រីន
- 27. ជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត
- 28. ជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី២
- 29. ជំងឺទឹកនោមផ្នែមបង្កឱ្យមានបញ្ហាតម្រងនោម

- 30. មេជៀនទី៦៖ជំងឺនៃប្រព័ន្ធឈាម
- 31. រោគសញ្ញានៃការផលិតខួរឆ្អឹងខ្នងខុសប្រក្រតី
- 32. មេរៀនទី៧៖ជំងឺនៃប្រព័ន្ធទឹកនោមនិងសន្លាក់ផ្ចឹង
- 33. ការបង្កពាគនៅផ្លូវទឹកនោម
- 34. ប្លាកនោមមានសកម្មភាពហួសកម្រិត
- 35. ជំងឺបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងការបញ្ចេញទឹកនោម
- 36. ជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្អាត
- 37. ជំងឺរលាកសន្លាក់
- 38. ជំងឺរលាកសន្លាក់ដោយការលើសជាតិអាស៊ីត
- 39. មេរៀនទី៨៖ជំងឺមហារីក
- 40. ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រុស្គាត
- 41. ជំងឺមហារីកពោះរៀនធំ
- 42. បម្រងប្រយ័ត្នចំពោះអ្នកជំងឺដែលព្យាបាលដោយប្រើគីមី
- 43. ជំពូកទី២៖ការវះកាត់និងប្រព័ន្ធជំងឺផ្សេងៗ
- 44. មេរៀនទី១៖ ជំងឺវះកាត់ទូទៅ
- 45. គ្រួសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់
- 46. ជំងឺឭសង្ងងបាត
- 47. មេរៀនទី២៖ ការវះកាត់សម្រាប់ជំងឺប្រព័ន្ធទឹកនោម
- 48. ជំងឺរីកក្រពេញប្រុស្តាត
- 49. គ្រុសក្នុងបង្ហូរនោម
- 50. ស្បែកគ្របលិង្គវែងពេក
- 51. ការមិនបង្កកំណើតរបស់បុរស
- 52. មេរៀនទី៣៖ការវះកាត់នៃជំងឺក្រពេញទឹកដោះ
- 53. ជំងឺវលាកក្រពេញទឹកដោះ
- 54. ជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ
- 55. មេរៀនទី៤៖ជំងឺឆ្អឹងកងក
- 56. ការឈឺចង្កេះ(លានឌីសឆ្អឹងខ្នុង)
- 57. ការព្យាបាលនិងការជាសះស្បើយជំងឺរលាកសន្លាក់ជង្គង់
- 58. មេរៀនទី៥៖ ជំងឺសើស្បែក
- 59. ការព្យាបាលនិងការពារជំងឺត្រអក
- 60. ការព្យាប្រាលមុន

- 61. មេរៀនទី៦៖ជំងឺមាត់ធ្មេញ
- 62. ជំងឺពងបែកមាត់
- 63. ជំងឺអញ្ចាញធ្មេញ
- 64. ជំពូកទី៣៖ជំងឺឆ្លង
- 65. មេរៀនទី១៖ជំងឺស្រឡូទែន
- 66. មេរៀនទី២៖ការបង្កាជំងឺកញ្ច្រឹល
- 67. មេរៀនទី៣៖ជំងឺអុតស្វាយ
- 68. មេមៀនទី៤៖ជំងឺកន្ទួលក្រហម ជំពូកទី១៖ ជំងឺទូទៅ

មេរៀនទី១៖ ប្រព័ន្ធផ្លូវដង្ហើម

ជំងឺស្ទះសួតរ៉ាំរ៉ៃ

តើជំងឺស្ទះផ្លូវដង្ហើមរ៉ាំដីគឺជាអ្វី ?

ជំងឺស្វះសួតរ៉ាំរ៉ែរួមមាន "ជំងឺរលាកទងសួតរ៉ាំរ៉ៃ"និង"ជំងឺហើមសួត"។

ការបង្ហាញតាមវេជ្ជសាស្ត្រ៖

ក្អក ហៀរសំលារ តឹងទ្រុង ថប់ទ្រុង ដកដង្ហើមធំ ឈឺពេលមានចលនា ដង្ហើមខ្លី បើកមាត់លើកស្មា ភ្នែកហើមដូចជាចង់ដូល ថប់អារម្មណ៍។ ជារឿយ១ដោយសារតែការបន្ថែមសារធាតុ

exopathogens ធ្វើឱ្យមានអារម្មណ៍ក្ដៅត្រជាក់។ យូរ១ទៅក៏ធ្វើឱ្យញ័រទ្រុង ស្វាយមុខនិងបបូរមាត់ ហើមពោះ ហើមអវយវៈ បើធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតមានការដកដង្ហើមដង្ហក់ ឬថប់ទ្រុង ហើមពោះ សន្ទប់ ភ្លេចខ្លាំង ប្រកាច់ និងហូរឈាមជាដើម។

អត្ថប្រយោជន៍ខែការព្យាបាលដោយឱសថបុរាណចិន៖

ការព្យាបាលរយៈពេលវែងជាមួយឱសថបុរាណចិនអាចកាត់បន្ថយចំនួននៃការអីឡើង និងចំនួននៃការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ អាចកាត់បន្ថយអាគសញ្ញា កាត់បន្ថយប្រតិកម្មមិនល្អរបស់ឱសថលោកខាងលិច ដែល ធ្វើឱ្យជីវិតមានភាពល្អប្រសើរ និងពន្យារអាយុជីវិត។

1. ாளு மலங்யழீர்க் 1 யாசுலளுக்கூர் கூழ் கிக்ஸ்யைவூலு என்பதுயக்கீயிக் 2 யாசுலளுக்கூலு கழுமைகு வியைவூலுப்பூப் கிக்ஸ்யைவூலு என்பது கைகளுக்கூறு 2 யாசுகளுக்கூறு குறும் குறு விறு கைகளுக்கூறு 3 யாசுகளுக்கூறு 3 யாசுகளுக்கூறு 3 யாசுகளுக்கூறு 3 யாசுகளுக்கூறு 4 மீர்க்கூர் கிக்ஸ் மறுவர்க்கு 4 யாசுகளுக்கூறு 4 மீர்க்கூர் கிக்ஸ் மறுவர்களுக்கு 4 மீர்க்கூர்க்கே கிக்ஸ் மறுவர்களுக்கு 4 மறுவர்களுக்கு 4 மறுவர்களுக்கையூன் கிக்கும் மறுவர்களுக்கையூன் கிக்கையூன் கிக்கும் மறுவர்களுக்கையூன் கிக்கும் மறுவருக்கையூன் கிக்கும் கிக்கிக்கிக்கும் கிக்கும் கிக்கிக்கிக்கிக்கும் கிக்கும் கிக்கிக்கிக்கிக்கிக்கிக்கிக

- 2.ការចាក់ផ្តួលវិទ្យាសាស្ត្រ៖ សម្រាប់អ្នកដែលមានជំងឺក្អក និងហឹត ត្រូវចាប់ជីពចរ Feishu, Qihai, Shenshu, Zusanli, Taiyuan, Dingchuan និង ជីពចរផ្សេងទៀត ក្រោមការណែនាំរបស់ជជួបណ្ឌិត។
- 3. การฤก ตางเมายาการข้องเลาะ์ การฤก ตางเมายาการข้องเลาะ์ เลาสัตรเ Feishu, Tiantu នิង Tanzhong ตำลงสองสา
- 4.ការចាប់សរសៃ និងម៉ាស្សា៖ ម៉ាស្សាលើជីពចរ Tanzhong និង Feishu ខ្នង និងឆ្អឹងជំនី ក្រោមការណែនាំរបស់ជជួបណ្ឌិត ម៉ាស្សាមួយថ្ងៃ1ដង សរុប 30 ថ្ងៃ។

ការថែទាំសុខភាពដោយខ្លួនឯង៖

- 1.ឈប់ជក់បារី គ្រប់គ្រងលើការបំពុលការងារ និងបរិស្ថាន កាត់បន្ថយការស្របឧស្ម័ន និងភាគល្អិតដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់
- 2.បង្កាជំងឺផ្តាសាយ ស្លៀកសម្លៀកបំពាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងធ្វើការក្នុងកម្រិតសមស្រប អាចប្រើផ្សែងថ្នាំចិន ជូតច្រមុះ ម៉ាស្សាជីពចរ Yingxiang ច្របាច់ចំណុច Hegu ឬចំណុចត្រចៀក។ លា
- 3.ញ៉ាំអាហារដែលងាយរំលាយ និងស្រួបយក។ ជ្រើសជីសអាហារដែលសម្បូរជីវជាតិដូចជាទីកដោះគោ ស៊ុត សាច់ជ្រុកគ្មានខ្លាញ់ និងសណ្តែក បរិភោគពុទ្រាក្រហម មើមថ្នាំ និង coix seed ដើម្បី ជង្រឹងលំពែង។ គ្រាប់អាល់ម៉ុងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ក្រលៀន ផ្កាលីលី ផ្នែសារី និងអាហារផ្សេងទៀតដែលជីវជាតិសម្រាប់សួរ និងជំរុញរាងកាយ។ ចៀសវាងការញ៉ាំច្រើន ចៀសវាងការប្រែប្រាលអារម្មណ៍ ហួសហេតុ តមអាហារដែលមានរសជាតិត្រជាក់ ហីរ ខ្លាញ់ ផ្នែម និងថ្ងៃ។
- 4.ឈឺនៅរដូវរងាព្យាបាលនៅរដូវក្ដៅ ពង្រឹងស្ងួត ពង្រឹងលំពែង និងផ្ដល់ភាពកក់ក្ដៅដល់តម្រងនោមក្នុងរដូវក្ដៅ ដើម្បីជំនួយថាមពល និងជម្រះធាតុអាក្រក់ក្នុងខ្លួន។ រួមទាំងការបិទបន្ទះថ្នាំ និងការដាក់ថ្នាំ។
- 5.លំហាត់ប្រាណមុខងារផ្លូវដង្ហើម៖ ដកដង្ហើមបប្តូរមាត់ ផ្គុំប៉េងប៉ោង។
- 6.លំហាត់ប្រាណឱ្យបានសមរម្យ ដូចជា Tai Chi, Qigong, Baduanjin ប្រត់យឹតៗ ឡើងភ្នំ ហែលទឹកជាដើម។

ជំងឺហឹត

តើជំងឺហឺតជាអ្វី? ជំងឺហឺតទងសួតគឺជាជំងឺដែលបង្កឡើងដោយស្នេស្មដែលជាប់ក្នុងសួត ឬត្រូវបានប៉ះ ដែលខាំឱ្យស្នេស្មទៅស្នះផ្លូវដង្ហើម សួតមិនចុះមក និងមានការឡើងស្នេស្មដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានជំងឺហឺតកើតឡើង។ ក្នុងអំឡុងពេល ជំងឺនេះពីឡើង ធ្វើឱ្យមានសំឡេងសំឡេងសំឡេងក្នុងបំពង់កពេលដកដង្ហើម ដង្ហើមខ្លី ពិបាកដកដង្ហើម និងអសមត្ថភាពក្នុងការដេក។ រោគសញ្ញាខាងលើអាចត្រូវបានធ្វាស្រាលដោយការព្យាបាលច្រូវស្រាលដោយការព្យាបាលច្រូវស្រាលដោយការព្យាបាលច្រូវស្រាលដោយខ្លួនឯង។

គុណសម្បត្តិនៃការព្យាបាលតាមបែបឱសថបុរាណចិន៖ ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ឱសថបុរាណចិនមានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលយ៉ាងល្អលើជំងឺហឹត តាមរយៈវិធីផ្សេងៗ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខុសៗគ្នា ជាពិសេសមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការ ព្យាបាលនៃជំងឺហឹតឱ្យបានធូរស្បើយឆ្នាំង ព្រោះឱសថចិនក៏អាចកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ និងបរិមាណប្រើប្រាស់របស់ឱសថលោកខាងលិចផងដែរ។

ការព្យាបាលដោយថ្នាំចិន

ការព្យាបាលដោយមិនប្រើថ្នាំ

- 1. ដំណាក់កាលជីឡើង៖ 1ហឹតដោយសារត្រជាក់ ឆ្នាំរំលាយស្នេសូ ស្នេសួរលាយ និងដកដង្ហើមបានធម្មតា 2ហឹតដោយសារក្ដៅ ឆ្នាំរំលាយស្នេស្មបំបាត់ក្អក ឆ្នាំរំលាយស្នេសូ
- 2. :ம::எஸ்கோர்ஷாவீய் 🛈 வுக கிகல்ர்க்களும் விவிசாவூதார்ற்றத்வுக கிறிசவுகக்களுக்கலிர்க் சிலமாவூத்தபறுப்பிக இவுக்களுக்களைக்கும் எடுக்காழக்களை கிகப்பங்கிகியிக

ការចាក់ម្មួលវិទ្យាសាស្ត្រ៖ ក្រោមការណែនាំរបស់ជជួបណ្ឌិត អាចធ្វើការចាក់ម្មួលវិទ្យាសាស្ត្រលើជីចចរចង្អូរមេដៃ កដៃ កញ្ចឹងក ចន្លោះឆ្អឹងងងកាំចិត កណ្តាលដើមទ្រង និងជីចចរផ្សេងៗទៀត។

ការព្យាបាលដោយការបិទបន្ទះថ្នាំ៖ ការព្យាបាលដោយការបិទថ្នាំនៅចំណុចជីបចរ ដោយបិទនៅជាប់នឹងចំណុចគល់ផ្តឹងស្នាបប្រចៀវ ចន្លោះផ្តឹងដងកាំបិទ និងកណ្តាលដើមទ្រង។

ការព្យាបាលដោយសង្កត់ជីបចរត្រចៀកសំខាន់១៖ ស្ងួត ក្រពេញអាវ្រុងណល បំពង់ខ្យល់ ជំងឺហឹត, បាសាទិក។ នៅពេលជីឡើង ត្រូវចាក់ម្ពូល ហើយបង្វិលទៅ បង្វិលមក ដែលផ្តល់ការរំញោចឆ្នាំង (យោងទៅតាមការអាចទ្រាំបានរបស់ អ្នកជំងឺ) ត្រូវចាក់ 1- 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ បន្ទាប់ពីមានភាពនឹងនះ អាចចាក់មួយថ្ងៃម្តង ឬរំលងមួយថ្ងៃ 1 ដង ដោយរំញោចក្នុងកម្រិតមធ្យម។ អាចធ្លាស់ប្តូរត្រខៀកទាំងសង ដើម្បីចាក់បាន។

ព្យាបាលដោយរបបរលាវារ :

1. រ៉ាល់ណាត់៖ យកវ៉ាល់ណាត់ 1000 ក្រាមកិនឱ្យម៉ត់ ថែម 500 ក្រាមខែខ្លាញ់ផ្ចឹង លាយទឹកឃ្មុំជាមួយស្រាមួយស្លាបព្រាបាយនៅពេលព្រឹក។ សម្រាប់អ្នកដែលមិនអាចពិសាគ្រឿងស្រវឹងបាន អាចលាយជាមួយ ទឹកភ្នៅបាន ហើយត្រូវតមសាច់ពពែ។ សក្តិសមសម្រាប់ការក្អកពុំដីនិងស្មតខ្សោយ ជំងឺហឺត ទល់លាមក និងសុខភាពទន់ខ្សោយក្រោយពេលមានជំងឺ។

- 2. បបរអាល់ម៉ុង៖ ចិតសំបកអាល់ម៉ុង 10ក្រាម កិនឱ្យម៉ត់ ហើយយកទៅស្លេរ បន្ទាប់មកអូសភាកចេញ បន្ថែមអង្គរជប៉ុន 50ក្រាម ស្ករក្នុងបរិមាណសមស្រប ថែមទឹកដើម្បីដាំជាបបរ ត្រូវបរិភោគក្ដៅ១ពីរដងក្នុងមួយ ថ្ងៃ។ ស្នេស្ទនេះជាឱសថដ៏ល្អសម្រាប់ព្យាបាលការកួក និងហឹត ព្រោះអាចជួយ រំលាយស្នេស្ត បំបាត់កួក និងបំបាត់ហិត។
- 3. ស៊ុបផ្កាលីលី៖ ផ្កាលីលីស្រស់30 ក្រាម បកសម្បក រួចលាងសម្អាត ហើយដាក់ដាំក្នុងកម្ដៅមធ្យម រម្ចាស់យឺតៗក្នុងកម្ដៅ១០។ ចម្អិន 30 នាទីសីម បិទភ្លើង បន្ថែម OSmanthusបន្តិច ត្រាំវាជាមួយផ្កាលី លី ទុកចោលកន្លះម៉ោង ទើបអាចទទួលទានបាន ហើយក៏អាចទទួលទានផ្កាលីលីផងដែរ។ សក្ដិសមសម្រាប់អ្នកដែលមានសូតឡោយ ហើយមានប្រសិទ្ធភាពចិញ្ចឹមថែទាំនិងចិញ្ចឹមសូត។

តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីគ្រប់គ្រងជំងឺហឺត និងការពារការធីឡើងនៃជំងឺហឹត?

1. នៅឱ្យឆ្ងាយពីវត្ថុដែលអាចបង្កឱ្យមានការពីឡើងនៃជំងឺហ៏ត។ 2.លេបថ្នាំតាមការណែនាំរបស់ជជួបណ្ឌិត។ 3.ត្រូវទៅមន្ទីរពេទ្យ 2-4 ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ដើម្បីពិនិត្យសុខភាព និងស្ថានភាពខែការប្រើប្រាស់ថ្នាំ ទោះបីជា
អ្នកមានអារម្មណ៍ផ្សាស្រាល ឬគ្មានបញ្ហាដកដង្ហើមក៏ដោយ។ 4.អ្នកជំងីក៏គួរតែមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយបុគ្គលិកពេទ្យ ដើម្បីបង្កើតភាពស្និទ្ធស្នាល។ សកម្មភាពដែលរៀបចំដោយអ្នកជំងឺហឹតក៏គួរតែចូលរួមផងដែរ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការ
យល់ដឹងអំពីជំងឺហឺត វិធីបង្ការ និងព្យាបាល។ ការចេះពីបច្ចេកទេសនៃការវិនិច្ឆ័យរោគ ក៏មានសារៈសំខាន់ផងដែរ ដូចនេះអ្នកគ្រវតែចេះវិនិច្ឆ័យពីអាការៈជំងឺដោយខ្លួនឯង ដើម្បីអាចប្រើប្រាស់ថ្នាំឱ្យបានគ្រឹមត្រវ។

ជុំដូរមន្លើកវ្រ្តីនៃគំះ

ជំងឺរលាកច្រមុះអាឡែហ្ស៊ី ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាអាឡែហ្ស៊ីច្រមុះ វាជាជំងឺអាឡែហ្ស៊ីដែលកើតឡើងនៅក្នុងភ្នាសច្រមុះ វាត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទគឺ៖ តាមអាយុកាល និងតាមរដូវកាល។ ការបង្កជំងឺ របស់វា កកើតឡើងដោយសារការស្រួបយកសារធាតុអាឡែហ្ស៊ីដែលធ្វើឱ្យមានប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីក្នុងខ្វះ ដូចជា ធូលីដី សត្វល្អិត ផ្សិត លាមកសត្វ រោមសត្វជាដើម។ ជំងឺអាឡែហ្ស៊ីច្រមុះតាមរដូវកាល ភាគច្រើនកើតឡើងដោយសារសារធាតុអាឡែហ្ស៊ីដូចជាលម្អងផ្កា និងរុក្ខជាតិអាតេមីស៊ី ដែលត្រូវបានគេហៅថាជំងឺអាឡែ ហ្ស៊ីដោយលម្អងផ្កា។ នៅក្នុងជជ្ជសាស្ត្រចិនត្រូវបានគេហៅថា "ជំងឺច្រមុះ" ។

មូលហេតុនិងដំណើរការនៃការបង្កជំងឺ៖ ជជ្ជសាស្រ្តចិនយល់ថា ជំងឺនេះទាក់ទងទៅនឹងកត្តាដូចជា សូតឡោយ លំពែងខ្សោយ និងតម្រងនោមខ្សោយជាដើម។

ការចេញជាគសញ្ញាចម្បង១ ដូចជា រមាស់ច្រមុះ កណ្ដាស់ ហៀរសំបោរច្រើន និងតឹងច្រមុះ។ ការពិនិត្យតាមច្រមុះបានបង្ហាញថា ភ្នាសច្រមុះស្លេក និងហើម។

ការព្យាបាលចម្រះ

- 1.កម្ចាត់ប្រភពដើមហេតុរបស់ជំងឹst ជៀសវាង និងកាត់បន្ថយការប៉ះពាល់សារធាតុអាឡែហ្ស៊ី។
- 2.ការវិភាគនិងការព្យាបាល៖ ផ្នែកលើអាការៈជំងឺ រោគសញ្ញាអាចបែងចែកជា សួត និងលំពែង ខ្សោយ ភាពជាប់គាំងនៃសរសៃឈាមសួត និងលំពែង និងតម្រង់នោមខ្សោយ ហើយទទួលយកការព្យាបាល តាមឱសថចិនដែលត្រូវគ្នានឹងជំងឺនោះ។
- 3.ការត្រៀមញុំក្នុងមន្ទីរពេទ្យ៖ ថ្នាំ Yuchan Weifei Wan និងថ្នាំបញ្ចុះកម្ដៅបន្ទូវច្រមុះជាដើមដែលត្រូវបានប្រើជាថ្នាំជំនួយក្នុងមន្ទីរពេទ្យ។
- 4.ការចាក់ផ្តុលវិទ្យាសាស្ត្រ + ការព្យាបាលដោយការសង្កត់ជីបចរត្រចៀក លើជីបចរ Yingxiang, Yintang, Qianting, Dazhui, Hegu, Zusanli, Neibi, Fei, Shenmen, Pizhixia និងជីបចរផ្សេងៗទៀត។

- 5.ការព្យាបាលដោយការចិទបន្ទះថ្នាំ៖ ការត្រៀមថ្នាំក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដូចជា Sanfutie និង Sanjiutie ។
- 6.ការព្យាបាលផ្សេងទៀត៖ រួមមាន ភ្លើងក្រហម ការប្រើប្រាស់រលកអេឡិចត្រម៉ាញ៉េទិច និងការព្យាបាលបំបាត់អាឡែហ្ស៊ីជាដើម។
- 7.ការថែទាំលើវបបអាហារ៖ ការព្យាបាលដោយរបបអាហារត្រវបានណែនាំដោយយោងទៅតាមលក្ខណៈរបស់អ្នកជំងឺ និងភាពខុសគ្នានៃរោគសញ្ញា។

ជំងឺរលាកសូតដែលបង្កដោយវីរុស

ជំងឺរលាកសួតដោយវីរុស គឺជាជំងឺរលាកទងសួតដែលបណ្តាលមកពីការដ្ឋងវីរុសផ្សេង១។ ភាគច្រើនកើតឡើងនៅរដូវរងានិងនិទាឃរដូវ។ ការចេញជាគសញ្ញា ជាទូទៅមានស្ថានភាពស្រាល។ ជាគសញ្ញាសំខា ន់១គឺ ក្អកស្ងួត ក្តៅខ្លួន ពិបាកដកដង្ហើម និងបាត់បង់ចំណង់អាហារ។ ជាគសញ្ញានៅសូតមានតិចតួច ហើយចំនួនកោសិកាឈាមសគឺធម្មតា ឬកើនឡើងបន្តិច។ កាំរស្មីអ៊ិចទ្រូងបានបង្ហាញពីស្រមោលរលាក។ ជាទូទៅ ជំងឺនេះមានរយៈពេលប្រហែល 1-2 សប្តាហ៍។

មូលហេតុ

ជំងឺលោកស្លួតដោយវីរុស គឺជាជំងឺរលាកទងស្លួតដែលបណ្តាលមកពីការផ្លួងវីរុសផ្សេង១។ មេរោគដែលតែងតែជួបប្រទះជាញឹកញាប់ មានដូចជា មេរោគគ្រុនផ្តាសាយ បន្ទាប់មកគឺវីរុស
parainfluenza, cytomegalovirus, adenovirus, rhinovirus, coronavirus និង enteroviruses មួយចំនួនទៀតដូចជា
coxsackie, echovirus ជាដើម ហើយក៏រាប់បញ្ចូលទាំងជំងឺអុតស្វាយ សួច មេរោគកញ្រ្តីល មេរោគ syncytial ផ្លូវដង្ហើម ។ល។

រោគសញ្ញា៖

ចាប់ផ្តើមឈឺស្រាល១ ឈឺក្បាល អស់កម្លាំង ក្តៅខ្លួន ក្អក ក្អកស្ងួត ឬមានកំហាកស្អិតតិចតួច ដែលជារោគសញ្ញាស្រាល១។

2.អ្នកជំងឺដែលមានភាពស៊ាំចុះខ្សោយ នឹងមានអាការៈជំងឺឈឺធ្ងន់ ដោយមានគ្រុនក្ដៅខ្លាំង ញ័រទ្រូង ដកដង្ហើមខ្លី ស៊ីយ៉ាណូស និងហត់ឡើយខ្លាំង ដែលអាចអមដោយការតក់ស្គុត ជំងឺខ្សោយបេះដូង និងជំងឺ azotemia ។ ចំនួនកោសិកាឈាមសមានលក្ខណៈធម្មតា ឬថយចុះ។ ចំនួនកោសិកាឈាមសអាចត្រូវបានកើនឡើងចំពោះអ្នកជំងឺដែលមានការឆ្លងមេរោគបាក់តេរី។ កាំរស្មីអ៊ិចទ្រូងបង្ហាញថា តាម បណ្ដោយវាលសូត មានភាពស្រអាប់ ដូចកញ្ចក់ប្រឡាក់ដី ឬអាប់ ជាធម្មតាសូតពីរដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ នឹងវិវឌ្ឍទៅជាភាពស្រអាប់រួមយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

ការព្យាបាលបែបចិន៖

ւայւմենենեւ ւթներենեն արտաներության արտաներություն արտաներության արտաներություն արտաներության արտաներության արտաներություն արտաներության արտ

ការការពារជំងឺគ្រុនផ្កាសាយដែលចាប់ផ្តើមពីការមិនក្តៅក្នុង

មនុស្សជាច្រើនយល់ថាពេលដែលពួកគេក្ដៅក្នុង គឺងាយនឹងផ្ដាសាយ ហើយរាល់ពេលដែលគេផ្ដាសាយ តែងតែជាប់ព័ន្ធជាមួយនឹងក្ដៅក្នុង ហេតុអ្វីបានជាក្ដៅក្នុង ងាយនឹងធ្វើឱ្យផ្ដាសាយ? គេត្រូវនិយាយពីអត្ថន័យនៃការ ក្ដៅក្នុង ធាតុភ្លើងគឺជាធាតុដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងចំណោមធាតុសំខាន់១ទាំងប្រាំដែលបង្កើតរូបកាយមនុស្ស។ រូបរាងកាយមនុស្ស កើតឡើងពីធាតុមាស ឈើ ទឹក ភ្លើង និងដី ដែលសំដៅលើស្ងួត ផ្លើម ក្រលៀន បេះដូង និង លំពែង។ ទឹកភ្លើងគឺជាសញ្ញានៃ yin និង yang តុល្យភាព yin និង yang ហើយធាតុទាំងប្រាំមានអន្តរកម្មនឹងគ្នា ហើយទប់ទល់នឹងគ្នា ប្រសិនបើធាតុណាមួយ ឬច្រើនក្នុងចំណោមធាតុទាំងប្រាំ មិន ប្រក្រតីដោយមូលហេតុណាមួយ វានឹងធ្វើឱ្យអតុល្យភាពនៃ yin និង yang ហើយងាយនឹងកើតជំងឺ។ បើនិយាយលម្អិត ការក្ដៅក្នុងបណ្ដាលមកពីធាតុភ្លើងក្ដៅខ្លាំង មូលហេតុចម្បងមកពីការច្រួយបារម្ភហួសហេតុ ខឹងផេរណ៍ បរិភោគអាហារហ៍រខ្លាំង ធ្វើការងារហួសកម្លាំងដែលបំផ្លាញដល់ Yin ហើយធាតុភ្លើងកើតឡើង មួយផ្នែករាងកាយមនុស្សត្រូវទឹកមកជួយសង្គ្រោះ ពោលគឺសភាវគតិចង់ដេក មិនចង់បរិភោគអាហារ ឬចង់ បរិភោគអាហារសាប១ ត្រូវការបញ្ចេញកំហឹងជាដើម។ ប្រសិនបើអ្នកអាចជាសះស្បើយតាមវិធីជួយខ្លួនឯងដូចខាងលើបានទាន់ពេល នោះ Yinនឹងប្រសើរឡើង ធាតុភ្លើងនឹងថយចុះ ហើយមិនជាយមានជំងឺដែរ ផ្ទុយទៅ វិញប្រសិនជំងឺនៅតែមិនផ្ទវង្សកម្រាល ហើយការសង្គ្រោះខ្លួនឯងមិនកម្រិតទេ ធាតុភ្លើងខាងក្នុងនឹងឡើងខ្លាង ហើយចេញពាគសញ្ញាដូចជា បំពង់កស្ងួត ភ្លែកក្រហម ក្ដៅក្នុងច្រមុះ ឈឺមាត់ ស្រេកទឹក ឈឺអណ្ដាត និងឈឺ ធ្មេញជាដើម។ ពេលនោះ អង់ទីគំរផ្លូវដង្ហើម និងផ្លូវវិសាយអាហារនឹងចុះខ្សួយ បើតាមជជ្ជសាស្ត្របុពុរណ៍ចិនបានឱ្យដឹងថា អនាម័យសម្រាប់ទប់ទល់នឹងសារធាតុកខ្វក់ពីខាងក្រៅចុះខ្សោយខ្លាំង ហើយសមត្ថភាពទប់ទល់ នឹងសារធាតុកខ្វក់ពីខាងក្រៅកំពីខាងក្រៅចុះខ្សោយខ្លាំង ហើយសមត្ថភាពទប់ទល់ និងសារធាតុកខ្វក់ពីខាងក្រាក់ទំនៃនេះ ដូចច្រះហើយនៅពេលភាកាសធាតុក្រែប្រេល ឬការឆ្លងនេះជាពន្ធដែននេះ គេជាជំនំ និងផ្លូវវិតបានការក្ដាប្រមព្វលេលភាពកាន្តកំពីខាងក្រាក់ទំនំជំនំក្រាក់ដីផ្ដាសាយយ៉ងងគឺជាសាយយ៉ងងពីព្រងការគេបំទល់

ដូច្នេះហើយ ការការពារជំងឺផ្តាសាយ និងផ្តាសាយ គួរចាប់ផ្តើមពីការមិនក្តៅក្នុង ត្រូវផីកទីកឱ្យបានច្រើន ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការបញ្ចេញជាតិពុល ហើយកាត់បន្ថយញុំអាហារហីរ និងខ្វាញ់។ ជាទូទៅ ត្រូវយកចិត្ត ទុកដាក់លើការធ្វើការងារ និងសម្រាកឱ្យបានសមរម្យ សម្រាក និងគេងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ត្រូវមានអនាម័យ លាងដៃឱ្យបានញឹកញាប់ ត្រូវមានខ្យល់ចេញចូលក្នុងបន្ទប់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ញុំគ្រាប់ធញ្ញជាតិ ផ្នែឈើ និងបន្លែ ឱ្យបានច្រើន ដើម្បីធានាឱ្យការបន្ទោរបង់បានស្រល កាត់បន្ថយការខឹង និងការនឿយហត់។

ជំងឺវលាកចំពង់ករ៉ាំដ៉

ជំងឺរលាកបំពង់ករ៉ាំម៉ី គឺជាជំងឺមួយប្រភេទដែលទាក់ទងនឹងសំឡេង គឺសំដៅទៅលើការរលាករ៉ាំម៉ីដែលបណ្តាលមកពីការឆ្លងបាក់តេរីទៅលើភ្នាសរំអិលនៃបំពង់ក ដែលជាអំបូរនៃប្រភេទ"ជំងឺរលាកបំពង់ករ៉ាំម៉ី"
នៅក្នុងជជ្ជសាស្ត្រចិន។ ភាគច្រើនកើតមានចំពោះអ្នកដែលមានជំងឺរលាកបំពង់កភ្លាមៗដែលតែងតែជីឡើងវិញ ឬអូសបន្ធាយមិនងាយជា អ្នកដែលប្រើប្រាស់សំឡេងក្នុងការងារ ដូចជាគ្រូបង្រៀនជាដើម អ្នកជក់
បារីនិងផឹកស្រាលើសកំណត់ ឬដោយសារទទួលឥទ្ធិពលពីជំងឺដែលនៅសរីរាង្គជិតគ្នា ដូចជា រលាកច្រមុះរយៈពេលម៉ង រលាកក្រពេញសងខាងច្រមុះ ការឡើងស្នេស្មក្នុងបំពង់ផ្លូវដង្ហើមផ្នែកខាងក្រោម ការច្រាល
ក្រពះនិងបំពង់អាហារជាដើម។

មូលហេតុនិងដំណើរការនៃការបង្កជំងឺ៖ ជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនជឿថា៖ "ការខូចខាតកម្លាំងរបស់សួត" អាចជាមូលហេតុនិងដំណើរការនៃការបង្កជំងឺបំពង់កវ៉ាំរ៉ៃ ក្នុងនោះរួមមាន សួតនិងតម្រងនោមខ្សោយ លំពែងឡោយ ស្វេស្មខាប់ឈាមកកជាដើម។

ការបង្ហាញអាការៈ សំឡេងស្អក ឬអមដោយបំពង់កស្ងួត មានស្នេស្មជាដើម។ ពេលពិនិត្យ នឹងឃើញការកកស្ទះស្នេស្សាំរីវិនៃក្រឡែត ការកកស្ទះភ្នាសរំអិលនៃបំពង់សំឡេងរ៉ាំរ៉ី ឬភ្នាសរំអិលនៃបំពង់សំឡេងឡើង ក្រាស់ ឬផ្នែកនៃបំពង់កមានភាពស្ងួត ទ្រោមស្វិត និងមានឃើញទីករំអិលតិចតូចនៅតាមផ្នែក។

ការព្យាបាលចម្រុះ

- $oldsymbol{1}$.កម្ចាត់ដើមហេតុនៃជំងឹst សម្រាកឱ្យបានត្រឹមត្រវ ស្វះស្វែងព្យាបាលរកឫសគល់ដែលបង្កជំងឹ ឈប់ជក់បារី និងគ្រឿងស្រវឹង។ល។
- ការវិភាគនិងការព្យាបាលបែបជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិន៖ យោងតាមស្ថានភាពអាគសញ្ញាអាចបែងចែកបាននូវប្រភេទនៃការព្យាបាលដូចជា សួតនិងតម្រងនោមឡោយ សួតនិងលំពែងឡោយ ស្នេស្មទាប់ ឈាម
  កកជាដើម ហើយត្រូវប្រើប្រាស់ឱសចបុរាណចិនទៅតាមជំងឺនោះ ដើម្បីព្យាបាល។
- 3.ការត្រៀមញុំក្នុងមន្ទីរពេទ្យ៖ ការត្រៀមញុំក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដូចជាញុំគ្រាប់ Qingyan Runhou Wan និងញុំ JING YAN WAN អាចត្រូវបានប្រើជាញុំជំនួយក្នុងការព្យាបា

4.ការព្យាបាលផ្សេងទៀត៖ រួមទាំងការស្រួបចំហាយ ការបិទបន្ទះថ្នាំតាមជីបចរ ពន្លឺក្រហម ការចាក់ម្ជុលវិទ្យាសាស្ត្រ ការម៉ាស្សា និងការប្រើប្រាស់រលកអេឡិចត្រូម៉ាញ៉េទិច។ល។

5.ការព្យាបាលបំពង់សំឡេង៖ ផ្តល់ការណែនាំទាក់ទងនឹងសំឡេងទៅតាមស្ថានភាពរបស់អ្នកជំងឺ។

6.ការថែទាំលើរបបអាហារ៖ ណែនាំរបបអាហារ ដោយផ្នែកទៅតាមលក្ខណៈរាងកាយរបស់អ្នកជំងឺ។

មេរៀនទី២៖ ជំងឺនៃប្រព័ន្ធឈាមរត់

ជំងឺលើសសម្ពាធឈាមមនុស្សចាស់

ជំងឺលើសឈាមគឺជាកត្តាហានិក័យដ៏សំខាន់បំផុតសម្រាប់ជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល (ដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល) និងជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង ក្នុងចំណោមប្រជាជនវ័យចំណាស់នៅក្នុងប្រទេសចិន
អត្រានៃជំងឺលើសឈាមគឺ 49.12% មានអាយុលើសពី 60 ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នប្រទេសចិនមានអ្នកជំងឺលើសឈាមរហូតដល់ 83លាន46 ថ្មីឧនាក់ ដែលមានបរិមាណនាំមុខគេក្នុងពិភពលោក
ហើយក្នុងចំណោមមនុស្សចាស់ 2 នាក់មាន 1 នាក់កើតជំងឺលើសឈាមនេះ។

ងាកសញ្ញានិងលក្ខណៈនៃជំងឺលើសឈាមមនុស្សចាស់• ជំងឺលើសឈាមក្នុងវ័យចំណាស់ងាយនឹងបង្កជាជំងឺស្ទះសរសៃឈាម សរសៃឈាមរួមតូច ដែលជាកត្តាហានិភ័យដ៏គ្រោះថ្នាក់របស់ជំងឺសរសៃ ឈាមបេះអ្នង និងដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល។ ស្របពេលនោះដែរតម្រងនោម ខួរក្បាល បាតរ័ក្នក និងសរសៃឈាមអាតែ របស់មនុស្សចាស់ដែលឈឺរយៈពេលវែង នឹងមានកម្រិតខូចខុសៗគ្នា។ ជំងឺ លើសឈាមមនុស្សចាស់ត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈដូចជា ការឡើងសម្ពាធឈាម សម្ពាធជីពចរកើនឡើង ការប្រែប្រួលសម្ពាធឈាមខ្ពស់ មានសម្ពាធឈាមខ្ពស់និងខ្សោយ ហើយងាយថយចុះសម្ពាធ ឈាម និងសម្ពាធឈាមចុះស្របពេលជាមួយគ្នាក្រោយបាយរួច ភាពខុសគ្នានៃសម្ពាធឈាមរវាងពេលព្រឹកនិងថ្ងៃ ហើយកើតជំងឺផ្សេងៗច្រើនមុខ និងមានអាការៈជាច្រើន។

mរព្យាបាលដោយថ្នាំ៖ "មានវិធីតែមួយ" ៖ គឺប្រើថ្នាំពេញមួយជីវិត

"ចំណុចមូលដ្ឋានមានពីរ"៖ ប្រសិទ្ធភាពរយៈពេលយូរគឺប្រសើរជាងប្រសិទ្ធភាពរយៈពេលខ្លឹ

"តំណាងមានបី"៖ គឹធ្វើឱ្យមានស្ថិរភាព និងកាត់បន្ថយសម្ពាធ ការពារសរីរាង្គ ប្រើថ្នាំរួមបញ្ចូលគ្នា។

រ**បបអាហារ៖** របបអាហាររបស់អ្នកជំងឺលើសសម្ពាធឈាម គួរតែបន្ថយអំបិល និងខ្លាញ់ ហើយតមតែក្រាស់ កាហ្វេ ថ្នាំជក់ គ្រឿងស្រវឹង។ល។ បន្លែដែលមានប្រសិទ្ធិភាពកាត់បន្ថយសម្ពាធឈាមឡើង រួម មាន celery, ព្រលឹត, បន្លែសមុទ្រ, Chrysanthemum garland, ផ្សិតត្រចៀកកណ្ដុរ, ប៉េងប៉ោះ, សារ៉ាយសមុទ្រ, លាសហូល, ពុទ្រាភ្នំក្រហម, ឪឡឹក, សណ្ដែក ខៀវ, ពោត, គ្រាប់ផ្កាឈូក, ទឹកខ្មេះ, ទឹកឃ្មុំ, សណ្ដែក។ល។

ការណែតាំអំពីលំហាត់ប្រាណ• លំហាត់ប្រាណសម្រាប់មនុស្សចាស់គួរតែប្រកាន់នូវគោលការណ៍" លំហាត់ប្រាណសមរម្យ និងហាត់តាមកម្លាំង" ការដើរ និងការដើរលឿន សក្តិសមសម្រាប់មនុស្ស ចាស់ លំហាត់រាងកាយ និងផ្លូវចិត្តដូចជា Baduanjin និងការហាត់ថៃជី ក៏សក្តិសមសម្រាប់មនុស្សចាស់ដែរ។

គគ្គីះសុខភាព• ឈប់ជក់បារីនិងស្រា៖ ការជក់បារីអាចបង្កើនភាពស្អិតក្នុងសរសៃឈាម ហើយការជក់បារី និងការឡើងសម្ពាធឈាមខ្ពស់មានទំនាក់ទំនងគ្នា ដែលវានីងបង្កើនអត្រាកើតជំងឺសរសៃឈាម បេះដូង និងសរសៃឈាមខួរក្បាលយ៉ាងខ្លាំងចំពោះមនុស្សចាស់។ ការទទួលទានគ្រឿងស្រវឹងមានផលប៉ះពាល់លើប្រព័ន្ធប្រសាទ ប្រព័ន្ធភាពស៊ាំ និងការរំលាយអាហាររបស់មនុស្សចាស់ មនុស្សចាស់គួរ "ផឹកតិច និងឈប់ជីកស្រាឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន"។

តុល្យភាពផ្លូវចិត្ត៖ បន្ទាប់ពីមនុស្សចាស់បន្ទាប់ពីបានធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ រកឃើញថាមានសម្ពាធឈាមឡើងខ្ពស់ ពួកគាត់មិនចាំបាច់ព្រួយបារម្ភពេកនោះទេ ពួកគេគួរតែរក្សាអារម្មណ៍ល្អ យល់ច្បាស់ពីជំងឺ និង សកម្មក្នុងការសហការព្យាបាល ជៀសវាងទទួលរងការរំញោចអារម្មណ៍មិនល្អ ត្រូវរក្សាអារម្មណ៍វីករាយ បណ្តុះចំណង់ចំណូលចិត្ត និងបង្កើនសកម្មភាពរស់នៅ។ យោងតាមលក្ខណៈរបស់អ្នកជំងឺលើសសម្ពាធឈាម លក្ខណៈនៃឱសថបុរាណចិនត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ក្នុងការព្យាបាល ហើយជជ្ជបញ្ហាដែលមានប្រសិទ្ធភាពអូចជា Qingxuan Jiangya Decoction និង Honglong Xiahai Decoction ជាដើម ដែលច្រើរតែឯង ហើយអាចប្រើជាមួយឱសថលោកខាងលិច ដើម្បីបន្ថយសម្ពាធឈាម ដោយត្រូវចាប់ផ្ដើម ពីកម្រិតតូច ក្នុងការកាត់បន្ថយសម្ពធឈាមបន្តិចម្តង១។ ជ្រើសជីសថ្នាំដោយប្រុងប្រយ័ត្ន សង្កេតឱ្យបានហ្មត់ចត់។ ព្យាបាលរួមគ្នា ដើម្បីឈានដល់កម្រិតបន្តិចម្តង១។ តាមដានសម្ពធឈាម ដើម្បីជៀស វាងការឡើងចុះសម្ពាធឈាម។ ត្រូតពិនិត្យសម្ពធឈាម ដើម្បីយល់ពីការប្រែប្រួលសម្ពធឈាម។ ការព្យាបាលជាលក្ខណៈបុគ្គល អាចបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងឲ្យវគុណភាពជីវិតរបស់អ្នក ជំងឺវ័យចំណាស់ និងកាត់បន្ថយបរិមាណនៃឱសថលោកខាងលិច ដែលមានផលប៉ះពាល់ កាត់បន្ថយការខ្លួចខាតសរីរាង្គដ៏ទៃ និងផលវិបាកផ្សេង១។

ជំងឺឈឺទ្រុងមានស្ថិរភាព

ជំងឺឈឺទ្រុងមានស្ថិរភាពគឺជាជំងឺបេះដូងមួយប្រភេទ។ ដោយសារការនឿយហត់ ការរំជួលអារម្មណ៍ និងកត្តាផ្សេង១ជាច្រើនទៀតដែលទាំឱ្យតម្រូវការនៃអុកស៊ីសែនរបស់បេះដូងកើនឡើង ហើយសរសៃ ឈាមបេះដូងរួមតូចដែលមិនអាចផ្គត់ផ្គង់ឈាមគ្រប់គ្រាន់ទៅកាន់បេះដូង ដែលលេចឡើងនូវជាគសញ្ញាជជ្ជសាស្ត្រ ដូចជាកង្វះអុកស៊ីសែននិងឈាមជាបណ្ដោះអាសន្ន ដែលបង្ហាញចេញជាអារម្មណ៍ថប់ដង្ហើម ដូច ជាមានអ្វីសង្កត់ផ្នែកខាងមុខនៃបេះដូងនិងផ្នែកខាងក្រោយនៃធ្នឹងទ្រុង ជំងឺនេះហៅម៉្យ៉ាងទៀតថាជាជំងឺឈឺទ្រុងមានស្ថិរភាពដោយសារការនឿយហត់ ។

1. រោគសញ្ញានិងការចាត់ថ្នាក់នៃជំងឺឈឺទ្រង

ជំងឺឈឺទ្រុងជាទូទៅសំដៅលើការឈឺដើមទ្រុង។ តំបន់ដែលឈឺនោះគឺនៅផ្នែកខាងមុខនៃបេះដូងនិងផ្នែកខាងក្រោយនៃផ្ចឹងទ្រុង ការឈឺចាប់គឺដូចជាការសង្កត់ តប់ប្រមល់ ឬតានតឹង ជារឿយ១បង្ក ឡើងដោយការហត់នឿយនៃរាងកាយ ឬការដំជួលអារម្មណ៍ ដែលបន្តកើតឡើងរយៈពេលប្រហែល 3-5 នាទី ក្រោយពេលសម្រាកឬក៏ប្រើប្រាស់ nitroglycerin អាចកាត់បន្ថយអាការៈនោះបាន។ កម្រិត នៃការឈឺចាប់នៃជំងឺឈឺទ្រុងមានប្រយេជន៍ ចំពោះជម្រើសនៃការព្យាបាល និងការព្យាករណ៍ទុក។ សមាគមសរសៃឈាមបេះដូងនៅប្រទេសកាណាដា បានធ្វើការចាត់ថ្នាក់ជំងឺនេះដោយយោងទៅតាមកម្រិត នៃការនឿយហត់របស់អ្នកជំងឺនៅពេលដែលជំងឺពីឡើង៖ កម្រិតទី I៖ ជាទូទៅសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃមិនបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រុងពីឡើងទេ ប៉ុន្តែការប្រើកម្ខាំងខ្លាំង ល្បឿនលឿន និងរាងកាយធ្វើសកម្មភាព ក្នុងរយៈពេលដែង អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺនេះពីឡើង។ កម្រិតទី II៖ ដាក់កម្រិតលើការធ្វើសកម្មភាពរាងកាយប្រចាំថ្ងៃ ហើយអាការៈនឹងកាន់តែច្បាស់នៅពេលបរិភោគអាហាររួច ត្រូវខ្យល់ត្រជាក់ និងពេលប្រញាប់ ប្រញាល់ កម្រិតទី III៖ ដាក់កម្រិតយ៉ាងខ្លាំងលើការធ្វើសកម្មភាពការងកាយប្រចាំថ្ងៃ ដូចជាការដើរក្នុងល្បឿនធម្មតានៅផ្លូវមួយ និងការដើរឡើងលើអាគរមួយជាន់ក៏អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រុងពីឡើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលបក់អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រុងពីឡើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលបក់អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រងពីឡើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលបក់អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រង់បឡើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលបក់អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រង់ពីឡើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលបក់អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រង់បញ្ចើងបានដែរ។ កម្រិតទី IV៖ ធ្វើសកម្មភាពស្រាលៗក៏អាចបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រង់បញ្ចើងបាន សូម្បីតែពេលសម្រាកក៏ពីឡើងវិញដែរ។

ចំពោះអ្នកជំងឺចាប់ពីកម្រិតទីIII ឡើងទៅត្រវទទួលយកការព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលវេលា។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំ

ការព្យាបាលដោយថ្នាំ "វិធីបីយ៉ាង"៖ ប្រឆាំងនឹងប្តាកែត បញ្ចុះជាតិខ្លាញ់និងការព្យាបាលដោយប្រឆាំងនឹងការខ្វះឈាម។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងកត្តាហានិភ័យនៃជំងឺសរសៃ ឈាមបេះដួង ដូចជាជំងឺលើសឈាម និងលើសជាតិស្ករក្នុងឈាម។

ឆ្នាំប្រើនៅពេលជំងឺឈឺទ្រុងពីឡើង៖ Nitroglycerin ឆ្នាំសម្រួលខ្យល់ក្នុងទ្រុង ឆ្នាំសង្គ្រោះមានប្រសិទ្ធភាពលឿននិងឆ្នាំផ្សេង១ទៀត ហើយប្រសិនបើឆ្នាំបៀម ឬបាញ់ស្រួបឆ្នាំចូលពីរដងក្នុងចន្លោះ ពេល 5 នាទីរួចហើយ នៅតែបន្តឈឺទ្រុងលើសពី 20 នាទី នោះត្រូវតាមដាននៅបន្ទប់សង្គ្រោះបន្ទាន់។

3. ការថែទាំរបបអាហារ និងការគ្រប់គ្រងការរស់នៅ

របបអាហារសម្រាប់អ្នកជំងឺឈឺទ្រុងមានស្ថិរភាពគួរតែជាទទួលទានអាហារដែលមានជាតិអំបិលទាបនិងមានជាតិខ្លាញ់ទាប ទទួលទានសាបជាចំបង ជៀសវាងការញ៉ាំផ្អែតពេក ឈប់ជក់បារី និងផឹក ស្រា។ ការធ្វើលំហាត់ប្រាណសមស្រប ដែលមិនបណ្តាលឱ្យជំងឺឈឺទ្រុងផីឡើង និងជៀសវាងការធ្វើលំហាត់ប្រាណដែលបែកញើសច្រើន។ សម្រាកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ មិនត្រូវនៅដល់យប់ជ្រៅពេក ធានាការគេង បានគ្រប់គ្រាន់ និងរក្សាភាពកក់ក្តៅជានិច្ច។ ជៀសវាងអារម្មណ៍ពុះកញ្ញ្រោល កំហឹង ហើយរក្សាចិត្តឱ្យស្ងប់។

4. គន្លឹះសុខភាព

ប្រសិនបើស្ថានភាពដែលបណ្តាលឱ្យមានការឈឺទ្រុងរបស់អ្នកជំងឺមានការប្រែប្រួល ពេលឥលានៃការធូរស្បើយពីការឈឺយូរជាងពេលមុន ឬការឈឺទ្រុងមិនអាចធូរស្រាលបាន មានន័យថាស្ថានភាពជំងឺ កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងហើយ គួរតែស្វែងរកការព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលឥលា។ អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺឈឺទ្រុងមានស្ថិរភាពត្រូវលេបថ្នាំក្នុងរយៈពេលវែង បើទោះបីជាមិនមានជាគសញ្ញាណាមួយកើតឡើងក៏ដោយ ក៏មិន អាចបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំបានដែរ។

ជំងឺឡោយបេះដូងរ៉ាំដី

ជំងឺខ្សោយបេះដូងរ៉ាំរ៉ៃ គឺជារោគសញ្ញាជជ្ជសាស្ត្រដ៏ស្មុគស្មាញដែលបណ្តាលមកពីកត្តរួមផ្សំជាច្រើន ហើយវាក៍ជាការបង្ហាញពីដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង និងជាមូលហេតុចម្បង នៃការបាត់បង់ជីវិតផងដែរ។ ជំងឺដែលនាំទៅដល់ការខ្សោយបេះដូង គឺជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង បន្ទាប់មកគឺជំងឺលើសឈាម និងជំងឺសន្ទះបេះដូង។ យោងតាមស្ថិតិ 80%-90% នៃការកើតឡើងនៃជំងឺខ្សោយ បេះដូងគឺ ការឆ្លងមេរោគ ដែលបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺខ្សោយបេះដូង ជាពិសេសការឆ្លងមេរោគតាមផ្លូវដង្ហើម។

1. លក្ខណៈពិសេសនៃការបង្ហាញជជ្ជសាស្ត្រ

ការបង្ហាញជជ្ជសាស្ត្រសំខាន់ៗនៃជំងឺខ្សោយបេះដូងរ៉ាំរ៉ែគឺ ពិបាកដកដង្ហើម អស់កម្លាំង និងខ្សោយមុខងារផ្សេងៗទៀត។ កម្រិតនៃភាពធ្ងន់ធ្ងររបស់ជំងឺនេះ ត្រូវបានបង្ហាញជាទូទៅនៅក្នុងសមាគមបេះ
ដូងរបស់ទីក្រុងញូវយ៉ាក ដោយការចាត់ថ្នាក់NYHAដូចជា៖ កម្រិតទី $\square$ សកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃមិនបណ្តាលឱ្យមានជាគសញ្ញានៃជំងឺខ្សោយបេះដូង។ កម្រិតទី $\square$ សកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃមិនបណ្តាលឱ្យមានជាគសញ្ញានៃជំងឺខ្សោយបេះដូង។ កម្រិតទី $\square$ សកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃមិនបណ្តាលឱ្យមានជាគសញ្ញានៃជំងឺខ្សោយបេះដូង។ កម្រិតទី $\square$ សកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃមិនបណ្តាលឱ្យមានជាគសញ្ញានៃជំងឺខ្សោយបេះដូង
បតីតឡើងដែរ។ កម្រិតទី IV នៅពេលសម្រាកក៏អាចបណ្តាលឱ្យមានជាគសញ្ញានៃជំងឺខ្សោយបេះដូងកើតឡើងដែរ។

ប្រសិនបើអ្នកជំងឺមានស្ថានភាពដូចខាងក្រោមនេះ គួរតែប្រុងប្រយ័ត្ន និងស្វែងរកការព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលវេលា៖ 1.ការថយចុះនូវភាពអត់ធ្មត់ក្នុងពេលហាត់ប្រាណ ពិបាកដកដង្ហើម អស់កម្លាំង ចំពោះមនុស្សចាស់អាចចេញអាការៈសោះអង្គើយ។ 2.អវៈយវៈផ្នែកខាងក្រោមឡើងហើម ឬមានអារម្មណ៍ថាតឹង១ ឬអារម្មណ៍ផ្នែកពោះខាងលើមានអារម្មណ៍ថាផ្នែត 3. មានកត្តាគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតឡើងពីជំងឺ ឡោយបេះដូង ចំពោះក្រមមនុស្សដែលងាយនឹងកើតជំងឺឡោយបេះដូង និងអ្នកមានជំងឺបេះដូងស្រាប់។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំ

គ្រប់គ្រងកត្តាគ្រោះថ្នាក់ និងជំងឺរួមផ្សំផ្សេង១យ៉ាងសកម្ម ដូចជា ជំងឺលើសឈាម ជំងឺទឹកនោមផ្អែម និងជំងឺលើសជាតិខ្លាញ់ក្នុងឈាម ចំពោះជំងឺឡោយបេះដូងរ៉ាំរើត្រូវបានណែនាំឱ្យប្រើប្រាស់ឱសថ លោកខាងលិច។ ឱសថបុរាណចិនយល់ថា ជំងឺឡោយបេះដូងកើតឡើងដោយសារតែqi របស់បេះដូងនិងសួតចុះឡោយ និងកង្វះធាតុ yang រួមផ្សំជាមួយការស្ទះស្នេស្មនិងឈាមផងដែរ។ ជម្រើសនៃឱសថ បុរាណចិនមានច្រើនដូចជា ថ្នាំទឹកShengmai II ថ្នាំQili Qiangxin ថ្នាំShenfu Yangxin និង ថ្នាំShengui ដែលមានប្រសិទ្ធិភាពព្យាបាលបានយ៉ាងល្អ។

3. របៀបរស់នៅឱ្យមានសុខភាពល្អ

- 1. ការរស់នៅ៖ សីតុណ្ហភាព និងសំណើមបរិយាកាសក្នុងបន្ទប់សមរម្យ យកចិត្តទុកដាក់លើការការពារកម្ដៅថ្ងៃ និងរក្សាភាពកក់ក្ដៅ។ នៅពេលអាកាសធាតុចុះត្រជាក់ត្រូវពង្រឹងភាពកក់ក្ដៅនៅក្នុងផ្ទះ ដើម្បីការពារការឆ្លងមេអាគរលាកផ្លូវដង្ហើមផ្នែកខាងលើដែលបណ្ដាលឱ្យកើតជំងឺឡោយបេះដូង។ ត្រូវប្រាកដថាអ្នកជំងឺគេងបានគ្រប់គ្រាន់នៅពេលយប់ និងជៀសវាងការធ្វើការងារហត់លើសកម្រិត
  ប្រសិនបើអ្នកជំងឺឡោយបេះដូងធ្ងន់ធ្ងរ សូមគេង ឡើយខ្ពស់ ឬគេងផ្នែក។ បន្ទាប់ពីស្ថានភាពធូរស្រាល ហើយជជ្ជបណ្ឌិតអនុញ្ញាត អ្នកជំងឺអាចចុះពីគ្រែធ្វើសកម្មភាពខ្លះដោយមានអ្នកកំដរ ដូចជាដើរក្នុងបរិវេណ តូចមួយ ដើម្បីជំនួយដល់សុខភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ហើយលំហាត់ប្រាណគួរតែសមស្រប និងសមរម្យ។
- 2. របបអាហារ៖ យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអាហារូបត្តម្ភ សម្រាប់អ្នកដែលមានអាការៈហើម ត្រូវកំណត់ការទទួលទានទឹកនិងអំបិលសូដ្យូម ហើយការទទួលទានអំបិលប្រចាំថ្ងៃគួរតែតិចជាង 5 ក្រាម។ របបអាហារប្រចាំផ្ងៃគួរតែមានកាឡូវីទាប បរិភោគសាបនិងងាយស្រួលរំលាយ ហើយទទួលទានវីតាមីន និងកាបូរុីដ្រាតឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ញ៉ាំតិចតែញឹក។ អ្នកដែលខ្សោយអាចទទួលទានអាហារប៉ូវកម្លាំងដូចជា ពុទ្រាក្រហម ផ្លែឈូក និងគ្រាប់ផ្កាលីលី។ល។ របបអាហារត្រូវមានកម្រិត បរិភោគសាប ជៀសវាងបរិភោគហឺរ គ្រឿងស្រវឹង និងផលិតផលដែលមានជាតិការហ្វ។

3. អារម្មណ៍៖ ជាធម្មតាគួរនិយាយពន្យល់អ្នកជំងឺឱ្យបានច្រើន ជៀសវាងការតានតឹង ការភ័យខ្លាច ការរំភើប ការគិតច្រើន។ល។ រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យស្ងប់។

ជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូង

ជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូង គឺជាជំងឺចង្វាក់បេះដូងដែលលោតខុសប្រក្រតីទូទៅមួយប្រភេទ ដែលមនុស្សពេញវ័យច្រើនតែជួបប្រទះ ដែលភាគច្រើនកើតឡើងចំពោះអ្នកដែលមានជំងឺបេះដូង។ នៅពេលដែល ពីឡើង ចង្វាក់បេះដូងលោតញាប់និងមិនទៀងទាត់ ចន្លោះពី 120-180 ដងក្នុងមួយនាទី។ ក្រោយពេលពីឡើងអស់រយៈពេល 7 ថ្ងៃ ជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូងនឹងបាត់ទៅវិញដោយឯកឯង ឬវិធីសាស្ត្រផ្សេង១ ហើយភាគច្រើនជាការកំណត់ដោយខ្លួនឯង និងត្រូវបានគេហៅថា ជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូង។ ជំងឺដែលធ្វើឱ្យមានជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូង ភាគច្រើនមកពីជំងឺដាច់សរសៃឈាមខ្លះក្បាលដែលបណ្តាលមកពីកង្វៈឈាម ទៅផ្គត់ផ្គង់ ហើយប្រហែល 20% នៃអ្នកជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល គឺបណ្តាលមកពីជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូង។

1. លក្ខណៈពិសេសនៃការបង្ហាញជជ្ជសាស្ត្រ

អ្នកជំងឺជារឿយៗមានអារម្មណ៍ញ័របេះដូង ឬបេះដូងលោតញាប់ ឬលោតខ្លាំង ឬម្ដងលោតម្ដងឈប់។ ការកន្ត្រាក់ អមដោយការតីងទ្រុងនិងមិនស្រួលក្នុងទ្រុង ធុញទ្រាន់ ញ័រនិងអស់កម្លាំង វិលមុខ និងជាគសញ្ញាផ្សេងៗទៀត។ ការធ្វើជាគវិនិច្ឆ័យនៃជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូងគឺតាមរយៈការទៅពីគ្រោះនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬការថតចង្វាក់ជំងឺបេះដូងអំឡុងពេលពិនិត្យសុខភាព។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំ

សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស្រួចស្រាវ ការប្រឆាំងនឹងការកកឈាម និងការគ្រប់គ្រងអត្រានៃចង្វាក់បេះដូងគឺសំខាន់។ ប្រសិនបើការកន្ត្រាក់ថតបេះដូងរបស់អ្នកជំងឺត្រូវបានបាត់ទៅវិញ ដោយឯកឯង អាចប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងនឹងបេះដូងលោតខុសប្រក្រតីដើម្បីជួយគ្រប់គ្រងចង្វាក់បេះដូង។ សម្រាប់ការជីឡើងដដែល១ បើចាំបាច់ត្រវព្យាបាលដោយប្រេកង់។

ឱសថបុរាណចិនយល់ថាជំងឺកន្ត្រាក់ថតបេះដូងគឺជាការ "ញ័របេះដូង" ដែលមានអាការៈដូចជា កង្វះ qi និង yin បេះដូងឡោយ ស្នេស្មុក្ដា និង qi ឡោយ និងឈាមរត់មិនស្រួល។ ឱសថ បុរាណចិនដែលច្រើជាទូទៅរួមមាន ថ្នាំShensong Yangxin ថ្នាំគ្រាប់Wenxin ថ្នាំShengmaiyin ថ្នាំYangxin Dingji ជាដើម។

3. របៀបរស់នៅឱ្យមានសុខភាពល្អ

- 1. ជីវិតប្រចាំថ្ងៃ៖ រៀបចំការសម្រាក និងលំហាត់ប្រាណឱ្យបានសមរម្យ ហើយមានវិធានការនៅពេលដែលអាកាសធាតុប្រែប្រួលខ្លាំង និងនៅពេលដែលផ្លាស់ប្តូររដូវ ដើម្បីការពារជំងឺផ្តាសាយ និង បន្ទេរបង់បានស្រួល មិនអាចចូលគេងនៅយប់ជ្រៅពេក ហើយមុនពេលគេង មិនត្រូវមានអារម្មណ៍រំហើបខ្លាំងពេក។ នៅពេលដែលជំងឺធីឡើង គួរតែសម្រាកឱ្យបានស្ងប់ស្ងាត់ល្អ នៅពេលដែលអាការៈប្រសើរ ឡើង អាចធ្វើលំហាត់ប្រាណដែលសមរម្យ ដូចជាការរាំ លំហាត់ប្រាណ ការដើរ និងហាត់ក្បាច់ថៃជីជាដើម។ យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការព្យាបាលដោយមិនប្រើថ្នាំ ដូចជា Baduanjin ថៃជី ការរាំ លំហាត់ ប្រាណ និងការដើរជាដើម។
- របបអាហារ៖ ជៀសវាងអាហារហីរ និងគួរញ៉ាំបន្លែផ្លែឈើស្រស់ៗឱ្យបានច្រើន ញ៉ាំត្រីសមុទ្រឱ្យបានច្រើន ឈប់ជក់បារី និងជីកស្រា កុំពិសារកសជ្ជៈដែលមានជាតិកាហ្វេអ៊ីន និងតែចាស់ គ្រប់គ្រងការទទួលទានខ្លាញ់ និងកូលេស្កេរ៉ុល ហើយយកចិត្តខ្មកដាក់លើរបបអាហារឱ្យមានភាពនឹងនរ កុំផ្លាស់ប្តូររបបអាហារតាមចិត្តចង់។
- 3. ការសម្រួលអារម្មណ៍៖ បន្តុរអារម្មណ៍ បើកចិត្តឱ្យទូលាយ រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យស្ងប់ និងនឹងនរ ជៀសវាងការរំជួលផ្លូវចិត្ត។ ផ្តល់ការប្រឹក្សា ការលួងលោម ការពន្យល់ និងការគាំទ្រយ៉ាងសកម្ម ដើម្បី
  ជាជំនួយដល់អ្នកជំងឺឱ្យយល់បានកាន់តែច្បាស់ពីការកើតឡើងនៃជំងឺ ការវិវត្ត និងការព្យាករណ៍នៃជំងឺ ក៏ដូចជាដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង បំបាត់ការសង្ស័យ ធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ប្រសើរឡើង និងបង្កើនទំនុកចិត្តទៅកាន់
  អ្នកជំងឺ។

ខ្យល់អរ

ជំងឺដួលសន្លប់ដោយសារសរសៃឈាមគឺជាប្រភេទនៃការសន្លប់មួយប្រភេទ ដែលមានការបាត់បង់ស្មារតីជាបណ្ដោះអាសន្ន ការដួលសន្លប់ក្ខាមៗ ឬក៏ទោះបីជាមិនបានដួលសន្លប់ទាំងស្រុងក៏ដោយតែងងឹតមុខ និងអាការៈមិនស្រួលផ្សេងទៀត។ ភាគច្រើនកើតមានចំពោះស្ត្រីវ័យក្មេងដែលមានរាងកាយទន់ខ្សោយ ហើយជារឿយៗមានមូលហេតុ ដូចជាការឈឺចាប់ ភាពតានតឹងក្នុងអារម្មណ៍ ការភ័យខ្លាច អាកាសធាតុក្ដៅ អស់កម្លាំង និងបង្អត់អាហារ។ល។ យោងតាមស្ថិតិមិនពេញលេញ ប្រហែល 80% នៃការដួលសន្ធប់គឺសុទ្ធតែជាប្រភេទជំងឺនេះ។ អ្នកជំងឺដួលសន្ធប់ដោយសារសរសៃឈាមមានការប្រសើរជាងមនុស្សចាស់ ដោយសារតែការដួលសន្ធប់មានហានិភ័យ ហើយគួរតែត្រវយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត។

1. លក្ខណៈពិសេសនៃការបង្ហាញជជ្ជសាស្ត្រ

ជាធម្មតាការលេចចេញជាជាគសញ្ញាក្ខាម១គឺនៅពេលក្រោកឈរ ឬអង្គុយ ហើយអាចនឹងមានការវិលមុខរយៈពេលខ្លឹមុនពេលកើតឡើង។ អារម្មណ៍មិននឹងនរ មុខស្លេកស្លាំង ភ្លាំង១ ចក្តវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណថយចុះ អើម ក្អូត បែកញើសច្រើន ឈរមិននឹង និងជាគសញ្ញាផ្សេង១ទៀត ចង្វាក់បេះដូងលោតយឺត សម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះបន្តិចម្តង១ និងសម្ពាធក្នុងសរសៃឈាមបេះដូងចុះខ្សោយ នៅពេល ដែលសម្ពាធក្នុងសរសៃឈាមបេះដូងចុះដល់ 60mmHg អាចនឹងមានការបាត់បង់ស្មារតីរយៈពេលជាច្រើនវិនាទី ឬច្រើននាទី អ្នកជំងឺមួយចំនួនតូចអាចនឹងមានការនោមទាស់ ហើយបន្ទាប់ពីភ្ញាក់ពីគេងអាច មានការអស់កម្លាំង វិលមុខ និងអាការៈមិនស្រួលផ្សេងទៀត។ ការធ្វើតេស្តដោយដាក់អ្នកជំងឺផ្អៀង អាចបញ្ជាក់ពីការធ្វើជាគវិនិច្ឆ័យនៃជំងឺដួលសន្ធប់ដោយសារសរសៃឈាម។

2. ការព្យាបាលបន្ទាន់

បច្ចុប្បន្ននៅមានកង្វះខាតថ្នាំ និងវិធីសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីព្យាបាលជំងឺដួលសន្ធប់ដោយសារសរសៃឈាម។ បច្ចុប្បន្ន គោលដៅនៃការព្យាបាលគឺ កាត់បន្ថយការដួលសន្ធប់ធ្ងន់ធ្ងរ និងកាត់
បន្ថយការប៉ះទង្គិច ។ នៅពេលចេញជាគសញ្ញា អ្នកជំងឺគួរតែដេកចុះភ្នាម១ ដើម្បីជៀសវាងការត្រូវរបួស និងការពារជំងឺដួលសន្ធប់ដោយសារសរសៃឈាម។ ចំពោះអ្នកជំងឺដែលឧស្សាហ៍កើតជំងឺដូលសន្ធប់
ដោយសារសរសៃឈាម នៅពេលដែលមានជាគសញ្ញាកើតឡើង ប្រើដៃជើងដើម្បីសង្កត់ក៏ជាវិធានការបណ្ដោះអាសន្នមួយប្រភេទផងដែរ និងកន្ទ្រាក់សាច់ដុំជើងនិងដៃទាំងសងខាង ៖ 1.លើកជើងគងទាក់ខ្លា៖
ពេលឈរ ឬអង្គុយយកជើងម្ខាងដាក់លើជើងម្ខាងទៀត ដោយសង្កត់លើភ្នៅ។ ការលើកជើងគងទាក់ខ្លាអាចរីតបន្ដឹងសាច់ដុំ និងបង្កើនសម្ពាធឈាម។ 2 បន្ទន់ជង្គង់៖ អោនខ្លួនទៅមុខ ស្រដៀងនឹងសកម្មភាពការ
ចងខ្សែស្បែកជើង ដែលប្រសិទ្ធភាពដូចគ្នា។ លើសពីនេះ អង្គុយចោងហោង ការអង្គុយដោយជង្គង់ទល់នឹងទ្រង ហើយនៅពេលឈរជើងម្ខាងដាក់នៅលើកៅអីចុះឡើង១ អាចផ្ដល់ផលដូចគ្នាទៅនឹងការអង្គុយ
ចោងហោង ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ សាច់ដុំជើងក៏កន្ដ្រក់ផងដែរ។ 3.អោនទៅមុខ៖ ដាំក្បាលចុះក្រោម ដោយក្បាលនៅចន្លោះជង្គង់ទាំងសងខាង។

3. ការបង្ការ និងការហាត់ប្រាណទូទៅ

លំហាត់ប្រាណដើម្បីការពារជំងឺដួលសន្លប់ដោយសារសរិសឈាមត្រូវបានគេហៅថា លំហាត់ប្រាណនៃភាពលំអៀង៖ 1.វិធីសាស្ត្រ៖ ឈរទល់នឹងជញ្ជាំង ដោយរាងកាយផ្នែកខាងលើ ទល់នឹងជញ្ជាំង ហើយដាក់ជើងមានគម្លាតពីជញ្ជាំង ចម្ងាយ 15 សង់ទីម៉ែត្រ កុំធ្វើចលនាជើង ហើយបន្តឈរឱ្យស្ងៀម មួយថ្ងៃ 2 ដង ម្តង 5 នាទី អាចបន្ថែមរយៈពេល 5 នាទីជារៀងរាល់សប្តាហ៍។ 2.ដំណាក់កាលនៃការ ព្យាបាល៖ បន្តរយៈពេលពី 6-8សប្តាហ៍ ចុងក្រោយរយៈពេលកើនពី 30-40នាទីក្នុងមួយដង ហើយធ្វើ 2ដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ ពិនិត្យមើលការធ្វើតេស្តភាពលំអៀងឡើងវិញបន្ទាប់ពី 8 សប្តាហ៍ ប្រសិនបើអវិជ្ជមាន សូមប្តូរទៅជាមួយថ្ងៃម្តង ហើយពិនិត្យមើលការធ្វើតេស្តភាពលំអៀងឡើងវិញបន្ទាប់ពី 8 សប្តាហ៍ ប្រសិនបើអវិជ្ជមាន សូមប្តូរទៅជាមួយថ្ងៃម្តង ហើយពិនិត្យមើលការធ្វើតេស្តភាពលំអៀងឡើងវិញបន្ទាប់ពីកន្លះឆ្នាំ និង 1 ឆ្នាំក្រោយ។ 3. ប្រការប្រុងប្រយ័ត្ន៖ ក្នុងពេលហ្វឹកហាត់ គួរតែមានសមាជិកគ្រួសារម្នាក់នៅទីនោះ ជាពិសេស នៅពេលហ្វឹកហាត់នៅផ្ទះជាលើកដំបូង ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងអំឡុងធ្វើលំហាត់ប្រាណនោះ គ្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់។ អំឡុងពេលធ្វើលំហាត់ប្រាណ អ្នកអាចអានកាសែត ស្តាហ៍ឡូ និងមើល ទូរទស្សន៍បាន។

4. គន្លឹះសុខភាព

ប្រសិនបើអ្នកជំងឺដួលសន្លប់ដោយសារសរសៃឈាមម្តងហើយម្តងទៀត គាត់ត្រូវទៅមន្ទីរពេទ្យដើម្បីពិនិត្យ និងព្យាបាលបន្ថែម ចំពោះអ្នកដែលមានជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាលធ្ងន់ធ្ងរ ឬគាំងបេះដូង អំឡុងពេលដួល ក្នុងករណីមានអាយុលើសពី 40 ឆ្នាំ ឬគាំងបេះដូងម្តងហើយម្តងទៀត និងរយៈពេលយូរ ត្រូវទទួលការព្យាបាលដោយចលនាបេះដូង។

ជំងឺសម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះចំពោះមនុស្សចាស់

ការចុះសម្ពាធឈាមតាមលក្ខណៈរាងកាយចំពោះមនុស្សចាស់ ឬហៅម៉្យ៉ាងទៀតថា ការចុះសម្ពាធឈាមដោយឈរត្រង់ កើតឡើងដោយសារតែការប្រែប្រួលចលនារបស់រួបរាងកាយ ដូចជាប្តូរពីដេកទៅ ឈរភ្លាមៗ នៅពេលក្រោកឈរយ៉ាងលឿនធ្វើឱ្យសម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះ។ នេះមិនមែនជាជំងឺទេ ហើយប្រហែលជាអាចមាន ឬមិនមានជាគសញ្ញា។ អ្នកជំងឺដែលប្តូរសកម្មភាពដេកទៅឈរ ក្នុងរយៈពេល 3នាទី ដំបូង សម្ពាធឈាមក្នុងបេះដូងធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ 20 mmHg ឬសម្ពាធឈាមបើកធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់រហូត 10 mmHg ឬក៏អាចកើតឡើងទាំងពីរ នោះគឺត្រូវធ្វើជាគវិនិច្ឆ័យហើយ។ ជាទូទៅ កើតលើមនុស្សចាស់ ដែលមានរហូតដល់ 20% ហើយអាចឈានដល់ 50% ឬច្រើនជាងនេះចំពោះមនុស្សចាស់នៅក្នុងមណ្ឌលចាស់ជររា នេះជាកត្តាហានិភ័យដ៏គ្រោះថ្នាក់សម្រាប់ជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរ

ក្បាល និងការដួលសន្លប់របស់មនុស្សចាស់។

1. ការបង្ហាញជជ្ជសាស្ត្រ និងការបែងចែង

ជាគសញ្ញាទូទៅនៃការថយចុះសម្ពាធឈាមពេលឈរត្រង់រួមមាន វិលមុខ ខ្យល់គរ ការឈឺចាប់នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃស្មា និងក(តាមស្នាចពន្យរអាវ) អ្នកជំងឺក៍អាចមិនមានជាគសញ្ញាច្បាស់លាស់ ឬ

គ្រាន់តែអស់កម្លាំង ញ៉ុំរ ចង្អោរជាដើម។ ក្នុងស្ថានភាពធម្មតា រោគសញ្ញាកាន់តែអាក្រក់ទៅ១នៅពេលឈរ ហើយពេលដេកផ្នែកក៏បាត់រោគសញ្ញា ហើយធូរស្រាលនៅពេលអង្គុយ ឬដេក។

យោងទៅតាមការផ្លាស់ប្តូរចល់ខារូបកាយ ការចេញជាគសញ្ញា និងការធូរស្បើយរបស់ជំងឺថយចុះសម្ពាធឈាម អាចបែងចែកទៅជា ការធ្លាក់ចុះសម្ពធឈាមដោយការឈរភាម១ ការចុះសម្ពធ

ឈាមដោយការឈរទូទៅ និងការចុះសម្ពាធឈាមដោយការឈររយៈពេលយូរ៖ 1. ការចុះសម្ពាធឈាមបន្ទាប់ពីឈរភ្លាម១៖ នៅពេលឈរសម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះយ៉ាងលឿន > 40mmHg បន្ទាប់មកគ្រឡប់

ទៅសភាពធម្មតាវិញដោយខ្លួនឯង ហើយជាគសញ្ញានិងរយៈពេលនៃការថយចុះសម្ពាធឈាមគឺ <30s។ 2. ការចុះសម្ពាធឈាមដោយការឈររយៈពេលយូរ÷ ពេលឈរបាន3នាទី ក្រោយមកមានសម្ពាធ

ឈាមធ្លាក់ចុះ និងអាការៈពិបាកក្នុងការឈរ ហើយជាធម្មតាត្រឡប់មកប្រក្រតីវិញក្នុងរយៈពេល 30 នាទី។ អ្នកដែលចេញអាការៈយឺត ក៏អាចវិវត្តទៅជាធ្ងន់ធ្ងរ ហើយវិវត្តទៅជាការចុះសម្ពាធឈាមបន្ទាប់ពីឈរ

ភ្នាម១។ 3.ការចុះសម្ពាធឈាមដោយការឈរទូទៅ៖ ពេលវេលាចាប់ផ្តើមនៃការថយចុះសម្ពាធឈាមគឺពី 30s ~ 3minបន្ទាប់ពីឈរគ្រង់។ ប្រសិនបើឈរគ្រង់រយៈពេល 3 នាទី ហើយសម្ពាធឈាមធ្លាក់

ចុះ មិនត្រឡប់មកធម្មតាវិញ សម្ពាធឈាមធ្លាក់ចុះក្នុងបេះដូងលើសពី 20mmHg ឬ15% ដែលនោះនឹងបង្កទៅជាលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ បើមិនដូច្នេះទេ វានឹងក្លាយជាលក្ខណៈស្រាល។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំ

គោលដៅនៃការព្យាបាលគឺដើម្បីកាត់បន្ថយជាគសញ្ញា ធ្វើឱ្យការរស់នៅល្អប្រសើរ ក៏ដូចជាកាត់បន្ថយការដួល និងសន្លប់។ ការចុះសម្ពាធឈមស្រួចស្រាវនៅពេលឈរ ត្រូវព្យាបាលឱ្យចំប្រភពជំងឺ

ហើយអ្នកជំងឺដែលគ្មានជាគសញ្ញាមិនត្រូវការការព្យាបាលទេ។

ឱសថបុរាណចិនជឿថា អ្នកជំងឺគឺខ្សោយ រួមមានលំពែងខ្សោយ បេះដូងនិងលំពែងខ្សោយ ធាតុyangក្នុងបេះដូងខ្សោយ លំពែងនិងតម្រងនោមខ្សោយ និងធាតុyangរបស់តម្រងនោមខ្សោយ។ អាច

ទទួលទានស៊ុបប៉ូវ ស៊ុបShengmai ស៊ុបBaoyuan ស៊ុបDabuyuan និង ថ្នាំJinkuishenqiដែលមានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការព្យាបាល។

3. ការថែទាំក្នុងការរស់នៅ

1. គួរតែញ៉ាំអាហារតិច និងច្រើនពេល ជៀសវាងការញ៉ាំកាបូអ៊ីដ្រាតច្រើន កំណត់ការទទួលទានជាតិអាល់កុល និងធានាបាននូវការទទួលទានអំបិលក្នុងកម្រិតសមរម្យ។

2. កែតម្រុវភាពស្លេកស្លាំង បន្ថែមវីតាមីន និងសារធាតុរ៉ែដែលខ្វះខាតក្នុងរបបអាហារ ជាពិសេសជាតិដែក និងវីតាមីន B12។

3. នៅពេលធ្វើចលនារាងកាយ ចលនានោះគួរតែយឺត ដូចជា "យឺតបី" នៅពេលក្រោកពីគ្រែ សំដៅលើអង្គុយយឺត១ ដាក់ជើងនៅលើដីយឺត១ ហើយក្រោកឈរយឺត១។

4. ធ្វើលំហាត់ប្រាណក្នុងកម្រិតសមរម្យ ការពារជំងឺផ្ដាសាយ ជៀសវាងការចូលគេងយឺត និងអស់កម្លាំងខ្លាំងពេក។

មេជៀនទី៣៖ ជំងឺប្រព័ន្ធរំលាយអាហារ

ការថែទាំដោយខ្លួនឯងចំពោះជាគសញ្ញារលាកពោះវៀន

ជំងឺរលាកពោះរៀនធំគឺជាជំងឺមុខងារពោះរៀនមួយប្រភេទ ដែលធ្វើឱ្យមានការចុកពោះ ហើមពោះ មិនស្រួលក្នុងពោះ រាគ (ឬទល់លាមក)។ ភាគច្រើនជំងឺនេះកើតឡើង ដោយសារតែរបបអាហារ អារម្មណ៍ ប វិស្ថានអាកាសធាតុ។ ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ជីវភាពរស់នៅរបស់មនុស្សកាន់តែប្រសើរឡើង អត្រានៃជំងឺនេះមានការកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ ថ្វឹត្បិតតែជំងឺនេះមិនប៉ះពាល់ដល់អាយុជីវិតរបស់មនុស្ស ក៏ដោយ ប៉ុន្តែបង្កផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់គុណភាពនៃការរស់នៅ។ ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង មានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការកាត់បន្ថយការកើតឡើងនៃជំងឺនេះ។

តើអ្នកជំងឺរលាកពោះដៀនធំគួរគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងដោយរបៀបណា?

កែសម្រួលរបបអាហារ• ជាដំបូងប្រសិនបើមានកត្តាអាហារច្បាស់លាស់ដែលបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺនេះ គួរតែត្រូវបានជៀសវាងរបបអាហារទាំងនោះ។ ទីពីរ អ្នកជំងឺខ្លះអាចមានការហើមពោះ និងផ្តល់ពោះ ហើយ គួរតែជៀសវាងអាហារដែលផលិតជាតិឧស្ម័នដូចជា ផលិតផលទឹកដោះគោ សណ្តែក ឆៃថាវ និងដំឡូងផ្វា។ ទីបី អ្នកជំងឺរាគរូស គួរតែព្យាយាមកំណត់អាហារដែលមានជាតិសរសៃខ្ពស់។ ដូចជាស្ពៃ ស្ពៃបូកគោ សារាយសមុទ្រ ស្រវសាលី ត្រាវ ពោត ផ្សិតត្រចៀកកណ្តុះ។ល។ ទីបួន អ្នកជំងឺទល់លាមកអាចបង្កើនការទទួលទានអាហារដែលមានជាតិសរសៃខ្ពស់បានត្រឹមត្រូវ ស្របតាមសុខភាពផ្ទាល់ខ្លួន។

ធ្វើអារម្មណ៍ឱ្យហ្វេនស្រស់ស្រាយ៖ ការកែតម្រូវសម្រួលផ្លូវចិត្តមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺពោះវៀន។ និយាយជាទូទៅ ជំងឺនេះនឹងមិនបង្កឱ្យមានផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរនោះទេ ដូច្នេះមិន ចាំបាច់មានការភ័យ និងថប់បារម្ភខ្លាំងពេកនោះទេ។ គួរតែរៀនគ្រប់គ្រងអារម្មណ៍ បំបាត់ភាពតានតឹង កាត់បន្ថយការថប់បារម្ភ និងបន្ទូរសម្ពាធ ហើយក៏អាចមានអារម្មណ៍ស្រស់ស្រាយ តាមរយៈទំនាក់ទំនងដ៍ល្អ ប្រសើរជាមួយអ្នកដទៃផងដែរ។

រ**ក្សាភាពកក់ក្ដៅ៖** អ្នកដែលមានជំងឺរលាកពោះរៀនងាយនឹងមានប្រតិកម្មជាមួយការប្រែប្រួលសីតុណ្ហភាព។ ប្រសិនបើសីតុណ្ហភាពធ្លាក់ចុះ ឬការញ៉ាំអាហារឆៅ ឬត្រជាក់ អាចបណ្ដាលឱ្យមានការជីឡើង ឬ កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។ ដូច្នេះ គួរតែធ្លាស់ប្ដូរសម្លៀកបំពាក់តាមការប្រែប្រលអាកាសធាតុ ដើម្បីជៀសវាងការរងា និងមិនបរិភោគអាហារឆៅ ឬត្រជាក់។

ពង្រឹងការធ្វើលំហាត់ប្រាណ• សម្រាប់អ្នកជំងឺភាគច្រើន ការហាត់កីឡាទៀងទាត់ មិនត្រឹមតែជួយឱ្យមុខងារក្រពះពោះវៀនត្រឡប់មកធម្មតា និងដំណើរការធម្មតាវិញប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបំបាត់ភាពតានតឹង និង ធ្វើឱ្យអារម្មណ៍រីករាយផងដែរ។ ចំណុចនេះ គឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានបញ្ហាមុខងារក្រពះពោះវៀន។

ជំនួយផ្នែកជម្ពសស្ត្រ ប្រសិនបើរោគសញ្ញានៅតែមិនធូរស្រាល ក្រោយការថែទាំខ្លួនដូចវិធីខាងលើ ត្រូវទៅមន្ទីរពេទ្យដើម្បីព្យាបាល និងទទួលការព្យាបាលពីវជ្ជបណ្ឌិតត្រឹមត្រូវ។ ចំពោះជំងឺនេះ ឱសថបស្ចិម
ប្រទេសភាគច្រើនគឺព្យាបាលតាមជាគសញ្ញា កាន់បន្ថយភាពមិនស្រួលក្នុងពោះ និងការឈឺចាប់ ប្រើថ្នាំ Antispasmodic សម្រាប់ក្រពះពោះរៀនជាទូទៅ បើសិនជាមានករណីរាគ ត្រូវប្រើថ្នាំរាគ និងការ
រៀបចំមើលអេកូឡូពោះរៀន បើសិនមានការទល់លាមក ប្រើថ្នាំបញ្ចុះលាមក និងការរៀបចំមើលអេកូឡូពោះរៀន។ តាមទស្សនៈរបស់ឱសថបុរាណចិនបានឱ្យដឹងថា ជំងឺនេះស្ថិតក្នុងប្រភេទ "រាគដែលមានការ
ឈឺចាប់ "នៅក្នុងឱសថបុរាណចិន ពោលគឺ រាគក្រោយពេលឈឺពោះ ហើយការឈឺចាប់នឹងធូរស្រាលបន្ទាប់ពីរាគរួច។ ជំងឺរលាកពោះរៀនធំគឺជាប្រភេទជំងឺដែលមានក្នុងជជ្ជសាស្ត្រចិនបុរាណ សំដៅលើការចុក
ពោះហើយរាគ បន្ទាប់ពីរាគរួស និងបន្ថយការឈឺចាប់។

ការថែទាំនិងការព្យាបាលតាមរបបរកហារនៃជំងឺរាគរួស

រាគរូសសំដៅលើការបន្ទោរបង់ញឹកញាប់លើសពីទម្លាប់ធម្មតា លាមកមានសភាពស្ដើង ហើយទឹកច្រើន ឬមានអាហារមិនរំលាយ ឬមានខ្លុះ ឈាម និងទីករំអិល។ ការរាគរូសជារឿយៗតែងតែមានការបន្ទោរបង់ ច្រាស់ច្រាល ភាពមិនស្រួលក្នុងរន្ធគូថ និងការមិនអាចទប់បាន។

តាមឱសថបុរាណចិន ការរាគរូសត្រូវបានគេហៅថា រាគរូស រាគរមួល និងរាគសើម។ ភាគច្រើនបណ្តាលមកពីលំពែង និងក្រពះឡោយហើយបានរងឥទ្ធិពលពីសំសើមឬកម្តៅ ឬញ៉ាំអាហារឆៅ ត្រជាក់ កខ្វក់ និងខូច ដែលបណ្តាលឱ្យមានក្តៅសើម ជាប់តាំងក្នុងពោះជៀន ហើយលំពែង ក្រពះក៏មិនលាងសម្អាត ការសម្អាតច្របូកច្របល់ ធ្វើឱ្យស្ទះដល់ពោះរៀន ដូច្នេះ ការព្យាបាលត្រូវផ្តោតលើការលុបបំបាត់ភាពសើម ម។ ចិនបុរាណបាននិយាយថា "នៅពេលដែលសើមច្រើនពេកត្រូវបញ្ចុះខ្លះ"។ តាំងពីបុរាណកាលមកឱសថ និងអាហារជាច្រើនប្រភេទដែលមានប្រសិទ្ធភាពបំបាត់ភាពសើម ជម្រុញភាពសើម និងធ្វើឱ្យ លំពែងវឹងមាំ ហើយអាចច្រើសម្រាប់ព្យាបាល និងការពារជំងឺរាគរូសដំណាក់កាលដំបូង មានដូចជា រំឡេជ្រាឈូក ក្រែមអាល់មុន បបរស បបរPortulaca oleracea បបរសណ្តែក ទីកផ្លែប៉ោម។ល។ ក៏អាចធុងជាតែជាមួយ Honeysuckle, hibiscus, loofah និង lentil flower នៅពេលអាការៈបានប្រសើរហើយអាចហូបអាហារពាក់កណ្តាលរាវ ដូចជាមី នំប៉ុង ពងចំហុយ។ល។ ប៉ុន្តែ កុំពិសាទឹកដោះគោ ព្រោះទោះបីជាទឹកដោះគោមិនមានជាតិសរសៃក៍ដោយ ក៏អាចបង្កើនសំណល់នៅក្នុងពោះជៀន និងធ្វើឱ្យស្ថានភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។ លើសពីនេះ អ្នកក៍គួរតែ ញ៉ាំតិច តែច្រើនពេល ហើយសីតុណ្ហភាពអាហារមិនគួរក្រដាក់ពេកទេ ព្យាយមេញ៉ាំអាហារក្តៅ។ បើមិនដូច្នេះទេ នឹងធ្វើឱ្យចលនាពោះជៀនកាន់តែលឿន។

ខាងក្រោមនេះជាវិធីព្យា បាលជំងឺរាគរូសមួយចំនួន៖

- 1.បបរអង្ករជាមួយមើមឈើ៖ អង្ករ 50 ក្រាម មើមថ្នាំ 100 ក្រាម លងទឹកហើយត្រាំក្នុងទឹកមួយយប់ ដាំឱ្យពុះ ហើយ20 នាទីក្រោយមក ដាក់មើមថ្នាំចូល លាយចូលគ្នាធ្វើជាបបរ រួចទទួលទាន។
- 2.លេយឡេវាល្ងជាមួយស្កូរសst លាយឡេវាល្អពីរស្លាបព្រាបាយជាមួយស្កូរសពីរស្លាបព្រាបាយ សម្រាប់ទទួលទាន បើរាគរួសស្រាល១នឹងបាត់ទៅវិញ ហើយរសជាតិក៏ឆ្ងាញ់ដែរ។
- 3.មើមថ្នាំ 60 ក្រាម ខំប៉ាវអាំងចំនួន 1។ អាំងខំប៉ាវឱ្យគ្រៀម បុកជាម្សៅ ដាក់មើមថ្នាំឱ្យឆ្អិន ជ្រលក់ ក្នុងម្សៅទំ ហើយញ៉ាំបីដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ ការព្យាបាលសម្រាប់ជំងឺរាគរូសរ៉ាំម៉ី ដែលកើតមានក្នុងរយៈ ពេលយូរ។
- 4.យកស្បែកខាងក្នុងនៃក្រពះមាន់ហាលឱ្យក្រៀម ឆាជាមួយមើមឈើសម៉ត់ ហូប 6 ដងក្នុងមួយលើក មួយថ្ងៃពីរដង ត្រាំទឹកក្ដៅហូបមុនពេលបាយ។ ការព្យាបាលសម្រាប់ជំងឺរាគរូសរ៉ាំរ៉ៃ ដោយសារលំពែង ខ្សោយ។
- 5.ស្លីកPortulaca oleraceaស្រស់ 500 ក្រាម ខ្ទីមស 30 ក្រាម លូ 15 ក្រាម ខ្ទីម 20 ក្រាម។ យកស្លឹកPortulaca oleraceaស្រស់ លាងទឹកឱ្យស្អាត ចិត ជាចំនិតតូច១ ដាំទឹកឱ្យពុះ រួចចិញ្ច្រាំឱ្យស្អាត បុកខ្ទីមស ចិញ្ច្រាំឱ្យម៉ត់ លាងគ្រាប់លូឱ្យស្អាត ច្របល់ចូលគ្នាឱ្យសព្វ កូរឱ្យឈ្មុយ ហាន់ស្លឹកខ្ទីមជាចំណិត លាយPortulaca oleraceaជាមួយ អំបិល និងប៊ីចេង បន្ថែមខ្ទីមស ស្លឹកខ្ទីម ជាយគ្រាប់ល្អចហ្វប។ ការព្យាបាលសម្រាប់ជំងឺរាគរូសមានខ្ទះឈាមក្នុងលាមក ក្ដៅខ្លួន និងស្ងួតមាត់។
- 6.ស្លីក $Portulaca\ oleracea$ ស្រស់ 30ក្រាម សម្បកផ្នែទទីម 15ក្រាម លាងទឹកចេញជាមុនសិនហើយចំហុយពីរបីនាទី បុកយករួចដាក់ជាមួយសម្បកផ្នែទទីម ថែមទឹកចច្ចិន 10នាទី បន្ថែមស្ករចូលមុនផឹក វាមានប្រសិទ្ធិភាពប្រឆាំងនឹងការរលាក បំបាត់ការឈឺចាប់ និងរាគរូស។

7. mrherba houttuyniae ស្រស់លាងទីក ដាំទីកឱ្យពុះបន្តិច បន្ថែមអំបិល ទីកស៊ីអ៊ីវ ទីកខ្មេះ ខ្ទីមស ទីកខ្ទីមបារាំង និងគ្រឿងផ្សំផ្សេងៗចូលច្របល់ចូលគ្នារួច ទើបទទួលទាន។ ឬចាក់ទីក herba houttuyniae ក្នុងបរិមាណសមស្រប នៅពេលដែលបរេជិតឆ្អិន ហើយចម្អិនតែមួយភ្លែតជាការស្រេច។

ជំងឺអាស៊ីតក្រពះ

ជំងឺអាស៊ីតក្រពះគឺជាជំងឺដែលមានការចាល់អាស៊ីតជាជាគសញ្ញាចម្បង ហើយអាចអមដោយជាគសញ្ញានៃការក្រហាយទ្រូង ស្រដៀងទៅនឹងជំងឺច្រាលក្រពះពោះមៀនក្នុងជជ្ជសាស្ត្រទំនើប។ ដោយសារតែការ ជីវភាពរស់នៅមានភាពងាយស្រួល អត្រាកើនឡើងនៃជំងឺនេះកាន់តែកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ និយាយរួមទៅ ការព្យាបាលជំងឺអាស៊ីតក្រពះឱ្យជាទាំងស្រុងមានភាពលំបាក ហើយអ្នកជំងឺភាគច្រើនត្រូវការ ប្រើឆ្នាំរយៈពេលផង ឬប្រើឆ្នាំតាមតម្រវការ។

វិធីសា<mark>ស្ត្រនៃការព្យាបាល៖</mark> ការព្យាបាលជំងឺក្លួតអាស៊ីតដោយជជ្ជសាស្ត្រចិន ត្រូវបានណែនាំជាចម្បងដោយ "ទ្រឹស្តីពីលំពែងនិងក្រពះ"។ ទ្រឹស្តីនេះគឺជាការរួមផ្សំនៃទ្រឹស្តីបុរាណនៃឱសថបុរាណចិនអំពីលំពែង និងក្រពះ រួមជាមួយនឹងទ្រឹស្តីទំនើបនៃការសិក្សាលើក្រពះពោះវៀន។ ជំងឺនេះជាធម្មតាត្រវបានបែងចែកជាប្រភេទរោគសញ្ញាដូចខាងក្រោម៖

1. អាការៈនៃថ្លើមនិងក្រពះមិនលួ

ការបង្ហាញគ្លីនិក៖ ការច្រាលអាស៊ីត ការក្រហាយក្រពះ ការក្រហាយទ្រង ឬមានការឈឺចាប់ ឈឺទ្រូងទាំងសងខាង ឆាប់ធុញនិងឆាប់ខឹង ហើមពោះ ពិបាកបន្ទោរបង់ ឡើងច្រាំងអណ្ដាត ជីបចរលោតខុសធម្ម តា។

វិធីព្យាបាល៖ សម្រួលធ្វើម សម្រួលអាស៊ីតក្នុងក្រពះ។

ជជ្ជបញ្ហាថ្នាំ៖ បន្ថែម ឬបន្ថយម្យៅ Xiangsu Rhizoma Cyperi ,ស្លឹកម៉ូន ,Dried fruit,Pinellia,Magnolia officinalis,Bupleurum,Coptis chinensis,Evodia rutaecarpa,cuttlebone។ល។

2. អាការៈត្រជាក់និងក្ដៅលាយគ្នា

ការបង្ហាញគ្លីនិក៖ ការច្រាលអាស៊ីត ការក្រហាយក្រពះ ការក្រហាយទ្រុង ឬមានការឈឺចាប់ ល្វីងក្នុងមាត់ បំពង់កស្ងួត ធ្នល់ពោះ បន្ទោរបង់ធ្ងរ ឡើងច្រាំងអណ្តាត ជីបចរលោតលឿន។

វិធីព្យាបាល៖ បំបាត់ផលលំបាក បញ្ចុះខ្យល់ក្រពះ

ជជ្ជបញ្ញាថ្នាំ៖ បន្ថែម ឬបន្ថយស៊ុប Pinellia Pinellia,Coptidis,Scutellaria,ខ្ញីស្ងួត,តាំងសិន,Evodia,ពុទ្រ្តាក្រហម មើមឈើអែម យាវហឹសមុទ្រ។ល។

3. រោគសញ្ញានៃខ្លួចលំពែងនិងការមិនដើរខ្យល់៖

ការបង្ហាញគ្លីនិក៖ ការច្រាលអាស៊ីត ការក្រហាយក្រពះ ការក្រហាយទ្រូង ឬមានការឈឺចាប់ ឆ្អល់ពោះ អស់កម្លាំង បាត់ចំណង់អាហារ ពិបាកបន្ទរបង់ រលាកជាលិកាអណ្តាត ឡើងច្រាំងអណ្តាត ជីពចរដើរយឺត ឬខ្សោយ។

វិធីព្យាបាល៖ សម្រួលដំណើរការលំពែង សម្រួលខ្យល់និងក្រពះ។

ជជ្ជបញ្ញាឆ្នាំ៖ ស៊ុប Xiangsha Liujun តាំងសិន,អាត្រាទីឡូដ,Poria cocos,មើមឈើអម,Pinellia,costus root,fructus amomis,យាវហឹស មុទ្រ,Coptidis,Evodia ។ល។

ច្នាំសម្រាប់ជំងឺ៖ "Tongjiang Keli"ជាថ្នាំពិសេសសម្រាប់ព្យាបាលជំងឺក្នុតអាស៊ីតដែលផលិតឡើងនៅមន្ទឹរពេទ្យ XIYUAN នាពេលបច្ចុប្បន្ន ថ្នាំនេះនាំចូលមន្ទឹរពេទ្យមិត្តភាពកម្ពុជា ចិន ព្រះ កុសុម: ដែលងាយស្រួលប្រើ អាចទុកចិត្តបាន និងមានប្រសិទ្ធភាព។

ការណែនាំលើការរស់នៅ៖

- 1.ទម្លាប់របស់យើងមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងខ្លាំងជាមួយនិងជំងឺអាស៊ីតក្រពះ ទម្លាប់គេងមិនល្អធ្វើឱ្យមាគសញ្ញាកាន់តែអាក្រក់ទៅ១ នៅពេលអ្នកជំងឺគេង គួរតែលើកក្បាលគ្រែ $15-30^\circ$ ដើម្បីកាត់បន្ថយ ការច្រាលក្រពះនិងពោះជឿន។
- 2.អាស៊ីតក្រពះមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងច្បាស់ជាមួយនឹងអារម្មណ៍ អ្នកជំងឺគួរតែជៀសវាងប្រតិកម្មផ្លូវចិត្តខ្លាំងពេក ធ្វើលំហាត់ប្រាណឱ្យបានសមរម្យ និងចូលរួមសកម្មភាពសង្គមដែលមានប្រយោជន៍។
- 3.អាស៊ីតក្រពះមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងខ្លាំងជាមួយនឹងរបបអាហារ អ្នកជំងឺគួរតែព្យាយាមជៀសវាងទទួលទានអាហារដែលធ្វើឱ្យរលាក ដូចជាអាហារក្ដៅ និងជួរ ភេសជ្ជៈដែលមានជាតិកាបូណាត អាហារចៀន បង្អែមស្លកូឡាជាដើម ជាពិសេសជៀសវាងការពិសារគ្រឿងស្រវឹងនិងកាត់បន្ថយទទួលទានបបរ។
- 4.ចំពោះជំងឺអាស៊ីតក្រពះរួមជាមួយការធាត់ ការសម្រកទម្ងន់សមស្រម និងសម្ពាធក្នុងពោះ មានប្រយោជន៍ដល់ការជាសះស្បើយពីជំងឺនេះ។

វិធីសាស្ត្រព្យាបាលការឈឺក្រពះដោយបបរផ្ទាំ

ការឈឺក្រពះគឺជាជំងឺសំខាន់នៅក្នុងប្រភេទជំងឺរលាយអាហារ ដែលភាគច្រើនសំដៅទៅលើជំងឺរលាកក្រពះរ៉ាំដី លើសពីនេះ ជំងឺផ្សេងទៀតដូចជាដំបៅក្រពះពោះដៀន និងការមិនរំលាយអាហារ ក៏អាចប្រើវិធីសាស្ត្រនេះផងដែរ។ ជជ្ជសាស្ត្រ បុរាណចិនជឿថាជំងឺនេះជាប់ទាក់ទងនឹងកត្តាដូចជា ភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត របបអាហារមិនត្រឹមត្រូវ ការត្រូវត្រជាក់ និងការផ្លាស់ប្តូររដូរ។ ដូចពាក្យចាស់ពោលថា "អាហារបំប៉នប្រាំពីរលើបី" ជាពិសេសប្រើនៅពេលឈឺក្រពះ ក្រៅពីការសហ ការយ៉ាងសកម្មជាមួយជជ្ជបណ្ឌិតលើការព្យាបាល អ្នកជំងឺក៏អាចសាកល្បងការព្យាបាលដោយរបបអាហារដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្ត និងមានប្រសិទ្ធិភាពព្យាបាលដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន និងមានអំណោយ ផលដល់ការកាត់បន្ថយការពីឡើងវិញនៃជំងឺ ជៀសវាងការពីឡើងវិញ និងជម្រុញការជាសះស្បើយ។ ជាការពិតណាស់ការព្យាបាលដោយរបបអាហារក៏ត្រូវបែងចែករវាងគ្រជាក់ និងកម្តៅ កង្វះ និងលើស ខាងក្រោមនេះជាបបររបបអាហារ សម្រាប់ការឈឺក្រពះ៖

1. անիրությա

រោគសញ្ញា៖ ការឈឺចាប់ភ្លៅក្រហាយក្នុងប្រហោងក្រពះ ឈឺភ្លាម១ ការឈឺចាប់មិនធូរស្រាល ឡើងអាស៊ីត ស្រេកទឹក លាមកស្ងត ទឹកនោមពណ៌លឿងនិងតិច អណ្តាតក្រហមឬមានពណ៌លឿង ជីពចរលោតឃឹត។ល។

រូបមន្ត្តបបរតាមជជ្ជបញ្ហា៖ $Dandelion\ 30$ ក្រាម, ផ្កាលីលី 15 ក្រាម, អង្គរ 100 ក្រាម និង សុរុក្រាម 50 ក្រាម។

ប្រសិទ្ធភាព៖ បំបាត់ការក្ដៅខ្លួន និងបំបាត់ការឈឺក្រពះ។

វិធីចម្អិន៖ ជាដំបូងយកDandelionលងទឹក បន្ថែមទីកក្នុងឆ្នាំងក្នុងបរិមាណសមរម្យ រួចដាំឱ្យពុះ30 នាទី រួចសម្រិតយកទីក ធ្វើវិធីដដែលជាមួយផ្កាលីលីម្តង បន្ទាប់មកដាក់អង្ករលងជាមួយទីក ដាក់ទីកញ្នំចូល ហើយបើភ្លើងតិ ច១ ដើម្បីចម្អិន។ ពេលបបរឌ្ឌិន យើងបន្ថែមស្ករចូល រំលែកជា2ហើយពិសារពេលវាក្ដៅឧណ្ណ១។

2. ឈឺក្រពះដោយសារលំពែងឡោយ

រោគសញ្ញា៖ ឈឹក្រពះ មិនមានការធូរស្រាល ឈឺបាត់១ ឈឺចាប់ខ្លាំងទៅ១ បាត់ឈឺក្រោយបរិភោគអាហារ ចង់ក្អូត ពិបាកបត់ជើង ច្រាំអណ្តាត ជីពចរលោតយឺត។ល។

រួមមន្ត្តរបរតាមមជ្ជបញ្ញា៖ Codonopsis 20 ក្រម, Poria cocos 15 ក្រម, Atractylodes macrocephala 15 ក្រម, ឈើអែម 10 ក្រម, ខ្ញីស្ងួត 10 ក្រម, អង្គរ 100 ក្រម, ស្តរបរិមាណសម្បសប ។

ប្រសិទ្ធភាព៖ ធ្វើឱ្យលំពែងមានភាពវឹងមាំ សម្រលក្រពះ និងបំបាត់ការឈឺចាប់។

វិធីចម្អិន៖ ដំបូងត្រូវលាងគ្រឿងផ្សំ ដាក់វាចូលក្នុងឆ្នាំង ចាក់ទឹកចូល ដាំឱ្យពុះ 30 នាទី រួចសម្រិតយកទឹក លាងអង្ករ ដាក់ទឹកឆ្នាំរួចដាំជាបបរជាការស្រេច បន្ថយភ្លើង បន្ថែមស្ករពេលវាផ្ទិន រំលែកជា2ហើយពិសារពេលត្រជាក់ល្មម។

3. ឈឺក្រពះពេលឃឺអោគអាហារ

រោគសញ្ញា៖ ឈឺពោះ និងផ្អែត ឈឺចុកចាប់ក្នុងពោះ ចុកពោះ ក្រហាយ និងឡើងជាតិអាស៊ីត ក្អួត និងបាត់បង់ចំណង់អាហារ ឈឺចុកចាប់កាន់តែខ្លាំង ជ្រាំងអណ្តាត ជីពចរលោតយឺត។ល។

រួបមន្តបបរតាមជជ្ជបញ្ហា៖ ស្បែកលឿងក្នុងកោះមាន់ 10~
m [me~Semen~raphani~10~
m [me~sahhhi <math>100~
m [me~sahhhi]

ប្រសិទ្ធភាព៖ ជួយការរំលាយអាហារ និងបំបាត់ការឈឺចាប់។

វិធីចម្អិន៖ យកស្បែកលឿងក្នុងកោះមាន់ និង Semen Raphani មកកិនឱ្យម៉ត់ រួចកិនជាម្យៅ ទុកប្រើពេលក្រោយ លាងអង្ករ ដាក់ចូលក្នុងឆ្នាំង ចាក់ទឹកចូលល្មម ដាំឱ្យផ្ចិនហើយបន្ថែមស្បែកលឿងក្នុងកោះមាន់ និង Semen Raphani ចូលជាការស្រេច។ ហើយចម្អិនថែម 5 នាទីទៀត រំលែកជា2ហើយពិសារពេលត្រជាក់ល្មម។

4. ադրուտարար

រោគសញ្ញា៖ ឈឺពោះធ្ងន់ធ្ងរ ឈឺចុកចាប់ដោយសារភាពត្រជាក់ ការឈឺចាប់ថយចុះដោយសារកម្ដៅ ក្នុតចេញទឹកថ្នា ច្រាំអណ្ដាត ជីពចរលោតយឺត។

រូបមន្ត្តបបរតាមជជ្ជបញ្ហា៖ ខ្ញី 20 ក្រាម, គល់ខ្ទីម 15 ក្រាម, ពុទ្ធាក្រហម 10 ក្រាម, អង្ករ 100 ក្រាម និង បរិមាណស្ករត្នាគសមស្រប។

ប្រសិទ្ធភាព៖ ធ្វើឱ្យក្រពះធូរស្រាល បំបាត់ការឈឺចាប់។

វិធីចម្អិនៈ យកគ្រាប់ពុទ្ធាក្រហមចេញ និងណងអង្គរហើយដាក់ក្នុងឆ្នាំងចូលគ្នា ចាក់ទីកចូល ដាំឱ្យទៅជាបរេ រួចបន្ថែមស្គរត្មោត ខ្ទីម និងខ្ញីចិញ្ត្រាំ ហើយចម្អិនថែម 5 នាទីទៀត រំលែកជា2ហើយពិសារពេលត្រជាក់ឈ្មម។

5. ការឈឺក្រពះដោយសារមិនដើរឡល់

រោគសញ្ញា៖ ចុកគោះ ឈឺទាំងសងខាង កាន់តែផ្គន់ផ្លា មានអារម្មណ៍ប្រែប្រួល ក្រហាយទ្រង _បាត់ចំណង់អាហារ _ទ្រាំអណ្តាតឡើងស ជីពចរលោតយឺត។

រូបមន្តបបរតាមជជួបញ្ហា៖ ផ្កាកូលាប 15 ក្រាម ផ្លែដៃព្រះ 15 ក្រាម និងអង្គរ 100 ក្រាម។

ប្រសិទ្ធភាព៖ សម្រល់ផ្លើម គ្រប់គ្រងខ្យល់ និងបំបាត់ការឈឺចាប់។

វិធីចម្អិន៖ យកផ្កាកុលាប និងផ្ទៃរីងព្រះ ចិតជាចំណិតស្នើង១ ដាក់អង្ករចេញ ក្នុងឆ្នាំងជាមួយគ្នា ចម្អិនបរអហុតទាល់តែផ្អិន បន្ថែមអំបិលតាមចំណូលចិត្ត រំលែកជា2ហើយពិសារពេលត្រជាក់ល្មម។

6. ឈឺក្រពះដោយសារឈាមមិនរត់

រោគសញ្ញា៖ ឈឺក្រពះដូចចុតម្ជួលឬថ្មតាហិថា ឈឺមិនមានការធូរស្រាល ឈឺពេលយប់កាន់តែខ្លាំង មិនធូរស្រាល អណ្តាតគឺពណ៌ស្វាយមានស្នាមជាំ ជីពចរលោតយឺត។ល។

រូបមន្តបបរតាមជជួបញ្ហា៖ hawthorn 20 ក្រាម, Peach kernel

10 ក្រាម, អង្ករ 100 ក្រាម និងស្ករត្នោតក្នុងបរិមាណសមស្រប។

ប្រសិទ្ធភាព៖ ជម្រញូចលនាឈាមរត់ បំបាត់ការជាប់គាំងខ្យល់ និងបំបាត់ការឈឺចាប់។

វិធីចម្អិន៖ ដំបូងយក hawthornដកគ្រាប់ចេញ បកសំបក Peach kernel លាងអង្ករ រួចដាក់ចូលក្នុងឆ្នាំងជាមួយគ្នា បន្ថែមទឹកក្នុងបរិមាណសមល្មម រួមចម្អិនទៅជាបបរ បន្ថែមស្ករតាមចំណូលចិត្ត រំលែកជា2ហើយ ពិសារពេលត្រជាក់ល្មម។

ជំងឺខ្នាញ់រុំធ្វើម

ស្របពេលដែលកម្រិតរស់នៅនិងការផ្លាស់ប្តូរដៀបរស់នៅរបស់មនុស្សមានភាពប្រសើរឡើង ចំនួនអ្នកលើស១ម្ងន់និងធាត់បានកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ហើយអត្រានៃជាតិខ្លាញ់ក្នុងផ្លឹមបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង បានក្លាយជា ជំងឺធ្វើដង់ធំបំផុតមួយប្រភេទនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ហើយជំងឺនេះបានក្លាយជាជំងឺធ្លើមធំបំផុតទីពីរ បន្ទាប់ពីជំងឺធ្វើមដែលឆ្លងដោយវីរុសនៅក្នុងប្រទេសរបស់ចិន ដែលអាចនឹងក្លាយទៅជាមូលហេតុចម្បងនៃជំងឺធ្វើម្យ៉ាមី។ ប្រសិនបើជំងឺខ្លាញ់រ៉ុធ្វើមអាចត្រូវបានរកឃើញ និងព្យាបាលទាន់ពេលដលា នោះនឹងអាចត្រឡប់មកធ្វើការធម្មតាវិញទាំងស្រុង ប្រសិនបើជំងឺនេះវិវត្តន៍ទៅជាក្រិនផ្លើម ជំងឺនេះនឹងពិបាកក្នុងការធ្វើឱ្យផ្លើមត្រឡប់មកធ្វើការធម្មតាវិញ ទោះបីខំព្យាយាមធ្វើការព្យាបាលបែលភាក៏ដោយ។ ការបង្ហាញជាគសញ្ញាទូទៅបំផុតនៃជំងឺខ្លាញ់រ៉ុធ្វើម គឺធ្វើមឡើងហើម បាត់បង់ចំណងអាហារ អស់កម្លាំង ក្លូតចង្អោរជាដីម ហើយក៍មានអ្នកមានជំងឺមួយចំនួនដែលមិនមានជាត សញ្ញាធ្វីទាំងអស់ ហើយត្រូវបានរកឃើញតែក្នុងអំឡុងពេលពិនិត្យសុខភាព ឬការពិនិត្យ B-ultrasoundឬ CT ដោយសារជំងឺផ្សេង១។ យើងគួរតែយល់ដឹងនូវកត្តហានិភ័យនៃជំងឺខ្លាញ់រ៉ុធ្វើម និងទទួលការព្យាបាល តាំងពីមំណាក់កាលដំបូង ដើម្បីការពារកាជវិញនៃក្នុងវិញ និងការវិវត្តន៍ជំងឺខ្លាញ់រ៉ុធ្វើម។

ខ្លាញ់រុំធ្វើមនៅក្នុងឱសថបុរាណចិនគឺស្មើនឹងប្រភេទនៃ "ការប្រមូលផ្តុំ""ស្នេះស្អិត(បង្កដោយបាក់តេរី)"និង"ការឈឺចាប់"។ ពេទ្យបុរាណចិនជឿថាៈ សរីរាង្គសំខាន់ដែលទាក់ទងនឹងជំងឺខ្លាញ់រុំធ្វើម គឺធ្វើម លំពែង និងតម្រង នោម។ រោគសញ្ញារបស់ជំងឺនេះ ត្រូវបានគេសន្និដ្ឋានដូចខាងក្រោមៈ ធ្វើមឡោយ ស្នះសរសៃឈាមធ្វើម លំពែងមិនដំណើរការ បែកញើស ស្នេះក្នុងបំពុងក ឡោយតម្រងនោម និងមានស្នេះ។

ចំពោះអ្នកជំងឺដែលមានខ្លាញ់រ៉ូឆ្នើម យើងត្រូវពិនិត្យខ្លាញ់ក្នុងឈាមជាប្រចាំ មុខងារធ្វើម និងធ្វើB-ultrasound ផ្លើម។ ការព្យាបាលតាមបែបបុរាណចិន ត្រូវយោងទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៃភាពខុសគ្នានៅអសញ្ញា ជ្រើស ជីសថ្នាំផ្សេង១គ្នា យកចិត្តខុកដាក់លើជាតិពុល និងផលប៉ះពាល់របស់ថ្នាំ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំ ព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យខូចមុខងារផ្លើម។ លើសពីនេះ ត្រូវណែនាំឱ្យកែលមួខម្លាប់រស់នៅមិនល្អ គ្រប់គ្រងអាហារសម្បូរខ្លាញ់ និងក្ ឡេស្តេរ៉ូលខ្ពស់ដូចជា សាច់ខ្លាញ់ ស៊ុតក្រហម គ្រឿងក្នុងសត្វជាដើម កាត់បន្ថយការជីកស្រា យកចិត្តខុកដាក់លើរបបអាហារ កាត់បន្ថយការហ្គឺផ្លែមច ហើយកុំញ៉ាំអាហារដែលមានជាតិបាយច្រើនពេក កុំបរិភោគតាមចិត្តចង់ ព្យាយាមឱ្យមានការធ្វើលំហាត់ប្រាណជាប្រចាំដូចជាការដើរ ការរត់ ហែលទឹក ជិះកង់ លេងវាយសី ឡើងចុះជណ្ណើរ ឡើងភ្នំ កាយសម្ព័ន្ធ លោតអន្ទាក់។ល។ ដើម្បីរក្សាទម្ងន់រាងកាយឱ្យល្អ រក្សាកម្រិតជាតិខ្លាញ់ក្នុងឈាមធម្មតា កម្រិតជាតិស្ករក្នុងឈាម។ល។

ជជួបញ្ហាតូចសម្រាប់ជំងឺខ្នាញ់រុំធ្វើម៖

1. Salvia miltiorrhiza and Orange peel cream

ផង្គួចញ្ញា៖ Salvia Miltiorrhiza 100 ក្រាម,Orange peel 30 ក្រាម,ទឹកឃ្មុំ 100 មីលីលីត្រ

ការប្រើប្រាស់៖ Salvia Miltiorrhiza, Orange peel បន្ថែមទឹកហើយដាំពុះ ចាក់កាកចេញ យកតែទឹក ហើយបន្ថែមទឹកឃ្មុំចពិសា។ ពិសាម្ពង20 ថីលីលីត្រ 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
ប្រសិទ្ធភាព៖ ជម្រុញចលនាឈាមរត់ និងបំបាត់ការជាប់គាំងឈាម ជម្រុញខ្យល់ និងបំបាត់ក្និនមាត់។ ស័ក្តិសមសម្រាប់ជំងឺខ្លាញ់រុំធ្វើមដែលឈាមរត់មិនល្អ។

2.ស៊ុបផ្សែដៃព្រះ

ជជ្ជបញ្ញា៖ ផ្លែដៃព្រះ ផ្កាកុឡាប ស្លីកឈូក 6ក្រាម ស្ករសបរិមាណសមរម្យ របៀបច្រើប្រាស់៖ ដាក់គ្រឿងផ្សំចូលគ្នាដាំឱ្យពុះ ចាក់កាកចេញ យកតែទឹក ហើយដាក់ស្ករកូរឱ្យសព្វ ហើយទទួលទាន2ដងរាល់ថ្ងៃ។ ប្រសិទ្ធិភាព៖សម្រួលផ្ញើម គ្រប់គ្រងខ្យល់និងរំលាយស្នេស្មស្នេះ។ ស័ក្តិសមសម្រាប់ជំងឺខ្លាញ់រ៉ុធ្វើមរ៉ែលធ្វើមមិនដើរខ្យល់ ។

3.5n Salvia Miltiorrhiza

ផព្អបញ្ជា៖ Salvia Miltiorrhiz ពុទ្ធ្រាភ្នំក្រហម 20ក្រម Safflower 6ក្រម Atractylodes Macrocephala 10ក្រម Bupleurum Chinense 6ក្រម ទីកញ្នុំ 30មីលីលីត្រ

របៀបប្រើប្រាស់៖ ដាក់គ្រឿងផ្សំចូលគ្នាដាំឱ្យពុះ ចាក់កាកចេញ យកតែទឹក បន្ថែមទឹកឃ្មុំ រួចដាំឱ្យពុះម្តងទៀតមុនពិសា ពិសា2ដងរាល់ថ្ងៃ។ ប្រសិទ្ធិភាព៖ ជម្រញចលនាឈាមរត់និងបំបាត់ការជាប់គាំងឈាម សម្រលង្ខើមនិងធ្វើឱ្យលំតែងរឹងមាំ។ សម្រាប់ជំងឺខ្លាញ់រ៉ូផ្ញើមដែលឡោយលំតែងនិងឈាមរត់មិនល្អ។

4.ตีก afflower នิน orange peel

ជជ្ជបញ្ញា៖ orange peel, safflower 6 ក្រាម, Cassia obtusifolia 10ក្រាម, ពុទ្រាក្រហម 5គ្រាប់។

របៀបប្រើប្រាស់៖ ដាំឱ្យពុះ យកតែទឹក ហើយពិសាជំនួសតែ។

ដដ្ឋបញ្ហានៃការព្យា បាលថែទាំ

ប្រសិទ្ធិភាព៖ ជម្រញចលនាឈាមរត់ និងបំបាត់ការជាប់គាំងឈាម គ្រប់គ្រងខ្យល់និងរំលាយស្នេស្ម។ ស័ក្តិសមសម្រាប់ជំងឺខ្លាញ់រុំធ្វើមដែលឈាមរត់មិនល្អ។

ជំងឺទល់លាមក

ខាងពេទ្យបុរាណចិនជឿថា ការបន្ទេរបង់យូរ ឬពិបាកក្នុងការបន្ទេរបង់ គឺជាជាគសញ្ញានៃការទល់លាមក ។ ការទល់លាមកបានក្លាយទៅជាជំងឺទូទៅដែលប៉ះពាល់ដល់ការរស់នៅរបស់មនុស្សនាពេលបច្ចុប្បន្ន ហើយអត្រាកើតជំងឺនេះ កាន់តែកើនឡើង ហើយជំងឺនេះមានទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងជំងឺដូចជាប្រសដ្ធងបាត ប្រេះរន្ធគូទ និងហើមពោះជាដើម ហើយងាយបង្កជាជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង និងសរសៃឈាមខួរក្បាល ដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត។

- យកចិត្តទុកដាក់លើរបបចំណីអាហារ កុំបរិភោគមិនល្អ ព្យាយាមបង្កើនការទទួលទានអាហារដែលមានជាតិសរសៃ កុំបរិភោគអាហារដែលមានរសជាតិហីរ និងខ្លាញ់ ឈប់ផីកស្រា និងធានាថាបានទទួលទានទឹកគ្រប់គ្រាន់
   ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ធ្វើឱ្យការទល់លាមកមានការផ្លូវស្រាល។
- 3. យកចិត្តទុកដាក់សម្រលផ្លូវចិត្ត ព្យាយាមយកឈ្នះលើការពីងផ្នែកលើញ្នំបញ្ចុះលាមក និងខិតខំឱ្យជាជំងឺនេះជាសះស្បើយ តាមរយៈរបៀបរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ និងផ្លូវចិត្ត។

ជជួបញ្ហាបង្ការ

- 1. បង្កើតទម្លាប់ការញ៉ាំល្អ និងកែទម្លាប់អាក្រក់ នៅពេលជ្រើសពីសអាហារ គួរតែបរិភោគអាហារដែលមានជាតិខ្លាញ់តិច ហើយកុំញ៉ាំអាហារហីរ បំពង និងខ្លាញ់។
- 2. រៀបចំការងារ និងជីវិតដោយសមប្រកប ឧស្សាហ៍ហាត់ប្រាណ និងមានតុល្យភាពរវាងការងារ និងការសម្រាក។
- 3. មើលមនុស្ស និងអ្វីៗនៅជុំវិញដោយសុទិដ្ឋិនិយម យកឈ្នះលើភាពអន្ទះអន្តែង ការធុញថប់ និងភាពតានតឹង និងត្រូវរក្សាអារម្មណ៍រីករាយសុខស្រួល។

គន្លឹះសុខភាព

បរិមាណនៃការបន្ទោរបង់មានការថយចុះ រៀងរាល់ 2-3 ថ្ងៃម្តង ឬយូរជាងនេះ មិនទៀងទាត់ ពិបាកបន្ទោរបង់ អមដោយ ចុកពោះ ឈឺពោះ បាត់បង់ចំណង់អាហារ ផ្តល់ពោះនិងចង្អោរជាដើម អ្នកអាចនឹងមានការទល់លាមកហើយ ហើយអ្នកគួរតែផ្ទាស់ប្តូរពីរបៀបរស់នៅ និងរបបអាហាររបស់អ្នកឱ្យបានសមរម្យ និងជ្រើសរើសថ្នាំសមស្របសម្រាប់ការព្យាបាល។

ការទល់លមកឡោយអស់កម្លាំង គឺជាប្រភេទជាគសញ្ញាទូទៅបំផុតនៃការទល់លមករ៉ាំមី ច្រើនតែកើតមានចំពោះមនុស្សរ័យកណ្តាល និងមនុស្សចាស់។ នៅក្នុងឥជ្ជសាស្ត្រគឺទាក់ទងជាមួយនឹងការដើរខ្យល់ឡោយ អមដោយកង្វះធាតុនិង ខ្សោយ នៅក្នុងតម្រងនោម និងលំពែង ការជាប់គាំងនៃឈាម និងខ្យល់ជាញឹកញាប់ ហើយត្រូវបានគេកំណត់ជាការបង្កឡើងនូវជំងឺនេះ។ ក្នុងឥជ្ជសាស្ត្រជារឿយ១ ត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈជាលាមកស្ងួត ពិបាកក្នុងការបន្ទោរបង់ ហ៉ាងទ្វាលាមក និងការបន្ទោរបង់មិនចេះអស់ ហើយកើតឡើងវិញដដែល១ ដែលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់គុណភាពនៃជីវិត និងសុខភាពរបស់អ្នកជំងឺ។ លំហាត់ប្រាណជំនួយការបន្ទោបង់ Xibei ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរួមបញ្ចូលគ្នានូវវិធី សាស្ត្រ Fuqi, វិធីសាស្ត្រទាំយកទាញ វិធីសម្រួលទូលោមក វិធីម៉ាស្សា ការចាប់សរសៃ និងការព្យាបាលផ្សេងទៀត ត្រូវបានបង្កើតឡើងជាបណ្ដើរ១ តាមរយៈការអនុវត្ត និងការកែលម្អង្គហើយម្ដងទៀត។ វិធីសាស្ត្រជាក់លាក់រួមមាន ប៉ុន្តែក៖ ផ្នែកទីមួយលើករន្ធតូថ លើករន្ធគូចឡើងលើ រយៈពេល 3 វិនាទី សម្រាក ធ្វើម្ដងទៀតនេះ 30 ដង ហើយធ្វើវែបនេះពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ ច្របាច់ 30 ដងតាមទ្រនិចនាឡិកា ហើយធ្វើពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ ផ្នែកទីបី ម៉ាស្សាពោះជឿន ចំ ប្រើម្រាមដៃចង្គល ម្រាមដៃកណ្ដាល និងម្រាមដៃខាង ដើឡីម៉ាស្សាតំបន់ពោះជៀនធំតាមទ្រនិចនាឡិកាទៅលើពោះចំនួន 30 ដង។ ការអនុវត្តបានបង្ហាញថា មុខងារចម្បងរបស់លំហាត់ប្រាណជំនួយការបន្ទោបង់ Xibeiតីដើឡី សម្រួលមុខនាររបស់គ្រឿងក្នុង សម្រួលសរិសឈាម ធ្វើឱ្យចលនាខ្យល់ប្រសើរឡើង និងជម្រូញដំណើរការនៅក្នុងពោះជានៃគឺ វាជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិន្តភាពក្នុងការបង្ការ និងព្យាបាលការទល់លាមក្រាំធី។

មេរៀនទី៤៖ ជំងឺប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ

ជំងឺខ្លិនមុខ (រលាកសរសៃប្រសាទលើផ្ទៃមុខ)

ជំងឺម៉ូនមុខ ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រនៃជំងឺនេះហៅថា ការស្លឹកសរសៃប្រសាទនៅជុំវិញបរិមណផ្ទៃមុខ ត្រូវបានគេស្គាល់ផងដែរថាជាជំងឺលោកសរសៃប្រសាទលើផ្ទៃមុខ ឬ Bell's palsy គេស្គាល់ជាទូទៅថាជាការ «វៀចមាត់» «
វៀចមុខ» «ជំងឺវៀចមាត់» ។ល។ វាជាជំងឺដែលតែងតែជួបប្រទះ ហើយជាជំងឺដែលកើតឡើងជាញឹកញាប់ ដោយមិនរើសអាយុ និងភេទឡើយ។ តាមវេជ្ជសាស្ត្រ ជំងឺនេះត្រូវបានកំណត់ចម្បង ដោយភាពមិនដំណើរការនៃមុខងារសាច់ដុំ
ក្នុងការបង្ហាញទឹកមុខ ជាទូទៅគឺមាត់ និងភ្នែកវៀច អ្នកជំងឺជារឿយ១មិនអាចធ្វើចលនាធម្មតាលើមុខមួយចំនួនបានទេ ដូចជា លើកចិញ្ចើម បិទភ្នែក បំប៉ោងថ្នាល់ និងបញ្ជាមាត់។

ជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនយល់ថា "ការស្តីកនៃអវយវៈ មានខ្យល់អាក្រក់ចូលក្នុងខ្លួន ការស្លីកខ្លួន សរសៃពួរមុខបាត់បង់មុខងារ²²គឺជាមូលហេតុចម្បងនិងដំណើរការនៃការបង្កជំងឺខ្លិនមុខ។ ឱសថបុរាណចិនមានប្រវត្តិជាង 2ពាន់ឆ្នាំក្នុងការ ព្យាបាលជំងឺនេះ ហើយមានប្រសិទ្ធិភាពដ៏ពិសេសក្នុងការព្យាបាលតាមបែបជជ្ជសាស្ត្រ។

ការចាក់ម្ជុលវិទ្យាសាស្ត្រគឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតមួយក្នុងការព្យាបាលការខ្វិនមុខរបស់ពេទ្យបុរាណចិន។

បន្ទាប់ពីការអនុវត្តការព្យាបាលរយៈពេលជាយូរ ជំងឺនេះបានក្លាយជាជម្រើសដំបូង សម្រាប់ការព្យាបាលការខ្ញិនលើផ្ទៃមុខ (ជំងឺរលាកសរសៃប្រសាទលើផ្ទែមុខ)។ ទន្ទីមនឹងនេះ ការប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណចិនឬឆ្នាំស្ងោះរបស់ចិន រួមផ្សំ ជាមួយការចាក់ម្ជូលវិទ្យាសាស្ត្រ ក៏មានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលផងដែរ។

ការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះជំងឺលោកសរសៃប្រសាទលើផ្ទៃមុខ

បន្ធុរភាពតានតឹង៖ អ្នកជំងឺភាគច្រើនធ្វើទុកភ្លាមៗ ភាពតានតឹងនឹងកើតឡើងដោយដៀសមិនរួច អារម្មណ៍នៃការថប់បារម្ភ ការភ័យខ្លាច អ្នកខ្លះបារម្ភពីការផ្លាស់ប្តូរមុខហើយខ្មាស់គេពេលឃើញអ្នកផ្សេង បន្ទាប់ពីប្រសិទ្ធភាព ព្យាបាលមិនល្អ អារម្មណ៍ក័យ និងស្ថានភាពថប់បារម្ភអាចប៉ះពាល់ដល់ការជាសះស្បើយរបស់អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺខ្លិនមុខ។ ដូច្នេះហើយ អ្នកជំងឺត្រូវបន្ធូរបន្ថយភាពតានតឹង រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យស្ថិតស្ថេរ ដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អបំផុតនៃចិត្ត
 និងរាងកាយ ដើម្បីទទួលការព្យាបាល ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល។

- 2. ការការពារផ្នែក៖ ដោយសារតែមិនអាចបិទត្របកភ្នែកឬបិទមិនជិត អសមត្ថភាពចលនាព្រិចផ្នែក និងកញ្ចក់ផ្នែកមិនមានប្រតិកម្ម ការបើកផ្នែកក្នុងរយៈពេលយូរ អាចនាំឱ្យមានការផ្នងមេរោគក្នុងរ័ក្ខកយ៉ាងងាយ និងធ្វើឱ្យខូច កញ្ចក់ភ្នែក ដូច្នេះហើយ ការការពារភ្នែកមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់រ័ក្នក ពាក់ជីនតាការពារពេលចេញទៅក្រៅ ហើយទន្ទីមនឹងនោះត្រូវប្រើទឹកឆ្នាំបន្តក់ភ្នែកមួយចំនួនឬ ទីករំអិល ប្រឆាំងនឹងការរលាក និងផ្តល់ឱ្យ រ័ក្នកនូវសាជាតិចិញ្ចឹមមួយចំនួន ហើយពាក់ម៉ាសបិទភ្នែក ឬ បង់រ៉ុសម្រាប់ការពារនៅពេលគេង។
- 3. យកចិត្តទុកដាក់លើការកែសម្រួលរបបអាហារ៖ អ្នរតែបរិភាគអាហារណាដែលមានជាតិកាល់ស្យូមខ្ពស់ និងប្រូតេអ៊ីឧខ្ពស់។ កាត់បន្ថយអាហារមានជាតិខ្នាញ់ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ក្រពះ ហើយអាហារដែលមិនងាយរំលាយ។ ទទួលទានបន្លែ និងផ្នែឈើឱ្យបានច្រើនដូចជា ផ្នែប៉ែស ទំពាំងបាយជូ ម្រះ គ្រប់ ម្ចេសផ្នោក និងស្លឹកគួរគាយ ដើម្បីរក្សារីតាមីឧឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់។ លើសពីនេះគួរបរិភោគ បាយ មី និងគ្រាប់ធញ្ញជាតិមួយចំនួន ដើម្បីរក្សាថាមពលគ្រប់ គ្រាន់សម្រាប់រាងកាយ និងបង្កើនភាពធន់នឹងជំងឺ។
- 4. ពង្រឹងកាយសម្បទា យកចិត្តទុកដាក់ថែទាំមុខ និងផ្នែកខាងក្រោយត្រចៀកឱ្យកក់ភ្លៅក្នុងរដូវត្រជាក់ ជៀសវាងការអង្គុយ ឬដេកដោយក្បាលរបស់អ្នកបែរមុខទៅបង្អួចខ្យល់រយៈពេលយូរ ដើម្បីការពារកើតជំងឺ ឬការកើត ឡើងវិញ។

ជំងឺឈឺក្បាល

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ការឈឺក្បាលគឺជាជាគសញ្ញា**ទូទៅ ដែលមានមូលហេតុជាច្រើន** ការឈឺសរសៃប្រសាទ ការឆ្លងមេជាគ មានជំងឺក្នុងទីតាំងណាមួយនៃលលាដ៍ក្បាល ជំងឺសរសៃឈាមខួរក្បាល ជំងឺខែក្បាលខាងក្រៅ និងជំងឺរាងកាយដូចជាការឆ្លងមេជាគ ស្រចស្រាវ និងការពុលក៏អាចបណ្តាលឱ្យឈឺក្បាល។

អត្រានៃការកើតជំងឺឈឺក្បាល

មនុស្ស 90% បានទទួលរងពីការឈឺក្បាលពេញមួយជីវិតរបស់ពួកគេ ពួកគេ75% មានការឈឺក្បាលភ្លាមៗ 50% មានការឈឺក្បាលធ្ងន់ធ្ងរ 25% មានការឈឺក្បាលធ្ងន់ធ្ងរម្តងហើយម្តងទៀត 12% ឈឹក្បាលប្រតាំង 4% មានការឈឺក្បាលប្រចាំផ្លៃវ៉ាមី។

ប្រភេទមួយចំនួនដែលតែងជួបប្រទះ

- 1. ការឈឺក្បាលតានតឹង៖ ជួបញឹកញាប់បំផុត ដែលមានចំនួន 78% នៃការឈឺក្បាលទាំងអស់
- 2. ជំងឺឈឺក្បាលប្រកាំង៖ ប្រសិនបើវាជាការឈឺក្បាលភ្លាម១ 94% គឺជាជំងឺឈឺក្បាលប្រកាំង។
- 3. ឈឺក្បាលដោយសារក្រពេញសងខាងច្រមុះ៖ បណ្ដាលមកពីការផ្លងមេរោគក្រពេញសងខាងច្រមុះស្រួចស្រាវ ជាញឹកញាប់អមដោយគ្រុនក្ដៅ ហៀរសំបារ និងពេលសង្កត់ទៅឈឺ
- 4. ការឈឺក្បាលជាចង្កោម៖ ការឈឺចាប់ខ្លាំង កម្រមានណាស់ ជាមួយនឹងអត្រាកើត 0.5%
- 5. ឈឹក្បាលរ៉ាំង៉ប្រចាំថ្ងៃ៖ 1 ក្នុងចំណោម 20 នាក់ទទួលរងពីជំងឺនេះ។

ការព្យា បាលបែបវិទ្យា សាស្ត្រ

- 1. ការពិនិត្យសមស្រប ដើម្បីបញ្ជាក់មូលហេតុជំងឺ(សំខាន់)
- លេបញ្ជំបស្ចិមប្រទេសដើម្បីព្យាបាលក្រោមការណែនាំរបស់វេជ្ជបណ្ឌិត ដោយគិតគូរទាំងការប្រើឱសថបុរាណចិននិងបស្ចិមប្រទេសរួមគ្នាផងដែរ ដោយប្រើភាពខ្លាំងរៀង១ខ្លួន ការព្យាបាលចម្រុះ៖ ការព្យាបាលដោយការបិទ
   បន្ទះថ្នាំ ការព្យាបាលដោយការសង្កត់ជ័ពចរត្រចៀកនិងប្រើផ្តួលវិទ្យាសាស្ត្រ។ល។

ការថែរក្សាខ្លួនឯង បន្ថយការឈឺក្បាល

1. បន្ទរអារម្មណ៍និងសម្រាក 2. ស្ពំទឹកកក 3. ការធ្វើលំហាត់ប្រាណសមស្រប 4. ផ្លាស់ប្តូរអាហារូបត្ថម្ភ 5. ផឹកទឹក 6. ម៉ាស្សាថ្នមៗ 7. ង្ទតទឹកក្ដៅ 8. ញុាំអាហារតិចៗតែញឹក

ជំងឺវិលមុខ

ស្ថានភាពទូទៅនៃការកើតជំងឺ

ជំងឺវិលមុខគឺជាជំងឺទូទៅមួយក្នុងជជ្ជសាស្ត្រ មូលហេតុនៃជំងឺមានច្រើនយ៉ាង ហើយវាជាជំងឺចម្បងនៅក្នុងផ្នែកសសៃប្រសាទ។ យោងតាមស្ថិតិ អ្នកជំងឺវិលមុខមាន 20% ជារោគសញ្ញាដែលបង្កមកពីជំងឺសសៃប្រសាទ។ មូលហេតុនៃ ជំងឺវិលមុខមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ការពាក់ព័ន្ធនៃជំងឺបែងចែកជាច្រើនផ្នែក អាចបណ្តាលមកពីកត្តាច្រើនជាង 100មុខ កង្វះមធ្យោបាយវិនិច្ឆ័យជាក់លាក់ និងការព្យាបាលជាក់លាក់ដែលធ្វើឱ្យជំងឺវិលមុខក្លាយជាបញ្ហានិងពិបាកក្នុងការ ព្យាបាល អ្នកជំងឺជាច្រើនដែលមានការវិលមុខវ៉ាដីរយៈពេលយុវមិនត្រូវបានគេធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យត្រឹមត្រវនិងព្យាបាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនោះទេ។

មូលហេតុចម្បងនៃជំងឺមានដូចជា

- 1. ការវិលមុខដោយកត្តាជុំវិញ៖ សំដៅទៅលើជំងឺវិលមុខដែលបណ្តាលមកពីជំងឺរវាង ផ្នែកខាងមុខផ្លឹងខែត្រចៀកខាងក្នុង និងទៅផ្នែកខាងក្រៅនៃសរសៃប្រសាទ vestibular cranial។ ស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរ ជំងឺ ស្រាល។ បញ្ហាសំខាន់រួមមាន៖ រោគសញ្ញា Meniere, Labyrinthitis, Ototoxicity, ជំងឺរលាកសរសៃប្រសាទ vestibular, Positional vertigo, ជំងឺវិលចលនា ជាដើម។
- Central vertigo: សំដៅលើផ្នែក intracranial នៃសរសៃប្រសាទ vestibular ស្គូលសរសៃប្រសាទ vestibular ដែលឥត្តាប់សរសៃរបស់ ខូរតូច និងខូរត់ដែលបង្កទៅជាជំងឺ
  វិលមុខ។ ស្ថានភាពស្រាល ជំងឺធ្ងន់ធ្លា។ បញ្ហាសំខាន់រួមមាន: ជំងឺIntracranial vascular ,Intracranial space occupying lesion,ជំងឺ Demyelinating
  Intracranial និង Degenerative:Multiple sclerosis,Syringosis of medulla oblongata,ជំងឺធ្ងតត្រូក ជាដើម។
- 3. ជំងឺវិលមុខដោយសារតែមូលហេតុផ្សេងទៀត៖ លក្ខខណ្ឌវជ្ជសាស្រ្តជាច្រើនទៀតក៏អាចបណ្តាលឱ្យមានជំងឺវិលមុខផងដែរ ជារឿយៗគ្រូវបានអមដោយរោគសញ្ញានៃជំងឺ សំខាន់អូរមាន៖ ចុះសម្ពាធឈាម លើសសំពាធ ឈាម Paroxysmal tachycardia, Atrioventricular block, និងមូលហេតុផ្សេង១ទៀតដែលនាំឱ្យមានភាពស្លេកស្លាំង ចេញឈាម គ្រុនក្តៅស្រួចស្រាវ ជំងឺពុលទឹកនោម ស្ពីកសាច់ដុំភ្នែក ជំងឺចំណាំងភ្នែកនិងជំងឺសរសៃប្រសាទជាដើម។

អាការៈខ្វៃជំងឺ

ជំងឺវិលមុខ គឺជាការឧបសគ្គនៃការកំណត់ទិសដៅរបស់មនុស្សដែលបណ្តាលឱ្យមានអារម្មណ៍គាន់ច្រឡំកើតឡើង ចំពោះបរិស្ថានជុំវិញខ្លួន និងការវិនិច្ឆ័យអំពីទីតាំងរបស់ពួកគេផ្ទាល់។ រួមទាំងមានអារម្មណ៍ថាវត្ថុជុំវិញកំពុងវិល ឬអ្នកជំងឺខ្លួន ឯងកំពុងវិល ដូចឡើងចុះទូល អារម្មណ៍មិននៅនឹង យោលទៅយោលមក ធ្ងន់ក្បាលស្រាលជើង។ល។ និយាយរួមទៅ វិលមុខ ជីងធ្ងង និងវិលមុខធ្ងន់ធ្ងរ ជារឿយ១មានអារម្មណ៍យោល១ អណ្តែត និងអារម្មណ៍ស្រឹត។

ការព្យាបាល

- 1. ការព្យាបាលតាមងាគសញ្ញា៖ ជាចម្បងរួមមានការព្យាបាលទូទៅ ការព្យាបាលដោយឆ្នាំ ការប្រើថ្នាំបញ្ឈប់ការវិល ការប្រើថ្នាំពង្រីកសរសៃឈាម។
- 2. ការព្យាបាលតាមចូលហេតុ៖ ដោយសារតែមូលហេតុរបស់ជំងឺវិលមុខមានភាពស្មុគស្មាញ ហើយវិធីសាស្រ្ទនៃការព្យាបាលតាមចូលហេតុផ្សេងៗគ្នា ពាក់ព័ន្ធនឹងទិដ្ឋភាពជាច្រើន។
- 3. ការព្យាបាលតាមបែបបុរាណចិន៖ ការព្យាបាលរយៈពេលផងរបស់យើងខ្ញុំ មានជជ្ជបញ្ហាដោយប្រើការរំលាយស្នេស្មស្លេះបំបាត់ការវិល ធ្វើឱ្យផ្លើមស្ងប់ និងសម្រួលការវិលមុខ ធ្វើឱ្យលំពែងមានភាពកក់ក្ដៅ និងប្រភេទថ្នាំ ជំនួយតម្រង់នោម ដែលមានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលគួរឱ្យពេញចិត្ត ។

ការថែទាំខ្លួនឯង

- 1. ចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការហាត់ប្រាណ។ អ្នកដែលមានកាយសម្បទខ្សោយ អាចលើកកម្ពស់កាយសម្បទរបស់ពួកគេ ហើយអ្នកដែលធាត់អាចធ្វើឱ្យខ្យល់ និងឈាមមានចលនាប្រសើរឡើង និងមានពន្លឿនក្នុងការបញ្ចេញ ទឹក សំណើម និងទឹកស្នេះ។
- 2. គួរតែសម្រាកនៅលើគ្រែក្នុងអំឡុងពេលជំងឺជំឡើង ដើម្បីបង្កាការរងរបួសពីការក្រោកឈរនិងដួល។ កាត់បន្ថយការបង្វិលក្បាល។
- 3. រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យបានស្រួល និងការពារមិនឱ្យមានអារម្មណ៍ទាំងប្រាំពីរ (រីករាយ ខឹង បារម្ភ គិត សោកសៅ ភ័យ តក់ស្លុត) ហួសហេតុ។

ការថែទាំរបបអាហារ

- 1. របបអាហារគួរតែស្អាតនិងងាយស្រួលរំលាយ។ មិនគួរទទួលទានគ្រឿងស្រវឹង តែក្រាស់ កាហ្វេ គួឆាយ ម្ទេស ខ្ទឹមស និងអាហារដែលហីរផ្សេងទៀត។
- 2. ត្រឡាច ដៃថាវ ផ្សិតក្បាលក្រុញ និងសណ្ដែកក្រហម មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការរំលាយស្លេះ និងផ្ដល់សំណើម ហើយអាចប្រើជាជំនួយក្នុងការព្យាបាលបាន។
- 3. កុំពិសាទីកច្រើនពេក ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការទទួលទានសារជាតិប្រុតេអ៊ីន ដូចជា ត្រី បង្គា ស៊ុត ក្ដាមជាដើម។

មេជៀនទី៥៖ ប្រព័ន្ធអង់អ្នគ្រីន

ជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតឬហៅថា "hyperthyroidism" សំដៅទៅលើការសំយោគ និងកាកសំណល់របស់អរម៉ូនទីរ៉ូអ៊ីតច្រើនពេកដែលផលិតដោយក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ឬហេតុផលមួយចំនួននៅខាងក្រៅក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ដែលនាំឱ្យ កើតមានរោគសញ្ញា hypermetabolic ជាបន្តបន្ទាប់ដែលបណ្តាលមកពីកំហាប់ thyroxineច្រើនពេកនៅក្នុងចន្តេឈាមដែលធ្វើសកម្មភាពលើជាលិការាងកាយទាំងមូល។ តាមធ្វីនិកជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតដែលមានពកក (ជំងឺ Graves)មានប្រហែល 80%។ (ជំងឺ Graves) ច្រើនកើតមានចំពោះស្ត្រីដែលមានអាយុពី 30-60 ឆ្នាំ បើធៀបរវាងបុរសនិងស្ត្រី គឺ 1: $4\sim$ 6 ជំងឺនេះក៏អាចកើតមានចំពោះកុមារ និងមនុស្សពេញវ័យគ្រប់រំយងងដែរ។

មូលហេតុនៃជំងឺនិងកត្តាហានិភ័យ

ជាជំងឺដែលបង្កដោយសរីវាង្គខ្លួនឯង ហើយមូលហេតុជាក់លាក់គីមិនត្រូវបានគេដឹងទេ កត្តាផ្លូវចិត្តដូចជាការឈឺចាប់ និងកំហឹងគឺជាកត្តាជម្រុញដ៏សំខាន់បំផុត ជំងឺនេះមានលក្ខណៈតំណពូជ។

រោគសញ្ញាគ្នីនិក

រួមទាំងអាគសញ្ញា hypermetabolic (ដូចជាឆាប់ខឹង, បែកញើសច្រើន ភិតភ័យ ហូបច្រើន ស្គមស្គាំង) ពកករីករាលដាល លានគ្រាប់ភ្នែក ដំបៅស្បែកលក្ខណៈ (myxedema) ។ អ្នកជំងឺជាច្រើនមានអាកា រៈភិពភ័យ ដៃញ៉ុរ រាគ ស្រកទម្ងន់ ឬមករដ្ឋមិនទៀងទាត់។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

ការព្យាបាលទូរទាំ៖ យកចិត្តទុកដាក់សម្រាក បន្ថែមកាឡូរី និងសារធាតុចិញ្ចឹមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដូចជាកាបូអ៊ីដ្រាត ប្រភេអ៊ីន និងវីតាមីន B។ ប្រសិនបើចង្វាក់បេះដូងលឿន គួរប្រើeta-blockers ។

ការព្យាបាលប្រឆាំងនឹងការហើមក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត• មានវិធីបីយ៉ាង ឆ្នាំប្រឆាំងនឹងក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ការព្យាបាលដោយ ¹³¹I ការកាត់ក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតចោល។ វិធីសាស្ត្រទាំងបីមានគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិខុសៗគ្នា។ ឆ្នាំ

Antithyroid មានរយៈពេលព្យាបាលដែង អត្រាជាទាប និងអត្រកើតឡើងវិញខ្ពស់ ពីរប្រភេទចុងក្រោយអាចកាត់បន្ថយការសំយោគ និងការបញ្ចេញអារ៉ូនទីរ៉ូអ៊ីតដោយការបំផ្លាញជាលិកាក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត និងមានរយៈពេលនៃការ
ព្យាបាលខ្លី អត្រាជាសះស្បើយខ្ពស់ និងអត្រកើតឡើងវិញទាប ជុំខ្មែរគ្រាអាចកើតមានជំងឺ hypothyroidism ក៏កើតឡើងខ្លាំងដែរ។

🛊 Antithyroid (ATD)• អគ្រានៃការធ្លូរស្រាលដោយការព្យាបាលតាមរយៈ ATD សម្រាប់ជំងឺ Graves មានចាប់ពី 30-70% និងជាមធ្យម 50%។

- 1. អ្នកដែលអាចអនុវត្តបាន៖ អ្នកដែលមានជំងឺស្រាល និងអ្នកជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតដុំសាច់កម្រិតមធ្យម។ លើសពីនេះអ្នកដែលមានអាយុក្រោម 20 ឆ្នាំ ហើយមានជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ចាស់ជរា ឬអ្នក ជំងឺដែលមានជំងឺបេះដូង ថ្លើម និងតម្រង់នោមធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនអាចទ្រាំទ្រនឹងការដះកាត់ គួរតែព្យាបាលដោយថ្នាំ។
- 2. ฐำคำต่อ: methimazole (MMI, methimazole), propylthiouracil (PTU) ๆ
- 3. រយៈពេលនៃការព្យាបាលសរុប៖ 1-1.5 ឆ្នាំ ត្រូវពិនិត្យឈាម មុខងារធ្វើម ហើយពិនិត្យមុខងារក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតមៀងរាល់ 1-3 ខែម្តង។
- 4. ផលវេខានខែមិសមប្រឆាំងក្រពេញថ្មីរីអ៊ីត៖ ជំងឺគ្រាប់ឈាមស និងGranulocyteSឲយចុះ កន្តល និងរមាស់ស្បែក ជំងឺពុលធ្វើម រលាកសរសៃឈាម ឬឈឹសន្នាក់ជាដើម។

ការព្យាបាលអោយ ^{131} I• ការព្យាបាលនេះគឺមានសុវត្ថិភាព និងសាមញ្ញ ចំណាយតិច និងមានអត្ថប្រយោជន៍ខ្ពស់ អគ្រាប្រសិទ្ធភាពសរុបគឺ 95%, អគ្រាព្យាបាលតាមគ្គីនិកជាសះស្បើយលើសពី 85% ហើយអគ្រានៃការកើត ឡើងវិញតិចជាង 1%។ 3-6 ខែបន្ទាប់ពីការព្យាបាលដោយ ^{131} I លើកទីមួយ ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃលើស្ថានភាពរបស់អ្នកជំងឺ ប្រសិនបើអ្នកជំងឺមិនជាសះស្បើយទេ ត្រូវព្យាបាល ^{131} I លើកទីពីរ ។ ការព្យាបាលដោយ ^{131} I បានក្មាយជាជម្រើសដំបូងសម្រាប់ការព្យាបាលនៃជំងឺហើមក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតនៅតាមបណ្តាប្រទេសបែបអឺរ៉ុប និងអាមេរិក។

- 1. មនុស្សដែលសក្តិសម៖ មនុស្សពេញវ័យដែលមានជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតមានពកកឡាក់ទី 🛮 ឬលើសនេះ ហើយការបរាជ័យក្នុងការព្យាបាល ATD ឬប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ី ការកើតឡើងវិញនៃជំងឺហើមក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត បន្ទាប់ពី
  ការវះកាត់ អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺបេះដូង ឬអ្នកជំងឺដែលមានមូលហេតុផ្សេងទៀតនៃជំងឺបេះដូង អ្នកជំងឺដែលមានកោសិកាឈាមស និង/ឬញ៉ូកែតថយចុះ ឬ pancytopenia អ្នកជំងឺមែលមានជំងឺទឹក
  នោមផ្លែម និងពកក អ្នកជំងឺដែលក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតមានមុខងារស្នយ័ត។
- 2. អាការ:ប្រហាក់ប្រហែលដូចជា៖ ក្មេងជំទង់ និងកុមារដែលមានជំងឺលើសក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ហើយបរាជ័យក្នុងការព្យាបាល ATD បដិសេធការរៈកាត់ឬមានលិខិតហាមឃាត់ការរៈកាត់ ការកើនឡើងនៃក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតមាន ភាពសួកស្មាញជាមួយការប៉ះពាល់មិខអារសរីរាង្គដូចជាផ្នើម និងតម្រងនោម លានគ្រាប់ភ្នែកអំឡុងពេលមានជំងឺ។
- 3. ការហាមមិនឱ្យប្រើ៖ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងបំបៅដោះកូន។
- 4. ជាគសញ្ញាចម្បងបន្ទាប់ពីការព្យាបាលដោយ ¹³¹I: hypothyroidism អត្រាបង្កឱ្យដល់ដំណាក់កាលចុងក្រោយអាចឈានដល់ 60% ។ ផ្តល់យោបល់ឱ្យអ្នកជំងឺពិនិត្យមើលមុខងារក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ឡើងវិញ 6 ខែបន្ទាប់ពីការព្យាបាល ហើយប្រសិនបើមិនមានការធុរស្បីយទេ ពួកគេអាចនឹងត្រវព្យាបាលម្អងទៀត។

ការព្យាបាលវះកាត់• អត្រានៃការព្យាបាលវះកាត់គឺប្រហែល 95% ហើយអត្រានៃការកើតឡើងវិញគឺ 0.6% -9.8% ។

- 1. អ្នកជំងឺដែលសក្ដិសមសម្រាប់ការអនុវត្ត៖ អ្នកជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត កម្រិតមធ្យម និងធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបានព្យាបាលដោយថ្នាំរយៈពេលវែង ហើយមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពឬត្បូនប្រសិទ្ធភាព អ្នកជំងឺដែលមានការធីឡើរជិញបន្ទាប់ពី ការប្រើថ្នាំ ក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតធំពេក អ្នកជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត ដែលមានការសង្កត់ដល់សរីរាង្គជុំវិញ ឬពកក អ្នកជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតដែលសង្ស័យថាមានជំងឺមហារីក អ្នកជំងឺជាកុមារដែលត្រូវបានព្យាបាលដោយ ATDមិនមានប្រសិទ្ធិភាព អ្នក ជំងឺក្នុងអំឡុងពេលមានផ្លែពោះដែលមិនអាចព្យាបាលដោយថ្នាំ អាចត្រូវបានព្យាបាលដោយការរៈកាត់នៅត្រីមាសទីពីរ (13-24 សប្តាហ៍) ។ ការព្យាបាលរៈកាត់ត្រូវតែធ្វើឡើងនៅពេលដែលក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីតរបស់អ្នកជំងឺស្ថិតនៅក្រាម ការគ្រប់គ្រងបាន។
- 2. ផលវិបាក៖ ការកើតជំងឺក្រពេញទីរ៉ូរ៉ីតែអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយសាររបួសនៅពេលវះកាត់ និងការខូចខាតប្រព័ន្ធភាពស៊ាំនៃជំងឺពកក និងHypoparathyroidism ដែលអាចត្រូវបានបែងចែកទៅជា hypoparathyroidism បណ្ដោះអាសន្ន និង hypoparathyroidism អចិន្ត្រៃយ៍ របួសដល់សវិសប្រសាទ laryngealផងដែរ។

3. ការតាមដាន៖ គួរពិនិត្យមុខងារក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត និងប៉ារ៉ាទីរ៉ូអ៊ីតឡើងវិញ 1-3 ខែបន្ទាប់ពីការវះកាត់។

ការព្យាបាលដោយថ្នាំចិន៖

ការព្យាបាលតាមបែបឱសថបុរាណចិនគឺផ្នែកលើភាពខុសគ្នានៃជាគសញ្ញាជាចម្បង និងការព្យាបាលតាមលក្ខខណ្ឌ និងតម្រវការរបស់អ្នកជំងឺ។

- 1. Ֆոսնը» արտաշասան Jiawei Xiaoyao անանիականան հորկումնու, ար Zhibai Dihuang անանական yin նետաձարարկա
- 2. արդրատարարդերությունը արդանանան Qiying, Neiguan, Jianshi, Zusanli, Sanyinjiao, արդա Tianzhu, Fengchi, Sizhukong, Jingming ա Cuanzhu, Taiyang, Chengqi նես անտանական վեր Գրարտարարդ 3 ներ 1 նահայան վեր 1 հայարարդ 1 հա

ការថែទាំខ្លួនឯង

- 1. មានទម្លាប់ក្នុងការរស់នៅល្អ ឈប់ជក់បារី និងផឹកស្រា កុំដេកយប់ជ្រៅពេក កាត់បន្ថយការមើលទូរស័ព្ទ និងទូរទស្សន៍។
- 2. ធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ស្រស់ស្រាយ រំសាយចិត្ត យកចិត្តទុកដាក់លើការសម្រាក និងជៀសវាងការហាត់ប្រាណច្រើនពេក។
- 3. លេបញ្នាំតាមជញ្ជបញ្ជាឱ្យទាន់ពេល និងពិនិត្យមុខងារក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត មុខងារផ្ញើម និងឈាមជាប្រចាំ ប្រសិនបើមានស្ថានភាពដូចជាការឆ្លងមេរោគ និងរបួស គួរតែព្យាបាលទាន់ពេល ដើម្បីជៀសវាងវិបត្តិនៃការហើម ក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត។

ការថែទាំដោយរបបរកហារ

- 1. សាហារដែលមានកាឡូរីខ្ពស់ ប្រភេអ៊ីឧខ្ពស់ និងជាតិសរសៃខ្ពស់ ដើម្បីធានាបាននូវបរិមាណកាឡូរីគ្រប់គ្រាន់ និងជៀសវាងអាហារហីរ និងភេសជ្ជៈដែលធ្វើឱ្យរលាក។ ហើយគួរតមអាហារដែលមានជាតិអ៊ីយ៉ូតុខ្ពស់ ដូចជា សារ៉ាយសមុទ្រ Lithospermum,ស្បែកខ្មែសមុទ្រ ត្រីសមុទ្រ និងអាហារសមុទ្រផ្សេង១ទៀត គួរតែញ៉ាំអាហារដែលបំប័ន និងជម្រញជាតិទីកក្នុងខ្លួន ដូចជាផ្សិតស ផ្សិតខ្មៅ និងផ្សិតត្រចៀកកណ្ដជាដើម។
- 2. ստանանան: Astragalus memeranaceus 20լրոս Lilium lancifolium Thunb 30լրոս Ophiopogon japonicus 10լրոս որի 100լրոս արդինրառացումը արդինրառ

ការលេងកីឡា

- 1. នៅពេលដែលជំងឺមិនអាចគ្រប់គ្រងបានក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺនេះ គួរតែសម្រាកឱ្យបានច្រើន ហើយការធ្វើលំហាត់ប្រាណគួរតែគ្រូវបានកាត់បន្ថយ ជាពិសេសការធ្វើលំហាត់ប្រាណខ្លាំង។ លំហាត់យឹត អាចត្រូវហាត់ បាន បន្ទាប់ពីស្ថានភាពមានភាពណឹងនេះ។
- 2. លំហាត់ប្រាណទម្ងន់ល្មមអាចរក្សាដង់ស៊ីតេឆ្អឹងយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះអ្នកជំងឺ។

ជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី ២

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

លទ្ធផលអង្កេតជំងឺរាតត្បាតចុងក្រោយបង្ហាញថា អត្រានៃជំងឺទឹកនោមផ្អែមនៅក្នុងប្រទេសចិនគឺ 11.2% ហើយចំនួនអ្នកកើតជំងឺទឹកនោមផ្អែមសរុបជាប់ចំណាត់ថ្នាក់លេខមួយក្នុងពិភពលោក។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អត្រនៃជំងឺទឹក នោមផ្អែមគឺ 35.2% នៅរយៈពេលដ៏ដែង ពិបាកក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រនៃជំងឺទឹកនោមផ្អែមនៅក្នុងប្រទេសចិនណាស់ ហើយចំនួនអ្នកជំងឺទឹកនោមផ្អែមនៅតែបន្តកើនឡើង។ ជាងនេះទៅទៀតអត្រនៃការយល់ដឹងរបស់អ្នក ជំងឺទឹកនោមផ្អែមនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្ញុំមានកម្រិតទាប អត្រាព្យាបាលទាប អត្រានៃការដល់គោលដៅទាប ការព្យាបាលការមិនប្រកាន់ខ្លាប់ល្អ កង្វះការព្យាយាម នាំឱ្យមានអត្រនៃផលវិបាកផ្សេង១ឡើងខ្ពស់ក្នុងអ្នកជំងឺទឹកនោមផ្អែ

មូលហេតុនៃជំងឺនិងកត្តាហានិភ័យ

ការចាប់ផ្តើមនៃជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី2 គឺជាកត្តា ហ្សែន ទម្លាប់រស់នៅ បរិស្ថាន និងភាពស៊ាំនិងកត្តាជាច្រើនទៀត ក្នុងចំណោមនោះ មានរបៀបរស់នៅដែលមិនមានទម្លាប់ល្អ ដូចជា ទម្លាប់ទទួលទានជាតិស្ករខ្ពស់ និងខ្លាញ់ ខ្ពស់ មិនធ្វើលំហាត់ប្រាណជាដើម ដូច្នេះហើយក៏បណ្តាលឱ្យធាត់ដែលជាមូលហេតុចម្យងនៃការកើតជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី2 ។

អាការៈនៃជំងឺ

ធាតសញ្ញាទូទៅនោះគឺ"ច្រើនបីតិចមួយ"ថ្វីត្បិតមានការស្រេកទីក ហូបច្រើន នោមច្រើន ស្គមស្គាំង តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកជំងឺកាន់តែច្រើនឡើង១មិនមានជាតសញ្ញាជាក់ស្តែងនៃ "ច្រើនបីតិចមួយ"។ នៅពេលជំងឺវិវ គ្គន់ទៅមុន អ្នកជំងឺក្នុងខែបានខ្លួន និងការធ្លងមេធាតលើផ្លូវទឹកនោមម្តងហើយម្តងទៀត សូម្បីតែជាគសញ្ញាជាក់ស្តែងនៃ "ច្រើនបីតិចមួយ"។ នៅពេលជំងឺវិវ គ្នាន់ទៅមុន អ្នកជំងឺមួយចំនួនតែងតែមានភាពអស់កម្លាំង ស្បែកឡើងពង់ហែក រមាស់ប្រដាប់បន្តពូជ និងការធ្លងមេធាតលើផ្លូវទឹកនោមម្តងហើយម្តងទៀត សូម្បីតែជាគសញ្ញាដែលពាក់ព័ន្ធអ្នចជាជំងឺសរសៃឈាមបេះអ្នង និងសរសៃ ឈាមខួរក្បាលក៏បានបង្ហាញក្នុងដំណាក់កាលដំបូងផងដែរ ដែលជារឿយៗត្រូវបានរកឃើញក្នុងអំឡុងពេលពិនិត្យរាងកាយ។ ដូច្នេះការពិនិត្យរាងកាយជាប្រចាំមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការរកឃើញជំងឺទាន់ពេល ព្យាបាលទាន់ ពេល ឆាប់ទទួលបានប្រសិទ្ធភាព។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

គោលការណ៍ទាំងប្រាំ៖ ការអប់រំជំងឺទឹកនោមផ្ទែម ការគ្រប់គ្រងរបបអាហារ ការធ្វើលំហាត់ប្រាណ ការប្រើថ្នាំ និងការធ្វើតេស្តជាតិស្ករក្នុងឈាម។

ការអប់រំជំងឺទឹកនោមផ្អែម៖ ពីរដ្ឋាភិបាលដល់សង្គម ពីបុគ្គលិកពេទ្យវិជ្ជាជីវៈ រហូតដល់ប្រជាពលរដ្ឋធម្មតា យើងត្រូវតែផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយនូវចំណេះដឹងពីការបង្ការ និងព្យាបាលជំងឺទឹកនោមផ្អែម ដើម្បីធ្វើឱ្យមហាជនយក ចិត្តទុកដាក់លើការការពារជំងឺទឹកនោមផ្អែម និងផលវិបាក ទើបយើងមានអន្តៈសហការដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងសកម្មជាមួយនឹងការព្យាបាល និងការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្រ្ត។

ការគ្រប់គ្រងរបបអាហារ និងការធ្វើលំហាត់ប្រាណ៖ នេះគឺជាផ្នែកសំខាន់បំផុតនៃការការពារ និងព្យាបាលជំងឺទឹកនោមផ្នែម ហើយវាក៏ជាផ្នែកមួយដែលពិបាកបំផុតក្នុងការប្រកាន់ខ្ជាប់ផងដែរ។ ការរស់នៅប្រកបដោយ ភាពសម ហេតុសមផល មានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ គឺជាមូលដ្ឋាននៃការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាម និង មានសារៈសំខាន់ជាងការព្យាបាលដោយថ្នាំទៅទៀត។ ជារួម តម្រូវការរបបអាហារសម្រាប់ជំងឺទឹកនោមផ្នែមគឺ"ចីត្តរ"និង"ចីមិន គួរ"៖ "ចីតួរ"សំដៅលើការបរិភោគគ្រាប់ធញ្ញជាតិអូចជា Oatmeal, buckwheat noodles, oatmeal, cornmeal។ល។ របបអាហារដែលសក្តិសមបំផុតគឺ ញ៉ាំបន្លែដែលមានកា ឡូវីទាប និងសម្បូរវីតាមីនជាដើម ហើយវាមានឥទ្ធិពលតិចតួចលើជាតិស្ករក្នុងឈាម គួរតែញ៉ាំប្រតេរម៉ឺនក្នុងកម្រិតមធ្យម ដូចជាផលិតផលសណ្ដែកសៀង ទឹកដោះគោ សាច់គ្មានខ្ជាញ់ ត្រី និងបង្គាជាដើម។

"បីមិនគួរ"សំដៅលើការមិនបរិភោគស្ករគ្រប់ប្រភេទ ស្ករគ្រាប់ផ្នែឈើ ភេសជ្ជ: ការ៉េម និងនំស្ករ។ល។ អាហារទាំងនេះមានជាតិស្ករខ្ពស់ បើសិនបរិភោគអាចធ្វើឱ្យកើតជំងឺទឹកនោមផ្នែមបាន មិនគួរហូបអាហារដែលមានកូលេស្ត រ៉ុលខ្ពស់ និងខ្លាញ់ ដូចជា ខួរក្បាលសត្វ ផ្នើម បេះដូង ស្ងត ចង្កេះ ស៊ុតលឿង សាច់ខ្លាញ់ ប៊ី ខ្លាញ់ជ្រុក ខ្លាញ់គោ និងខ្លាញ់ចៀមជាដើម មិនគួរជីកស្រា ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការប្រែប្រូលជាតិស្ករក្នុងឈាម។ ការថយចុះ ជាតិស្ករក្នុងឈាមធ្ងន់ផ្លូវអាចកើតមានឡើងជាមួយនឹងការជីកស្រាច្រើន។

ការព្យាបាលដោយថ្នាំ៖ មានថ្នាំបញ្ចុះជាតិស្ករក្នុងឈាមច្រើនប្រភេទ ដែលគួរច្រើតាមស្ថានភាពជាក់លាក់ ឧទាហរណ៍ថ្នាំឈបរួមមាន biguanides(ថ្នាំតំណាងរួមមាន metformin និង metformin sustained-release tablets)sulfonylureas(ថ្នាំតំណាងរួមមាន glipizide, Gliclazide, glimepiride, gliquidone ជាដើម); α-glucosidase inhibitors(ថ្នាំតំណាងរួមមាន acarbose, voglibose),glinides(ថ្នាំតំណាងរួមមាន Glinide, Nateglinide); Thiazolidinedione(TZD)(ថ្នាំតំណាង pioglitase pioglitazone 4)DPP-4)inhibitor(តំណាងថ្នាំ sitagliptin, saxagliptin, vildagliptin, alogliptin, linagliptin ជាដើម); សូដ្យូម-គ្នុយកូស cotransporter 2(SGLT-2)inhibitors(ថ្នាំតំណាង dapagliflozin, empagliflozin, Canagliflozin ជាដើម)។

ថ្នាំចាក់ដែលអាចចាក់បានរួមមាន អាំងស៊ុយលីន អាណាឡូកអាំងស៊ុយលីន អាណាឡូកដូច glucagon-like peptide-1 (GLP-1) (ឆ្នាំតំណាង liraglutide, exenatide, dulaglutide ជាដើម)។

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី 2 និងជំងឺធាត់ក៏អាចទទួលការព្យាបាលរះកាត់តាមស្ថានភាពរបស់ពួកគេផងដែរ ដូចជាការរះកាត់បង្រួមក្រពះ ការវះកាត់ក្រពះចោល ការវះកាត់ រីកតម្រវក្រពះ និងការឆ្លងកាត់ biliopancreatic ។ ការត្រួតពិនិត្យជាតិគ្លុយកូសក្នុងឈាម៖ ការត្រួតពិនិត្យជាតិស្ករក្នុងឈាមអាចឆ្នុះបញ្ចាំងពីកម្រិតនៃការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាមបានទាន់ពេលវេលា ដែលមានប្រយោជន៍យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការកែសម្រួលវែនការព្យាបាល។ ភាពញឹក ញាប់នៃការត្រួតពិនិត្យជាតិស្ករក្នុងឈាមគឺទាក់ទងយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងគុណភាពនៃការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាម។

ការស្គាល់ជាគសញ្ញាស្រួចស្រាវ

ជាតិស្ករក្នុងឈាមថយចុះ៖ ការបែកញើសភ្លាម១ ញ័រដៃ វិលមុខ ស្រេកឃ្លាន និងធាគសញ្ញាឡោយផ្សេងទៀត ហើយសូម្បីតែបញ្ហាផ្លូវចិត្ត និងមិនមានសមាធិ ក៍អាចត្រូវបានវិនិច្ឆ័យរកជាគ ជំនួយដោយការធ្វើតេស្តជាតិស្ករក្នុង ឈាម ឬអាហារ។

Ketoacidosis: ចង្អោរ ក្អូត ដកដង្ហើមខុសប្រក្រតី។ ភាពធ្ងន់ផ្ទះនៃពាគសញ្ញា "ច្រើនបីតិចមួយ" ធ្វើឱ្យឈឺពោះ ឈឺក្បាល រំខានដល់ស្មរតី ហើយជារឿយ១ជាតិស្ករក្នុងឈាមកើនឡើង និង ketones ទឹក នោមវិជ្ជមាន។ ទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខាងឥជ្ជសាស្ត្រជាបន្ទាន់។

ស្ថានភាព Hyperosmolar៖ ជាគសញ្ញាជាមូលដ្ឋានដូចគ្នានឹងជំងឺ ketoacidosis ប៉ុន្តែមិនមាន ketones ទឹកនោមវិជ្ជមានទេ។ ជារឿយ។ ការខ្វះជាតិទឹកធ្ងន់ធ្ងរមានអគ្រាស្លាប់ខ្ពស់ និងត្រូវការ ជំនួយជាបន្ទាន់។

ការស្គាល់ងាគសញ្ញារ៉ាំដី

នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃសរសៃឈាមធំ៖ សរសៃឈាមបេះដូង ជំងឺសរសៃឈាមអវយវៈ ជាញឹកញាប់ត្រូវបានបង្ហាញថា ជាការពីឡើងវិញនៃកង្វះឈាមខួរក្បាលបណ្តោះអាសន្ន។ ជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាលស្រួចស្រាវឬការស្ទះខួរ ក្បាល, ការឈឺសាច់ដុំបេះដូង ឬ ការស្ទះបេះដូងដោយគ្មានការឈឺចាប់ ដំបៅអវយវៈក្រោម។

នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃសរសៃឈាមតូចៗ៖ ជំងឺទឹកនោមផ្អែម សរសៃប្រសាទ, ជំងឺទឹកនោមផ្អែម Retinopathy, nephropathy ជាដើម។ រាគសញ្ញានៃជំងឺសរសៃប្រសាទជុំវិញនៃជំងឺទឹកនោមផ្អែម ការ ស្ពីករវៈយរ: ខ្នាចត្រជាក់ មានអរម្មណ៍ឈឺចាប់ឬអារម្មណ៍ខុសផ្នែកពីធម្មតា។ រាគសញ្ញានៃជំងឺសរសៃប្រសាទជាក់ស្នែងមានដូចជា ស្ពីកចុងនៃ ខ្លាចត្រជាក់ ឈឺចាប់ ឬ paresthesia ។

លើសពីនេះទៀត ជំងឺទឹកនោមផ្អែមបានបង្កើនហានិភ័យ ជាមួយនឹងជំងឺស្បែក ជំងឺធ្លាក់ទឹកចិត្ត ជំងឺពុកឆ្អឹង ដុំសាច់ និងជំងឺផ្សេងៗទៀត។

ការព្យាបាលបែបបុរាណចិន

យោងទៅតាមទ្រឹស្តីនៃឱសថបុរាណចិន កង្វះ Yin គឺជាជំងឺមូលដ្ឋាននៃជំងឺទឹកនោមផ្អែម ប៉ុន្តែភាពសើមខាងក្នុង និងកម្តៅក៏ជាកត្តាបង្កជំងឺដែរ ជាពិសេសចំពោះអ្នកជំងឺធាត់ ខ្លាញ់រ៉ុផ្លើម និងលើសជាតិខ្លាញ់ក្នុងឈាម។ ការ ព្យាបាលជាឲ្យទៅគឺបែងចែកជាបី អ្នចជាខាងលើ កណ្តាល និងខាងក្រោម។

ការស្រាវជ្រាវជាមូលដ្ឋានរបស់មន្ទីរពិសោធន៍បានបញ្ជាក់ថា ឱសថបុរាណចិនជាច្រើនមានផលប៉ះពាល់ជាតិស្ករក្នុងឈាមមួយចំនួនដូចជា Coptis chinensis, Astragalus root,

Codonopsis pilosula, Shengdi, yam, Ophiopogon japonicus, root kudzu, trichosanthes, ghost arrow feather, litchi core ជាដើម។ ឥទ្ធិពលនៃជាតិស្ករក្នុងឈាមរបស់ឱសថបុរាណចិន មានភាពទន់ខ្សោយបន្តិច ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការប្រើប្រាស់សមាសធាតុឱសថបុរាណចិននៅតែផ្អែកលើរាគសញ្ញា អណ្តាត និងជីពចររបស់អ្នកជំងឺ ខុសគ្នាពីរោគសញ្ញា និងការព្យាបាលដោយផ្ដោតលើការព្យាបាលជាលក្ខណៈបុគ្គល។

ការប្រុងប្រយ័ត្ន

1. លំហាត់ប្រាណសមហេតុផល៖ ជាការល្អបំផុត រយៈពេល 1 ម៉ោងបន្ទាប់ពីអាហាររួចអាចហាត់កីឡា ដែលមានរយៈពេលប្រហែល 30 នាទីទៅ 1 ម៉ោងជៀងរាល់ពេល ហើយធ្វើលំហាត់ប្រាណយ៉ាងហោច ណាស់ 3 ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ ហើយចង្វាក់បេះអ្នងលឿនបំផុតបន្ទាប់ពីការហាត់ប្រាណមិនគួរលើសពី 170-អាយុ)។ កុំធ្វើលំហាត់ប្រាណនៅពេលដែលជាតិស្ករក្នុងឈាមលើសពី 14mmol/L មនុស្សចាស់ឬអ្នក ជំងឺដែលមានជំងឺសរសៃឈាមបេះអ្នង និងសរសៃឈាមខ្វុរក្បាលគួរតែយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងអាំងតង់ស៊ីតេនៃការធ្វើលំហាត់ប្រាណ។

2. ក្នុងអំឡុងពេលខៃការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាម ឬការកែសម្រូលថ្នាំបញ្ចុះជាតិស្ករក្នុងឈាម ពិនិត្យជាតិស្ករក្នុងឈាម 1-2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ អ្នកជំងឺដែលមានការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាមបានល្អ អាចពិនិត្យ ជាតិស្ករក្នុងឈាមបាន 1-2 ដងក្នុងមួយសប្តាហ៍ ហើយជាទូទៅត្រូវវាស់ glycosylated hemoglobin 1ដងរៀងរាល់ 3 ខែ។ ត្រូវពិនិត្យបាត់ភ្នែក1ដងក្នុងមួយឆ្នាំ និងពិនិត្យសមាមគ្រ microalbumin-creatinine ទឹកនោម2ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ដើម្បីរកមើលពេធសញ្ញានៃជំងឺទឹកនោមផ្លែមកុំវិធីទាន់ពេលដលា។

ជំងឺទឹកនោមផ្អែមនិងតម្រងនោម

ស្ថានភាពទូរទៅនៃជំងឺ៖ ជំងឺទីកនោមផ្លែមនិងតម្រងនោម(diabetic kidney disease,DKD)គឺជាផលវិបាកមួយក្នុងចំណោមផលវិបាកនៃជំងឺទីកនោមផ្លែម វាក៍ជាមូលហេតុដ៏សំខាន់មួយនៃជំងឺតម្រងនោម ដំណាក់កាលចុងក្រោយ(end stage renal disease,ESRD)អគ្រានៃអ្នកជំងឺទីកនោមផ្លែមកម្រិត 2 ដែលមានជំងឺ DKD ចំពោះមនុស្សពេញវ័យ នៅក្នុងប្រទេសចិនគឺ $10\% \sim 40\%$ ដែល នាំឱ្យមានបន្ទុកធ្ងន់ដល់អ្នកជំងឺ និងសង្គម។

ការធ្វើជាគវនិច្ឆ័យជំងឺទឹកនោមផ្លែម និងតម្រងនោម (1)មានប្រវត្តិជំងឺទឹកនោមផ្លែម។ (2)សមាមត្រអាល់ប៉ុយមីនទឹកនោម/សមាមត្រវិនក្រអាទីនីន (urinary albumin/creatinine ratio,UACR)>30mg/g ការត្រួតពិនិត្យ UACR ម្តងហើយម្តងទៀតក្នុងរយៈពេល3-6ខែ ដែលឃើញមានការកើនឡើង 2 ដងក្នុងចំណោម 3 ដង មិនរាប់បញ្ចូលការផ្លងមេរោគ គ្រុនក្ដៅ ជាតិស្ករក្នុង ឈាមខ្ពស់ សម្ពាធឈាមខ្ពស់ ជំងឺឡោយបេះដូង ការធ្វើលំហាត់ប្រាណខ្លាំងក្នុងរយៈពេល 24 ម៉ោង ការមករដូវនិងផលប៉ះពាល់ផ្សេងទៀត។ (3)អត្រាតម្រង Glomerular (estimated glomerular filtration rate,eGFR)< 60ml· $(1.73^2)^{-1}$ ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះដែរមិនរាប់បញ្ចូលខ្លាជំងឺទឹកនោមផ្លែមផ្សេងទៀតដែលបណ្ដាលឱ្យមានជំងឺតម្រងនោមរ៉ាជី (chronic kidney disease, CKD)ត្រូវបានគេធ្វើជាគវិនិច្ឆ័យថាជា DKD ។

ដំណាក់កាលនៃជំងឺ• ចែកចេញជា 5 ដំណាក់កាល យោងទៅតាមអត្រានៃការច្រោះនៃតម្រងនោម។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ៖

ការការពារនិងព្យាបាលជំងឺទីកនោមផ្អែមនិងតម្រងនោមរួមទាំងការបង្កាជំងឺទីកនោមផ្អែម ការព្យាបាលដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺទីកនោមផ្អែម និងការព្យាបាលជំងឺទីកនោមផ្អែមកម្រិតខ្ពស់ចម្រុះ។ ការការពារជំងឺទីកនោមផ្អែមនិងតម្រងនោម រួមមានការពិនិត្យដំណាក់កាលដំបូង ការផ្លាស់ប្តូរបៀបរស់នៅ ការគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាម និងសម្ពាធឈាម។ល។

- 1. ការពិនិត្យមើលជំងឺទឹកនោមផ្អែមដំណាក់កាលដំបូង៖ ជំងឺទឹកនោមផ្អែម គួរតែគាប់ពិនិត្យ ដើម្បីរកឃើញទាន់ពេលវេលា និងធ្វើការព្យាបាលឱ្យបានគាប់រហ័ស។ អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី 2 និងជំងឺទឹក នោមផ្អែមប្រភេទទី 1 (រយៈពេលលើសពី 5 ឆ្នាំ) គួរតែពិនិត្យទឹកនោម UACR និងSerum creatinine យ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយឆ្នាំ។
- 2. កែលម្អរបៀបរស់នៅ ការព្យាបាលដោយរបបអាហារ លំហាត់ប្រាណ ការឈប់ជក់បារី កាត់បន្ថយគ្រឿងស្រវឹង កំណត់ការទទួលទានអំបិល និងគ្រប់គ្រងទម្ងន់។
- $^{\circ}$ ាការទទួលទានប្រភេឌុីន៖ សម្រាប់អ្នកជំងឺ $^{\circ}$ $^{\circ}$ DKD ដែលមិនលាងឈាម ការទទួលទានប្រភេឌុីន គួរមានប្រមាណ $^{\circ}$ $^{\circ}$ $^{\circ}$ $^{\circ}$ ។
- 2បរិមាណងំបិលដែលទទួលទាន៖ កំណត់ការទទួលទានអំបិលតិចជាង $6\mathrm{g}/\mathrm{d}$ ប៉ុន្តែមិនតិចជាង $3\mathrm{g}/\mathrm{d}$ ។
- 3. គ្រប់គ្រងកុំឱ្យមានជាតិស្ករខ្ពស់ក្នុងឈាម គ្រប់គ្រងសម្ពាធឈាម និងកែបញ្ហាការធ្វើមេតាប៉ូលីសជាតិខ្លាញ់ ។

ուղթներներն հարդարանն DKD អនុវត្តតាមគោលការណ៍នៃបុគ្គលរៀងខ្លួន។ គោលដៅគ្រប់គ្រងជាតិស្ករក្នុងឈាម៖ glycosylated hemoglobin មិនលើសពី 7% អ្នកជំងឺ DKD ដែលមាន $GFR < 60 \mathrm{ml \cdot min^{-1} \cdot 1.73 m^{-2}}$ មាន glycosylated hemoglobin $\leq 8\%$ ហើយសម្រាប់អ្នកជំងឺវ័យចំណាស់ គោលដៅគ្រប់គ្រងglycosylated hemoglobin អាចត្រូវបានសម្រាបដល់ 8.5%។

គោលដៅសម្ពាធឈាមល្អបំផុតសម្រាប់ DKD គឺ 130/80mmHg ។ ឡំប្រឆាំងនឹងសម្ពាធឈាមដែលប្រើជាទូទៅបំផុតគីឡំទប់ស្កាត់អង់ស៊ីមបំរំបួង angiotensin (ACEI) ដូចជា topril, enalapril, lisinopril, perindopril, ramipril, benazepril, Dapril, fosinoprilជាដើម ឬប្រើប្រាស់ឡំ១ប់ស្កាត់ការរួមសរសៃឈាម(ARB)ដូចជា Irbesartan, Losartan, Valsartan, Telmisartan ជាដើម។ បន្ថែមពីលើការបញ្ចុះសម្ពាធឈាម ឡំាទាំងពីរនេះក៏អាចការពារតម្រង់នោម និងកាត់បន្ថយប្រភេធអ៊ីនទឹកនោមផងដែរ។

គោលដៅនៃការព្យាបាលជាតិខ្លាញ់ក្នុងឈាមចំពោះអ្នកជំងឺ DKD គឺ៖ កម្រិត LDL-C នៃអ្នកជំងឺដែលមានប្រវត្តិនៃជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង atherosclerotic ឬ eGFR ឱ្យបាន $<60 \mathrm{ml\cdot min-1\cdot 1.73m-2}$ ។ ហើយអ្នកជំងឺដែលមានហានិក័យខ្ពស់ខ្លាំងគួរតែមានតិចជាង $1.8 \mathrm{mmol/L}$ និងអ្នកជំងឺផ្សេងទៀតគួរតែតិចជាង $2.6 \mathrm{mmol/L}$ ។

4. ការព្យាបាលមានការលាងឈាម និងការប្តូរសរីរាង្គ

អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺទឹកនោមផ្នែម និងខ្សោយតម្រងនោម ត្រវការការលាងឈាម ឬប្តូរសរីរាង្គ។

ការព្យាបាលដោយថ្នាំចិន

DKD កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងបន្តិចម្តង១ជាមួយនឹងដំណើរការនៃជំងឺ ហើយការវិះត្តនេះពិបាកគ្រប់គ្រងណាស់។ ការចេញរោគសញ្ញាមានដូចជា ហើម និង លើសជាតិប្រូតេអ៊ីនក្នុងទឹកនោម តីង និងពិបាកក្នុងការជាសះស្បើយជាដើម។ ការ ព្យាបាលតាមវេជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនលើការឡោយតម្រង់នោម ត្រូវបានយោងតាមទ្រឹស្តីពេទ្យបុរាណចិន គោលការណ៍នោះគឺពង្រឹងសុខភាព និងលុបបំបាត់កត្តាបង្កដំធឺ ហើយព្យាបាលដោយផ្នែកលើភាពខុសគ្នានៃរោគសញ្ញា គំនិតជាមូល ដ្ឋានរបស់វាគឺខុសពីឱសថលោកខាងលិច ឱសថលោកខាងលិចផ្តោតសំខាន់លើការបន្សាបជាតិពុល ចំណែកឱសថបុរាណចិនផ្តោតលើការពង្រឹងឯងកាយ និងលុបបំបាត់ធាតុអាក្រក់។

6. ការព្យាបាលដោយរបបអាហារ

ស៊ុបត្រីគល់រាំង: Raw astragalus membranaceus 45 ក្រាម Atractylodes macrocephala $_{20}$ ក្រម orangr peel $_{10}$ ក្រាម សណ្ដែកឡេ $_{10}$ ក្រាម (អាក់ គ្រឿងក្នុងផង់ក្រណាត់ហើយស្ងេរជាមួយត្រីគល់រាំង ប្រហែល $_{250}$ ក្រាម បន្ថែម ខ្ញុំ និងគុលខ្លឹម បរិមាណសមរម្យ)។ ញុំត្រី និងទឹកស៊ុប $_{1}$ ឧងក្នុងមួយសប្ដាហ៍) គ្រឿងទេសអាចជាស្ករ ទឹកខ្មេះ កុំដាក់អំបិល។ ស័ក្តិសម សម្រាប់អ្នកជំងឺទឹកនោមខ្មែងទម្រងនោមដែលមានប្រគេអ៊ីនទាប និងហើម។

ស្របតាមគោលការណ៍ "រៀនពីភាពខ្លាំងរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក និងរួមបញ្ចូលគ្នានូវនិសថបុរាណចិន និងបស្តិមប្រទេស" ដោយឈរលើគោលការណ៍ផលប្រយោជន៍អ្នកជំងឺជាធំ ក្នុងគោលបំណងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការ ព្យាបាល ដោយឱសថ បុរាណចិនជាសំខាន់ យោងតាមលក្ខណៈនៃរោគវិទ្យា រោគសាស្ត្រ និងរោគសញ្ញានៃជំងឺទឹកនោមផ្អែម យកវិធីសាស្ត្រ "បំប៉នតម្រងនោមជម្រុញចលនាឈាមរត់ និង បន្ថយភាពច្របូកច្របល់" រួមមានជជ្ជបញ្ញារបបអាំហារ និងការដាក់ថ្នាំ តាមរន្ទគួថ ការគាំទ្រអាហារូបត្តុម្ភ ការពារមុខងារតម្រងនោម កាត់បន្ថយការលើសប្រគេអ៊ីនក្នុងទឹកនោម និងគ្រប់គ្រងការហើម កែរោគសញ្ញា និងកាត់បន្ថយការវិវត្តនៃជំងឺ ពិតជាំមានប្រសិទ្ធិភាពព្យាបាលបានយ៉ាងល្អ។

មេជៀនទី៦•ប្រព័ន្ធឈាម

រោគសញ្ញាចម្រះនៃការផលិររបស់ខួរអ្ហឹងខ្នងខុសប្រក្រពី

ស្ថានភាពទូទៅនៃការកើតជំងឺ

MDSគឺជាក្រុមខែជំងឺដែលមានប្រភពចេញពី Hematopoietic / កោសិកា progenitor ដែលគ្រូវបានបង្ហាញជា cytopenias មួយ ឬច្រើនតំណព្ជជ និងមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការបង្ក ទៅជាជំងឺមហារីកគ្រាប់ឈាមសង្រ្តចស្រាវដែលវិវត្តខ៍ទៅជាជំងឺក្លួនដ៏សាហារ។ អត្រានៃការកើតជំងឺត៏ប្រហែល 4/10ម៉ឺន ជំងឺនេះអាចកើតឡើងនៅគ្រប់វ័យ ហើយភាគច្រើនជាអ្នកជំងឺវ័យកណ្តាល និងវ័យចំណាស់ នៅ បរទេសសមាមាត្រនៃការកើតជំងឺនេះគឺអាយុ73ឆ្នាំ នៅប្រទេសចិនសមាមាត្រនៃការកើតជំងឺនេះគឺអាយុ55ឆ្នាំ បើរៀបនឹងអត្រាភាពចាស់នៃចំនួនប្រជាជនក្នុងប្រទេសចិន អត្រានៃការកើតជំងឺកាន់តែកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយ ឆ្នាំ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់មានការព្យាបាលណាមានប្រសិទ្ធភាពជាងការប្តូរខ្មុរផ្ទឹងទេ ប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលរួមនៃការព្យាបាលដោយថ្នាំគាំ 40%-70% ហើយមិនមានការព្យាបាលដោយថ្នាំណាដែលមានប្រសិទ្ធភាពយូរ អង្វេងទេ អគ្រានៃការកើតជំងឺនិងភាពលំបាកនៃការព្យាបាលជំងឺគឺ លើសពីចំនួននៃជំងឺមហារីកឈាមស្រួចស្រាវទៀតផង។ ដោយសារភាពខុសប្លែកគ្នាច្រើនក្នុងការចេញជាគសញ្ញា វិធីសាស្រ្តនៃការព្យាបាលនិងពេលវេលរស់រាន មានជីវិតក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលមានជំងឺនេះ បច្ចុប្បន្ននេះច្រើប្រាស់ IPSS-R និងផ្សេងទៀតត្រូវបានច្រើជាចម្បងដើម្បីចាត់ថ្នាក់ភាពធ្ងន់ធ្ងរទៃ MDS និងជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រព្យាបាល ហានិភ័យកាន់តែខ្ពស់ រយៈពេល នៃការសំពនមនជីវិតក្នី។

មូលហេតុនៃជំងឺ

អ្នកជំងឺខ្លះរងការខូចខាតខូរឆ្អឹង ដែលបណ្តាលមកពីសារធាតុពុល ការព្យាបាលដោយវិទ្យសកម្ម និងការព្យាបាលដោយប្រើគីមី។ ភាគច្រើននៃអ្នកជំងឺគីមិនមែនជាប្រភពដ៏មនៃជំងឺនោះទេ ហើយមូលហេតុមិនទាន់ដឹងនៅឡើយ។

អាការៈខែជំងឺ

ចាប់ផ្តើមដំបូងគឺអាក្រក់ ការបង្ហាញគ្លីនិកមានភាពចម្រុះ ហើយមិនមានការបង្ហាញពិសេសនោះទេ តែងតែមានភាពស្លេកស្នាំង ញ័រទ្រូង ដកដង្ហើមខ្លី អស់កម្លាំង ស្បែកនិងភ្នាស់អិលហូរឈាម ឬគ្រុនក្ដៅបន្ទាប់មកទទួលការព្យាបា ល។ ពាគសញ្ញាចម្បងរបស់វា៖ ភាពស្លេកស្នាំង ហូរឈាម ឆ្លងមេធាគ អ្នកជំងឺខ្លះអាចមានការរីកធំនៃផ្តើមលំពែងនិងកូនកណ្តុះ ហើយអ្នកជំងឺមួយចំនួនតូចអាចមានការឈឺចាប់ពេលសង្កត់ទ្រូង ផ្តឹងជំនី ឬសន្លាក់នៃអវយវៈទាំងបួន ឡើងស្លឹក។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

ជ្រើសជីសវិធីព្យាបាលជាក្រុមដោយយោងទៅតាមចំណាត់ថ្នាក់នៃហានិភ័យ

ក្រុមហានិភ័យទាបដែលទាក់ទងគ្នា (ហានិភ័យទាប ហានិភ័យកម្រិតមធ្យម-1)

- 1. ការព្យាបាលដោយថែទាំ
- 2. ការព្យាបាលដោយ កែសម្រួលប្រព័ន្ធ
- 3. ការព្យាបាលដោយភាពស៊ាំ
- 4. តារព្យាបាលដោយ Hypomethylation (decitabine/azacitidine)
- 5. ការប្តូរខួរធ្នឹង (ការវិវត្តនៃជំងឺ)
- 6. ការព្យាបាលដោយឱសថប្បាណចិន

ក្រុមហានិភ័យខ្ពស់ដែលទាក់ទងគ្នា (ហានិភ័យកម្រិតមធ្យម-2 ហានិភ័យកម្រិតខ្ពស់)

- 1. ការព្យាបាលដោយ Hypomethylation (decitabine/azacitidine)
- 2. ការព្យាបាលដោយប្រើគីមី
- 3. ការប្តូរខ្លូវផ្ចឹង
- 4. ការព្យាបាលដោយថែទាំ
- 5. ការព្យាបាលជាមួយឱសថបុរាណចិន និងបស្ចិមប្រទេសរួមបញ្ចូលគ្នា

លក្ខណៈពិសេសនៃការព្យាបាលរបស់យើង

ការព្យាបាលជំងឺនេះដោយឡំចិន ទទួលបានលទ្ធផលល្អ។ យើងជឿថា ជំងឺនេះបណ្តាលមកពីការខ្សោយនៃរាងកាយ សារធាតុពុលបង្កជំងឺចូលទៅក្នុងខ្ងរផ្លឹង ហើយមានការរារំងទៅវិញទៅមកនៃសារធាតុពុល និងកំណកឈាម ដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពមិនប្រក្រតីខែឈាម ការនាំមុខក្នុងការព្យាបាលនៃការបន្សាបជាតិពុលនិងឈាមកក និងបខ្ថែមដោយការពង្រីឯរាងកាយ ដោយការប្រើព្រាស់ម្សៅ Qinghuangផ្សំជាមួយឱសថបុរាណចិនដើម្បី បំប៉នលំដែងនិងតម្រងនោម និងឱសថបុរាណចិនដែលមានសារធាតុអាសេនិច ត្រូវបានគេប្រើដើម្បីព្យាបាល MDS អស់រយៈពេលជាង 20 ឆ្នាំមកហើយ និងវិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាលតាមបែបឱសថបុរាណចិន រួមផ្សំ ជាមួយបស្ចិមប្រទេសដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងព្យាបាលបានយ៉ាងល្អ។ ការសង្ខេបនៃគ្លីនិកចំពោះអត្រាប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានហានិភ័យទាប និងមធ្យមគឺ 50-70% ហើយវាក៍អាចធ្វើឱ្យគុណភាពជីវិតរបស់អ្នក ជំងឺមានភាពប្រសើរឡើងផងដែរ ហើយការប្រើប្រាស់ដោយសមហេតុផលក៍អាចផ្តល់នូវសុវត្ថិភាពល្អផងដែរ។ ការព្យាបាលជាបន្តបន្ទាប់រួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយឱសថបុរាណចិន និងនិសថលោកខាងលិច (ដូចជាការព្យាបាលដោយ hypomethylation) មានគុណសម្បត្តិក្នុងការពន្យរការអស់រានមានជីវិត និងការកែលម្អគុណភាពនៃជីវិតរបស់អ្នកជំងឺដែលមានការព្យាករណ៍មិនល្អ និងការរស់រានមានជីវិតខ្លឹក

ការថែរក្សាខ្លួនឯង

- 1. ឈប់ច្រើប្រាស់ថ្នាំដែលអាចបង្កឱ្យមានការថយចុះកោសិកាឈាម និងជៀសវាងការប៉ះពាល់ជាមួយសារធាតុវិទ្យុសកម្ម ឬសារធាតុគីមីដូចជា benzene ។
- 2. ការគ្រប់គ្រងអារម្មណ៍ អារម្មណ៍សុទិដ្ឋិនិយម និងស្មារតីរីករាយ ដែលល្អសំរាប់ការការពារជំងឺ ជៀសវាងត្រូវខ្យល់ត្រជាក់ ហើយត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។
- 3. លំហាត់ប្រាណឱ្យបានត្រឹមត្រវ ដូចជាតៃជីនិងលំហាត់ផ្សេង១ទៀត ការដើរ មិនគួរនឿយហត់ពេកទេនោះ អ្នកនឹងអាចគ្រប់គ្រងអតុល្យភាពនៃរាងកាយខ្លួនឯងបាន។
- 4. ការព្យាបាលដោយ Qigong គឺល្អសម្រាប់ការពង្រីងពីក្នុង ដោយរួមផ្សំជាមួយនឹងការព្យាបាលដោយថ្នាំ ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃឱសថ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវមុខងារប្រព័ន្ធភាពស៊ាំ របស់អ្នកជំងឺ។
- 5. អាចជំនួយបន្ថែមដោយការម៉ាស្សា ការចាក់ម្ពុលវិទ្យាសាស្ត្រដោយមានជីពចរ Zusanli, Tanzhong, Qihai, Guanyuan, Zhongwan, ផ្ចឹងខ្នង និងផ្នោកនោម ដែលជាចំណុចសំខាន់ដោយសារតែប្លាកែតនិងកោសិកាឈាមសទាប អ្នកជំងឺត្រូវប្រងាប្រយ័ត្នលើបរិមាណ និងកម្ដៅ។
- 6. និសថចិន៖ ឆ្នាំគ្រាប់ Liushen, ឆ្នាំ Dahuang Zhechong, ឆ្នាំគ្រាប់ Yishen Shengxue, Zhenqi Granules ជាដើម។
- 7. ការធ្វើតេស្តឈាមទៀងទាត់ ព្យាបាលបានគ្រប់ពេលវេលា នៅពេលត្រូវការព្យាបាលត្រូវតែសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ។

ការថែទាំរបបអាហារ

របបអាហារមានអនាម័យ ធានានូវតុល្បភាពវត្ថុធាតុដើមគ្រប់ប្រភេទដែលត្រូវការសម្រាប់បង្កើតគ្រាប់ឈាម ប៉ុន្តែមិនគួរមានជីវជាតិលើសពេកទេ។ មិនគួរប៉ូវខ្លាំងពេក ឬភ្លាមៗពេកនោះទេ ប៉ុន្តែគួរតែបន្ថែមបន្តិចម្តងៗ ព្រោះឱសថ បុរាណចិនដឿថា នៅពេលកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ មិនត្រវប៉ូវខ្លាំងពេក ព្រោះនឹងប៉ះពាល់ដល់ខ្យល់ក្រពះ លំពែងនិងក្រពះចុះឡោយ នឹងនាំឱ្យខ្លះប្រភពនៃគ្រាប់ឈាម។

រុំរ៉ៃវ៉ាំរ៉ៃ

ការបង្កជាគនៅផ្លូវទឹកនោម

ស្ថានភាពទូទៅ៖ ការឆ្លងមេរោគលើផ្លូវបង្ហូរទឹកនោមគឺជាជំងឺទូទៅ និងកើតឡើងញឹកញាប់នៅក្នុងប្រព័ន្ធទឹកនោម។ អត្រាកើតមានគឺខ្ពស់ជាងចំពោះស្ត្រី ហើយចំពោះយុសក្រោយអាយុ 50 ឆ្នាំដោយសារជំងឺក្រពេញប្រស្នាតស្រាល។ អ្នក ជំងឺជាច្រើនខ្វះចំណេះដឹងអំពីជំងឺបែបនេះ ហើយយកចិត្តទុកដាក់មិនគ្រប់គ្រាន់ចំពោះពួកគេ ដូច្នេះពួកគេតែងតែលេបថ្នាំដោយខ្លួនឯង។ ប្រសិនបើជំងឺនេះមិនត្រូវបានព្យាបាលឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ ការឆ្លងនឹងកើតឡើងវិញ និងមានរយៈពេល ឃុរ ដែលនឹងទាំឱ្យកើតជំងឺ pyelonephritis ស្រចស្រាវ អាប់សែ ក្នុងតម្រងនោម ទឹកនោមប្រៃ ខ្វចមុខងារតម្រងនោម រហូតដល់ឡោយតម្រងនោម។

ធាគសញ្ញា៖ នោមញឹកញាប់ បន្ទាន់ នោមឈឺ អារម្មណ៍ក្រហាយពេលបត់ជើងតូច អមដោយ នោមឈាម ឬមីក្រុទស្សន៍ hematuria ឈឺខ្នងឬពោះផ្នែកខាងក្រោម ឈឺចាប់ ឈឺចាប់នៅតំបន់ធ្លោកនោម ការបញ្ចេញទីករំអិល ជា ដើម។ វាអាចមានធាគសញ្ញានៃភាពមិនស្រលទូទៅ ដូចជាគ្រុនក្ដៅ ញាក់ បាត់បង់ចំណង់អាហារ ចង្ខោរ និងក្នុត។

មូលហេតុនៃជំងឺ៖

- 1.អគ្រាកើតជំងឺនេះមានច្រើនចំពោះស្ត្រី បង្ហូរនោមរបស់ស្ត្រីគឺខ្លី និងរលុងជាងយុស ហើយបាក់តេរីងាយនឹងចូល និងបង្កឱ្យផ្នងមេរោគឡើងលើ។ រន្ធបង្ហូរនោមរបស់ស្ត្រីគឺនៅជាប់នឹងទូរមោស និងរន្ធគូថ។មានបាក់តេរីជាច្រើននៅក្នុងទូររ មាស និងជុំវិញរន្ធគូថ ប្រសិនបើអ្នកមិនយកចិត្តខុកនាម់លើអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនទេនោះ អ្នកងាយនឹងផ្នងមេរោគផ្លូវទឹកនោម និងរលាកផ្លូវទឹកនោម។ ស្ត្រីងាយនឹងឆ្លងមេរោគលើផ្លូវទឹកនោមអំឡុងពេលមានរដូរ ហើយជំងឺនេះក៏ងាយនឹងកើត មានដោយមិនបាននោមបន្ទាប់ពីរួមភេទ។
- 2.ផឹកទីកតិច ធ្វើការហួសកម្លាំង ១ប់ទីកនោម កាយសម្បទខ្សោយ ផ្ដាសាយញឹកញាប់ ជាដើម អាចបង្កឱ្យមានការឆ្លងមេរោគលើផ្លូវទីកនោម។
- 3.គ្រួសក្នុងផ្លូវទីកនោម,ដុំសាច់,ការរួមតូចនៃផ្លូវទីកនោម,រីកក្រពេញប្រស្ពាត ចំពោះបុរសរលាកក្រពេញប្រស្ពាត ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គម៉ងពេក និងមូលហេតុផ្សេងទៀត ងាយនឹងលំហូរទីកនោមខ្សោយ ទីកនោមមិនអាចបញ្ចេញបាន ទាំងអស់ បាក់តេរីកើនឡើង ការផ្លួងមេរោគលើផ្លូវទីកនោមកើតឡើង។

4.អ្នកជំងឺទឹកនោមផ្អែម អ្នកសុងបំពុងនោម អ្នកដាក់បំពុងពង្រីក ជំងឺតម្រងនោមភុំមី អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺដូចជា នោមខុសធម្មតា ងាយនឹងឆ្លងមេរោគតាមប្រព័ន្ធទឹកនោម។ ចំពោះត្រ្តីដែលមានជំងឺផ្លូវបង្ហូរទឹកនោមកើតឡើងវិញ ដៃគូ របស់ពួកគេក៏គួរតែពិនិត្យរកមើលជំងឺលោកក្រពេញប្រស្ពាត រលាកផ្លូវទីកនោម និងជំងឺផ្សេង១ទៀត ហើយជម្រញឱ្យអ្នកជាថ្លីប្រពន្ធ ធ្វើការព្យាបាលរួមគ្នា។

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការព្យាបាលដោយថ្នាំអង់ទីប៊ីយោទិច គឺជាវិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាលដែលគេពេញចិត្ត។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ ការប្រើឱសថបុរាណចិន និងថ្នាំប៉ាតង់ចិន ហើយធ្វើការព្យាបាលភាពខុសគ្នា តាមរោគសញ្ញា សម្រាប់កង្វះ និងលើសនៃ yin និង yang ដែលមិនត្រឹមតែមានប្រសិទ្ធិភាពព្យាបាលល្អប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ភាចកាត់បន្ថយចំនួននៃការកើតឡើងវិញ និងដើរតួនាទីបង្កាផងដែរ។

រយៈពេលនៃការព្យាបាល៖ រយៈពេលនៃការព្យាបាលនៃការដ្ឋូងមេរោគលើផ្លូវទីកនោមរ៉ាំងីជាទូទៅគឺ 4-8 សប្តាហ៍ រយៈពេលនៃការព្យាបាលនៃជំងឺ pyelonephritis ស្រួចស្រាវជាទូទៅគឺ 2-4 សប្តាហ៍ ហើយរយៈពេល នៃការព្យាបាលនៃជំងឺរលកទងស្វតស្រួចស្រាវជាទូទៅគឺ 2-4 សប្តាហ៍ ហើយរយៈពេល នៃការព្យាបាលនៃជំងឺរលកទងស្វតស្រួចស្រាវគឺ ៣ ថ្ងៃនៃការព្យាបាល (នោះគឺលេបថ្នាំអង់ទីចំយោទិច បីថ្ងៃជាប់ៗគ្នា) ហើយត្រូវលេបថ្នាំបន្តក្នុងអំឡុងពេលនៃការព្យាបាល មិនអាចឈប់បានទេ អាចបញ្ឈប់ការលេបថ្នាំ បន្ទាប់ពីការវិភាគ ទឹកនោមមានលក្ខណៈធម្មតា បាក់តេរីខ្លះមិនបង្កពេក ហើយរោគសញ្ញានឹងបាត់ទៅវិញ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល និងការពារប្រសើរជាងមុខនៃឱសថបុរាណចិន។ ការដ្ឋងមេរោគលើផ្លូវបង្ហូរនោមមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ទៅនឹងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។ វិធីសាស្ត្រខាងក្រោមអាចបំបាត់ពោគសញ្ញាបានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយចំនួននៃការកើតឡើងវិញ។

កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

- 1.ទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃ។ ហាត់ប្រាណយ៉ាងសកម្ម ពង្រឹងកាយសម្បទា និងការពារជំងឺផ្ដាសាយ។ ជៀសវាងការនៅយប់ជ្រៅ និងនឿយហត់។
- 3.ទម្លាប់អនាម័យ។ ស្ត្រីគួរតែយកចិត្តទុកដាក់ថែរក្បាឡាមាសឱ្យស្អាត គួរប្រើទីកស្ថាតខណ្ណ១។ ជាពិសេសពេលមករដូវ មានផ្ទៃពោះ អនាម័យពេលមានផ្ទៃពោះគឺសំខាន់។ ពេលងូតទឹក សូមព្យាយមប្រើផ្កាឈុកជំនួសអាងងួតទឹក។
- 4.ភាគីទាំងសងខាងត្រូវលាងទ្វារមាសមុនពេលរួមភេទ ហើយបត់ជើងម្ដងក្រោយចប់។
- 5.ជៀសវាងការទប់ទីកនោម រក្សាលាមកមិនឱ្យស្ទះ។
- 6.ក្នុងអំឡុងពេលនៃការធ្នូងមេរោគផ្លូវទឹកនោម និងក្នុងមួយសប្តាហ៍បន្ទាប់ពីការជាសះស្បើយឡើងវិញជៀសវាងជីវិតរួមភេទ។

ប្អោកនោមសកម្មហ្វួសកម្រិត

ទិដ្ឋភាពទូទៅ៖ ប្លោកនោមសកម្មលើសកំណត់ (OAB) គឺជាជំងឺទូទៅមួយនៅក្នុងប្រព័ន្ធទឹកនោម អត្រាកើតលើយុរសដែលមានអាយុលើសពី 50 ឆ្នាំនៅក្នុងតំបន់ប៉េកាំងគឺ 20% ហើយអត្រាកើតលើស្តីដែលមានអាយុលើសពី

18 ឆ្នាំគឺ 40.4% ។ ចំណែកភោគសញ្ញានៃការនោមញឹក និងនោមញឹកញាប់ ប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាព ផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកជំងឺ កាត់បន្ថយកុណភាពជីវិតរបស់អ្នកជំងឺយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងធ្វើឱ្យអ្នកជំងឺពិបាករស់នៅ ធ្វើការ និងសិក្សាធម្មតា។

ជាគសញ្ញា៖ ការនោមញឹក គឺជាជាគសញ្ញាចម្បងនៃជំងឺនេះ ដែលជារឿយៗអមដោយជាគសញ្ញានៃការនោមញឹកញាប់ និង នោមច្រើនពេលយប់ ដែលអាច ឬមិនអាចគ្រូវបានអមដោយការជម្រុញចិត្ត ភាពបន្ទាន់សំដៅទៅលើការចង់បត់ជើង ភ្នាមៗ និងខ្លាំង ដែលពិបាកនឹងទប់។ ការពន្យាការនោមជាប្រធានបទ ហើយការនោមជាបន្ទាន់ សំដៅទៅលើការនាម ដែលដោយភាពបន្ទាន់ ឬភ្នាមៗ បន្ទាប់ពីបន្ទាន់ ការនោមញឹកញាប់គឺជាការត្អូញត្អែររបស់អ្នកជំងឺមានអារម្មណ៍ថាចំនួននៃ ការនោមញឹកញាប់ពេកជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ភាពញឹកញាប់នៃការនោមចំពោះមនុស្សពេញវ័យឈានដល់៖ ≥ 8 ដងនៅ ពេលថ្ងៃ និង ≥ 2 ដងនៅពេលយប់ ហើយនៅពេលដែលបរិមាណទឹកនោមតិចជាង $200 \mathrm{ml}$ រាល់ពេល ត្រូវ បានគេចាត់ទុកថាជាការនោមញឹកញាប់។ $\mathrm{Nocturia}$ សំដៅលើអ្នកជំងឺដែលនោម ≥ 2 ដងនៅពេលយប់។ មូលហេតុ: ជាគសាស្ត្រនៃច្បោកនោមដែលសកម្មខ្លាំងពេកគឺទាក់១ងជាចម្បងទៅនឹងកត្តារួចខាងក្រោម៖

- 1.ការកន្ត្រាក់មិនស្ថិតស្ថេររបស់សាច់ដុំ detrusor នៃប្លោកនោម ភាពតានតឹងផ្លូវចិត្តខ្លាំងពេក;
- 2.ប្លោកនោមមានប្រតិកម្មខ្លាំង៖ អារម្មណ៍នៃការនោមកើតឡើងនៅពេលដែលសមត្ថភាពប្លោកនោមតូច។
- 3.មុខងារមិនធម្មតានៃបង្ហូរនោម និងសាច់ដុំអាងត្រគាក;
- 4.ជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្ពាត ក្រពេញប្រស្ពាតកើនឡើង ការឆ្លងមេរោគលើផ្លូវបង្ហូរទឹកនោម គ្រសក្នុងទឹកនោម និងជំងឺផ្លូវទឹកនោមផ្សេងទៀត អាចបង្កទៅជាជំងឺបន្ទាប់បន្សំ;

5ជំងឺនៃប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទក៏អាចនាំឱ្យមានការកើតឡើងនៃជំងឺនេះ។

ការព្យាបាល៖ បច្ចុប្បន្ននិសថលោកខាងលិចច្រើ M-receptor blockers, β3-receptor agonists និងឡំប្រឆាំងនឹងការថប់បារម្ភដើម្បីព្យាបាលជំងឺ ប៉ុន្តែនិសថលោកខាងលិចមានប្រតិកម្មចិនល្អមួយ ចំនួន។ ដោយផ្នែកលើបទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំ ការច្រើប្រាស់ Lingshao Zaoren Granules ដើម្បីព្យាបាលជំងឺ អាចរក្សាលំនឹងសាច់ដុំ detrusor នៃប្លោកនោម កាត់បន្ថយភាពរសើបនៃប្លោកនោម និង មានឥទ្ធិពលល្អលើការកែលម្អជាគសញ្ញារបស់អ្នកជំងឺ។ នៅពេលប្រើជាមួយនិសថលោកខាងលិច ក៏អាចកាត់បន្ថយការកើតឡើងនៃប្រតិកម្មមិនល្អរបស់និសថលោកខាងលិចផងដែរ។ ហើយក៏អាចព្យាបាលជាមួយនឹងការព្យាបាលដោយ electroacupuncture របស់យើង ដែលមានប្រសិទ្ធិភាពព្យាបាលយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងអាចបន្ថយការនោមញឹកញាប់ និងបន្ទាន់។ ចំពោះករណីធ្ងន់ធ្ងរ ការចាក់ជាតិពុល botulinum ចូលទៅក្នុងប្លោកនោម ឬ ការព្យាបាលរៈកាត់ដោយប្រើឧបករណ៍វិញចេសសៃប្រសាទ Sacral ក៏អាចទទួលយកបាន។

រយៈពេលនៃការព្យាបាល៖ រយៈពេលនៃការព្យាបាលទូទៅសម្រាប់អ្នកជំងឺគឺ 4-8 សប្តាហ៍ ដែលក្នុងនោះឡំទប់ស្កាត់ M-receptor ត្រូវច្រើរយៈពេល 4 សប្តាហ៍ ឱសថបុរាណចិនច្រើប្រាស់ប្រហែល 6 សប្តាហ៍ និងជន្ឋ បញ្ហាឱសថចិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរជារៀងរាល់សប្តាហ៍។

កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

- 1.អនុវត្តលំហាត់ប្រាណប្លោកនោមដើម្បីពន្យារការបត់ជើងតូច ដើម្បីឱ្យទឹកនោមនីមួយៗលើសពី $200\mathrm{ml};$
- 2.រក្សាមិនឱ្យទល់លាមក;
- 3.បង្កើតទម្លាប់នោមល្អ;
- 4.ជៀសវាងគ្រឿងស្រវឹង កាហ្វេ និងការជក់បារី ជៀសវាងការទទួលទានទឹក ជាពិសេសមុនពេលចូលគេង។
- 5.រក្សាតំបន់ប្រដាប់ភេទ និងជើងឱ្យក្ដៅ, ជៀសវាងការជីកភេសជ្ជៈត្រជាក់, និងបរិភោគអាហារដែលហ៊ីរ។

ជំងឺបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងនៃការបញ្ចេញទឹកនោម

ស្ថានភាពទូទៅ៖ ជំងឺនោមទាស់បណ្តាលមកពីភាពតានតីង គឺជាជំងឺទូទៅដែលញ៉ាំញីជីវិតមនុស្ស វាជាជំងឺមួយក្នុងចំណោមជំងឺដែលមានអត្រាខ្ពស់ក្នុងប្រព័ន្ធទឹកនោម អត្រាកើតជាសកលគឺប្រហែល 50% ដែលជំងឺនោមទាស់បណ្តា លមកពីភាពតានតឹងមានច្រើនជាងពាក់កណ្តាល ចាប់ពីវ័យ45-55ឆ្នាំ។ ហើយជារឿយ១អ្នកជំងឺឡស់អៀនក្នុងការទៅជួបគ្រូពេទ្យ ដែលធ្វើឱ្យជំងឺនេះបន្តវិវឌ្ឍន៍ កម្រិតនៃភាពមិនអាចគ្រប់គ្រងបានកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ហើយឧកខានពេលវេលា ព្យាបាលដែលល្អ។

ជាគសញ្ញា៖ នៅពេលក្អក លោត កណ្ដាស់ សើច ឬផ្លាស់ប្ដូរទីតាំងរាងកាយភ្លាម១ (ដូចជាពីការអង្គុយរហូតដល់ក្រោកឈរ) និងអំឡុងពេលមានសកម្មភាពហត់នឿយជាមួយវត្ថុធ្ងន់ ដោយសារតែសម្ពាធក្នុងពោះកើនឡើងភ្លាម១ ទីកនោម ហូរចេញមកក្រៅស្ថានភាពមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន (ពុស្គស ការនោមទាស់) ។ ឬពេលចង់បត់ជើងតូចត្រូវទៅបង្គង់ភ្លាម ហើយទប់ទីកនោមមិនបានមួយសន្ទះក្រោយមក ទីកនោមនឹងហូរចេញក្រោះមិនអាចទប់បាន (នោមបន្ទាន់)។

មូលហេតុ: ទាក់ទងទៅនឹងកត្តាខាងក្រោមជាចម្បង

- 1.ទាក់ទងទៅនឹងអាយុរបស់ស្ត្រី និងកម្រិតអាម៉ូនអ៊ីស្ត្រសែន;
- 2.ទាក់ទងទៅនឹងចំនួននៃការសម្រាលកូន របៀបនៃសម្រាល ទំហំរបស់កុមារនៅពេលសម្រាល, prolapse នៃសរីរាង្គអាងត្រគាក និងទម្ងន់របស់ស្ត្រី;
- 3.ទាក់ទងនឹងការឆ្លងមេរោគនៃប្រព័ន្ធទឹកនោម និងប្រព័ន្ធបន្តពូជ

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ ត្រូវបានបែងចែកទៅជាការព្យាបាលបែបអភិរក្ស និងការព្យាបាលដោយវះកាត់។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ការព្យាបាលបែបអភិរក្សភាគច្រើនប្រើការ រួមបញ្ចូលគ្នានៃការព្យាបាលដោយអាកប្បកិរិយា និងការព្យាបាលដោយឆ្នាំ ហើយប្រើប្រាស់ឆ្នាំ Qishi granule ដើម្បីព្យាបាលជំពីដែលធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ

ភាពរីងមាំនៃសាច់ដុំនៃក្រុមសាច់ដុំបង្ហូរនោម និងបង្កើនសម្ពាធនៃការបិទបង្ហូរនោម ដែលអាចកាត់បន្ថយចំនួននៃភាពតានតឹងនៃការវាយប្រហារនៃការនោមទាស់ សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានរោគសញ្ញាធ្ងន់ធ្ងរ អាចធ្វើការវះកាត់ខ្នាស់តូចបំផុត អាចត្រូវព្យាបាលជំងឺនេះឱ្យបានហ្មត់ចត់ និងសម្រេចបាននូវប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល។

Stress incontinence

រយៈពេលនៃការព្យាបាល៖ រយៈពេលនៃការព្យាបាលដោយថ្នាំបុរាណចិនសម្រាប់ជំងឺស្ទះទឹកនោមគឺប្រហែល 8-12 សប្តាហ៍។ ការលេបឱសថចិនទាមទារឱ្យទៀងទាត់ និងបន្ត ដើម្បីជៀសវាងកុំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការព្យាបាល។ ការព្យាបាលអាកប្បកិរិយានៃការនោមទាស់មានសរៈសំខាន់ជាពិសេស ហើយការប្រងប្រយ័ត្នខាងក្រោមអាចមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយរោគសញ្ញា។

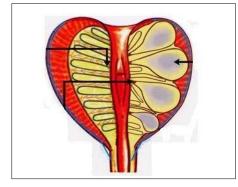
កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

- 1. ເធ្វីចលខាកខ្មែកជើង ជាពិសេសលើកនិងដកសាច់ដុំអាងត្រគាក (ចលខាកខ្មែកជើង) រយៈពេល 2-6 វិខាទី ខណៈពេលដកដង្ហើមចូល បន្ទូររន្ធគូថរយៈពេល 2-6 វិខាទី បន្ទូរនិងខ្ចីបរន្ធគូទម្ដងហើយម្ដងទៀត ចំនួន 10ខាទី ធ្វើ 3-8 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ធ្វើ 8 សញ្ញហ៍ឡើងទៅ។
- 2.អ្នកធាត់គួរសម្រកទម្ងន់ឱ្យបានត្រឹមត្រវ ហើយអ្នកដែលស្គម និងខ្សោយគួរតែបង្កើនអាហារូបត្តម្ភ និងហាត់ប្រាណដើម្បីពង្រឹងកាយសម្បទា។
- 3.រក្សាលាមកកុំឱ្យស្ទះ និងជៀសវាងការបង្ខំឱ្យបង្កើនសំពាធពោះ ទប់នោមតិចៗ និងកុំប្រើកម្លាំងពោះពេលបត់ជើងតូច ពេលកណ្ដាស់ ក្អក លើករបស់ធ្ងន់ ឬលោត កំភួនជើងត្រវតែបន្ដីងជាមុន ដើម្បីជៀសវាងការលេចធ្លាយទឹកនោម។
- 4.បង្កើតទម្លាប់នោមឱ្យល្អ
- 5.ជៀសវាងគ្រឿងស្រវឹង កាហ្វេ ទីកក្រចថ្នង ទីកទំពាំងបាយជូវ និងការជក់បារី ជៀសវាងការទទួលទានទីក ជាពិសេសមុនពេលចូលគេង។
- 6.រក្សាតំបន់ perineal និងជើងឱ្យក្ដៅ ជៀសវាងការផឹកភេសជ្ជ:ត្រជាក់ និងបរិភោគអាហារដែលហ័រ។

ជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្ពាព

ស្ថានភាពទូរទាំ៖ ជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្ថាត គឺជាជំងឺនៃប្រព័ន្ធទឹកនោមទូរទាំបំផុតចំពោះបុរសដែលមានអាយុក្រោម 50ឆ្នាំ ជាងនេះទៅទៀត អគ្រានៃការកើតជំងឺនេះកំពុងអិត្តឆ្ពោះ ទៅរកអាយុកាលកាន់តែរ័យក្មេង ហើយបុរសប្រហែល 50% នឹងកើតជំងឺរលាកក្រពេញប្រុស្តាតនេះនៅពេលវេលាណាមួយក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ វាគឺជាជំងឺចម្បងមួយនៅក្នុងផ្នែក Urology ។

ជាគសញ្ញា៖ ជាគសញ្ញាទូទៅគីឈឺចាប់ពេលនោម ឈឺចុកចាប់តាមរន្ធគូថ ឈឺពងស្វាស ឈឺពោះផ្នែកខាងក្រោម និងក្រលៀន ឈឺចុកចាប់ក្តៅតាមរន្ធគូថ និងនោមញឹកញាប់ នោម បន្ទាន់ នោមមិនចេះអស់ និងឈឺលិង្គ។ ជាគសញ្ញាជារៀយ១កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងនៅពេលគ្រូវត្រជាក់ ផឹកស្រា បរិភោគហឺរច្រើន ដែលនាំមកនូវការឈឺចាប់ និងបញ្ហាជាច្រើនដល់អ្នក ជំងឺ ហើយជាក់ស្តែងប៉ះពាល់ដល់គុណភាពនៃការរស់នៅរបស់អ្នកជំងឺ។

មូលហេតុ: ការកើតមានឡើងនូវជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្អាតគឺទាក់ទងជាចម្បងទៅនឹងកត្ដាដូចខាងក្រោម:

- 1. ការរីកធំមិនធម្មតានៃក្រពេញប្រុស្តាត ដូចជាការរួមភេទញីកញាប់ពេក ការអត់រួមភេទពេក ការសម្រេចកាមដោយខ្លួនច្រើនពេក អង្គុយយូរ ការបើកបររយៈពេលយូរ ការជិះកង់ ការជិះសេះ ដូចជាអ្នកបើកបរ អ្នកសរសេរ ក្នុដ និងផ្សេង១ជាដើម។
- 2. កត្តារបបអាហារ៖ ការសេពគ្រឿងស្រវឹង ការទទួលទានអាហារហីរ បរិភោគអាហារផ្នែម ខ្លាញ់ និងរសជាតិខ្លាំងក្នុងរយ:ពេលយូរ។ល។
- 3. ការដ្ឋងមេជាគដែលអាចបង្កជំងឺ៖ បាក់តេរី ប្រហ្សូរមា ផ្សិត និងវីរុសអាចក្លាយជាប្រភពនៃការដូងមេជាគដែលនាំឱ្យកើតជំងឺរលាកក្រពេញប្រុស្តាតបាន ក្រៅពីប្រភពមេជាគដែលដូងលើចរន្តឈម និងឡាំហ្វាទិចសុទ្ធតែអាច រីករាលដាលដោយផ្ទាល់ដែលនេះជាវិធីចម្លងទូទៅទៅហើយ នៅពេលយុសនោមទឹកនោមត្រូវដូងតាមប្រុស្ភាត និងបាក់តេរីក្នុងទីកនោមផ្ទាល់ដូងដល់ក្រពេញប្រុស្ភាត និងបង្កជាជំងឺនេះ ដូច្នេះហើយនៅពេលដែលជំងឺក្រពេញប្រុស្ភាគយុស កើតឡើងវិញជាញឹកញាប់ ហើយព្យាបាលមិនជាក្នុងរយៈពេលយូរ នោះ ដៃគូរបស់គាត់ក៏គូរតែពិនិត្យមើលថាតើមានការដូងមេជាគលើប្រព័ន្ធទីកនោម ប្រេព័ន្ធបន្តព្ធជដែរឬទេ។ ដោយហេតុនេះណែនាំឱ្យថ្តីនិងប្រពន្ធទទួលការព្យាបាលរួម គ្នា។
- 4.ការថប់បារម្ភផ្លូវចិត្ត ការធ្លាក់ទឹកចិត្តនិងការភ័យខ្លាច៖ ជារឿយៗដោយសារតែមិនមានការយល់ដឹងនៃជំងឺរលាកក្រពេញប្រូស្កាត នោះពេលដែលកើតជំងឺរលាកក្រពេញប្រូស្កាតធ្វើឱ្យមានបន្ទុកផ្លូវចិត្តដ៏ធ្ងន់ថែមទៀត ដូច្នេះហើយនឹងធ្វើឱ្យ រោគសញ្ញានៃជំងឺកាន់តែខ្លាំងឡើង និងកាន់តែមានទំហំធំ ហើយជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់លទ្ធផលនៃការព្យាបាលកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះយកឱសថបុរាណចិនជាជំនួយដល់ឱសថបស្ចិមប្រទេសក្នុងការព្យាបាលបែបរួមគ្នាដាឱសថបុរាណចិននិងឱសថបស្ចិមប្រទេស ប្រើប្រាស់ការស្ងេរឱសថបុរាណចិន វត្ថុតាគុដើមបុរាណចិន បង្កើតបានជាថ្នាំ ដើម្បីព្យាបាលជំងឺផ្សេង១ និងព្យាបាលជំងឺលោកក្រពេញប្រស្ពាតតាមកម្រិតនីមួយ១។

រយៈពេលនៃការព្យាបាល៖ រយៈពេលនៃការព្យាបាលជាទូទៅមានរយៈពេល 4-8 សប្តាហ៍ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការព្យាបាលរោគសញ្ញាបានធូរស្រាល គួរតែបន្តការព្យាបាលរហូតដល់ចប់ កុំឈប់កណ្តាលផ្លូវ ជៀសវាងការពីឡើងវិញ។ ក្នុង ពេលដំណាលគ្នាជាមួយនឹងការព្យាបាលដោយឆ្នាំ ការយកចិត្តទុកដាក់ថែទាំការរស់នៅ និងការផ្លាស់ប្តូរបៀបរបរស់នៅដែលមិនមានផាសុខភាព ។ វិធីសាស្ត្រខាងក្រោមអាចបំបាត់ជាគសញ្ញាបានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយការ កើតឡើងវិញ។

កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

- l.យល់ដឹងឱ្យបានត្រឹមត្រូវថា ជំងឺរលាកក្រពេញប្រុស្ភាគជាជំងឺទូទៅ ជាជំងឺដែលកើតឡើងញឹកញាប់ មិនមែនជាជំងឺដែលមិនអាចព្យាបាលបានឡើយ សូមកុំមានការឡាស់អៀន កាត់បន្ថយសម្ពាធផ្លូវចិត្ត ឱ្យតែមានការព្យាបាលយ៉ាងសកម្ម និងថែទាំខ្លួនឯង ទើបរោគសញ្ញាអាចធូរស្រាលបាន។
- 2.ពង្រឹងការធ្វើលំហាត់ប្រាណ។ ជ្រើសរើសលំហាត់ប្រាណដែលងាយស្រួលអនុវត្តដូចជា ការឡើងភ្នំ ការរត់ប្រណាំង ការដើរលឿន និងការហែលទឹកតាមលក្ខខណ្ឌបុគ្គល ដែលមិនត្រឹមតែអាចធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកាយសម្បទាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកជំងឺបន្ទាប់ពីការហាត់ប្រាណផងដែរ។
- 3.ជៀសវាងគ្រឿងស្រវឹង ជៀសវាងអាហារហីរ ហើយកុំបរិភោគអាហារឆៅ ឬត្រជាក់ពេក ប៉ុន្តែការតមរបបអាហារតឹងរ៉ឹងពេកក៏មិនល្អដែរ។
- 4.ជៀសវាងការសម្រេចកាមដោយខ្លួនឯង និងមានការកំណត់សកម្មភាពរួមភេទច្បាស់លាស់។
- 5.ជៀសវាងការងារហួសកម្លាំង ផ្ដាសាយ និងត្រជាក់ ទប់ទឹកនោម និងជិះកង់យូរពេក។

6.ជៀសវាងការអង្គុយយូរ ពេលអង្គុយលើសពីពីរម៉ោង អ្នកអាចឈរបាន 5-10 នាទី;

7.រក្សាមិនឱ្យទល់លាមក

8.ព្យាយាមស្នំទឹកក្ដៅ ងួតទឹកក្ដៅ ឬប្រើដបទឹកក្ដៅដើម្បីកម្ដៅ perineum ។

ជំងឺវលាកសន្លាក់

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ជំងឺរលាកសន្លាក់កុំរ៉ៃគឺជាជំងឺរ៉ាំរ៉ៃដែលតែងតែជួបប្រទះ ដែលចេញអាការៈគឺការហើមសន្លាក់ ការឈឺចាប់ និងឡើងរីង ហើយវាអាចបណ្តាលឱ្យខ្ទុចទ្រង់ទ្រាយសន្លាក់ និងពិការភាពនៅដំណាក់កាលចុងក្រោយ។ មូលហេតុនៃជំងឺនេះមិនត្រូវ បានគេដឹងច្បាស់នោះទេ ហើយវាអាចទាក់ទងនឹងកត្តាដូចជាតំណពូជ បរិស្ថាន អរម៉ូនភេទ និងការឆ្លងមេជាគជាដើម។ល។

អាការៈខែជំងឺ

1.ការចាប់ផ្តើមអាចកើតមាននៅគ្រប់វ័យ ហើយស្ត្រីកើតមានច្រើនជាងបុរស 2.វដ្ឋនៃជំងឺរ៉ាមីកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរបន្តិចម្តង១ឡើង 3.ហើមនិងឈឺចាប់នៅសន្នាក់ភាគច្រើនដូចជា ម្រាមដៃ និងកដៃ 4.សន្នាក់ឡើងដែជាក់ស្តែងនៅពេលព្រឹក 5.ជំងឺលោកសន្នាក់ភាគច្រើនកើតឡើងដោយស៊ីមេទ្រីគ្នា 6.គ្រុនក្តៅ ភាពស្នេកស្លាំង ដុំពកក្រោមស្បែក មាត់ និងភ្នែកស្ងួត និងការប្រែប្រូលជាលិកាសូត 7.អ្នកជំងឺភាគច្រើនការឈឺសន្ធាក់ផ្លឹងមានវិជ្ជមាន(ESR) ហើយអ្នកជំងឺខ្លះ វិជ្ជមានចំពោះ AKA, APF , និងអង្គបដិប្រាណប្រឆាំងនឹង CCP 8.អត្រាថយចុះកោសិកាឈាមក្រហមសកម្ម (ESR), C-reactive protein (CRP) បានកើនឡើង 9.ដឹងពីការផ្លាស់ប្តូរ រូបភាពនៃសន្នាក់ដែលមានជំងឺ ដោយ អ៊ីលុត្រាសេន MRI រូបភាពកំរស្មីអ៊ីចជាដើម បង្ហាញផែករហើមនៃជាលិកាទន់ ហើមសន្លាក់ ហូរទឹកដើងប្រអប់សន្នាក់ ហើមខូរដឹង ជំងឺពុកផ្លឹង សន្នាក់រួមតូច និងការបំផ្លាញផ្ទៃសន្នាក់លេក

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

គោលការណ៍ខែការព្យាបាលៈ ដំបូងការធ្វើដាគវិនិច្ឆ័យ ការព្យាបាលសមហេតុផល ការសហប្រតិបត្តិការរវាងផល្អបណ្ឌិត និងអ្នកជំងឺ និងការខិតខំប្រឹងប្រែង។ "

ការព្យាបាលតាមវេជ្ជសាស្ត្របុរាណចិន: នៅក្នុងក្បួនពេទ្យបុរាណចិន ជំងឺរលាកសន្លាក់អ្ហីងជាប្រភេទនៃ"ពេគសញ្ញាប៊ី" ជាទូរទាំគេជឿថាភាពអាក្រក់នៃខ្យល់ ត្រជាក់ សំណើម និងកម្ដៅ ធ្វើឱ្យខ្យល់និងឈាមមិនអាចហូរទៅក្នុងសាច់ដុំ សន្លាក់ និងសំសៃប្រសាទបានល្ខេន រយៈពេលយូរ នឹងធ្វើឱ្យុស្គីក ឬ ស្ទះសរសៃឈាម ដែលនឹងបណ្ដាលឱ្យមានជំងឺសន្លាក់នេះ។ ឱសថបុរាណចិនមានគុណសម្បត្តិក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល ផលប៉ះពាល់តិច លក្ខខណ្ឌទូរទៅក្នុងការព្យាបាលល្អ រួមទាំងគុណសម្បត្តិផ្សេងទៅត ក្នុងជជ្ជសាស្ត្រការព្យាបាលដោយផ្អែកលើភាពខុសគ្នានៃពេកសញ្ញា ជារឿយ១វាផ្ដល់នូវលទ្ធផលលឿន។ គួរតែប្រើប្រើប្រាស់ថ្នាំគ្រាប់ "Simiao Xiaobi Granules" ដើម្បីព្យាបាលជំងឺលោកសន្លាក់កុំជី ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងរយៈពេលយូរ ហើយប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលគឺចេញមកយ៉ាងច្បាស់លាស់ ដែលត្រូវបានទទួលបានការពេញចិត្តពីអ្នកជំងឺ។ លើសពីនេះ ឱសថចិននិងឱសថរុក្ខជាតិ ជាច្រើនមានប្រសិទ្ធភាពសម្រលភាពស៊ាំ ហើយក៏អាចឲ្យជាមួយថ្នាំខាងក្រៅ រួមបញ្ចូលទាំងការព្យាបាលដោយចាក់ម្ជុលវិទ្ធភាពសម្រលភាពស៊ាំ ហើយក៏អាចឲ្យជាមួយថ្នាំខាងក្រៅ រួមបញ្ចូលទាំងការព្យាបាលដោយចាក់ម្ជុលវិទ្ធភាពស្វាបាលដោយចលនា។

ការព្យាបាលតាមបែបលោកខាងលិច៖

- 3. ថ្នាំ Glucocorticoids: សក្តិសមសម្រាប់អ្នកជំងឺពិសេសមួយចំនួនតូចដែលមានរោគសញ្ញានៃសន្ធាក់ផ្ងន់ផ្ល ថែមទាំងមានជំងឺបេះដូង សូត ភ្នែក និងប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ ការប្រើប្រាស់រយៈពេលខ្លីអាចធ្វើ ឱ្យប្រសើរឡើងនូវរោគសញ្ញានៃសន្ធាក់ និងរោគសញ្ញាពេញមួយត្តខ្លួនយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ គួរកត់សម្គាល់ថាថ្នាំមួយចំនួនដែលហៅថា "ថ្នាំដែលបានផលពិសេស" ឬ "ឱសថតាមតំបន់" មានធាតុផ្សំអ័រម៉ូន ហើយការប្រើថ្នាំមិនច្បាស់លាស់ នឹងបង្កឱ្យមានបញ្ហាមិនចេះចប់។

ដំបូ<u>ញ</u>ខេជជ្ជសាស្រ

ប្រភេទខែងដីរលាកសន្លាក់គឺជាជំងឺរ៉ុម៉ៃ ដែលទាមទារការព្យាបាលជាប់លាប់ ប្រើថ្នាំរយៈពេលម៉ង តាមដានជាប្រចាំ និងលេបថ្នាំតាមការណែនាំ និងការប្រុងប្រយ័ត្នតាមជំនួបញ្ហារបស់ជន្ជបណ្ឌិត ហាមឈប់ប្រើថ្នាំ ប្ដូរថ្នាំ ឬបង្កើន ឬបន្ថយ កម្រិតថ្នាំតាមចិត្ត ក្នុងអំឡុងពេលប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រសិនមានអាការៈ ឈឺឬហើមក្រពះ ការក្រហាយទ្រូង ភាពមិនស្រួលក្នុងតំបន់ថ្នើម ក្អួតចង្អោរ គួរតែទៅព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលមេលា ហើយគ្រូវធ្វើគេស្កឱ្យទៀងទាត់ទៅលើកត្តាឈឺសន្លាក់ផ្ចឹង (RF) អគ្រាកោសិកាឈាមក្រហមធ្លាក់ចុះ (ESR)C-reactive protein(CRP) ជាដើម ហើយគ្រូវបានទាមទារដើម្បីយល់ពីកម្រិតខែជំងឺ។ ត្រូវធ្វើការគ្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ ដូចជា មុខងារថ្លើម និងតម្រង នោម ឈាម ទឹកនោម និងលាមក ព្រោះនៅពេលដែលមានប្រតិកម្មថ្នាំកើតឡើង អាចត្រូវបានរកឃើញទាន់ពេលវេលា។

ការថែរក្សាខ្លួនឯង

- 1. ស្វែងយល់បន្ថែមអំពីជំងឺ ប្រឈមមុខនឹងជំងឺ បង្កើតទំនុកចិត្ត និងរក្សាអារម្មណ៍ឱ្យលួ។
- 2. យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការរក្សាសន្ធាក់ឱ្យកក់ក្ដៅ និងជៀសវាងការធ្វើការ និងសម្រាកក្នុងបរិយាកាសសើម ឬត្រជាក់។
- 3. យកចិត្តទុកដាក់លើការសម្រាកកំឡុងពេលព្យាបាល ជៀសវាងការលើកវត្ថុធ្ងន់១ និងចលនារមូល ជៀសវាងការឡើងភ្នំ និងជណ្ដើរ។
- 4. ធ្វើលំហាត់ប្រាណសន្លាក់សមស្របក្នុងអំឡុងពេលសម្រាក ដើម្បីស្គារមុខងារសន្លាក់ឡើងវិញ
- 5. សម្រាប់អ្នកដែលមិនអាចក្រោកពីគ្រែបាន សមាជិកគ្រសាររបស់ពួកគេក៏គួរជួយពួកគេក្នុងការធ្វើសកម្មភាពដូចជា លើកជើង និងបង្វិលខ្លួនធ្វើចលនា ដើម្បីការពារការគាំងសន្លាក់ និងការស្គឹកសាច់ដុំ។

ការថែទាំរបបអាហារ

ជាទូទៅ អ្នកជំងឺគួរតែញ៉ូអាហារសម្បុរកាឡូរី វីតាមីន ប្រូតេអ៊ីន និងកាល់ស្យូម។ គួរប្រុងប្រយ័ត្នទៅលើការទទួលទានអាហារឆៅ ត្រជាក់ និងហីរ។

ជំងឺរលាកសន្លាក់ដោយសារឡើងជាតិអាស៊ីត

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ជំងឺរលាកសន្នាក់គឺជាក្រុមនៃជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការកើនឡើងនៃអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាមដោយសារតែបញ្ហាខែការរំលាយសារជាតិPurineមិនល្អនៅក្នុងខ្លួន ច្រើនកើតមានចំពោះបុរសវ័យកណ្តាល និងស្ត្រីអស់រដូវមួយចំនួនតូច ហើយអាចទាក់ទងនឹងកត្តានៃប្រវត្តិជំងឺគ្រសារ។ ជាមួយនឹងភាពប្រសើរឡើងនៃកម្រិតជីវភាព អគ្រានៃជំងឺរលាកសន្នាក់បានកើនឡើងជាលំដាប់ ហើយក៍អាចកើតលើមនុស្សវ័យក្មេងផងដែរ។

អាការៈខែជំងឺ

- 1. ការលើសជាតិអាស៊ីតដែលមិនមានរោគសញ្ញា អ្នកជំងឺក្រៅពីអាស៊ីតអ៊ុយអិកក្នុងឈាមកើនឡើង គឺគ្មានរោគសញ្ញាជំងឺលោកសន្លាក់ណាមួយទេ ហើយនៅទីបំផុតមាន 5-10% នៃអ្នកជំងឺលើសជាតិអាស៊ីតបានវិវត្តទៅ ជាជំងឺរលាកសន្លាក់។
- 2. ជំងឺលោកសន្ធាក់ស្រួចស្រាវ ការជម្លើងគឺចាប់ផ្ដើមភ្លាម១ ភាគច្រើនជាជំងឺលោកសន្ធាក់ផ្ដឹងមិនស៊ីមេទ្រឹត្ត ដែលភាគច្រើនកើតមាននៅសន្ធាក់ម្រាមជើង វាឡើងក្រហមហើមក្ដៅ និងឈឺចាប់ ការឈឺចាប់ខ្លាំងដូចជាមុត
  កាំបិត ដែលមានគ្រុនក្ដៅកម្រិតទាប ការកើនឡើងកោសិកាឈាមស និងការធ្លាក់ចុះនូវឈាមស ទោះបីជាការជម្លើងជាញឹកញាប់តែអាចធូរស្រាលដោយធម្មជាតិវិញបាន ប្រសិនបើការព្យាបាលមិនត្រឹមត្រូវទេ នឹងកើតឡើងម្ដងហើយម្ដង
  ទៀត ហើយនឹងវិវត្តទៅជាជំងឺភុំមើបន្ដិចម្ដង១។
- 3. ជំងឺលោកសន្លាក់កុំមី បង្ហាញឱ្យឃើញពីការហើម និងខូចទ្រង់ទ្រាយនៃសន្លាក់ ការបំផ្លាញផ្លឹង កាំរស្មីអ៊ិចបង្ហាញពីការផ្លាស់ប្តូរនៃសន្លាក់ វាអាចមានកំណកជាដុំ ឬ ភាពមិនដំណើរការនៃសន្លាក់ រហូតឈានដល់ដំបៅស្បែក ដែលពិបាកក្នុងការជាសះស្បើយ។
- 4. ជំងឺលោកសន្លាក់ដែលទាក់ទងនឹងតម្រងនោម ត្រូវបានបង្ហាញដោយការលើសជាតិប្រភេដុីខក្នុងទឹកនោម ឈាមក្នុងទឹកនោម គ្រួសក្នុងផ្លូវទីកនោម ហើយអាចវិវត្តទៅជាឡោយតម្រងនោម។ ប្រសិនបើកម្រិតអាស៊ីតអ៊ុយរិក ក្នុងឈាមខ្ពស់ពេក អាស៊ីតអ៊ុយលើសកម្រិតបង្កឱ្យមានគ្រាប់គ្រសក្នុងតម្រងនោម អាចបណ្តាលឱ្យខូចតម្រងនោមស្រចស្រាវ និងគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺរលាកសន្លាក់ស្រ្ទចស្រាវដែលមិនបានទទួលការព្យាបាលជាប្រព័ន្ធ បើសិនមានការលើសអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាមជារឿយៗនោះ ជាធម្មតាបន្ទាប់ពី 10 ឆ្នាំក្រោយនឹងវិវត្តទៅជាជំងឺរលាកសន្លាក់រ៉ាំធី។ ប្រសិនបើទទួល ការព្យាបាលជាប្រព័ន្ធដែលមានប្រសិទ្ធភាពតាំងពីដំណាក់កាលដំបូងនោះ ការលើសអាស៊ីតអ៊ុយរិកនឹងអាចគ្រប់គ្រងបាន ហើយអាចកាត់បន្ថយចំនួននៃការពីឡើងភ្លាម១០ន អាចបង្កាប្បានព្រះពេលជំងឺរែលាកសន្លាក់រ៉ាំធីឡើងវិញបាន។

1. ការព្យាបាលទូទៅ

បរិភោគអាហារ purine ទាប កុំបរិភោគត្រើសាច់ច្រើនរោក កុំបរិភោគហួសហេតុរោក កុំពិសាជាតិអាល់កុល (រួមទាំងស្រាបៀរ និងស្រាស) កុំបរិភោគគ្រឿងក្នុងសត្វ និងស៊ុបសាច់ កុំបរិភោគអាហារសមុទ្រ និងត្រូវជីកទឹកឱ្យបាន> 2000ml ជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ លេបញ្ជុំគ្រាប់សូដ្យូមប៊ីកាកាបូណាត ដើម្បីធ្វើឱ្យទីកនោមមានជាតិអាល់កាឡាំង ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការបញ្ចេញអាស៊ីតអ៊ុយវិច។ ឡាំដែលប៉ះពាល់ដល់ការបញ្ចេញអាស៊ីតអ៊ុយវិកគួរតែត្រូវបានប្រើដោយ ប្រុងប្រជាំង ជួងចាំឡាំបញ្ចុះសម្ពាធលោមមួយចំនួន (ឡាំប្រឆាំងនឹងសម្ពាធលោមលេខ 0, furosemide, Shoubishan) និងឡាំអាស៊ីរិនក្នុងកម្រិតតូច។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំ

គោលបំណងនៃការព្យាបាលក្នុងដំណាក់កាលពីឡើង គឺដើមីគ្រប់គ្រងការឡើងក្រហម ហើម ក្ដៅ ការឈឺចាប់ និងជាគសញ្ញាផ្សេងទៀតរបស់សន្នាក់ឱ្យបានគាប់រហ័ស។ យោងតាមអាការៈរួចជ្រើសផឹសថ្នាំលេបដែលមិនមានជាតិស្លេរីអ៊ីត ដែលប្រឆាំងកម្ដៅនឹងការរលាក ប្រើថ្នាំចិនដើម្បីបំបាត់ការហើម បំបាត់ការឈឺចាប់ ថ្នាំផ្សំចិន ក៏អាចប្រើប្រាស់រួមជាមួយនឹងថ្នាំខាងក្រៅផងដែរ។ ប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណចិនទំនើបព្យាបាលជំងឺរលាកសន្នាក់ ជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្របន្ថយកម្ដៅ រក្បាសំណើម និងធ្វើឱ្យឈាមរត់ស្រួល ដោយយកគម្រូទាំងពីរមកពិចារណា ដើម្បីអាចកាត់បន្ថយការហើម និងបំបាត់ការឈឺចាប់បានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយជម្រុញការបញ្ចេញអាស៊ីតអ៊ុយរិក និងដើរតួនាទីក្នុងការកែតម្រូវកាយសម្បទា និង ការពារការកើតឡើងវិញ។ ទន្ទឹមនឹងនោះការប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណចិនអាចជម្រុញពេលផលនៃការបំបាត់ការឈឺចាប់ និងការបាត់ជាគសញ្ញាបានយ៉ាងច្រើន ដោយហេតុនេះធ្វើឱ្យរយៈពេលព្យាបាលខ្លី និងកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំលោក ខាងលិច។

ក្រោមការណែខាំពីក្រូពេទ្យឯកទេស អ្នកគួរតែជ្រើសរើសប្រើថ្នាំបញ្ចុះជាតិអាស៊ីតក្នុងទីកនោម ទៅតាមកម្រិតអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាមប្រសិនបើអ្នកមានជំងឺលើសឈាម ជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង ជំងឺទីកនោមផ្អែម លើសជាតិខ្លាញ់ក្នុងឈាម និងជំងឺសរសៃឈាមខួរក្បាល អ្នកត្រវទទួលការព្យាបាលយ៉ាងសកម្មក្នុងពេលតែមួយ។

អ្នកជំងឺគួរតែពិនិត្យជាប្រចាំនូវអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាម ទីកនោម (pH ទីកនោម និងប្រគេអ៊ីនទីកនោម) មុខងារផ្ញើម និងមុខងារតម្រងនោម។

គោលដៅនៃការព្យាបាល៖ បំបាត់ការឈឺចាប់ អាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាម $<360 \mu mol/L$ ទីកនោម pH ប្រហែល 6.5 ដែលមិនត្រឹមតែអាចកាត់បន្ថយការកើតឡើងវិញប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជៀសវាងការខ្វចខាតតម្រង នោមផងដែរ។ ចំនួននៃអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាមចំពោះអ្នកជំងឺមួយចំនួនគួរតែមាន $<300 \mu mol/L$ ។

រូបមន្តរកហារអ្នកជំងឺរលាកសន្លាក់

អាហារដែលមានជាតិ purine ទាប (អ្នកអាចញ៉ាំបានទាំងអស់)- អាហារសំខាន់៖ អង្ករ មី ពោត អង្ករដំណើប ស្រុសលើធំ ស្រុវសាលីគូច បន្ទះស្រុវសាលី គ្រាប់ស្រុវសាលី គំប្រុវសាលី គុច១វេ នំប៉ាវ និខេក នំប៉ុង និចឹស្តិត ម្សៅ ល្អៅ ជាតិសរសៃ ដំឡូងបារាំង ដំឡូងផ្លែម មីត្រជាក់ ជាដើម។ ប្រអាទទឹកដោះគោ៖ ទឹកដោះគោស្រស់ ទឹកដោះគោខាប់ ឈីស ទឹកដោះគោជូរ ម្សៅទឹកដោះគោ ការមែ។ល។ ប្រអាទសាច់និងស៊ិត៖ ពងមាន់ ពងទា ពងខ្មៅ ឈមព្រឹក ឈមមាន់ ឈាមទា ឈាមក្លាន ។ល។ ប្រអាទបន្លែះ ស្ពៃបូកគោ ស្ពៃក្ដាប ទំពាំងបារាំង ធ្វី ផ្អាអាម៉ារ៉ាន់ ស្ពៃ ស្លីកស្ពៃ ល្អៅ ននោង គូឆាយ ស្លឹកខ្ទីម ប៉េងប៉ោះ គ្រប់ ត្រសក់ គ្រលាច ទ្រះ ននោងជ្រុង ធែចវេ ឃ្លោក ផ្សិត ត្រមៀកកណ្ដុរ គឹមឈី។ល។ ប្រអាទផ្លែឈើ៖ ផ្លែប៉ោម ចេក ពុទ្រា សេរី ស្វាយ ក្រច ក្រចម្បា ទំពាំងបាយជូរ ផ្លែទទីម ផ្លែប៉ែសស ភីជា ម្ចាស់ ផ្លែប៉ែស ផ្លែងឡឹក ល្នង មានជាដើម។ អាសជ្ជៈ ទឹកសួដា ទឹកសុខ្ល ទីកផ្លែឈើ។ល។ ផ្សេង១ គូភា ចាហួយ សុក្ខឡា តំណាប់ផ្លែឈើ ទឹកស៊ីអ៊ីវ ទីកឃ្ញុំ គ្រាប់នីឡឹក វ៉ូលណាត់ ប្រេងបន្លែ ផ្លែងទៀក ស៊ីវ ក្រឹម គ្រាប់ពូជ ស្ករ។

អាហារដែលមានសារធាតុ purine មធ្យម (គ្រប់គ្រងការបរិភោគ) - ផលិតផលសណ្តែកសៀង៖ តៅហ្វី (ស្ងួត) ទឹកដោះគោសណ្តែកសៀង ទឹកសណ្តែក សណ្តែកខៀវ សណ្តែកគ្រហម សណ្តែកធំ សណ្តែកបណ្តុះ។ ប្រភេទ សាច់៖ សាច់មាន់ មាន់ទូរគី ទា តពែ ត្រាប ក្រុច សាច់ជ្រុក សាច់គោ សាច់ចៀម ផ្កែ សាច់ឈ្នូស ខន្សាយ។ ផលិតផលក្នុងទឹក៖ ត្រឹគល់វាំង អន្លង់ ប៉ៅហ៊ី ខ្យងក្រអូប។ ប្រភេទបន្លែ៖ ស្គែឡៅ ត្រពាំង សណ្តែក សណ្តែកបៃតង សណ្តែ កបណ្តុះ សណ្តែកគោ សណ្តែក សារាយសមុទ្រ ផ្សិត ផ្សិតផ្តួល ផ្សិតពេណ៍ស ខាត់ណាផ្សង្គ ខ្ទីម ផ្កាខាត់ណាខៀវជាដើម។ ផ្សេង១៖ សណ្តែកដី គ្រាប់ស្វាយចន្ទី លូ គ្រាប់ឈូក គ្រាប់អាល់ម៉ុង កូវឈី ។

អាហារដែលមានសារធាតុ purine ខ្ពស់ (កុំបរិភោគ) - សណ្តែកនិងបន្លែះ សណ្តែកលឿង សណ្តែកសៀងសារ៉ាយ ផ្សិត បន្ទះស្រ្ទាសាលី បណ្តុះ។ ប្រភេទសាច់៖ ផ្នើមសត្វ ពោះងៀន បេះដូង ពោះនិងក្រពះ សួត ខួរក្បាល ជ្រុក ក្រសៀនសាច់គោ សាច់ក្រៀម ប្រហិតក្រាស់។ ផលិតផលក្នុងទីក៖ ត្រីសាឌីនមានត្រីគល់រាំង កន្ទុយសក់ ដង្កូវ អន្ទង់ ផាមហ្វ្រេត ត្រីសំប៉ែត ត្រីស្ងួត ស្បែកត្រី ពងត្រី ក្តាម អយស្ន័រ មីក បង្គា ត្រីសមុទ្រ យិនសិនសមុទ្រ។ ផ្សេង១ ៖ ម្សៅដំបែ ភេសជ្ជ:មានជាតិអាល់កុលផ្សេង១ (ជាពិសេសស្រា)។

ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត

ទិដ្ឋភាពទូទៅ៖ មហារីកក្រពេញប្រុស្តាត គឺជាដុំមហារីកសហាវទូទៅបំផុតចំពោះបុរសក្នុងបណ្តាប្រទេសនៅអឺរ៉ុប និងសមេរិក ហើយក៏ជាដុំមហារីកសហាវបំផុតទីពីរ $\dot{\epsilon}$ ចំពោះបុរសក្នុងពិភពលោក។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជាមួយនឹងចំនួនប្រជាជនក្នុងវ័យចំណាស់ និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពរស់នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្ញុំ ជា ពិសេសក្នុងយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ការវិវត្តនៃការពិនិត្យ PSA នៃដុំសាច់ក្រពេញប្រស្លាត បានពិនិត្យឃើញជាច្រើនករណី។

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាលសម្រាប់ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាតភាគច្រើនរួមមានការដ់ចាំដោយយកចិត្តខុកដាក់ ការរះកាត់ ការព្យាបាលដោយប្រព័ន្ធ endocrine ការព្យាបាលដោយវិទ្យុសកម្ម និងការ ព្យាបាលដោយប្រើគីមី។ ជម្រើសនៃវិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាលគ្រេវបានកំណត់ជាចម្បងដោយអាយុរបស់អ្នកជំងឺ ស្ថានភាពទូទៅ ដំណាក់កាលព្យាបាល និងកម្រិតជាគសាស្ត្រនៃជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត ដែលព្យាករណ៍ដោយការពិនិត្យ ដោយរូបភាព។ ក្នុងការព្យាបាលជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត ត្រូវការការដះកាត់ក្រពេញប្រស្ពាតវិធីកាល់ឡាលំរុស្គូប ការព្យាបាលដោយវិទ្យុសកម្មសម្រាប់ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត ការព្យាបាលដោយអង់អូត្រីន ការព្យាបាលដោយវាដង់ ដូត្រីនថ្មី ការព្យាបាលដោយប្រើគីមី។ល។ គុណសម្បត្តិនៃការព្យាបាលរួមបញ្ចូលគ្នានៃឱសថបុរាណចិន និងបស្លិចប្រទេស កាត់បន្ថយឧប្បត្តិហេតុនៃប្រតិកម្មចិនល្អនៃការព្យាបាលតាមបែបបស្លិមប្រទេស ធ្វើឱ្យជីវិតរបស់អ្នកជំងឺប្រសើរឡើង និងពន្យារពេលដល់រស់របស់វិធីកម្មចិនល្អងៃការព្យាបាលតាមបែបស្វិមប្រទេស ធ្វើឱ្យជីវិតរបស់អ្នកជំងឺប្រសើរឡើង និងពន្យារពេលដល់រស់របស់វិធីកម្មចិនល្អនៃការព្យាបាលតាមបែបស្វិមប្រទេស ធ្វើឱ្យជីវិតរបស់អ្នកជំងឺប្រសើរឡើង និងពន្យារពេលដល់រស់របស់វិធីការព្យាបាលដោយ បើនិងបញ្ជាប់កាត់នៃអ្នកជំងឺផ្សេង១គ្នា ដោយប្រើនិសថបុរាណចិនដែលមានលក្ខណៈពិសេស និងឡាំប៉ាត ដំបន។

និសថបុរាណចិនដើរតួនាទីក្នុងការព្យាបាលជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាពជាចម្បងក្នុងទិដ្ឋភាពដូចខាងក្រោម**៖**

- 🛮 ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពរាងកាយទាំងមូលរបស់អ្នកជំងឺ;
- 2.អាចពង្រីងរាងកាយរបស់អ្នកជំងឺដែលទទួលការរះកាត់ក្រពេញប្រស្អាតវ៉ាឌីកាល់ ឱ្យស្អារមុខងារពោះមឿនបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន បន្ទាប់ពីការរះកាត់ ការលើកកម្ពស់ការព្យាបាលមុខរបួស និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃអ្នកជំងឺ ដែលកំពុងទទួលការព្យាបាលដោយវិទ្យសកម្ម និងការព្យាបាលដោយគីមីសម្រាប់ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្គាត។
- 3.ក៏អាចត្រូវបានប្រើជាការព្យាបាលដោយបន្ថែមសម្រាប់ជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាតឯករាជ្យ androgen កម្រិតខ្ពស់ និងមហារីកក្រពេញប្រស្ពាតឯករាជ្យ androgen កម្រិតខ្ពស់ និងមហារីកក្រពេញប្រស្ពាតឯករាជ្យ androgen កម្រិតខ្ពស់ និងមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត metastatic អ្នកជំងឺតែងតែរស់នៅបានយូរដោយសារជាតិពុលពីមហារីក ប្រើប្រាស់ថាមពលដែលមានសុខភាពល្អ និងលេចចេញជា dyscrasia ដូចជាខ្វះ អាហារ អស់កម្ខាំង និងស្រកទម្ងទំ។ រាងកាយ និងការថែរក្សាភាពសុខរិតដើរតួនទីជាវិជ្ជមានក្នុងការបន្ថយល្បឿននៃការប្រើប្រាស់មហារីក ច្រើងរាងកាយ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពជីវិត និងពន្យារយៈពេលរស់រានមានជីវិត។

វិធានការបង្ការជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត៖

- 1.របៀបរស់នៅ និងទម្លាប់នៃការញ៉ាំ ជាទូទៅគេជឿថា របបអាហារដែលមានជាតិខ្លាញ់សត្វខ្ពស់គឺជាកត្តាហានិភ័យនៃជំងឺមហារីកក្រពេញប្រូស្តាត អ្នច្នេះការកាត់បន្ថយការទទួលទានខ្លាញ់សត្វ និងការបង្កើនការទទួលទានផ្លែឈើ គ្រាប់ ធញ្ញជាតិ បន្លែ និងស្រាក្រហមនឹងកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃជំងឺ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ សារធាតុ Lycopene នៅក្នុងផ្លែប៉េងប៉ោះ ជាកត្តាការពារជំងឺមហារីកក្រពេញប្រូស្តាត ទិដ្ឋភាពផ្សេងទៀតដូចជា ការប៉ះពាល់នឹងពន្លឺព្រះអាទិត្យ ត្រឹមត្រូវ និងការជីកតែបៃតងត្រូវបានចាត់ទុកថាមានឥទ្ធិពលការពារជំងឺមហារីកក្រពេញប្រូស្តាត បើតាមរយៈលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ។
- 2.ការពិនិត្យតាមស្តង់ដារ និងចាំបាច់៖ ចុរសដែលមានអាយុលើសពី 50 ឆ្នាំទទួលបាន PSA ការពិនិត្យក្រពេញប្រុស្គាតឌីជីថល និងការពិនិត្យ B-ultrasound នៃប្រព័ន្ធទឹកនោមមួយឆ្នាំម្តង ដែលជាវិធីល្អបំផុតដើម្បី ពិនិត្យរកមើលជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាតដំបូង សម្រាប់ចុរសដែលមានគ្រសារ។ ប្រវត្តិនៃជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្ពាត ត្រូវការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត សម្រាប់ការត្រតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ ដែលមានអាយុគឺចាប់ពី 45 ឆ្នាំឡើងទៅ។
- 3.ការសិក្សាមួយចំនួនបានបង្ហាញថា ការធាត់លើសទម្ងន់ និងកង្វះលំហាត់ប្រាណក៏ជាកត្តាហានិភ័យនៃជំងឺមហារីកក្រពេញប្រស្គាត ដូច្នេះមិត្តវ័យកណ្តាល និងវ័យចំណាស់គួរចូលរួមហាត់ប្រាណ និងគ្រប់គ្រងទម្ងន់របស់ពួកគេ។

ជំងឺមហារីកពោះជៀនធំ

ជំងឺមហារីកពោះរៀនធំជាទូទៅកើតនៅអាយុ ចន្លោះពី 50 ទៅ 70 ឆ្នាំ ចំពោះបុរសច្រើនជាងស្រី។ មូលហេតុចម្បងនៃជំងឺមហារីកពោះរៀនធំពីកត្តារបអោហារ ឬទាក់ទងនឹងកត្តាជំងឺចាស់ៗមុនពេលមានជំងឺមហារីក ឬជំងឺផ្សេងៗទៀត។

កត្តាបង្កជំងឺ

- 1. កត្តារបបអាហារ៖ ជាទូទៅគេជឿថា ប្រូតេអ៊ីឧសត្វគឺខ្ពស់ កម្រិតជាតិខ្លាញ់ខ្ពស់ និងកាកសរសៃទាប គឺជាកត្តានាំឱ្យកើតជំងឺមហារីកពោះរៀនធំ។ កង្វះសែលុយឡូសដែលមិនបានស្រួបពីក្នុងអាហារធ្វើឱ្យការរក្សាទុករយៈ ពេលយូរនៅក្នុងលាមកនៅក្នុងពោះរៀន ជាលទ្ធផល សារធាតុបង្កមហារីកក្នុងលាមកនោះមានឥទ្ធិពលយូរទៅលើផ្លែពោះរៀន ដែលបានជម្រុញឱ្យពោះរៀនស្របយកសារធាតុបង្កមហារីកនោះ។
- 2. ជំងឺពីប៉ារ៉ាស៊ីត៖ ជាទូទៅគេជឿថា ការមានពងប៉ារ៉ាស៊ីតរយៈពេលយូរនៅលើភ្នាសពោះមៀនធំ អាចបណ្តាលឱ្យមានដំបៅពោះរៀនធំម្តងហើយម្តងទៀត ហើយវិវត្តន៍ជារលាករ៉ាំម៉ី និងជំងឺផ្សេង១ទៀត ការលេចឡើងផ្លូវការរីកដុំ ពក ដែលវិវត្តន៍ទៅជាជំងឺមហារីក។
- ជំងឺរលាកពោះរៀនធំរ៉ាំម៉ែមនទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងជំងឺមហារីកពោះរៀនធំ
- 4. ជំងឺរលាកពោះរៀនធំដែលមានដំបៅហូរឈាម ឈាមមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការបង្កជំងឺមហារីក អ្នកដែលឈឺលើសពី 10 ឆ្នាំ ប្រមាណ 50% នឹងវិវត្តទៅជាមហារីក។
- 5. កត្តាហ្សែន៖ អ្នកជំងឺខ្លះមានប្រវត្តិគ្រសារកើតមហារីកពោះរៀនធំ ដូចជា ប្រវត្តិគ្រសារដែលធ្លាប់មានដុះដុំសាច់
- 6. ការទល់លាមកគឺជាកត្តាដ៏ធំមួយដែលនាំឱ្យកើតជំងឺមហារីកពោះវៀនធំ
- 7. ទាក់ទងនឹងការជក់បារីលើសកំណត់
- 8. កត្តាផ្សេងទៀត៖ កង្វះម៉ូលីបដេម ការប៉ះពាល់ញឹកញាប់ជាមួយសារធាតុអាបស្គូស ការទល់លាមក បន្ទូរបង់តិច ការកើនឡើងចំនួនបាក់តេរីអេរ៉ូប៊ីក នៅក្នុងពោះរៀន រលាក ពោះរៀនដែលមានដំបៅ ជាតិខ្លាញ់ក្នុងរបប អាហារខ្ពស់ និងជាតិសរសៃក្នុងរបបអាហារទាបក៏អាចទាក់ទងនឹងការកើតឡើងនៃជំងឺមហារីកពោះរៀនធំផងដែរ។

ការថែរក្សាខ្លួនឯង

- ត្រូវមានទម្លាប់និងរបៀបរស់នៅដ៏ល្អផ្ទាល់ខ្លួន៖
- ① យកចិត្តទុកដាក់លើការបរិភោគបន្លែផ្លែឈើ ដើម្បីបន្ថែមសារធាតុការ៉ូទីន និងវីតាមីន C។
- ขรูญชาនគ្រាប់ធញ្ញជាតិ សណ្ដែកដី ផលិតផលទឹកដោះគោ និងវីតាមីន E ក្នុងកម្រិតសមរម្យ។ល។
- ③ យកចិត្តទុកដាក់លើការទទួលទានដូចជា ស្រវសាលី និងផ្សិតដែលជាអាហារដែលសំបូរទៅដោយសារធាតុ សេលេញ៉ូម។
- 4 កាត់បន្ថយ ឬជៀសវាងអាហារសម្បរខ្លាញ់ឆ្អែត កូរលរស្ករ៉ុល និងអាហារបំពង។
- 2. ការការពារនិងព្យាបាលជំងឺបង្កដោយប៉ារ៉ាស៊ីត ។
- 3. ការការពារនិងព្យាបាលជំងឺចាស់មុននឹងវិវត្តន៍ទៅជាជំងឺមហារីកពោះមៀន។ សម្រាប់អ្នកមានដុំសាច់ក្នុងពោះមៀនធំ ជាពិសេសចំពោះអ្នកជំងឺដែលមានសមាជិកគ្រួសារមានប្រវត្តិដុះដុំសាច់ក្នុងពោះមៀន ត្រូវតែព្យាបាលឱ្យ បានធាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។
- 4. មនុស្សដែលអង្គុយធ្វើការច្រើន ធ្ងរធ្វើសកម្មភាពកីឡានៅពេលសម្រាកពីការងារ។ ជាធម្មតាគួរតែព្យាយាមឈរឱ្យបានច្រើនជាងអង្គុយ ដើរឱ្យបានច្រើនជាងជិះ និងធ្វើសកម្មភាពឱ្យបានច្រើន។
- 5. ទម្លាប់នៃការបត់ធំឱ្យបានទៀងទាត់ បន្ទោះបង់ម្ដងបន្ទាប់ពីក្រោកពេលព្រលឹមជាការល្អ ព្យាយាមពិសាទីកឱ្យបានច្រើនជារៀងរាល់ថ្ងៃ វាមិនត្រឹមមានប្រយោជន៍ក្នុងការរំលាយ និងជម្រុញការបញ្ចេញសារធាតុបង្កគ្រោះថ្នាក់ នោះទេ ថែមទាំងបង្ការការទល់លាមកផងដែរ។
- 6. យកចិត្តទុកដាក់លើការពិនិត្យខ្លួនឯង៖ នៅពេលដែលឃើញមានលាមកឡៅ ឈឺពោះ ហើមពោះ ស្នេកស្លាំង ទម្លាប់បន្ទោះបង់ប្រែប្រួល និងរោគសញ្ញានានា ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ និងទៅផ្នែកជំងឺមហារីកដើម្បីធ្វើការ ព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលដលា។

ការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះអ្នកជំងឺដែលព្យា បាលដោយប្រើគីមី

- 1. ការរំញោចតាមតំបន់ក្នុងអំឡុងពេលព្យួរស៊េរ៉ូម អាចបណ្តាលឱ្យមានការឈឺចាប់ និងរលាកសរសៃឈាម ។
- 2. បណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ខ្លួរផ្លឹងកម្រិតផ្សេងគ្នា ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញថាកោសិកាឈាមស ជាពិសេសGranulocytesមានសភាពថយចុះ ហើយក្នុរករណីផ្ទន់ផ្លូវ hemoglobin ក៏ថយ ចុះផងដែរ។
- 3. កម្រិតផ្សេងគ្នានៃប្រតិកម្មលើការរំលាយអាហារ ជារឿយ១បង្ហាញឱ្យឃើញដូចជា បាត់បង់ចំណង់អាហារ ក្នុតចង្ខោរ រាគ ឬទល់លាមក។ល។
- 4. សក់ជ្រះ ថ្នាំប្រឆាំងមហារីកភាគច្រើនអាចរារាំងការលូតលាស់សក់ ហើយថែមទាំងធ្វើឱ្យសក់ជ្រះ ប៉ះពាល់ដល់រូបរាងទៀតផង។

5.ការពុលថ្នើម និងតម្រងនោម ខូចមុខងារផ្នើម និងតម្រងនោម។

- 6. បណ្តាលឱ្យមានការប៉ះពាល់សរសៃប្រសាទ ដែលជារឿយ១បង្ហាញឱ្យឃើញដូចជាស្តីកអវយវៈ និងមានអារម្មណ៍ខុសប្រក្រតី ហើយថ្នាំផ្សេង១អាចបណ្តាលឱ្យមានការប៉ះពាល់សរសៃប្រសាទកណ្តាល ដូចជាការបាត់បង់ការ ស្តាប់ជាដើម។
- 7. ប្រតិកម្មផ្សេងទៀតដូចជាមុខងារបេះដូង ខូចមុខងារសួត។ល។
- 8. ទោះបីជាការព្យាបាលដោយវិឡសកម្មអាចបណ្តាលឱ្យមានប្រតិកម្មដូចជា បាត់បង់ចំណង់អាហារ អស់កម្លាំង និងថយចុះកោសិកាឈាមសក៏ដោយ តែប្រតិកម្មសំខាន់ជាងនេះត្រូវបានប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងកន្លែដវិឡុសកម្មផ្ទាល់ តែម្តង ដូចជា ស្បែកនៅកន្លែងប្រើវិឡុសកម្មឡើងពណ៌ខុសធម្មតា មានការឈឺចាប់ និងការរបកស្បែក ការថតកាំរស្មីនៅប្រអប់មាត់អាចបណ្តាលឱ្យក្រពេញទឹកវងៃថយចុះ និងធ្វើឱ្យមាត់ស្ងួត កើតឡើង ការថតកាំរស្មីនៅបំពង់អាហារអាចប ណា្តលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ខុស១គ្នាដូចជាមានការឈឺចាប់ពេលលេប។

ការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះអ្នកជំងឺដែលព្យា បាលដោយប្រើគីមី

- 1. បំពេញវង្គខែការព្យាបាលដោយប្រើគីមី ឬកម្រិតខែការព្យាបាលដោយវិទ្យសកម្មតាមជជួបញ្ហារបស់ជជួបណ្ឌិត និងក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់។
- 2. ការពិនិត្យចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើឡើងតាមជជ្ជបញ្ហារបស់ជជ្ជបណ្ឌិតអំឡុងពេលព្យាបាលដូចជា ពិនិត្យឈាម មុខងារថ្លើម និងតម្រងនោមជាដើម។
- 3. កុំប្រើថ្នាំដោយខ្លួនឯង ឬបញ្ឈប់ប្រើប្រាស់ថ្នាំអំឡុងពេលព្យាបាល។
- 4. ក្នុងករណីមានប្រតិកម្មមិនល្អ ត្រូវជូនដំណឹងទៅគ្រៈពេទ្យជំនាញឱ្យទាន់ពេលផលា និងត្រូវសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយការព្យាបាល។
- 5. ពង្រឹងលើអាហារូបត្ថម្ភ សម្រាកឱ្យបានល្អ ស្នៀកពាក់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងយកចិត្តទុកដាក់លើអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន និងបរិស្ថាន។
- 6. នៅក្នុងដំណើរការនៃការព្យាបាលដោយវិទ្យុសកម្ម ចាំបាច់ត្រូវចំណាំសញ្ញាសម្គាល់ផ្ទៃរាងកាយនៃផ្នែកវិទ្យុសកម្មឱ្យបានពេញលេញ និងច្បាស់ បើមិនដូច្នេះទេ ត្រូវទៅរកគ្រូពេទ្យឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីបញ្ជាក់ពីសញ្ញា សម្គាល់ផ្ទៃរាងកាយ។
- 7. បន្ទាប់ពីទទួលការព្យាបាលរួច គួរបន្តការពិនិត្យ និងព្យាបាលទៅតាមឥជ្ជបញ្ជារបស់ឥជ្ជបណ្ឌិត។
- 8. និសថបុរាណចិនគួរតែត្រូវបានប្រើក្នុងអំឡុងពេលព្យាបាលដោយវិទ្យុសកម្ម និងការព្យាបាលដោយប្រើគីមី និងក្រោយពេលព្យាបាល អាចជួយកាត់បន្ថយប្រតិកម្មមិនល្អផ្សេង១ និងលើកកម្ពស់ការស្តាររាងកាយឡើងវិញ។

ជំពូកទី២៖ ការវះកាត់និងប្រព័ន្ធជំងឺផ្សេងៗ

មេរៀនទី១៖ ការវះកាត់ធម្មតា

ជំងឺគ្រួសក្នុងផង់ទីកប្រមាត់

មូលហេតុនៃគ្រូសក្នុងថង់ទីកប្រមាត់គីស្មុគស្មាញណាស់ ហើយបណ្តាលមកពីកត្តាជាច្រើន។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះគេជឿថាកត្តាជាមូលដ្ឋានគឺថាសមាសភាព និងលក្ខណៈរូបវន្ត និងគីមីនៃទីកប្រមាត់បានធ្លាស់ប្តូរ ដែលបណ្តាលឱ្យមានកម្រិតក្ ឡេះស្ត្រីលលើសលុបនៅក្នុងផង់ទីកប្រមាត់ ដែលងាយនឹងកកកុញនិងរួមបង្កើតជាថ្ម។ លើសពីនេះ អាចមានកត្តាស្គូលមួយប្រភេទនៅក្នុងផង់ទីកប្រមាត់របស់អ្នកជំពីដែលមានគ្រូសក្នុងផង់ទីកប្រមាត់ ដែលអាចបញ្ចេញនូវបរិមាណដ៏ច្រើននៃ glycoproteins ដើម្បីជម្រញការបង្កើតជាស្គូល និងការបង្កើតទៅជាថ្ម។ លើសពីនេះទៀត សមត្ថភាពកន្ត្រាក់នៃផង់ទីកប្រមាត់ត្រូវបានកាត់បន្ថយ ហើយការជាប់តាំងទីកប្រមាត់នៅក្នុងផង់ទីកប្រមាត់កំពំណោយផលដល់ការ បង្កើតគ្រួសផងដែរ។

ដោយសារតែភាពទំនើបនៃ B អ៊ុលគ្រាសោន គ្រួសក្នុងចង់ទឹកប្រមាត់អាចត្រូវបានរកឃើញយ៉ាងងាយស្រួល។ គ្រួសក្នុងប្រមាត់អាចគ្មានចេញជាគសញ្ញា ហើយគ្រួសក្នុងចង់ទឹកប្រមាត់ក៏អាចបណ្តាលឱ្យមានផលវិបាកផ្សេង១ និងជាគ សញ្ញា និងសញ្ញាដែលត្រវគ្នាផងដែរ៖

- 1. ការរលាកចង់ទឹកប្រមាត់កុំផី៖ ក៏អាចគ្មានរោគសញ្ញាផងដែរ ដែលភាគច្រើនត្រូវបានបង្ហាញដោយការឈឺចាប់នៅផ្នែកខាងលើខាងស្តាំ ឬកណ្តាលនៃពោះ ឬបង្ហាញចេញជារោគសញ្ញានៃក្រពះពោះរៀនដូចជា ហើមពោះ ក្រហាយទ្រង ចង្អោរ ស្អប់អាហារ និងជាតិខាញ់ជាដើម។
- 2. ការចុកថង់ទឹកប្រមាត់: ការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរនៅផ្នែកខាងស្តាំខាងលើ ឬខាងលើកណ្តាល ដែលអាចធ្ងរស្រាលដោយខ្លួនឯង ឬភ្លាម១បន្ទាប់ពីការព្យាបាល។ ជាទូទៅគេជឿថាគ្រសជាប់នៅកនៃថង់ទឹកប្រមាត់។
- 3. ជំងឺរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ស្រួចស្រាវ៖ ប្រសិនបើជំងឺស្ទះទឹកប្រមាត់មិនធូរស្រាលទេ នឹងអិត្តទៅជាជំងឺរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ធ្ងខ់ធ្ងរ។ ក៏មានជំងឺរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ស្រួចស្រាវមួយចំនួនដែលមានការឈឺចាប់ស្រាលនៅដើម ដំបូង ហើយឈឺខ្លាំងទៅ១។ សរុបមក បើថង់ទឹកប្រមាត់មិនអាចបញ្ចេញចោលទេ បាក់តេរីនឹកកើនឡើងនៅក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ និងជញ្ជាំងថង់ទឹកប្រមាត់ ដែលជាដើមហេតុនៃការបង្កជំងឺ។ លក្ខណៈនៃជំងឺរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ស្រួចស្រាវក៍ មាន នូវការចោះដំបៅរលួយក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ និងផ្នែកខាងក្នុងfistula ។
- 4. ជំងឺរលាកលំពែងស្រួចស្រាវ៖ គ្រួសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់តូចៗត្រូវបានបញ្ចេញចូលទៅក្នុងពោះជៀនតាមរយៈបំពង់ទឹកប្រមាត់ ដែលបណ្តាលឱ្យខូចខាតដល់ផ្លូវនៃបំពង់ទឹកប្រមាត់រួម និងបំពង់លំពែង និងធ្វើឱ្យកើតជំងឺរលាក លំពែង។
- 5. គ្រសក្នុងបំពង់ទឹកប្រមាត់៖ ក្រសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ហូរចូលទៅក្នុងបំពង់ទឹកប្រមាត់ ដែលអាចបន្តលូតលាស់ជាស្នូលដើម្បីបង្កើតជាគ្រសក្នុងបំពង់ទឹកប្រមាត់។

ការព្យាបាល៖

- គ្រួសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ដែលមិនមានជាគសញ្ញា គួរតែត្រូវបានព្យាបាលដោយការវះកាត់ឬយ៉ាងណា នៅតែជារឿងចម្ងល់នៅឡើយ។ ចំពោះគ្រួសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ដែលមានជាគសញ្ញា ផង់ទឹកប្រមាត់អាចត្រូវរះកាត់យក ចេញ ប្រសិនបើលក្អខណ្ឌទូទៅរបស់អ្នកជំងឺត្រូវបានអនុញ្ញាត។
- 2. ក្នុងការព្យាបាលជំងឺរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ស្រួចស្រាវនិងរ៉ាំដី និងជំងឺរលាកលំពែងទាក់ទងថង់ទឹកប្រមាត់ដែលជាជំនួយរបស់ឱសថបុរាណចិន គឺមានប្រសិទ្ធិភាពយ៉ាងជាក់លាក់។ ប៉ុន្តែការព្យាបាលដោយឱសថបុរាណចិនមិន អាចដោះស្រាយបញ្ហាទាំងមូលបានទេ។

ការថែទាំនិងបង្ការ៖

- 1. របបអាហារទៀងទាត់ កាត់បន្ថយការទទួលទានជាតិខ្លាញ់ អាចការពារការកើតឡើងនៃគ្រួសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។
- 2. ចំពោះអ្នកជំងឺដែលមានគ្រសក្នុងថង់ទឹកប្រមាត់ស្រាប់ ការទទួលទានអាហារដែលមានជាតិខ្លាញ់ច្រើន អាចបណ្ដាលឱ្យមានការកកស្ទះទឹកប្រមាត់ និងរលាកថង់ទឹកប្រមាត់ស្រួចស្រាវ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើរបបអាហារមានជាតិ ខ្លាញ់ទាបពេក នឹងមានផលប៉ះពាល់ដល់ការបញ្ចេញទឹកប្រមាត់ផងដែរ។
- ចំពោះអ្នកដែលមានជំងឺរលាកថង់ទីកប្រមាត់ស្រួចស្រាវ និងរលាកលំពែង ការព្យាបាលដំបូងគឺការតមអាហារ និងការចាក់បញ្ចូលជីវជាតិតាមសរសៃឈាម។ ចំពោះធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីឱ្យរបបអាហារមកធម្មតាវិញ គឺគួរតែស្គា
  ប់តាមការណែនាំរបស់ជជួបណ្ឌិត។

ជំងឺប្លស់អ្នងបាត

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ជំងឺជួសដូងបាតគឺជាជំងឺដែលតែងតែជួមប្រទះជាញឹកញាប់ និងឧស្សាហ៍កើតឡើង។ យោងតាមទិន្នន័យជំរឿនដែលពាក់ព័ន្ធ អត្រានៃការកើតជំងឺនេះគឺប្រហែល 50% ទាំងបុរសនិងស្ត្រីអាចកើតជំងឺនេះបាន ហើយអត្រាកើតចំពោះស្ត្រីគឺ ខ្ពស់ជាងបុរសបន្តិច ហើយអាចកើតមានគ្រប់វ័យ។

មូលហេតុនៃការកើតជំងឺ

1.ហេតុផលកាយវិកាននៃការដើររបស់មនុស្ស 2.ទាក់ទងនឹងហ្សែន 3.ទាក់ទងនឹងការងារ៖ ដូចជាចោងហោង ឬអង្គុយយូរ 4.សម្ពាធសរសៃឈាមកើនឡើង៖ ដូចជាក្រិនធ្វើម ហើមផ្លើមនិងមុខងារបេះដូងមិនលួ 5.កើនឡើងនៃ សម្ពាធក្នុងពោះ៖ ដូចជាដុំសាច់ក្នុងពោះ ដុំសាច់ក្នុងស្បន ដុំសាច់អូរ៉េ ការរីកនៃក្រពេញប្រស្ពាត មានផ្ទៃពោះឬអង្គុយលើបង្គន់យូរពេក។ល។

ចំណាត់ថ្នាក់នៃជំងឺប្លស់អ្នងបាត

ជំងឺឫសដូងបាតត្រូវបានបែងចែកទៅជាឫសដូងបាតខាងក្នុង ឫសដូងបាតខាងក្រៅ និងឫសដូងបាតចម្រៈ។

ជំងឺបួសដូងបាតក្នុងគឺជាការផ្លាស់ប្តូរជាគសាស្ត្រ និងការផ្លាស់ទីតាំងនៃរចនាសម្ព័ន្ធទ្រទ្រង់របស់សរសៃឈាមដីន និងសរសៃឈាមអាកទែរនៃរន្ទគូថ (សរសៃឈាមរន្ធគូថ)។

ជំងឺបូសដូងបាតក្រៅ គឺជាការរីកធំនៃដុំសាច់នៃសរសៃឈាម subcutaneous distal ទៅជារាងដូចធ្មេញ ដែលបង្កដោយការជាប់គាំងនៃឈាម កំណកឈាម ឬជាលិកា យោងទៅតាមលក្ខណៈរោគសាស្រ្តនៃជាលិកា ជំងឺ ប្រសដ្ឋឯបាតក្រៅត្រូវបានបែងចែកជា4ប្រភេទ៖ ប្រសដ្ឋឯបាតក្រៅមានជាលិកាភ្នាប់ ប្រសដ្ឋឯបាតក្រៅមានដុំឈាមកក ប្រសដ្ឋឯបាតក្រៅរឹកសសរសៃឈាម និងរលាកប្រសដ្ឋឯបាតក្រៅ។

ជំងឺឫសដូងបាតចម្រុះគឺជាការលាយបញ្ចូលគ្នារវាងឫសដូងបាតក្នុង និងឫសដូងបាតក្រៅ។

រោគសញ្ញាគ្នីនិក

ធំងីប្រសង្វងបាតក្នុង៖ ការបង្ហាញមានសញ្ញាសំខាន់១គឺការហូរឈាម និងការធ្លាក់ចេញ ដែលអាចមានភាពស្មុគស្មាញដូចជាការស្ទះសរសៃឈាម ការជាប់គាំ ការស្ទះ និងពិបាកក្នុងការបន្ទោរបង់។ យោងតាមរោគសញ្ញានៃជំងឺប្រសង្វងបាត ខាងក្នុងភាពធ្ងន់ធ្ងររបស់ពួកគេត្រូវបានបែងចែកទៅជា 4 កម្រិតទីI៖ ហូរឈាម ឬស្រក់នៅពេលបន្ទោរបង់ ការហូរឈាមអាចឈប់ដោយឯកឯងបន្ទាប់ពីការបន្ទោរបង់ មិនមានការលេចចេញនូវប្រសង្វងបាតទេ។ កម្រិតទីII: តែងតែមានឈាមក្នុងឈមក ប្រសង្វងបាតលេខចេញក្នុងពេលបន្ទោរបង់ ដែលនឹងត្រលប់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងបន្ទាប់ពីការបន្ទោរបង់ចូច។ កម្រិតទីIII៖ អាចមានឈាមក្នុងឈមក នៅពេលបន្ទោរបង់ ឬឈរយូរមានអាការៈ ពួក ហៀរ សំបោរ ហត់ ពេលហើករបស់ធ្ងន់ប្រសង្វងបាតលេខចេញមក ហើយត្រវយកដៃ១ចំនួលវិញ។ កម្រិតទីIV: អាចមានឈមក្នុងលាមក ប្រសង្វងបាតងាយនឹងលានចេញក៏ងាយនឹងលើបចូលវិញជាជាៀយ១។

ជំងឺប្រសង្គងបាតក្រៅ៖ ជាគសញ្ញាកចម្បងគឺដុំសាច់ទន់ៗក្នុងរន្ធគ្នថ ភាពមិនស្រលក្នុងរន្ធគ្នថ រមាស់សើម ឬអារម្មណ៍មិនស្រល និងការឈឺចាប់ ប្រសិនបើមានដុំសាច់ និងរលាកកើតឡើង។

ជំងឺឫសដូងបាតចម្រះ៖ ភាគច្រើនបង្ហាញឱ្យឃើញពីការរួមគ្នារបស់ឫសដូងបាតខាងក្នុង និងឫសដូងបាតខាងក្រៅ ហើយក្នុងករណីធ្ងន់ធ្ងរ មានការលានឫសដូងបាតជាដុំ។

ការថែរក្សាសុខភាព៖

- 1. នៅពេលដែលអ្នកមានការបន្ទោបង់ អ្នកគួរតែផ្តោតអារម្មណ៍លើវា មិនគួរអានសៀវភៅ ឬកាសែតទេ ពេលវេលាសម្រាប់បន្ទោបង់មួយលើក១ មិនគួរលើសពី $10\,$ នាទី។
- 2. ក្រោយពេលបន្ទេរបង់រួច យកល្អគួរតែអង្គុយលើ ទឹកក្ដៅខណ្ឌ១រយៈពេល $10 {
  m s}$ ាទី។ ដើម្បីការពារទាំងការទល់លាមក និងរាគក្នុងពេលធម្មតា។
- របបអាហារក៏ត្រូវទៀងទាត់ដែរ មិនត្រូវញ៉ាំច្រើនពេក ឬឃ្លាន ឬឆ្អែតពេកទេ ព្យាយាមមិនផីកស្រា ជាពិសេសស្រាស និងស្រាខ្លាំង ហើយកុំសូវញ៉ាំអាហារដែលហីរ ដើម្បីរក្សាមុខងារក្រពះពោះរៀនបានល្អ។ ការ ទទួលទានបន្លែ ផ្លែយើ និងរបបអាហារដែលមានជាតិសរសៃខ្ពស់ មានផលល្អក្នុងការបង្ការជំងឺបូសអ្នងបាត។
- 4. ផ្លាស់ប្តូរទីតាំងឱ្យបានញឹកញាប់ ធ្វើសកម្មភាពកាន់តែច្រើន និងធ្វើលំហាត់ប្រាណឱ្យបានច្រើន គឺជាវិធានការសំខាន់ដើម្បីការពារជំងឺជួសដូងបាត។ ប្រសិនបើមនុស្សម្នាក់អង្គុយតែម្នាក់ឯងរយៈពេលមួយម៉ោង គាត់គួរតែ ក្រោកឡើង ហើយធ្វើចលនារយៈពេល 10 នាទី ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកអង្គុយយូរ គួរតែក្រោកឈរ ហើយដើររាល់ពេលដែលគាត់អង្គុយរយៈពេលកន្លះម៉ោង។
- 5. ព្យាបាលនូវជំងឺរ៉ាំមីផ្សេង១ដែលបង្កើនសម្ពាធក្នុងពោះ ដូចជា៖ រលាកទងសួត ក្អករ៉ាំមីយូរ រឹកក្រពេញប្រស្លាត ដុំសាច់ក្នុងពោះ និងអាងត្រគាក។ល។

ការព្យាបាលបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

1. ចំពោះឈាមក្នុងលាមកម្មងម្គាល ការព្យាបាលដោយថ្នាំអាចត្រូវបានគេពិចារណា ដូចជាថ្នាំ Taining suppository, Puji hemorrhoid suppository ជាដើម។

- 2. ការព្យាបាលដោយការវះកាត់ គួរតែត្រវបានអនុវត្តសម្រាប់ជំងឺព្វសដ្ចងបាតដែលជីឡើងវិញ។
- 3. ចំពោះអ្នកជំងឺដែលជាប់គាំង និងស្ទះសរសៃឈាម ត្រូវទៅជួបគ្រពេទ្យទាន់ពេលជលានិងធ្វើការវះកាត់ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

វិធីព្យាបាលប្រសម្មងបាតដោយវះកាត់ខ្លាតតួច

1. ជំងឺឫសង្គងបាតចម្រះដែលមានការវះកាត់និងស្នាមវះតូច

ជំងឺប្រសង្ខងបាតចម្រះដែលមានការវះកាត់និងស្នាថវៈតូចមានវិធីសាស្ត្របីចំណុច សម្រាប់ជំងឺឫសដ្ឋងបាតចម្រះ ដែលបែងចែកប្រសង្គងបាតចម្រះទៅជាឫសដ្ឋងបាតខាងលើ ឫសដ្ឋងបាតខាងក្រោមដែលនៅខាងក្រោមនៃរន្ធគូថ និងផ្នែក ប្ញសង្គងបាតកណ្តាលនៃប្រឡាយរន្ធគូថ។ យោងតាមបច្ចេកទេសបែបបុរាណក្នុងការព្យាបាលប្ញសង្គងបាតខាងក្នុង និងខាងក្រៅ ដោយអនុវត្តតាមគោលការណ៍នៃការព្យាបាល "Xia Zhe Ju Zhi" នៅក្នុងឱសថបុរាណចិន ដែលបានផលខ្ពស់ និងកាត់បន្ថយការវះកាត់។ ប្រតិបត្តិការនេះផ្តោតទៅលើបួសដួងបាតខាងលើដែលបណ្តាលឱ្យមានឈាមក្នុងលាមក និងហួរឈាមចេញ ខណៈពេលដែលវៈភាត់ប្រសដ្ឋឯបាតផ្នែកខាងក្រោមនៃរន្ធគូថ ធ្វើឱ្យមានអរម្មណ៍ មិនស្រល រមាស់ ហើម និងឈឺចាប់។ ការវះកាត់ពួសម្លងបាតកណ្តាល ដោយបច្ចេកវិទ្យាកាត់(ប្រសម្លងបាតកណ្តាល)មានស្នាមវះតូចតែប៉ុណ្ណោះ។ ការអនុវត្តវិធីសាស្រ ការវះកាត់ស្នាមវះតូច លើការព្យាបាលឫសមួងបាតកម្រិត Π និង III មានប្រសិទ្ធភាពគួរជាទីពេញចិត្ត ដែលអាចកាត់បន្ថយផលវិបាកក្រោយការវះកាត់នៃដំងីប្រសង្ខងបាតចម្រះ កាត់បន្ថយពេលផលាព្យាបាលមុខរបួស និងបង្កើនការការពារមុខងារនៃរន្ធគ្នថ។

2. ការព្យាបាលដោយអេឡិចត្រអ៊ីយ៉ុងទង់ដែង (ECTCI) ក្នុងការព្យាបាលការហូរឈាមឫសអ្នងបាតនិងជំងឺឫសអ្នងបាត។

ការព្យាបាលដោយប្រើរអឡិចត្រអ៊ីយ៉ុងទង់ដែងត្រវបានបង្កើតឡើងដោយពេទ្យបុរាណចិនឬការព្យាបាលជាប្រសដ្ឋងបាតស្ងួត។ អេឡិចត្រអ៊ីយ៉ុងទង់ដែងជាវិធីសាស្រ្តដែលអាចព្យាបាលនិងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការព្យាបាលឫសដួងបាតចម្រះ ដែលមិនធ្លាក់ចុះ។ ការព្យាបាលនេះគឺស្ថិតនៅក្រោមសកម្មភាពនៃអគ្គិសនី ប្រើអ៊ីយ៉ុងទង់ដែងដើម្បីធ្វើប្រតិកម្មគីមីជាមួយសារធាតុសកម្មនៅក្នុងឈាម ធ្វើឱ្យអាការៈមានការផ្លាស់ប្តូរអេឡិចត្រលីត(acidosis) ឈាមហូរមានសភាព យ៏ត កកស្នះ សារធាតុស្មកស្មាញរួម និងចរន្តអគ្គិសនីរួមគ្នា បណ្តាលឱ្យហើមក្នុងតំបន់នៃកោសិកា ជម្រញការរលាកដោយគ្មានមេរោគ ការរៀបចំជាលិកា ការសួះសរសៃឈាម និងសរសៃនៃជាលិកាជុំវិញ ដើម្បីសម្រេចបាននូវការលុប បំបាត់ដំបៅប្រសង្នងបាតរបស់សវសៃឈាម ហើយបន្ទាប់មកសម្រេចបាននូវការលុបបំបាត់ការលានចេញនៃប្រសង្គងបាត។ ការព្យាបាលនេះ អាចព្យាបាលប្រសង្គងបាតដែលមានការហូរឈាម និងប្រសង្គងបាតដែលលានចេញ ដោយសុវត្ថិ ភាព និងទំនុកចិត្ត។

3. បច្ចេកវិទ្យា CORE ៖ បច្ចេកវិទ្យានេះត្រវបានលើកឡើងដោយសាស្រាចារ្យ Li Dongbing។ បច្ចេកវិទ្យា CORE រួមមានការព្យាបាលដោយអេឡិចត្រអ៊ីយ៉ុងទង់ដែង ការកាត់ប្រសម្លងបាតបិទ ជិត ការវះកាត់ប្លសង្គងបាតមើកចំហ (បច្ចេកវិទ្យា CR&OR+E ហៅថា៖ CORE)។

ការពិពណ៌នាអំពីការពង្រីកឈ្មោះបច្ចេកទេស៖

CR (closed resection): កាត់ប្រសង្គងបាតមិទជិត

OR(opened resection): ការកាត់ចេញប្លសង្គងបាតចំហ

E(electro-chemical therapy by cupric ion, ហៅថា ECTCI): ការព្យា បាលដោយអេទ្បិចក្រអ៊ីយ៉ុងទង់ដែង

គោលដៅស្នួលផ្នែកបច្ចេកទេស៖ ប្រើបច្ចេកវិទ្យា CORE ដើម្បីព្យាបាលដែលមានការឈឺចាប់តិចតួច និងស្នាមវះតូច។

គោលការណ៍ស្នួលនៃបច្ចេកវិទ្យា៖ ការព្យាបាលពីក្នុងនៃឫសមួងបាតខាងក្នុង ការព្យាបាលពីក្រៅនៃឫសមួងបាតខាងក្រៅ រក្សាទុងទ្រាយនទួក្ខ៨ និងយកចិត្តទុកដាក់លើបំពង់រន្ធក្នុថ។

4. ការវះកាត់ Open-loop PPH ឬការវះកាត់ TST

Open-loop PPH (NON-RING PPH) ឬ TST រួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយនឹងការកាត់ប្លសង្គងបាតខាងក្រៅចេញគឹជាវិធីសាស្ត្រវះកាត់បែបប្រពៃណីដែលត្រូវបានកែលមួរងាយផ្នែកលើ PPH ។ អត្ថ ប្រយោជន៍នៃវិធីសាស្រវៈកាត់នេះគឺ លុបបំបាត់ហានិភ័យនៃការក្រិនរឹងអ្នចរាងចិញ្ចៀននៅក្នុង PPH ។ ដោយសារតែការជៀសវាងនៃការទាញបិទជិត Stoma anastomotic ភាពតានតឹងក៏ត្រវបានកាត់បន្ថយ ដោយ ហេតុនេះ ការលុបបំបាត់ការបិទមិនស្មើគ្នានៃផ្ទៃមុនហួស មានប្រសិទ្ធភាពកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការហូរឈាមក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយការវះកាត់។ កាត់បន្ថយអត្រានៃប្រតិកម្មបិទខ្លីបក្រោយការវះកាត់។ បន្ទាប់ពី PPH ព្រោះតែ

ទទួលឥទ្ធិពលវិញោចពីការបិទខ្លីបចំពោះតំបន់ទាំង 6និងតំបន់ជុំវិញ មានអ្នកជំងឺដែលនឹងមកជួបពេទ្យុម្តងទៀតដោយសារប្រតិកម្មបិទខ្លីប។ ជាមួយនឹងការប្រើបច្ចេកវិទ្យា PPH ឬ TST អាចជៀសវាងបញ្ហាចាងក្រោយ និងដើម្បី កាត់បន្ថយប្រតិកម្មតាមផ្នែក។

5. ការចាក់ថ្នាំ

ការចាក់ថ្នាំ Xiaozhiling sclerosing agent គឺជាវិធីសាស្ត្រសំខាន់មួយក្នុងការព្យាបាលប្រសង្គងបាតចម្រុះក្នុងឱសថបុរាណចិន ដែលសក្តិសមសម្រាប់ជំងឺកម្រិត I និង II នៃឫសដ្ទងបាតខាងក្នុង ឬប្បសង្គង បាតចម្រុះដែលមានការហូរឈាម។ វិធីសាស្ត្រចាក់ថ្នាំ ជាទូទៅប្រើវិធីចាក់ថ្នាំស្តីកបួនដំណាក់កាល ដំណាក់កាលប្រើថ្នាំសន្លប់ ជំហានដំបូងគឺចាក់ចូលទៅក្នុង Submucosal ខាងលើប្រសង្គងបាត ជំហានទីពីរគឺចាក់ចូលទៅក្នុង ប្រសង្គងបាត និងទីបួនគឺត្រូវចាក់ទូលតាមសរសៃងីននៅផ្នែកខាងក្រោមនៃឫសដូងបាត។

មេរៀនទី២៖ ការវះកាត់ប្រព័ន្ធទឹកនោម

ជំងឺវីកក្រពេញប្រុស្តាត

ស្ថានភាពទូទៅ• ជំងឺរីកក្រពេញប្រុស្លាត (BPH) គឺជាជំងឺដែលថ្មបជាញីកញាប់ចំពោះបុរសវ័យចំណាស់។ ហើយអត្រាខែការកើតកើនឡើងតាមអាយុ ប្រហែល 50%ខែបុរសដែលមានអាយុលើសពី50ឆ្នាំទទួលអងជំងឺក្រពេញ ប្រុស្លាត ហើយប្រហែល 80% ខែបុរសដែលមានអាយុលើសពី80ឆ្នាំមានជំងឺនេះ ជំងឺ BPH គឺជាជំងឺជួបជាញឹកញាប់មួយនៅក្នុងផ្នែកប្រព័ន្ធបង្ហូរនោម ។ មនុស្សវ័យចំណាស់មួយចំនួនធំគិតថា នៅពេលដែលពួកគាត់កាន់តែ ចាស់ ពួកគាត់នឹងបត់ជើងតូចខុសប្រក្រតី ហើយនេះមិនមែនជាជំងឺនោះទេ។ តាមការពិត ការបត់ជើងតូចមិនប្រក្រតីជាទូទៅបង្កឡើងដោយជំងឺក្រពេញប្រុស្លាតនេះហើយ។ នេះជាជំងឺដែលត្រូវទទួលការព្យាបាល ព្រោះអាចបង្កឱ្យមានការ ដូងមេរោគលើផ្លូវចង្ហូរទឹកនោម នោមហូរឈាមជាញឹកញាប់ គ្រួសក្នុងតម្រងនោម ជំងឺមូសដូងបាត ក្នុនលួន ប៉ះពាល់មុខងារតម្រងនោម អាចឈានទៅដល់ជាគប់ពង់ទឹកនោម។ លើសពីនេះទៅទៀតការព្យាបាលតាមស្ដង់ដារនៃជំងឺក្រពេញ ប្រុស្លាត មិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យអាការៈប្រសើរឡើងទេ ថែមទាំងអាចកាត់បន្ថយគ្រានៃការរៈពាត់របស់អ្នកជំងឺបានផងដែរ។

រោគសញ្ញា៖ អ្នកជំងឺភាគច្រើននោមញឹកញាប់ (ភាគច្រើននោមញឹកញាប់នៅពេលយប់ ចាប់ពី 2 ទៅ 3 ដង ដល់ 5 ទៅ 6 ដង) នោមបន្ទាន់ (នោមបន្ទាន់រហូតដល់ទប់មិនជាប់) និងប្រឹងបត់ជើងតូច រង់ចាំបត់ជើងតូច ខ្យែទឹក នោមស្នើង លំហូរទឹកនោមខ្សោយ នោមយូរ នោមមិនចេះអស់។

តិលរលដ់ទំខេ្ស៖

- 1. អពុល្យភាពអាំម៉ូន• វាមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងអពុល្យភាពនៃ អង់ម្រូវសន និងអេស្ត្រូវសនក្នុងរាងកាយ។ តេស្តូស្លេរ៉ូនគឺជាអរម៉ូនសំខាន់ចំពោះបុរស ក្រោមសកម្មភាពនៃអង់ស៊ីម ការផ្លាស់ប្តូរទៅជា នីហាយអ្រូតេ ស្គូស្លេរ៉ូន នីហាយអ្រូតេស្តូសេ្ហរ៉ូនជាអរម៉ូនសកម្មដែលជម្រុញឱ្យមានជំងឺរីកក្រពេញប្រុស្តាត។ អរម៉ូនអ៊ីស្ត្រូវសនក៍មានឥទ្ធិពលលើការរីកក្រពេញប្រុស្តាតដែរ។
- 2. កត្តាអាយុ• អាយុគឺជាកត្តាសំខាន់ដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការវិវឌ្ឍន៍នៃជំងឺក្រពេញប្រស្ពាត ដែលអាយុកាន់តែចាស់ សមាមាត្រនៃអ្នកជំងឺក្រពេញប្រស្ពាតកាន់តែច្រើន។

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ ការព្យាបាលដោយថ្នាំដែលជាការរួមបញ្ចូលគ្នានៃឱសថបុរាណចិននិងប្រទេសលោកខាងលិច ឱសថលោកខាងលិច ឱសថលោកខាងចិនក្រ ថ្នាំα-receptor blocker និង ថ្នាំ 5α-reductase inhibitor ។ ឱសថបុរាណចិនរបស់យើង ភាគច្រើនយោងតាមបទពិសោធន៍នៃការស្ងេរថ្នាំ ប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមបុរាណចិន បង្កើតបានជាឱសថ និងយោងតាមលក្ខណៈរបស់បុគ្គលម្នាក់១ ដើម្បីធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ក្នុងការព្យាបាល។ ការប្រើប្រាស់និសថបុរាណចិនមិនត្រឹមតែអាចធ្វើឱ្យអាការៈរបស់អ្នកជំងឺប្រសើរឡើងដោយផ្ទាល់ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងកាត់បន្ថយឲ្យវប្រតិកម្មចិនល្អដែលបណ្តាលមកពីការព្យាបាលតាមបែបបស្ថិមប្រទេសផងដែរ។ ប្រសិនបើភាគសញ្ញាមិន ត្រូវបានគ្រប់គ្រងបានល្អ ឬបណ្តាលឱ្យមានការដូងមេរាគលើផ្លូវបង្ហូរទឹកនោមម្តងហើយម្តងទៀត នោមហូរឈាម គ្រូសក្នុងប្អាកនោម ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពអសមត្ថភាពក្នុងការនោមម្តងហើយម្តងទៀត រហូតឈានដល់ការដាក់បំពង់បង្ហូរនោម ទាមទារឱ្យមានការព្យាបាលដោយការដាក់តំ រួមទាំងការវះកាត់ក្រពេញប្រស្ពាតតាមបំពង់បង្ហូរនោម ការកាត់ចេញដោយឡាស៊ែរជាដើម។

រយៈពេលនៃការព្យាបាល៖ ប្រើថ្នាំរយៈពេលវែងដើម្បីព្យាបាល និងគ្រប់គ្រងរោគសញ្ញា។

កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

- 1.អ្នកជំងឺត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការរក្សាខ្លួន កុំឱ្យត្រូវត្រជាក់ បង្កាការពារជំងឺផ្ដាសាយ និងរលាកផ្លូវដង្ហើមផ្នែកខាងលើ។
- 2.ជៀសវាងគ្រឿងស្រវឹង និងការញ៉ាំអាហារដែលហ៊ីរខ្លាំងជាដាច់ខាត។
- 3.កុំទប់នោម ពេលត្រូវការនោមត្រូវតែនោម ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះរក្សាកុំឱ្យទល់លាមក។
- 4.ជៀសវាងការអង្គុយយូរពេក ផឹកទឹកច្រើននៅពេលថ្ងៃ និងកាត់បន្ថយការផឹកទឹកនៅពេលយប់។
- 5. ប្រើថ្នាំមួយចំនួនដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដូចជាថ្នាំប្រគាំងអាឡែស៊ី ថ្នាំ atropine ជាតិ Ephedrine ថ្នាំ Verapamil ថ្នាំប្រគាំងជំងឺហឹត និងថ្នាំផ្តាសាយមួយចំនួនដែលងាយនឹងធ្វើឱ្យទល់នោមកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។
- 6.ការព្យាបាលទាន់ពេលវេលា និងជាដាច់ទៅលើជំងឺរលាកក្រពេញប្រស្អាត រលាកប្លោកនោម និងគ្រសក្នុងបំពងបង្ហូរនោមជាដើម។
- 7.យកចិត្តទុកដាក់រក្សាកម្មៅរាងកាយទាំងមូល ជាពិសេសតំបន់ពោះខាងក្រោម និងតំបន់ខាងក្រោមជិតរន្ធគូទ ។
- 8.ម៉ាស្សាពោះខាងក្រោម ហើយចុចជីបចរQihaiនិងGuanyuanនៅក្រោមផ្លិត ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការស្គារមុខងារប្បាកនោម និងមិនឱ្យរួមភេទលើសកម្រិត។

គ្រួសក្នុងបង្ហូរនោម

ទិដ្ឋភាពទូទៅ៖ គ្រួសក្នុងទីកនោមគឺជាជំងឺទូទៅមួយនៃប្រព័ន្ធទីកនោម អត្រាកើតជំងឺគី 1%–5% ហើយអត្រាកើតនៅភាគខាងត្បូងប្រទេសចិន គឺមានខ្ពស់ហ្វេតដល់ 5%–10% ជំងឺនេះច្រើនតែបណ្តាលឱ្យហ្វរឈាមតាម បំពង់ទីកនោម ហើមពោះ m hydronephrosis ការពង្រីកបង្ហូរនោម និងការឆ្លងមេរោគលើផ្លូវទីកនោម។ ការខូចខាតតម្រងនោម និងសូម្បីតែ m uremia ។ ការរំញោចគ្រួសក្នុងទីកនោមរយៈពេលយូរក៏អាចបណ្តាលឱ្យ កើតមហារីកផ្លូវនោមដែរ ។

មានសញ្ញា៖ ការឈឺចាប់៖ ភាគច្រើនជា paroxysmal, ឈឺចង្កេះធ្ងន់ធ្ងរ ឬ colic, colic គឺជាការឈឺចាប់ខ្លាំងដូចកាំបិតចាក់, ជាប់ៗគ្នា និងម្តង ហើយម្តងទៀត, ការឈឺចាប់ច្រើនតែរាលដាលដល់ពោះផ្នែកខាងក្រោម ក្រលៀន និងឆ្នៅ medial ហើយអាចអមដោយការចង្អោរ និងក្អួត។ Hematuria ជាជឿយៗអមដោយ hematuria សរុប ឬ hematuria មីក្រុទស្សន៍ (មិនអាចមើលដោយភ្នែកទទេបានទេ មានតែ hematuria ដែលត្រូវបាន សង្កេតទៅក្រោមមីក្រុទស្សន៍) ហើយការនោមញឹកញាប់ ភាពបន្ទាន់ និង dysuria ជាជឿយៗកើតឡើងក្នុងពេលតែមួយ។ រោគសញ្ញាគ្រុនក្តៅលេចឡើងតិចជាង ហើយសីតុណ្ហភាពរាងកាយទូទៅគឺលើសពី 38.5 ដីក្រេ។ (ជាជឿយៗកើតឡើងនៅពេលដែលមានអាការៈកកស្ទះខ្លាំង) ចូលហេតុនៃជំងឺ៖

- 1. ជំងឺមេតាហ្វូលីសៈ មានបញ្ហាមេតាហ្វូលីសមួយចំនួននៅក្នុងខ្លួន ឬក្នុងក្រលៀន ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការកើនឡើងជាតិស្ករក្នុងឈាម និង
  hypercalciuria ហើយងាយស្រួលក្នុងការបង្កើតជាគ្រួស។ អ្នកជំងឺដែលមាន hyperparathyroidism, ការកើនឡើងជាតិកាល់ស្យូមក្នុងទឹកនោម អ្នកជំងឺជំងឺរលាកសន្លាក់ហ្គោដ ការកើនឡើងការ បញ្ចេញអាស៊ីតអ៊ុយរីកក្នុងទឹកនោម។
- 2. របបអាហារ និងអាហារូបត្តម្ភុះ កង្វះសារធាតុចិញ្ចឹមអាចបង្កជាគ្រួសក្នុងប្លោកនោម ជីកទឹកតិច សកម្មភាពតិច ងាយបង្កើតគ្រួសក្នុងផ្លូវទឹកនោម មានរបាយការណ៍បង្ហាញថា៖ របបអាហារមិនទៀងទាត់ អាហារបន្ថែមមុន ពេលចូលគេង ងាយបង្កើតគ្រសទឹកនោម;
- 3. អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺក្រពេញប្រស្លាតស្រាល៖ ផ្លូវទឹកនោមត្រវបានរួមតូច ហើយដោយសារតែការបត់ជើងតូចចិនរលូន ការប្រមូលផ្តុំទឹកនោមអាចបណ្តាលឱ្យគ្រឹស្គាល់ precipitate និងប្រមូលផ្តុំទៅជាគ្រស។

- 4. បរិយាកាសរស់នៅ៖ អាចទាក់ទងនឹងកត្តាដូចជាភូមិសាស្ត្រ អាកាសធាតុ ប្រភពទីក និងទម្លាប់នៃការហូបចុក។ អាកាសធាតុក្តៅ បែកញើសច្រើន ទីកនោមប្រមូលផ្តុំ សរធាតុដីច្រើនពេក ដូចជា oxalate និង urate នៅក្នុងទីក និងរបបអាហារ អាចបង្កជាគ្រួសបានយ៉ាងងាយ។
- 5. ការធ្លងមេរោគលើផ្លូវបង្ហូរទឹកនោម ចំពង់នោមស្ទះរយៈពេលផង៖ អំណោយផលដល់អត្រានៃផ្ទូស្វាត និងកាច្ចនដើម្បីបង្កើតគ្រស។

វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល៖ ជាទូរទាំអាស្រ័យទៅលើទំហំ និងទីតាំងរបស់គ្រួស។ ជាទូរទៅ គ្រួសក្នុងតម្រងនោម ឬគ្រួសក្នុងចម្លូរនោមដែលមានអង្កត់ផ្លិតតិចជាង 0.3 សង់ទីម៉ែត្រ អាចត្រូវបានព្យាបាលដោយទីកថ្នាំបុរាណចិន ដើម្បីឱ្យ អ្នកជំងឺអាចបញ្ចេញគ្រួសបានយ៉ាងងាយស្រួល។ ហើយអង្កត់ផ្លិតពី 0.3 សង់ទីម៉ែត្រ ដល់ 0.6 សង់ទីម៉ែត្រ លើកលែងតែគ្រូសមួយចំនួននៅក្នុងទីតាំងមិនល្អដែលគ្រួការ extracorporeal shock wave lithotripsy ត្រូវការប្រើឱសថហុាណចិន និងលោកខាងលិចរួមគ្នា ដើម្បីអាចជួយអ្នកជំងឺបញ្ចេញគ្រួស និងកាត់បន្ថយការខូចខាតដល់មុខងារតម្រងនោម។ គ្រូសដែលមានអង្កត់ផ្លិតធំជាង 0.6 សង់ទីម៉ែត្រ ជាទូទៅ តម្រូវ ឱ្យមាន extracorporeal shock wave lithotripsy ប្រតីងការព្យាបាលដោយថ្នាំបុរាណចិនដែលជួយការបញ្ចេញគ្រសចេញ ហើយអត្រាជាគជ័យគឺប្រហែល 90%។

រយៈពេលនៃការព្យាបាល: ដំណើរការនៃការព្យាបាលនៃ extracorporeal lithotripsy ចំណាយពេលប្រហែល 60 នាទី ហើយជាទូទៅមិនតម្រូវឱ្យចូលគេងមន្ទីរពេទ្យទេ។ ការព្យាបាលដោយប្រើឱសថមិន ក្នុង
ការបញ្ចេញគ្រស ជាទូទៅត្រវចំណាយពេល 4-8 សប្តាហ៍។ ការព្យាបាលវៈកាត់គ្នាតគ្នច ជាទូទៅស្នាក់នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យរយៈពេល 3-4 ថ្ងៃ។

កត្តាផ្សេង១ដែលត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការរស់នៅ៖

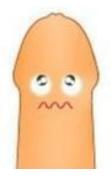
- 1.បង្កើតទម្លាប់ទទួលទានទីកឱ្យបានច្រើន៖ ជាទូទៅ មនុស្សធំផីកទីកក្ដៅឧណ្ហ១លើសពី $2000 \mathrm{ml}$ ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដែលអាចបន្សាបទីកនោម និងបន្សាបជាតិពុលក្នុងផ្លូវទីកនោម ដែលមានប្រយោជន៍ក្នុងការការពារការកកើតគ្រួស និងជម្រុញការហូរចេញនៃគ្រសក្នុងទីកនោម។
- 2.អ្នកជំងឺដែលមានការឆ្លងមេរោគលើផ្លូវទឹកនោមគួរតែព្យាបាលយ៉ាងសកម្ម ហើយអ្នកដែលឆ្លងមេរោគម្ដងហើយម្ដងទៀត គួរតែព្យាបាលឱ្យបានហ្មត់ចត់។
- 3.កុំទប់ទីកនោម ហើយរក្សាចលនាពោះរៀនរបស់អ្នកឱ្យរលូន។
- 4.ពង្រីងលំហាត់ប្រាណ ដូចជា រត់ ឡើងភ្នំ លោតអន្ទាក់ជាដើម។
- 5.អ្នកដែលងាយរងគ្រោះ គួរតែពិនិត្យប្រព័ន្ធទីកនោម B-ultrasound និងវិភាគទីកនោមរៀងរាល់ព្រឹម្ជយខែម្តង។ គ្រប់គ្រងការកើនគ្រសក្នុងផង់ទីកប្រមាត់ និងការពារ ព្រមទាំងព្យាបាលឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។
- 6.ការត្រតពិនិត្យអាស៊ីតអ៊ុយរិកក្នុងឈាម និងកម្រិតអរម៉ូនប៉ារ៉ាទីរ៉ូអ៊ីតឱ្យបានទៀងទាត់ ត្រវវាយតម្លៃកម្រិតមេតាបូលីស និងការពារការកើនគ្រសឡើងវិញ។

ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គដែងពេក

ពុគា<u>ះថ្នាក់នៃស្បែកគ្របក្បាលលិង្ហហួសប្រ</u>មាណ

- l .ងាយនឹងបង្កជាការរលាកផ្សេង១៖ ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គដែងពេក ប៉ុន្តែស្បែកគ្របក្បាលលិង្គអាចលាក់ភាពកខ្វក់ ច្រើនតែកកកុញការបំពុល និងសូម្បីតែគ្រួស សីពុណ្ហភាព និងសំណើមសមរម្យ សុទ្ធតែជាកន្លែងដ៏ល្អសម្រាប់បាក់តេរី ដែលងាយបង្កការធ្វូង និងបណ្តាលឱ្យរលាកស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ ដែលបង្ហាញចេញជាស្បែក ក្បាលលិង្គរឡឹងកន្ទួលក្រហម រមាស់ អាចឈានដល់ការរលាកផ្លូវទឹកនោម រលាកក្រពេញប្រស្ពាតជាដើម
- 2.ងាយនឹងបង្កជាជំងឺមហារីកលិង្គ៖ ក្នុងអំឡុងពេល phimosis ដោយសារតែការរក្សាទឹកនោមនៅក្នុងស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ ស្បែកគ្របក្បាល លិង្គដែលបង្កើតឡើងដោយកោសិកា epithelial ស្រក់ដោយទឹកនោមអាល់កាឡាំង ទឹកអ៊ែលស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ។ល។ ស្បែកគ្របក្បាល លិង្គ និងមានការរលាកស្បែកគ្របក្បាលលិង្គរយៈពេលយូរដែលអាចបង្កឱ្យមានជំងឺមហារីកលិង្គ។ ភាគច្រើននៃអ្នកជំងឺមហារីកលិង្គមានស្បែកគ្របក្បាល លិង្គហួសប្រមាណ ឬ ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គវិងត
- 3.ងាយនឹងបង្កជាជំងឺស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ៖ នៅពេលដែលលិង្គឡើងរឹង ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ មិនអាចប្រលាត់បាន ហើយបន្ទាប់មកមាត់គ្របក្បាល លិង្គ ត្រូវបានជាប់គាំង អ្នកជំងឺនឹងមានការឈឺចាប់ខ្លាំងហើយស្បែកគ្របក្បាលលិង្គនឹងហើមដោយសារលំហូរឈាមខ្សោយ។

4.ចំះពាល់ដល់សុខភាពប្តីប្រពន្ធ៖ ប្រសិនបើស្បែកគ្របក្បាលលិង្គជ័ងពេក ហើយគ្មានវិធានការការពារក្នុងអំឡុងពេលរួមភេទទេ បាក់តេរីមួយចំនួនធំនៅក្នុង Smegma និងចូលទៅក្នុងទូរមោសរបស់ស្ត្រី រួមជាមួយនឹងជីវិតផ្លូវភេទ ហើយបណ្តាលឱ្យមានការឆ្លងមេរោគដូចជា រលាកស្បាន លោកទូរមោស។ល។ ការរំញោចភុំម៉ែនៃ Smegma និងការរលាកត្រវបានគេចាត់ទុកថាជាមូលហេតុមួយខែជំងឺមហារីកមាត់ស្បានចំពោះស្ត្រី។

5.ប៉ះពាល់ដល់គុណភាពនៃជីវិតផ្លូវភេទ៖ ការរលាកនៃស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ អាចនាំឱ្យមានការស្អិតជាប់រវាងក្រពេញ និងស្បែកគ្របក្បាលលិង្គបានយ៉ាងងាយ ដែលលិង្គពិបាកឡើងរឹង និងបណ្តាលឱ្យមានការឈឺចាប់ពេលរួមភេទ ក្បាលលិង្គមិនគួរលេញចេញមកក្រៅទេ ព្រោះងាយនឹងឆ្លងជាគ។

ការវិនិច្ឆ័យ នៃស្បែកគ្របក្បាលលិង្គ

ស្បែកគ្របក្បាលលិង្គសំដៅទៅលើស្ថានភាពដែលក្រោយពេលពេញវ័យ ស្បែករបស់លិង្គបានរ៉ុព័ទ្ធជុំវិញ ដូច្នេះហើយ លិង្គមិនអាចបញ្ចេញបានពេញលេញនោះទេ។ prepuce ផ្រើនពេកអាចបែងចែកទៅជា prepuce ពិត
និង false prepuce តាមអាការៈ៖ prepuce ដែលមិនពិត សំដៅទៅលើស្ថានភាពដែល glans នៃលិង្គនៅតែមិនត្រូវបានលាតត្រដាងពេញលេញ បន្ទាប់ពីការឡើងវីងរបស់លិង្គ; false prepuce
សំដៅទៅលើស្ថានភាពដែល glans មិនអាចត្រូវបានបង្ហាញ នៅពេលដែលលិង្គខ្សោយ ប៉ុន្តែ glans អាចត្រូវបានបង្ហាញទាំងស្រុង។ phimosis សំដៅទៅលើស្ថានភាពដែលស្បែកគ្របក្បាលលិង្គត្រូវបានរ៉ុព័ទ្ធទាំងស្រុង
ដូច្នេះ glans មិនអាចលាកបានឡើយ ទោះបីជាលិង្គឡោយ ប៉ូឡើងវីងក៏ដោយ ឬស្បែកគ្របក្បាលលិង្គតូចចដៀត ឬស្បែកគ្របក្បាលលិង្គពុវបានបង្ហាញលេលិង្គ។

ការកាត់ស្បែក

ការកាត់ស្បែក សំដៅលើការយកស្បែកគ្របក្បាលលិង្គចេញ ដើម្បីឱ្យក្បាលលិង្គចេញត្រក្នុងសភាពទន់ នេះជាវិធីវះគាត់សម្រាប់ច្បាបាល និង phimosis ច្រើនចេក។ ការវះកាត់ត្រូវចំណាយពេលប្រហែល 25 នាទី ហើយហា និភ័យគឺមានកម្រិតទាបណាស់។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការកាត់ស្បែកមានភាពច្បាស់លាស់ រួមមាន ការកាត់ចុងផ្នែកខាងក្រោយ ការកាត់ស្បែក និងការកាត់ចុងដោយ Stapler ។ ក្នុងចំណោមការកាត់ស្បែកដោយប្រើ Stapler គឺជាបច្ចេកវិទ្យាថ្មីមួយក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។ វាមានអត្ថប្រយោជន៍ រួចជា វះកាត់រយៈពេលខ្លី ការហូរឈាមតិច ការឈឺចាប់តិច និងស្វាមវៈស្រស់ស្អាត។ បច្ចុប្បន្ន វាគឺជាវិធីសាស្រ្តកាត់ស្បែកដែលប្រសើរជាងគេ។

ជំងឺគ្មានកូនរបស់បុរស

ភាពគ្មានកូនរបស់បុរសសំដៅលើប្រភេទជំងឺដែលគូស្វាមីករិយរស់នៅជាមួយគ្នាលើសពី 1 ឆ្នាំ មានជីវិតផ្លូវភេទធម្មតា មិនប្រើវិធានការពន្យារកំណើត ហើយស្ត្រីមានលទ្ធភាពមានគក៌ធម្មតា ប៉ុន្តែស្ត្រីមិនភាចមានផ្ទៃពោះបានដោយសារ ហេតុផលរបស់បុរស។

មូលហេតុនៃភាពគ្មានកូនរបស់បុរសគឺស្មុគស្មាញ ផជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនបានបែងចែកជាច្រើនប្រភេទតាមមូលហេតុរបស់វា៖ មេជីវិតតិច មេជីវិតស្ពើង មេជីវិតគូចទ្រង់ទ្រាយផ្ងន់ផ្ទះ គ្មានមេជីវិត និងគ្មានការបញ្ចេញទឹកកាម។ មេ ជីវិតតិច មេជីវិតខ្មែរ មេជីវិតខ្មែរ មេជីវិតខ្មែរទ្រង់ទ្រាយធ្ងន់ធ្ងន់ដែលមិនភាចពន្យល់បាន (OAT) គឺជាមូលហេតុរួទៅនៃភាពគ្មានកូនរបស់បុរស។ យោងតាមការវិភាគទៅលើរូបរាងនិងចលនារបស់មេជីវិតឈ្មោល ការជ្រើសរើស មេជីវិតនិច មេ ជីវិតខ្សោយ និងការមិនលោយទឹកកាមយកមេធ្វីការសិក្សា ដើម្បីទទួលបាននូវលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រនំមានប្រសិទ្ធភាពដល់ការព្យាបាលដ៏ផ្លូវឱ្យក្រស់ស្គាល់។ តម្រងនោមខ្សោយ ពុល ស្ទះ ការជាប់គាំងនៃឈាម កង្វះទាំងអស់ នេះ គឺជាកត្តាបង្កជំងឺជាចម្បង។ ស៊េរីខែនិសថបុរាណចិនលេខ 1 ដល់លេខ 6 "ញុំប៉ុវតម្រងនោមមេជីវិតនិងសម្រួលសរសៃឈាម" ហើយដជួបញ្ហាត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមជជួបញ្ឈរបស់និសថបុរាណចិន និងការរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយ ទ្រឹស្តីម៉ាក្រូស្គូប និងមីក្រូទស្សន៍ រួមមានមុខងារពង្រីងក្រលៀន ជម្រុញចរាចរណាម សម្រួលខ្យល់ និងសំណើម។ល។ រូបមន្តសម្រាប់ព្យាបាលមេជីវិតនេះ ជួយសម្រូលទាំង yin និង yang ដែលអាចធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងមីក្រូបវិស្ថាន របស់មេជីវិត ក្នុងការដើរតួចិញ្ចឹមតម្រងនោម និងមេជីវិត។ ដោយសហការជាមួយថ្នាំនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ "ថ្នាំជំនួយមេជីវិត" ជាទូទៅបន្ទាប់ពីការព្យាបាល 1 ទៅ 3 ដំណាក់កាល និងអាចបង្កើនចំនួន និងភាពដ៏មាំមេជីវិតឈ្មោល និងធ្វើ ធ្វើមុខងារមេជីវិតឈ្មោលមានភាពប្រសើរឡើង។

លើសពីនេះ ក្នុងការព្យាបាលភាពគ្មានកូនរបស់បុរស ខណៈពេលដែលធ្វើឱ្យតម្រងនោមមានភាពរីងមាំ ការពង្រឹងលំពែង ឬលើកកម្ពស់ចរាចរឈាម និងបំបាត់ការជាប់គាំងឈាម តាមរយៈការវិនិច្ឆ័យរោគសញ្ញា អាចធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ កំហាប់ និងចលនារបស់មេជីវិតឈ្មោល និងបង្កើនអត្រាមានផ្ទៃពោះ។

វិធានការបង្ការនិងថែទាំជាមូលដ្ឋាន៖

- 1. សីគុណ្ហភាពនិងសំណើមខ្ពស់រយៈពេលម៉ងនៅចន្លោះជើងភាចបង្កឱ្យមានជំងឺបុរសទូទៅ ដូចជា រលាកក្រពេញប្រូស្គាត ការរីកហើមសរសៃមេជីវិត រលាកស្រោមមេជីវិត និងជំងឺត្រអកជាដើម ជំងឺរលាកក្រពេញប្រូស្គាត ការរីកហើមសរសៃមេជីវិត រលាកស្រោមមេជីវិត និងជំងឺត្រអកសុទ្ធតែជារោគសញ្ញានៃជំងឺគ្មានកូនរបស់បុរស។ គួរតែស្លៀកខោទ្រនាប់ដែលមានខ្យល់ចេញចូល និងបញ្ចេញកម្ដៅបានល្អ ដែលអាចផ្ដល់ឱ្យពងស្វាសនូវកន្លែងថែទាំតែឯង ជៀសវាងការកកិតរវាងភ្លៅ ញែកលិង្គ និងពងស្វាសពីគ្នា និងកាត់បន្ថយសម្ពាធលើពងស្វាស ដើម្បីឱ្យចន្លោះជើង មានខ្យល់ចេញចូលបានល្អ។
- ត្រូវតែមានចំនេះដឹងខាងផ្លូវភេទ ស្វែងយល់ពីលក្ខណៈសរីអឺឡារបស់យុស និងចំណេះដឹងអំពីការថែទាំសុខភាព ប្រសិនបើអ្នករកឃើញថាពងស្ងាសមិនស្មើគ្នា ឬខុសធម្មតា ដូចជាហើម ឡើងរីង ផតយ៉ាងមិនស្មើគ្នា មាន ការឈឺចាប់ជាដើម អ្នកត្រូវតែធ្វើការពិគ្រោះ និងព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលមហា។

- 3. ប្រសិនបើអ្នកតែងតែប្រឈមមុខនឹងសារធាតុវិទ្យុសកម្ម សីតុណ្ហភាពខ្ពស់ និងសារធាតុពុល អ្នកត្រូវតែគោរពបទប្បញ្ញត្តិប្រតិបត្តិការ និងបទប្បញ្ញត្តិនៃការការពារយ៉ាងតឹងវីង ហើយកុំមានការធ្វេសប្រហែស ប្រសិនបើអ្នក ចង់មានកូនក្នុងពេលដ៏ខ្លីណាមួយ យកល្អគួរតែជៀសវាងការងារបែបនេះរយៈពេលកន្លះឆ្នាំ មុខពេលយកកូខ។
- 4. ពងស្ងាស គឺជាសរីរាង្គដ៏ទន់ ហើយសីតុណ្ហភាពដំណើរការល្អបំផុតរបស់វា គឺទាបជាងសីតុណ្ហភាពរាងកាយមនុស្សប្រហែល 2 ដីក្រេ។ ប្រសិនបើសីតុណ្ហភាពឡើងខ្ពស់ វានឹងប៉ះពាល់ដល់ការផលិតមេជីវិតឈ្មោល ដូច្នេះ កត្តាដែលអាចបង្កើនសីតុណ្ហភាពពងស្វាស គួរតែចៀសវាង ដូចជាការជិះកង់យូរ ងូតទឹកក្តៅ ស្នៀកខោខូវបិយជាដើម។
- 5. ផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អាក្រក់ ឈប់ជក់បារី និងផីកស្រា ហើយកុំញ៉ុំអាហារដែលមានជាតិខ្លាញ់ពេក បើមិនដូច្នោះទេ នឹងប៉ះពាល់ដល់ចំណង់ផ្លូវអាទរបស់អ្នក។ លើសពីនេះត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជៀសវាងការប៉ះពាល់ជាមួយសារ រាតុពុលក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ឧទាហរណ៍ សម្លៀកបំពាក់ដែលយកមកវិញពីហាងបោកអ៊ុត ត្រូវដាក់ចោលពីវបីថ្ងៃ មុខពេលស្នៀក ព្រោះម្បៅសាប៊ូអាចប៉ះពាល់ដល់មុខងារផ្លូវភាទរបស់បុរស។
- 6. យកចិត្តទុកដាក់លើការពិនិត្យសុខភាពមុនពេលរៀបការ ការរកឃើញភាពមិនប្រក្រតីពីដំបូង អាចជៀសវាងការឈឺចាប់ក្រោយពេលរៀបការ។ បន្ទាប់ពីរៀបការរួច គួរតែជជែកជាមួយដៃគួរបស់អ្នកឱ្យបានញឹកញាប់អំពីបញ្ហា ដែលអ្នកជួបប្រទះក្នុងជំរឹតផ្លូវភេទរបស់អ្នក ការសហការ និងការស្វែងយល់ពីគ្នាទៅវិញទៅមក ទើបអាចជៀសផុតពីការបាក់ទឹកចិត្តផ្លូវភេទ ឬការចេញទឹកកាមដែលមិនពេញលេញ។

មេរៀនទី៣៖ ការវះកាត់ក្រពេញទឹកដោះ

ជំងឺរលាកក្រពេញទឹកដោះ

ជំងឺរលាកក្រពេញទីកដោះគឺជាជំងឺដែលកើតឡើងជាចម្បងចំពោះស្ត្រីដែលមិនស្ថិតក្នុងពេលបំបៅដោះកូន ផ្នែកលើការពង្រីកបំពង់ និងការជ្រៀតចូលរបស់កោសិកាប្ផាស្មាដែលជាការបង្កជំងឺឱ្យទៅជាជំងឺរលាកក្រពេញទីកដោះរ៉ាំជីដែលមិន មែនធ្ងងពីបាក់គេរី ការបង្កជំងឺជាប្រភេទស្រាលស្មើនឹង 1.4%~5.4% ហើយការបង្កជំងឺបានកើនឡើងជាលំដាប់ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។

មូលហេតុនៃការកើតជំងឺ

ការយល់ដឹងនាពេលបច្ចុប្បន្នពីដំណើរការបង្កជំងឺរលាកក្រពេញទីកដោះនេះ មិនទាន់ត្រូវបានគេរកឃើញជារួមនៅឡើយទេ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ជាទូទៅគេជឿថាកត្តាដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការស្ទះរន្ធទីកដោះ ការរីកនូវបំពង់ និងការ កកស្ទះដែលអាចនាំឱ្យកើតជំងឺនេះ ភាគច្រើននៅក្នុងទិដ្ឋភាពដូចខាងក្រោម:

- 1. ការខ្ទុចទ្រង់ទ្រាយក្បាលសុដន់ពីកំណើត ការផតចូលក្នុង ឬការវិវត្តមិនបានល្អ។
- 2. ពិបាកបំបៅដោះកូន ការកកស្ទះទឹកដោះគោ។
- 3. រងរបួស ឬវះកាត់។ល។
- ជំងឺប្រព័ន្ធអង់ដូ គ្រីន ដូចជាការកកស្ទះ នៃក្រពេញ ភីតូរីសច្រើនពេក។
- 5. ភាពស៊ាំចុះឡោយ។

ដំណា~~ក់~~កាល

ដំណាក់កាលដុំពក៖ ពណ៌ស្បែកមានលក្ខណៈធម្មតា ដោយមើលឃើញមានដុំពក។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការះះកាត់ ដុំសាច់នេះត្រូវបានគេមើលឃើញដូចជា"សាច់ត្រី"ឬ"ដូចយីស"ជាលិកាសុដន់ជុំវិញមានពណ៌ស។

ពណ៌ប្រផេះចាស់ ផុយរូរីង នៅពេលដុតដោយកាំថិតអគ្គិសនី អាចបញ្ចេញ"ក្ខិនសួយ"ឬក្ខិនក្រពេញញើស។ ការធ្វើជាគវិនិច្ឆ័យ អាចរកឃើញច្បាស់។

ដំណាក់កាលបែកដំបៅ៖ ករណីភាគច្រើននឹងធ្លងកាត់ដំណាក់កាលនេះ បន្ទាប់ពីដុំពកឡើងក្រហមហើម និងមានសភាពរាវ វានឹងហៀរដំបៅដោយខ្លួនឯង ឬផ្នងកាត់ការកាត់ និងបង្ហរចេញ ហើយសារធាតុរាវមួយចំនួនធំនឹងហូរចេញពីដំបៅ។

ដំណាក់កាលនៃការបើកមុខ៖ ក្រាន្ធឡូម៉ាត្រូវបានកើតឡើង បន្ទាប់ពីដំបៅបានបែក ហើយមុខបើកមិនជាសះស្បើយទេ។

គន្លឹះដែលគួរកត់សម្គាល់

1. ការពិនិត្យដោយខ្លួនឯង គីមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការរកឃើញដីងីសុដន់ វាមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសសម្រាប់មិត្តនារីក្នុងការយល់ដីងខ្លះ១អំពីការពិនិត្យសុដន់ដោយខ្លួនឯង។

- 2. ការពិនិត្យសុដន់នៅកន្លែងជំនាញ៖ គួរតែធ្វើការពិនិត្យឱ្យទៀងទាត់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ទៅជួបគ្រពេទ្យជំនាញខាងដើមទ្រង់ដើម្បីពិនិត្យ។
- 3. ស្វែងរកការព្យាបាលឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ការព្យា បាលជំងឺ

យោងតាមការយល់ដឹងពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុ និងដំណើតការបង្កនៃជំងឺនេះ ជជ្ជសាស្ត្រសម័យទំនើបភាគច្រើនទទួលយកការព្យាបាលដោយការរះកាត់ ជួលេចឆ្នាំអរម៉ូន ថ្នាំប្រឆាំងជំងឺរបេង និងឆ្នាំដទៃទៀត រួមជាមួយការរះកាត់ ដើម្បីទទួល បានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលដ៏ល្អ។ ប៉ុន្តែដោយសារអត្ថិភាពនៃការខូចខាតចំពោះរូបរាងសុដន់ និងអគ្រានៃការកើតឡើងវិញខ្ពស់ បានធ្វើឱ្យឈឺចាប់កាន់តែខ្លាំងដល់ផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកជំងឺ។ ក្រោមការណ៍នាំ ភាពខុសគ្នានៃជាគសញ្ញា ការព្យាបាល និងគោលការណ៍នៃការព្យាបាលតាមពេលវេលា តាមទីកន្លែង និងតាមមនុស្ស ជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនបានដើរតួរនាទីព្យាបាលពិសេសតែមួយគត់ ក្នុងការព្យាបាលជំងឺមហារីកក្រពេញទីកដោះ ដោយសារមានប្រសិទ្ធភាពឆាប់ រហ័ស មិនចាំបាច់វះកាត់ ងាយស្រួលលេប និងងាយស្រួលគ្រប់គ្រង។

ការបង្កាជំងឺ

- 1. រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យល្អ និងសុទិដ្ឋិនិយម។
- 2. ផ្លាស់ប្តូររបបអាហារ ហាត់ប្រាណឱ្យបានច្រើន ការពារការធាត់ កាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារចៀន កុំបរិភោគខ្លាញ់ គ្រឿងក្នុងសត្វ បង្អែម និងអាហារប៉ូវកម្លាំងច្រើនពេក គួរបរិភោគបន្លែ និងផ្នែឈើឱ្យបានច្រើន និងបរិភោគ គ្រាប់ធញ្ញជាតិឱ្យបានច្រើន។
- 3. ទម្លាប់នៃការរស់នៅល្អ និងការរួមបញ្ចូលគ្នានៃការងារ និងការសម្រាក។
- 4. ការព្យាបាលផ្លូវចិត្តមានសារៈសំខាន់ណាស់។
- 5. ការពិនិត្យដោយខ្លួនឯង និងពិនិត្យតាមពេលកំណត់។

6.ទៅជួបគ្រពេទ្យឱ្យបានទៀងទាត់ ហើយជជ្ជបណ្ឌិតនឹងរៀបចំផែនការព្យាបាលសមស្របទៅតាមស្ថានភាពជំងឺ។

ការរីកក្រពេញទឹកដោះ

ជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ គឺជាជំងឺសុដន់ទូទៅបំផុតចំពោះស្ត្រី ហើយអត្រានៃការកើតនេះជាដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺមហារីកសុដន់។ ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មី១នេះ អត្រានៃការកើតនេះបានកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ហើយអាយុនៃការកើតកាន់តែ ទាបទៅ១។ ជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ គឺជាជំងឺមួយប្រភេទ ដែលមិនមែនជាការរលាក ឬដុំសាច់នោះទេ វាភាគច្រើនកើតឡើងចំពោះស្ត្រីដែលមានអាយុពី 30-50 ឆ្នាំ ហើយការកើតខ្ពស់បំផុតគឺអាយុ 35-40 ឆ្នាំ។

ម្ចលហេតុនៃការកើតជំងឺ

មួលហេតុពិតប្រាកដនៃជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ មិនទាន់ដឹងច្បាស់នៅឡើយទេ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ជំងឺនេះត្រូវបានគេជឿថា ភាគច្រើនទាក់ទងនឹងជំងឺនៃប្រព័ន្ធអង់ដូគ្រីន កគ្គាផ្លូវចិត្ត និងបរិស្ថាន។

- 1. ជំងឺនៃប្រព័ន្ធអង់អ្វគីន ការថយចុះនៃការបញ្ចេញប្រុសសេ្តរ៉ូន និងការកើនឡើងដែលទាក់ទងនៃអរម៉ូនអ៊ីស្ត្រសែន គឺជាហេតុផលសំខាន់សម្រាប់ការចាប់ផ្តើមនៃជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ។ អូចជា អូម័រលូតលាស់មិនពេញ លេញ ការមករដូវមិនទៀងទាត់ ជំងឺក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត និងបញ្ហាមុខងារថ្នើម។
- 2. ឥទ្ធិពលនៃអរម្មណ៍ និងកត្តាផ្ទូវចិត្តផ្សេងទៀត។ កត្តាផ្ទូវចិត្តអវិជ្ជ ដូចជាភាពតានតឹងផ្ទូវចិត្ត និងអរម្មណ៍ដើបរំជួល បណ្តាលឱ្យមានការកើនឡើងនៃជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ ជារឿយ១ការចូលគេងយឺត និង កង្វះនៃការ គេង ក៏អាចបណ្តាលឱ្យមានការកើនឡើងនៃជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរផងដែរ។
- 3. កត្តាមនុស្ស ឬទម្លាប់រស់នៅមិនល្អៈ ភាពគ្មានកូនរបស់ស្ត្រីដោយសារអាយុកាន់តែចាស់ បញ្ហាជីវិតផ្លូវភេទ ការរំលូតកូនដោយបង្ខំ ជីវិតប្តីប្រពន្ធដែលមិនចុះសម្រុងគ្នា ការមិនបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយ និងមូលហេតុ ផ្សេងទៀត អាចធ្វើឱ្យមានការរីកធំនៃក្រពេញទឹកដោះ ដែលធ្វើឱ្យអសមត្ថភាព និងមានភាពមិនប្រក្រតី។ លើសពីនេះទៀតទម្លាប់ដូចជាការពាក់អាវទ្រនាប់តឹង ឬស្នៀកខោទ្រនាប់តឹងក៏អាចប៉ះពាល់ដល់សកម្មភាពសរីវេទិព្រសុដន់ផងដែរ។
- 4. របបអាហារមិនសមហេតុផល ដូចជារបបអាហារសម្បូរជាតិខ្លាញ់ និងកាឡូរីខ្ពស់នាំឱ្យជាតិខ្លាញ់ច្រើនហូសហេតុ ហើយទម្លាប់រស់នៅមិនល្អដូចជាការផឹកស្រា និងការជក់បារី ក៏អាចបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះ ផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀត របបអាហាររបស់មនុស្សត៏មានភាពប្រសើរឡើងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ដែលនាំឱ្យមនុស្សជាច្រើនមានជំងឺលើសឈាម និងជាតិស្ករក្នុងឈាមឡើងខ្ពស់ ដែលទាំងនេះក៏ងាយនឹងកើតជាជំងឺក្នុងប្រព័ន្ធអង់អូគ្រីន ចំពោះស្ត្រី និងនាំឱ្យកើតជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះដោយប្រយោល។

5. ការប្រើប្រាស់ផលិតផលសុខភាពរយៈពេលយូវដែលមានផ្ទុកអរម៉ូនអ៊ីស្ត្រូវែសន ដូចជាថ្នាំពន្យាកំណើត។ ការទទួលទានអរម៉ូនអ៊ីស្ត្រូវែសនច្រើនហួសប្រមាណពីតម្ល្រាការនៃរាងកាយមនុស្ស និងនាំឱ្យមានអតុល្យភាពនៃប្រព័ន្ធ អង់អ្ហូគីន បច្ចុប្បន្ននេះ អាហាររហ័សមួយចំនួន ផលិតផលអាហារបំបំនសិប្បនិម៌្មត និងចំណីសម្រាប់សត្វបក្សីក៏មានសមាសធាតុអ័រម៉ូនផងដែរ ការទទួលទានរយៈពេលយូវក៏អាចនាំឱ្យកើតមានជំងឺរីកក្រពេញទឹកដោះផងដែរ។

ជាគសញ្ញា

- 1. ឈឹសុដន់៖ ជារឿយ១សម្រាប់ការឈឺចាប់ឬអូល អាចមានលើសុដន់មួយឬទាំងសងខាង តែគេច្រើនផ្ដោតជាទូទៅលើមួយចំហៀង អ្នកដែលមានការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរ គឺដល់ថ្នាក់មិនអាចប៉ះបាន ថែមទាំងប៉ះពាល់ដល់ជីវិត ប្រចាំថ្ងៃ និងការងារផងដែរ។ អ្នកជំងឺខ្លះក៏អាចបង្ហាញដោយការឈឺដោះ ឬរមាស់ផងដែរ។ ការឈឺចាប់ជារឿយ១លេចឡើង ឬកាន់តែអាក្រក់ទៅ១ពីរបីថ្ងៃមុនពេលមករដូវ ហើយការឈឺចាប់ច្បាស់ជាធូរស្រាល ឬបាត់ទៅវិញ បន្ទាប់ពីការ មករដូវ ការឈឺចាប់ក៏អាចប្រែប្រលាជាមួយនឹងការប្រែប្រលអរម្មណ៍ អស់កម្លាំង និងការប្រែប្រលអាកាសធាតុ។
- 3. ការហូរទីករំអិលចេញពីក្បាលសុដន់៖ ការហូរទីករំអិលក្បាលសុដន់អាចកើតមានចំពោះអ្នកជំងឺមួយចំនួនតូច ដែលជាការហូរទីករំអិលដោយឯកឯង ដែលភាគច្រើនមានពណ៌លឿងស្រាល ឬពណ៌សស្រាល។ ការប្រុង ប្រយ័ត្នក្នុងករណីការហូរទីករំអិលមានឈាម ឬពណ៌កាហ្វេ។

គន្លឹះដែលគួរកត់សំគាល់

- 1. ការពិនិត្យដោយខ្លួនឯងដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរកឃើញជំងឺសុដន់ វាមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសសម្រាប់មិត្តនារីក្នុងការយល់ដឹងខ្លះៗអំពីការពិនិត្យសុដន់ដោយខ្លួនឯង។ ពេលវេលាពិនិត្យដោយខ្លួនឯង គួរតែពីមួយទៅពីរ សប្តាហ៍បន្ទាប់ពីការមករដូវ។
- 2. ការពិនិត្យសុងន់នៅកន្លែងជំនាញ៖ គួរតែធ្វើការពិនិត្យឱ្យទៀងទាត់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ទៅជួបគ្រពេទ្យជំនាញខាងដើមទ្រង់ដើម្បីពិនិត្យ។ ពេលវេលាពិនិត្យក៏គួរជៀសវាងមុនការមករដូវ និងអំឡុងពេលមករដូវ។

ការព្យាបាលជំងឺ

ការឡើងជុំពកក្នុងសុដន់ដែលចេញរោគសញ្ញា តម្រូវឱ្យមានការព្យាបាលយ៉ាងសកម្ម ជាពិសេសប្រភេទ cystic hyperplasia ដោយសារតែវាមានលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការបង្កទៅជាជំងឺមហារីក ដែលមិនអាចមើលស្រាលបាន ទេ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការព្យាបាលជំងឺរីកក្រពេញសុដន់ គឺផ្នែកលើឱសថបា្នរាណចិនជាចម្បង បន្ទាប់ពីការស្រាវជ្រាវជាច្រើនឆ្នាំ នាយកដ្ឋានវះកាត់នៃមន្ទីរពេទ្យរបស់យើងបានផ្ដល់ការបញ្ជាក់យ៉ាងពេញលេញ ចំពោះគុណសម្បត្តិនៃឱស ថបា្នាណចិន រួមផ្សំជាមួយនឹងការពិនិត្យ និងជជ្ជបញ្ហាជាបន្តបន្ទាប់សម្រាប់ការព្យាបាលជំងឺរីកក្រពេញសុដន់ ដែលទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលល្អ និងត្រូវបានទទួលមតិល្អ១ពីសំណាក់អ្នកជំងឺ។ ឱសថចិនមានគុណសម្បត្តិពិសេសក្នុង ការការពារ និងព្យាបាលជំងឺរីកក្រពេញសុដន់ និងមានមុខងារលើកកម្ពស់ចរាចរណម និងបំបាត់ការជាប់ទាំងឈាម សម្រលផ្ញើម និងគ្រប់គ្រងខ្យល់ ធ្វើឱ្យធ្វើមទន់និងវឹងមាំ និងបំបាត់ភាពជាប់ទាំង ខ្យល់ និងឈាម។ល។

ការបង្កាជំងឺ

- 1. រក្សាអារម្មណ៍ឱ្យល្អ និងសុទិដ្ឋិនិយម។
- ផ្លាស់ប្តូររបបអាហារ ហាត់ប្រាណឱ្យបានច្រើន ការពារការធាត់ កាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារចៀន កុំបរិភោគខ្នាញ់ គ្រឿងក្នុងសត្វ បង្អែម និងអាហារប៉ូវកម្លាំងច្រើនពេក គួរបរិភោគបន្លែ និងផ្លែឈើឱ្យបានច្រើន និង បរិភោគគ្រាប់ធញ្ញជាតិឱ្យបានច្រើន។
- 3. មានរបៀបរស់នៅល្អ មានគុល្បភាពរវាងការងារនិងការសម្រាក និងរក្សាជីវិតផ្លូវភេទប្រកបដោយសុខដុមរមនា។ ប្រព័ន្ធអង់អ្នគ្រីនល្អភាចដើរតូនាទីជាក់លាក់ក្នុងការការពារជំងឺរីកក្រពេញសុងន់។
- 4. ការព្យាបាលផ្លូវចិត្តមានសារៈសំខាន់ណាស់។
- 5. ការហាមឃាត់ការប្រើថ្នាំពន្យាកំណើតលើសកម្រិត និងផលិតផលថែរក្សាសម្រស់ ឬអាហារដែលមានផ្ទុកអរម៉ូនអ៊ីស្ត្រសែន ។
- 6. ជៀសវាងការរំលូតកូន និងបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយ ដែលអាចការពារបញ្ហាមុនពេលវាកើតឡើង។
- 7. ការពិនិត្យដោយខ្លួនឯង និងពិនិត្យជាប្រចាំ។

8. ទៅជួបគ្រពេទ្យឱ្យបានទៀងទាត់ ហើយជជ្ជបណ្ឌិតនឹងរៀបចំផែនការព្យាបាលសមស្របទៅតាមស្ថានភាព។

មេរៀនទី៤•ជំងឺសន្នាក់ផ្ចឹង

ឈឺឆ្អឹងកងក(ជំងឺឆ្អឹងកងក)

អ្វីទៅជាជំងឺអ្លឹងកងក?

ជាលិកាខែឆ្អឹងកងកលើសកំណត់ អស្ថិរភាពខែសន្លាក់ ការលាននីសដែលនៅចន្លោះឆ្អឹងនិងកត្តាផ្សេងទៀតដែលភ្យាច ឬសង្កត់ជាលិកា និងសរសៃប្រសាទជុំវិញ ហើយបណ្តាលឱ្យមានមានអាការៈដូចគ្នានោះ ត្រូវបានគេហៅថាជំងឺឆ្អឹងកង ក។ វាជាប្រភេទនៃពានសញ្ញាជជ្ជសាស្ត្រប្ញុវាណចិនដែលមានអាការៈ ឈឺក្បាល ឈឺខ្នង វិលមុខ និងកន្លាំង។ល។

តើអ្វីជាមូលហេតុនៃជំងឺឈឺឆ្អឹងក?

យោងតាមអ្នកជំនាញដែលមានជំនាញលើជំងឺឈឺផ្នឹងកបានឱ្យដឹងថា កត្តាបង្កអាគជំងឺឈឺផ្នឹងកអាចត្រូវបានបែងចែកជាបីប្រអាទ៖ កត្តាខាងក្រៅ កត្តាខាងក្នុង និងកត្តាបន្ទាប់បឡំ។ មូលហេតុខាងក្រៅដែលសំខាន់ គឺការកើតមានរបួសកជា ញឹកញាប់ និងភាពតានតឹងរ៉ាំដី ហើយឥរិយាបថមិនល្អ និងការអស់កម្លាំងនៅកន្លែងធ្វើការជាដើម។ មូលហេតុខាងក្នុងរួមមានការខូចទ្រង់ទ្រាយផ្ទឹងពីកំណើត និងការត្បៀតផ្លឹងកជាដើម។ កត្តាបន្ទាប់បឡំរួមមាន ការចុះឡោយនៃរចនាសម្ព័ន្ធ ផ្លឹង និងសន្នាក់ ការត្បៀតនៃខឹសផ្លឹងក ដុំពកដែលល្ងនចេញ ការរលុងសន្ធាក់ក្រោយ ធ្វើឱ្យសន្ធាក់ខុសទីតាំង និងការខ្លួចមុខងារសន្ធាក់។ ដូចជាកត្តាខាងក្រៅ និងបន្ទាប់បឡំ ការរកឃើញដំបូងអាចការពារការកើតឡើងនៃជំងឺឈឺផ្នឹងក

តើ ជំងឺឈឺឆ្អឹងកមានធាគសញ្ញាអ្វីខ្លះ?

ង។

ធាគសញ្ញានៃជំងឺឈឹឆ្អឹងកមានទំនាក់ទំនងជាក់លាក់ជាមួយទីតាំងនៃធាគសញ្ញា កម្រិតនៃការជាប់ពាក់ព័ន្ធជាលិកា និងភាពខុសគ្នារបស់បុគ្គលម្នាក់១។ ធាគសញ្ញាសំខាន់១គឺ ឈឹក និងខ្នង ខ្សោយអវយវៈលើ ស្អីកម្រាមដៃ ខ្សោយអវយវៈ ក្រោម ពិបាកដើរ វិលមុខ ចង្អោរ ក្អុត រហូតដល់ថ្នាក់មើលឃើញព្រិល១ បេះដូងលោតញាប់ និងពិបាកក្នុងការលេប។

តើអ្វីទៅជាប្រភេទរបស់ជាគសញ្ញាជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិនសម្រាប់ជំងឺឈឺឆ្អឹងក?

- 1. ប្រភេទខ្យល់ត្រជាក់សើម៖ ក ស្មា និងចុងអាវៈយវៈខាងលើ ឈឺ និងស្ពីក ភាគច្រើនមានការឈឺចាប់ ធ្ងន់ក្បាល រីងក ពិបាកធ្វើចលនា មិនចូលចិត្តត្រជាក់ និងខ្យល់។ អណ្តាតក្រហមស្នេក រាមពណ៌សស្គឹង ជីពចរតិ
- 2. ការជាប់គាំងចរន្តឈាម៖ ឈឺចាប់នៅក ស្មា និងអវយវៈខាងលើ ជាមួយនឹងការឈឺចាប់ថេរ អមដោយការស្ពឹកអវយវៈ។ អណ្តាតក្រម៉ៅ ជីពចររឹង។
- 3. ភាពសើមរបស់ស្លេះ៖ វិលមុខ ឈឺក្បាល ស្ដីកដៃជើង បាត់បង់ចំណង់អាហារ។ អណ្ដាតពណ៌ក្រហមងងឹត ស្រោមមានសភាពក្រាស់ ជីពចរមានខ្សែនិងរអិល។
- 4. ខ្សោយធ្វើម និងតម្រងនោម៖ វិលមុខ និងឈឺក្បាល ហីងនិងថ្នង់ គេងមិនលក់សុមិន្តច្រើន ស្ពីកដៃជើង មុខក្រហម និងភ្នែកក្រហម។ អណ្តាតក្រហមមានជាតិទឹកតិច ជីពចររឹង។
- 5. ខ្យល់របស់ឈាមរត់មិនបានល្អ៖ វិលមុខ ស្បែកស្នេក។ ញុំរទ្រងដង្ហើមខ្លី ស្ពឹកអវយវៈ អស់កម្លាំងនិងខ្សោយ។ អណ្តាតស្លេកជាមួយនឹងស្រោមតិច ជិពចរខ្សោយ។

សេចក្តីសង្ខេឋនៃវិធីសាស្ត្រនៃការព្យា បាលសម្រាប់ជំងឺឈឺឆ្លឹងក

- ការព្យាបាលដោយលំហាត់ប្រាណសម្រាប់ជំងឺផ្លឹងកងក• ភាគច្រើនរួមមានការធ្វើលំហាត់ប្រាណសាច់ដុំ ពង្រឹងសាច់ដុំ និងការហ្វឹកហាត់ដើម្បីជាជំនួយ។
- ① លំហាត់ប្រាណគឺដើម្បីពង្រីកសាច់ដុំជុំវិញកដោយប្រសិទ្ធភាពដោយធ្វើចលនាកគ្រប់ទិសទី ដោយហេតុនេះ ពង្រីកសាច់ដុំឱ្យខ្លី បង្កើនភាពបត់បែនរបស់សកម្មភាពផ្អឹងខ្នង និងការស្ការ ឬបង្កើនជួរនៃចលនារួមគ្នា។ សាច់ដុំ ដែលលាតសន្ធឹង ឬក្រុមសាច់ដុំដែលមានជាចម្បង មានដូចជា៖ សាច់ដុំកង្កៅ(ផ្នែកខាងមុខ មាត្រដ្ឋានកណ្ដាល មាត្រដ្ឋានក្រោយខ្នង ឡុងស កាភិល្វស ឡុងស ខ្លលី)
- ② ការហ្វឹកហ្វឹនកម្លាំងសាច់ដុំ គឺដើម្បីពង្រីងសាច់ដុំក និងខ្នង តាមរយៈលំហាត់ប្រាណសាច់ដុំក និងខ្នង ដើម្បីរក្សាលំនឹងឆ្អឹងក ភាគច្រើនគឺជាការបណ្តុះបណ្តាលសាច់ដុំស្មាក និងបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់សាច់ដុំស្មា និងអវយ វៈខាងលើ។

3 ការហ្វឹកហ្វឹនសម្របសម្រួល គឺដើម្បីបង្កើនស្ថេរភាព និងថាមពលឆ្អឹងខ្នង បន្ធរអាការៈ និងការពារការជីជំងឺឡើងវិញ។ 2. **ការហ្វឹកហ្វឹនដើម្បីឱ្យជាដោយខ្លួនឯងសម្រាប់ជំងឺផ្លឹងកងក**• សកម្មភាពខាងក្រោមគឺបានមកពី "វិធីសាស្រ 18 នៃការហាត់ប្រាណ"ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានកីឡាជាតិក្នុងឆ្នាំ 2018 ។ (1) ក្បាចកោងដូចឆ្មាះ សកម្មភាពនេះអាចធ្វើឱ្យការបត់បែនផ្តឹងខ្នង thoracic មានភាពប្រសើរឡើង ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពមិនស្រលរបស់ស្មា ការពារ hunchback ការពារនិងពន្យារពេលប៉ះពាល់ស្មានិងចង្កេះ។ ចំណុចសំខាន់១ពេលអនុវត្ត៖ សង្កត់ខ្នងកៅអី ហើយពត់ខ្នងដើម្បីលាតសន្ធឹងអ្នីងខ្នង ពី 6 ទៅ 10 ដងក្នុងក្រុមនឹមួយ១ ធ្វើ 2 ទៅ 4 ក្រុមខ្ពងទៀត ដែលនឹងមានការឈឺស្រាល១ នៅត្រង់ក និងខ្នងពេញមួយការធ្វើលំហាត់ប្រាណ ហើយមិនគួរមានការឈឺចាប់អ្វីខ្លាំងឡើយ។ ងក់ក្បាលក្នុងទិសទាំងឬខ៖ សកម្មភាពនេះបន្ទរសាច់ដុំក ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពមិនស្រល់នៃស្មា និងការពារការកើតជំងឺពុកផ្គឹង។ យកចិត្តទុកដាក់រក្សាដងខ្លួនឱ្យត្រង់ ហើយកុំប្រើកម្លាំងខ្លាំងពេក ដើម្បីកុំឱ្យមាន សម្ពាធលើសលប់លើផ្តឹងក។ ចំណុចសំខាន់១ពេលអនុវត្ត៖ ងក់ក្បាលរបស់អ្នកទាំងបួនទិស ខាងមុខ ខាងក្រោយ ឆ្វេង និងស្តាំ ចលខាគឺរលួន និងយឺត ហើយអ្នកនឹងមានអរម្មណ៍ឈីស្រាល និងលាតសន្នឹងត្រង់ក និងស្មារបស់អ្នក។ មួយ ក្រុមធ្វើ 5 ដង ធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតពី 3-5 ក្រុម។ ទេពធីតាទល់នឹងជញ្ជាំង៖ ធ្វើឱ្យការបត់បែនរបស់ស្មាមឧភាពប្រសើរឡើង និងមាន scapular ស្ថេរភាព ហើយបន្ថយភាពតានតឹងត្រង់ស្មា និងក។ ចំណុចសំខាន់ៗពេលអនុវត្ត៖ ដាក់ខ្នងរបស់អ្នកឱ្យជិតជញ្ជាំង លើក ដែរបស់អ្នកទៅម្ខាង ពត់កែងដែរបស់អ្នក 90 ដ៏ក្រឡើងលើ ដោយបាតដែរបស់អ្នកបែរទៅខាងមុខ ហើយដាក់ដែរបស់អ្នកទាំងស្រងទល់នឹងជញ្ជាំង។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ លាតដែរបស់អ្នកឡើងលើតាមជញ្ជាំង ហើយបន្ទាប់មក ត្រឡប់ ទៅទីតាំងចាប់ផ្តើមយឺតៗ។ មួយក្រុមធ្វើ6--10 ដង ធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតពី 2--4 ក្រុម។ 4 ស្លាបមេអំបៅ៖ ធ្វើឱ្យ scapula ឥរិយាបថស្មាមូល hunchback សន្លាក់ស្មា និងស្មា និងកមានភាពប្រសើរឡើង។ ចំណុចសំខាន់១ពេលអនុវត្ត៖ ដៃធ្វើជារាងអក្ស៖ "W" ហើយសង្កត់រយៈពេល 2 វិនាទី។ អនុវត្តមួយក្រម10-15 ដង ធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតពី 2-4 ក្រម។ មិនគួរមានការឈឺចាប់ជាក់ស្តែងនៅក្នុងខ្លួន អំឡុងពេលហាត់ប្រាណនោះទេ។ អ្នកអាចធ្វើវាដោយដៃទទេ ឬអ្នកអាចកាន់ដបទឹកសុទ្ធនៅក្នុងដៃនីមួយៗ។ អ្នាបោយដែ៖ ការអង្គុយយូរនៅតុអាចបណ្តាលឱ្យឈីស្មាបានយ៉ាងងាយ។ ការអនុវត្តលំហាត់នេះឱ្យបានញឹកញាប់អាចធ្វើឱ្យ scapula ប្រសើរឡើងវិញ បង្កើនកម្លាំង cuff បង្វិល បន្ថយភាពតានតឹងក្នុងស្មា និងក និង រាងស្មា។ ចំណុចសំខាន់ៗពេលអនុវត្ត៖ រក្សាដៃខាងលើឱ្យស្របទៅនឹងដីគ្រប់ពេល បន្ទីលដៃខ្លាងឡើងលើ ហើយបន្ទិលដៃខ្លាងទៀតចុះក្រោម សង្កត់នៅទីតាំងអតិបរមា រយៈពេល 2 វិនាទី ហើយបន្ទាប់មកត្រឡប់ទៅទីតាំងចាប់ផ្តើមវិញ។ អនុវត្តមួយក្រម10-15 ដង ធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតពី 2-4 ក្រម។ ជឹងចក់ឡើងជញ្ជាំង៖ សកម្មភាពឡើងជញ្ជាំងជាចម្បង សម្រាប់អ្នកដែលមានមុខងារសន្លាក់ស្មាមានកម្រិត។ ធ្វើឱ្យសន្លាក់ស្មាមានភាពប្រសើរឡើងវិញ ពង្រឹងភាពវឹងមាំនៃអាយវៈខាងលើ ហើយក៏មានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការធ្វើ ឱ្យការបត់បែនសន្នាក់ស្ថា និងពង្រីកសាច់ដុំខ្នងមានភាពប្រសើរឡើងវិញ។ ចំណុចសំខាន់១ពេលអនុវត្ត៖ ឈរទល់មុខនឹងជញ្ជាំង ចុចដែរបស់អ្នកទៅមុខឱ្យថេរ ជញ្ជាំងឱ្យឡើងបន្តិចម្តងៗ រួមជាមួយការដកដង្ហឹម។ មួយក្រមធ្វើ6-10 ដង ធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតពី 2-4 ក្រុម។ **ការព្យាបាលដោយម៉ាស្សាអ្នីងកងក**ំការអនុវត្តការម៉ាស្សាអ្នីងកងករបស់នាយកដ្ឋានយើងខ្ញុំ គឺផ្តោតទៅលើការចាក់ម្ពូលវិទ្យាសាស្ត្រលើជីពចររបស់ពេទ្យបុរាណចិន ដែលផ្តោតលើផ្នែកនៃរាងកាយ ការឈ្លី ចាប់ ច្របាច់ រុញ រមួល និងវិធីសាស្ត្រជាច្រើនទៀតដែលអនុវត្តលើ កញ្ជីងក ស្មា និងខ្នង ហើយជំងឺផ្លឹងកងកដែលទាក់ទងនឹងសរសៃប្រសាទគួរអនុវត្តលើអយវៈខាងលើរបស់អ្នកជំងឺ និងជំងឺផ្លឹងកងកដែលទាក់ទងនឹងសរសៃឈាម គួរតែអនុវត្តលើផ្នែក กุกองสมัสร เก็บบล็ตธรรัสองเสมเติมเยาะเคลนุธสา Fengchi, Wangu , Tianzhu, Jianjing, Neiguan, Hegu ขา វិ**ធីសម្រលសន្នាក់នៃជំងឺយ៍ផ្នឹងកងក**• ធ្វើការម៉ាស្សាផ្នែកឆ្អឹងលយ ផ្ទឹងផ្តេកនិងសន្លាក់នានា និងធ្វើការបំបែក ការឈ្នី និងការបង្វិលជាដើម ដើម្បីកែសម្រលចលនាផ្ទឹងកង និងចំបាត់ការឈឺចាប់។ គួរត្រវយកចិត្តទុកដាក់ នៅពេលអនុវត្តការចល់តរួមគ្នារវាង ជំងឺឆ្អឹងកងកបង្កដោយសរសៃឈាម និងជំងឺឆ្អឹងកងកបង្កដោយខួរឆ្អឹង។ **ការព្យាបាលអោយផ្តួលប្រាក់៖** ចាប់តាំងពីទសវត្សរ៍ទី20 ឆ្នាំ70 អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រផ្នែកដីអរបស់ចិន Xuan Zheren បានបង្កើតការរះកាត់ជាលិកាទខំ រួមផ្សំជាមួយនឹងការព្យាបាលអោយផ្តួលប្រាក់ពីដូនគានៃផ្នែក Traumatology របស់សៀងហៃ ដែលមានទាំងប្រសិទ្ធភាពជាថ្នាំស្ពីកម្លាំង និងការបំបាត់ការឈឺចាប់រយៈពេលវែង។ ចំណុចចាក់ផ្តួលវិទ្យា សាស្ត្រទាំងអស់ សុទ្ធតែមានប្រសិទ្ធិភាពបន្ទូរសាច់ដុំយូរអង្វែង ពោលគឺការកន្ត្រាក់សាច់ដុំដែលប ណ្តាលមកពីការឈឺចាប់ដែលពិបាកសម្រាប់មនុស្សក្នុងការដោះស្រាយ បានធូរស្រាលដូចអព្ភតហេតុ។ ចំពោះជំងឺដែលពិបាកព្យាបាលដោយចលនាទូទៅ ឬការព្យាបាលដោយច្រើថ្នាំ មានតែជម្រើសព្យាបាលដោយការវះកាត់ទើបអាចជាសះ ស្បើយបាន តែអាចងាកមកសាកល្បងចាក់ម្ជុលប្រាក់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលយ៉ាងអស្ចារ្យ។

ការព្យាបាលដោយការអុជ: អាចធ្វើឱ្យក្ដៅ និងបណ្ដេញភាពត្រជាក់ ជម្រញ qi និងឈាម និងបណ្ដេញភាពត្រជាក់ និងសើម។ សមស្របសម្រាប់ជំងឺឆ្អីងកងកដែលស្នឹកស្រពន់

ការព្យាបាលដោយកត្តារាងកាយសម្រាប់ជំងឺឆ្អឹងកងក•

- ាការព្យាបាលដោយប្រើអគ្គិសនីប្រេកង់ខ្ពស់៖ ដែលមានប្រេកង់ខ្លី និងប្រេកង់តិចជាចម្បង ច្រើចំណុះកាន់តែតិចក្នុងដំណាក់កាលស្រ្ទស្រាវ ប្រើប្រាស់កម្រិតគ្មានកម្ដៅ ចំណុះអាចកើនឡើងក្នុងដំណាក់កាលរ៉ាំធី ច្រើប្រាស់ ប្រេកង់កម្ដៅឱ្យបានច្រើន។
- ១ ការព្យាបាលដោយប្រើអេឡិចត្រិចពួបកង់ទាប និងប្រេកង់មធ្យម៖ មានមុខងារលើកកម្ពស់ចរាចរឈាម កាត់បន្ថយការរលាក និងបំបាត់ការឈឺចាប់ និងសម្រលsympathetic nerve។
- 🔞 ការដាក់ឆ្នាំដោយប្រើអ៊ុលគ្រាសោនៈ ប្រើប្រាស់គោលការណ៍នៃការស្របធក់ ជម្រុញឆ្នាំនៅក្រៅស្បែកឱ្យស្របចូលទៅតាមរយៈស្បែក ឬភា្នសរំអិល ដើម្បីឱ្យឆ្នាំទៅដល់ទីតាំងជំងឺដោយផ្ទាល់ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពឆ្នាំ។
- ④ ការព្យាបាលដោយឡាស៊ែរ៖ មានប្រសិទ្ធិភាពប្រឆាំងនឹងការរលាក និងឆ្នាំស្ពឹក ហើយឥទ្ធិពលលើដំណាក់កាលស្រចស្រាវនៃជំងឺផ្ចឹងកងកងមាត់ស្បន
- 🕏 ការព្យាបាលដោយប្រើពន្លឺក្រហម៖ ពន្លឺក្រហមម្រូវបានស្រុបយកដោយជាលិការបស់មនុស្ស ហើយបណ្តាលឱ្យមានប្រតិកម្មក្តៅ ដូច្នេះពួកគេក៍ត្រូវបានគេហៅថា "កាំរស្មីកម្តៅ"ដែលមានមុខងារក្នុងការបំបាត់ការរលាក បំបាត់ការឈឺចាប់ ប្រឆាំងការរម្ជុលក្រពើជាដើម ដែលតែងតែត្រវបានប្រើរួមជាមួយនឹងម្ជូលវិទ្យាសាស្ត្រ។

ឈឺចង្កេះ (លានឌីសឆ្អឹងចង្កេះ)

អ្វីដែលបណ្ដាលឱ្យមានលាននីសន្លឹងចង្កេះ?

លានឧីសអ្គីងចង្កេះដែលត្រូវបានគេស្គាល់ជាទូទៅហៅថា 'ឈឹឌីសអ្គីងចង្កេះ''គឺជាធាគសញ្ញាអាការ និងជាមូលហេតុចម្បងនៃការឈឺខ្នង ជារឿយ១នាំមកនូវការឈឺចាប់យ៉ាងខ្លាំងដល់ជីវិត និងការងាររបស់អ្នកជំងឺ ហើយថែមទាំងបណ្តាល ឱ្យពិការ និងបាត់បង់សមត្ថភាពរាងកាយទៀតផង។ ទាក់ទងនឹងមូលហេតុនៃការលានឧីសអ្គីងខ្នង មានមូលហេតុខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ។ កត្តាខាងក្នុងមូលដ្ឋានជាចម្បងគឺការផ្លាស់ប្តូរ degenerative អ្នីងខ្នងចង្កេះ កត្តាខាងក្រៅ ជាចម្បងមានមួយចំនួនដូចជា របួស (រំញ័រ បន្ទុកទម្ងន់) ការខូចខាត(ស្ងាត់) ត្រជាក់និងសើម តាមវ័យ។ល។

តើជាគសញ្ញានៃជំងឺលានឌីសឆ្អឹងខ្នងមានអ្វីខ្លះ ?

ធាគសញ្ញាទូទៅបំផុតរបស់អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺលានឌីសផ្ដឹងខ្នងគឺការឈឺចាប់ដែលអាចបង្ហាញ ជាការឈឺខ្នង និង ឈើសរសៃប្រសាទផ្ដឹងអង្គុយ ឈើសរសៃប្រសាទផ្ដឹងអង្គុយធម្មតាត្រូវបានគេបង្ហាញថាជាការឈឺចាប់ពីគូទ ខ្នង ភ្លៅ កំភួនជើងខាងក្រៅ កែងជើង ឬ ខ្នងជើង។ អ្នកខ្លះមានការគៀបសង្កត់ជាប់ៗគ្នា ដែលបណ្ដាលឱ្យ អវេយវៈក្រោមត្រជាក់ ស្លឹកភ្លៅ និងសូម្បីតែស្លិតសាច់ដុំ និងធាគសញ្ញា ផ្ទឹងកញ្ចោញគូទ។

តើអ្វីទៅជាប្រភេទជាគសញ្ញាតាមបែបបុរាណចិននៃជំងឺលានឌីសឆ្អឹងខ្នង?

- 1. ជំងឺស្លះសរសៃឈាម៖ ប្រវត្តិខែករប៉ះទង្គិចចង្កេះ ការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរនៅចង្កេះ និងជើង ការឈឺចាប់ក្នុងចង្កេះ ពិបាកក្នុងការបន្ទោះបង់ បដិសេធមិនឱ្យសង្កត់លើកន្លែងឈឺចាប់ អណ្តាតពណ៌ស្វាយងង៏ត ឬ ecchymosis ឡើងច្រាំងអណ្តាតពណ៌ស ឬពណ៌លឿងស្តើង ជីពចរខ្សោយ និងមាន astringent ឬ stringy ។
- 2. ជាគសញ្ញាការស្គីតស្រពន់ដោយសារត្រជាក់៖ ឈឺចុកចាប់ខ្លាំងនៅចង្កេះ និងជើង ពេលងាកទៅចំហៀង ឈឺក្នុងទីតាំងថេរ ទោះបីជាអ្នកដេកលក់ក៏ដោយ ក៏ការឈឺចាប់មិនថយចុះ ឬកាន់តែអាក្រក់ទៅ១ ទាំងថ្ងៃ និងយ ប់។ ការឈឺចាប់កើនឡើង នៅពេលត្រជាក់ ហើយថយចុះនៅពេលក្ដៅ អណ្ដាតមានជាតិខ្លាញ់ និងស្នេក ស្រទាប់ពណ៌ស ហើយជីពចរមានភាពយឺត ឬ ខ្សោយ។
- 3. ជាគសញ្ញានៃការស្លឹកស្រពន់ដោយសារក្ដៅ៖ ឈឺចង្កេះ សរសៃពួរ និងជើង អមដោយអារម្មណ៍នៃការឈឺចាប់ ឬក្រហម និងហើមផ្នែកខាងចុង ស្រេកទឹក តែមិនចង់ផឹក អណ្ដាតពណ៌លឿង ជីពចរមានភាពយឺត ឬ ខ្សោ
- 4. ឡោយផ្លើម និងតម្រងនោម៖ យូរៗម្តង មានការឈឺចង្កេះ និងជើងកើតឡើងវិញ អស់កម្លាំង មិនមានការអត់ធ្មត់។ កាន់តែឈឺនៅពេលធ្វើលំហាត់ប្រាណ ធូរស្រាលនៅពេលដេក ផ្លើម និងតម្រងនោម ឡោយ និង
  ក្រលៀនស្ងួត។ រោគសញ្ញានៃជំងឺកង្វះ Yinរួមមាន៖ ចិត្តមិនស្ងប់ គេងមិនលក់ ល្វឹងមាត់ស្ងួតបំពង់ក អណ្តាតក្រហមក្សោះជាតិទឹក ជីពចរមានភាពយឺត ឬ ខ្សោយ។ រោគសញ្ញានៃជំងឺកង្វះ Yang មានដូចជា៖ អវយវៈកម្តៅទាប
  រាងកាយត្រជាក់ សរសៃពួរសាច់ដុំបង្រុញ អណ្តាតស្នេក និងខ្លាញ់ ហើយជីពចរមានភាពយឺត ឬ ឡោយ។

សង្ខេបវិធីសាស្ត្រនៃការព្យា បាលសម្រាប់ការស្គារឡើងវិញខ្លូវការឈឺខ្នង

1. ការព្យាបាលដោយលំហាត់ប្រាណ៖ អ្នកជំងឺដែលមាខជំងឺផ្នឹងខ្នងគួរតែសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយនឹងការព្យាបាលដោយលំហាត់ប្រាណជាចម្បង ដើម្បីពង្រឹងសាច់ដុំខ្នង ផ្លាស់ប្តូរ និងកែតម្រូវកន្លែងមានបញ្ហា បង្កើនការបត់ បែនសរសៃ ផ្លាស់ទីសន្លាក់ ផ្ចឹងកង រក្សារាងធម្មតានៃផ្លឹងខ្នង និងច្រើសជ័សឥរិយាបថលំហាត់ប្រាណប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងមានប្រសិទ្ធភាព ទៅតាមស្ថានភាពរបស់អ្នកជំងឺ។

- $oxed{1}$ ការសាកល្បងមុខក្រោយ៖ ដំបូងដៃជើងទាំងបួនទ្រដី លើកដៃឆ្វេង ហើយព្យាយាមឈោងទៅខាងមុខ ហើយក្នុងពេលតែមួយលើកជើងស្គាំ ហើយព្យាយាមលាតថយក្រោយ សង្កត់រយៈពេល 10 វិនាទី ហើយបន្ទាប់មក ត្រឡប់ទៅ ទីតាំងដំបូងវិញ ហើយធ្វើដូចគ្នាចំពោះសកម្មភាពម្ខាងទៀត។ ធ្វើសារឡើងវិញ 10 ដងរៀងរាល់ពេល។
- ②សង្កត់ជង្គង់ឱ្យជាប់នឹងទ្រុង៖ នៅពេលចាប់ផ្តើម ដាក់អោយវៈឱ្យរាបស្មើ លើកជង្គង់មួយ ហើយប្រើដៃទាំងពីរចុចឱ្យជិតទ្រុង សង្កត់រយៈពេល 30 វិនាទី ត្រឡប់ទៅទីតាំងចាប់ផ្តើមវិញ ហើយប្តូរទៅម្ខាងទៀត។ ធ្វើសារឡើងវិញ 10 ដងរៀងរាល់ពេល។
- ③ក្បាច់អោនដូចឆ្មា: នៅពេលចាប់ផ្តើម ដៃជើងទាំងចូនទ្រដី ចង្កេះ "ឆ្មា" លើកខ្នងឱ្យទាប ហើយបន្ទាបក្បាលក្នុងពេលតែមួយ បន្តរយៈពេល 30 វិនាទី ហើយបន្ទាប់មកត្រឡប់ទៅទីតាំងចាប់ផ្តើមវិញ។ ធ្វើសារឡើងវិញ 10 ដង រៀងរាល់ពេល។
- ④ការហាត់ចង្កេះ៖ នៅដើមដំបូង ដែះជីងទាំងបួនទ្រដី ធ្វើឱ្យខ្នងទាបអានចុះ ហើយលើកក្បាលឡើងក្នុងពេលតែមួយ ហើយត្រឡប់ទៅទីតាំងចាប់ផ្ដើមវិញបន្ទាប់ពីសង្កត់រយៈពេល 30 វិនាទី។ ធ្វើសារឡើងវិញ 10 ដងរៀងរាល់ពេល។
- ⑤ឈរដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងធ្វើឱ្យចង្កេះរបស់អ្នកត្រង់៖ ឈរឱ្យត្រង់នៅដើម រុញដែរបស់អ្នកទៅមុខយឺត១ពីខាងក្រោយ ហើយត្រឡប់ទៅទីតាំងចាប់ផ្តើមវិញ បន្ទាប់ពីសង្កត់រយៈពេល 3 វិនាទី។ ធ្វើសារឡើងវិញ 10 ដងរៀង រាល់ពេល។ អាចហាត់នៅពេលធ្វើការបាន។
- ⑥ឥវិយាបថពត់ខ្លួន៖ លុតជង្គង់លើដី ផ្អៀងដៃរបស់អ្នក ហើយដាក់លើក្បាលរបស់អ្នក បន្ទាប់មកដេកលើដី ផ្អៀងទៅមុខយឺត១ ទុកឱ្យរាងកាយរបស់អ្នកបត់ទៅមុខ ហើយរក្សាក្បាលរបស់អ្នកឱ្យគ្នាយពីដី។ ទ្រាំឱ្យបាន 30វិនាទី។ ធ្វើ សារឡើងវិញ 5 ដងរៀងរាល់ពេល។
- 🗇 ចាប់ផ្តើមទីតាំងដេកផ្តាប់ ដាក់ដែរបស់អ្នកនៅពីក្រោយខ្នងរបស់អ្នក បន្ទាប់មកលើកទ្រង និងជើងរបស់អ្នកចេញពីដី។ ទ្រាំឱ្យបាន5វិនាទី។ ធ្វើសារឡើងវិញ 5 ដងរៀងរាល់ពេល។

(ដើម្បីមើលសកម្មភាពបង្ហាញឱ្យបានល្អិតល្អន់ ត្រូវតាមងានលើគណនឹង្លូវការរបស់ Xiyuan Rehabilitation Physiotherapy)

- 2. ការព្យាបាលដោយម៉ាស្សាសម្រាប់ការឈឺឆ្នឹងខ្នង៖ ការព្យាបាលនៃការឈឺខ្នងនៅក្នុងផ្នែករបស់យើង មិនត្រឹមតែកំណត់លើជីពចរប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងគិតដល់ផ្នែកកាយវិភាគសាស្ត្រផងដែរ ការអនុវត្តន៍ក្នុងការព្យាបាល មានដូចជាការចុច ចាប់ សង្កត់ ច្របាច់ជាដើមក្នុងការជួយសម្រួលប្រសពល់សសរសៃប្រសាទ ដែលមានទំនាក់ទំនងរវាងសសរសៃប្រសាទនិងជាលិកាជុំវិញ អាចពង្រីកសរសៃឈាមតូច១ និងពន្លឿនការស្រួបនៃសារធាតុរលាក និងកាត់ បន្ថយ ឬលុបបំបាត់ការហើមជាលិកាជុំវិញប្រសសវសៃប្រសាទ។ លើសពីនេះ ការម៉ាស្សាក៍អាចបន្ទរសាច់ដុំ កែបញ្ហាសន្លាក់តូច១ និងការៀចឆ្លឹងខ្នងផងដែរ។
- 3. ការព្យាបាលដោយម្តូលប្រាក់៖ ចាប់តាំងពីទសវត្សរ៍ទី 20ឆ្នាំ 70 អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រផ្នែកអ្នីងរបស់ចិន Xuan Zheren បានបង្កើតការរះកាត់ជាលិកាទន់ រួមបញ្ចូលជាមួយនឹងការព្យាបាលដោយម្តូលប្រាក់ពី ផ្នែក Traumatology របស់មន្ទីរពេទ្យសៀងហៃ ដែលមានប្រសិទ្ធិភាពខ្លាំង និងបំបាត់ការឈឺចាប់យេៈពេលផង។ ចំណុចចាក់ម្តូលវិទ្យាសាស្ត្រទាំងអស់ មានប្រសិទ្ធិភាពបន្ទូរសាច់ដុំយូរអង្វែង ពោលគឺការកន្ត្រាក់សាច់ដុំដែលបណ្តាលមកពីការឈឺចាប់ដែលពិបាកសម្រាប់មនុស្សក្នុងការដោះស្រាយ គឺបានធូស្រាលដូចអក្កូតហេតុ។ ចំពោះជំងឺដែលពិបាកព្យាបាលដោយចលនាទូទៅ ពួការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំ មានតែជម្រើសព្យាបាលដោយការវៈកាត់ទើបអាចជា សះស្បើយបាន តែអាចងាកមកសកល្បងការចាក់ម្តួលប្រាក់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលយ៉ាងអស្លារ្យ។
- 4. ការព្យាបាលដោយអុជ៖ ផ្សែងថ្នាំចិនអាចធ្វើឱ្យក្ដៅ និងបណ្ដេញភាពត្រជាក់ ជម្រុញខ្យល់និងឈាម និងបណ្ដេញភាពត្រជាក់ និងសំណើម។ ស័ក្ដិសមសម្រាប់ការឈឺខ្នង ដែលបណ្ដាលមកពីការជាប់គាំងនៃភាពត្រជាក់ និងលាកម។
- 5. ការព្យាបាលដោយប្រើផ្សែង៖ ការដុតឱសថបុរាណចិនភាគច្រើនសម្រេចបាននូវការព្យាបាលតាមរយៈឥទ្ធិពលពីការឡើងកម្ដៅរាងកាយ និងការស្រ្ទបយកឱសថបុរាណចិន។ វាមានប្រសិទ្ធិភាពជម្រុញចរាចរឈម និង បំបាត់ការជាប់គាំងនៃឈាម ធ្វើឱ្យមានភាពកក់ក្ដៅ និងបណ្ដេញភាពត្រជាក់ បណ្ដេញខ្យល់ និងសំណើម កាត់បន្ថយការរលាក និងបំបាត់ការឈឺចាប់។ ស័ក្ដិសមសម្រាប់ការឈឺខ្នង ដែលបណ្ដាលមកពីការជាប់គាំងនៃភាពត្រជាក់ និងឈា ម។

6. ការព្យាបាលដោយកត្តារាងកាយនៃការឈឺខ្នង៖

- ①ការព្យាបាលដោយប្រើអគ្គិសនីប្រេកង់ខ្ពស់៖ ដែលមានប្រេកង់ខ្លីនិងប្រេកង់តិចជាចម្បង ប្រើចំណុះកាន់តែតិចក្នុងដំណាក់កាលស្រួចស្រាវ ប្រើប្រាស់កម្រិតគ្មានកម្ដៅ ចំណុះអាចកើនឡើងក្នុងដំណាក់កាលរ៉ាំធី ប្រើប្រាស់ប្រេកង់កម្ដៅឱ្យ បានច្រើន។
- ②ការព្យាបាលដោយប្រើអេឡិចត្រិចប្រេកង់ទាប និងប្រេកង់មធ្យម៖ មានមុខងារលើកកម្ពស់ចរាចរឈាម កាត់បន្ថយការរលាក និងបំបាត់ការឈឺចាប់ និងសម្រល $sympathetic\ nerve$ ។

- ③ការដាក់ថ្នាំដោយប្រើអ៊ុលគ្រាសោនៈ ប្រើប្រាស់គោលការណ៍ស្របធក់ ជម្រញថ្នាំនៅក្រៅស្បែកឱ្យស្របចូលទៅតាមរយៈស្បែក ឬភ្នាស់អិល ដើម្បីឱ្យថ្នាំទៅដល់កន្លែងឈឺដោយផ្ទាល់ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពថ្នាំ។
- 🕧 ការព្យាបាលដោយឡាស៊ែរ៖ មានប្រសិទ្ធភាពប្រឆាំងនឹងការរលាក និងឆ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់ ហើយមានឥទ្ធិពលលើការឈឺចាប់សាច់ដុំចង្កេះភ្លាម១។
- िការព្យាបាលដោយប្រើពន្លឹក្រហម៖ ពន្លឹក្រហមត្រូវបានស្រួបយកដោយជាលិការបស់មនុស្ស ហើយបណ្តាលឱ្យមានប្រតិកម្មក្តៅ ដូច្នេះពួកគេក៍ត្រូវបានគេហៅថា "កាំរស្មីកម្តៅ"ដែលមានមុខងារក្នុងការបំបាត់ការរលាក បំបាត់ការឈឺ ចាប់ ប្រឆាំងការរមួលក្រពីជាដើម ដែលតែងតែត្រូវបានប្រើរួមជាមួយនឹងម្ជុលវិទ្យាសាស្រ។

ការព្យាបាលចំរុះនិងការជាឡើងវិញនៃជំងឺរលាកសន្ធាក់អ្ហីងសន្ធាក់ជង្គង់

ជំងឺរលាកសន្ធាក់ផ្ចឹងគឺជាជំងឺដែលងាយនឹងខូចទ្រង់ទ្រាយសន្ធាក់បំផុត ដែលតែងឃើញកើតឡើងចំពោះមនុស្សវ័យកណ្តាល និងចំណាស់ ហើយ មូលហេតុទូទៅនៃការប្រែប្រួលរបស់វា គឺការខូចទ្រង់ទ្រាយសន្ធាក់របស់ផ្ចឹងខ្លី ដែលកើតឡើងដោយផ្នែករឹង ខាងក្រោមនៃផ្ចឹងខ្លី និងកែមសងខាង ផ្ទឹង។ ជំងឺរលាកសន្ធាក់ផ្ចឹង អាចបណ្តាលឱ្យមានអាគសញ្ញាអូចជា ឈឺសន្ធាក់ ការហើម និងខូចទ្រង់ទ្រាយ។ល។

លុបបំបាត់ និងនៅឱ្យគ្លាយពីកត្តាបង្កជំងឺ ដូចជាការសម្រាកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ការសម្រកទម្ងន់ ជៀសវាងការរងរបួស (ដូចជាការឡើងភ្នំ និងចុះ ចំណោត ការអង្គុយ លុតជង្គង់) ក្នុងពេលដំណាលប្រើប្រាស់ឈើច្រង់ ឬឧបករណ៍ជំនួយផ្សេងទៀត ក្នុងការគ្រប់គ្រងជំងឺ។

- 1. ការព្យាបាលដោយថ្នាំចិន• ការអនុវត្តបច្ចេកទេសម៉ាស្សាបីផ្នែក និងការព្យាបាលដោយថ្នាំដោយផែកលើភាពខុសគ្នានៃអាគស ញ្ញា។ រូបមន្តព្យាបាលដោយឱសថចិនរបស់យើងអាចបំបាត់ការឈឺចាប់ កាត់បន្ថយការហើម ធ្វើឱ្យឈមរត់តាមផ្នែក និងធ្វើឱ្យមុខងារសន្លាក់ ប្រសើរឡើង។ ការព្យាបាលដោយប្រើអេឡិចត្រុង រួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយនឹងការលេបឆ្នាំចិន អាចបំបាត់ការឈឺចាប់សន្លាក់ ហើម និងរោគសញ្ញា មិនស្រួលផ្សេងទៀត។
- ការព្យាបាលដោយការរៈភាត់តិចតួចប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងមានប្រសិទ្ធភាពរួមមាន• ការបិទ ការបង្កប់ខ្សែ ការចាក់ថ្នាំ

ការពារឆ្អឹងខ្លី បច្ចេកទេសសម្អាត មីក្រុតួស។ល។

ខ្ទេចខាតអ្ហឹងខ្ចីធ្ងន់ធ្ងរ

3. ការជំនួសសង្លាក់សិប្បនិទ្ធិត• សម្រាប់រដ្ឋកជំងឺដែលមានជំងឺរលាកសន្លាក់ផ្លឹងធ្ងន់ធ្ងរដែលបរាជ័យក្នុងការព្យាបាល ការជំនួសជង្គង់សិប្បនិទ្ធិតអាចត្រូវបានពិចារណា។ គោលបំណងនៃការរះកាត់៖ 🛈 បំបាត់ការឈ៏សន្លាក់

ធ្ងន់ធ្ងរ 🗷ធ្វើឱ្យមុខងារសន្លាក់ប្រសើរឡើង ③កែទម្រង់សន្លាក់ជង្គង់ឱ្យត្រឹមត្រូវ ④ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃជីវិត។

ការការពារមុខពេលកើតជំងឺ សម្រាប់ការថែទាំសន្លាក់ជង្គង់ប្រចាំថ្ងៃ ស្ងួចណែនាំឈ្មក**៏លំហាត់ ប្រាណកម្តៅជង្គង់** ដែលអាចធ្វើបាន 1 ឬ 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃដែលនឹងជួយពង្រឹងសាច់ដុំដែល ពាក់ព័ន្ធជុំវិញសន្លាក់ជង្គង់ ការពារការចាប់ផ្តើមនិងការវិវត្តនៃជំងឺរលាកសន្លាក់ជង្គង់យ៉ាងមាន ប្រសិទ្ធភាព ។

ជំងឺរលាកសន្លាក់អ្ហីងធ្ងន់ធ្ងរមុខ និងក្រោយការវះកាត់ វិធីទី1៖ សេះលើកជើង។ ពត់ជង្គង់របស់អ្នកបន្តិចនៅប្រហែល 45° ជាការល្អ ជង្គង់មិនគួរលើសពីចុងម្រាមជើងទេ ហើយអ្នកអាចផ្អៀងខ្នងរបស់អ្នកទល់នឹងជញ្ជាំង។ អង្គុយស្ងៀម លើកដៃឡើងសំប៉ែត មើលទៅមុខ សង្កត់រយៈពេល 1 នាទី ហើយបង្កើនពេលជលាបន្តិចម្តងៗ។

វិធីទី 2: អង្គុយហើយលាតជង្គង់របស់អ្នក។ អង្គុយលើកៅអី ដាក់ជើងរបស់អ្នកឱ្យរាបលើដី បន្ទាប់មកដាក់ជង្គង់ឆ្វេង (ស្តាំ) របស់អ្នកឱ្យក្រង់បន្តិចម្តង១ ហើយរឹតបន្តឹងសាច់ដុំនៅផ្នែកខាងមុខនៃភ្ហៅរបស់អ្នក ហើយរក្សាទីតាំងជើងដែលលាត សន្នឹងរយៈពេល 5-10 វិនាទី ហើយបន្ទាប់មកបន្ថយវាយីត១ហើយដាក់ចុះ។ ជើងឆ្លាស់គ្នា ធ្វើលំហាត់ប្រាណម្តងទៀត 10 ទៅ 20 ដង។

វិធីទី 3: រុញនិងត្រដុសភ្ជាបែសអ្នក។ អង្គុយចុះ លុតជង្គង់ ដាក់បាតដៃលើគល់ភ្ជាផ្ទេង (ស្ដាំ) រួចប្រើកម្នាំងបន្តិចរុញ និងត្រដុសតាមចំហៀងភ្ជៅ ដល់សន្លាក់ជង្គង់ពី 10 ទៅ ៦០ ដង ហើយឆ្នាស់គ្នា។

វិធីទី 4: ដេកផ្លាហើយលើកជើងរបស់អ្នក។ ដេកដាក់ខ្នងរបស់អ្នកលើគ្រែ លើកជើងមួយឡើងប្រហែល 15-30 ដឹក្រេ លើកជើងរបស់អ្នកឡើងធ្លាស់គ្នា ហើយផ្អាករយៈពេល 2 វិនាទីនៅពេលលើក។ 30ដង/ក្រុម អនុវត្តច្រើនជាង 5

ក្រុមជារៀងរាល់ថ្ងៃ។

ក្បាច់ទាំង4នេះជាអ្វីដែលយើងប្រាប់អ្នកជំងឺនិងមិត្តភ័ក្តិម្តងហើយម្តងទៀតឱ្យអនុវត្តនៅផ្ទះក្នុងបន្ទប់ពិគ្រោះជំងឺប្រចាំផ្ងៃ អ្នកជំងឺដែលធ្វើតាមការណែនាំរបស់អជ្ជបណ្ឌិតដោយស្មោះស្ម័គ្រ និងឥស៊ូក្នុងការហាត់ប្រាណអាចទទួលបានលទ្ធផលតូរ ជាទីពេញចិត្ត។

មេរៀនទី៥៖ជំងឺសើរស្បែក

ការការពារ និងការព្យាបាលជំងឺត្រអក

តើជំងឺព្រអកជាអ្វី?

ជំងឺត្រអកគឺជាជំងឺស្បែករលាកអាឡែប្បីដែលមានដំបៅជាច្រើន មានច្រើនកន្លែង មានការរមាស់ដោយដឹងខ្លួន ងាយជីឡើង និងងាយក្លាយទៅជាជំងឺរ៉ាំម៉ី។ គោលការណ៍ខែការបង្កជាគនៃជំងឺត្រអក គឺស្មុគស្មាញ ហើយជាទូទៅគេ ជឿថា បណ្តាលមកពីការរំញោចខាងក្នុង (ដូចជាការឆ្លងមេជាគ ការរំលាយអាហារ អាឡែប្បីអាហារ ប៉ារ៉ាស៊ីតក្នុងពោះមៀន ការលេបថ្នាំមួយចំនួន។ល។) ព្រាះរំញោចខាងក្រៅ (ដូចជាត្រជាក់ ជាមសត្វ សាច្ចិ លម្អង សត្វល្អិត និងម្សៅមួយចំនួន។ល។) ដែលធ្វើសកម្មភាពលើរាងកាយ និងបណ្តាលឱ្យរលាកស្បែក។ ជំងឺត្រអករបស់ទារក ក៏ទាក់ទងនឹងការបំបៅកូនលើសកំណត់ ការងូតទឹកញឹកញាប់ និងការស្លៀកពាក់ក្តៅពេក។ ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ មនុស្ស មានឱកាសច្រើនប៉ះពាល់កត្តាជម្រុញផ្សេង។ ប៉ុន្តែជំងឺត្រអកកើតឡើង អាស្រ័យលើកក្តាខាងក្នុងនៃរាងកាយជាចម្បង មនុស្សដែលមានប្រតិកម្មរាងកាយខ្ពស់ ងាយនឹងកើតជំងឺត្រអក ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអាឡែប្បី ទាក់ទងនឹង ហ្សែន ការសំនៅ និងបរិស្ថានការងារ និងកត្តាផ្សេង១ទៀត។ និសថបុរាណចិនជឿថា ជំងឺនេះច្រើនតែបង្កឡើងដោយរបបអាហារមិនត្រឹមត្រូវ ការសេពគ្រឿងស្រវឹង ព្រារទទួលទានអាហារហ៍ច្រើនពេក ធ្វើឱ្យរបួសដល់លំពែង និងក្រពះ និងភាពមិនដំណើរការរបស់លំពែង ធ្វើឱ្យមានភាពសើម និងក្តៅក្នុងខ្លួន និងឈឺសន្លាក់ឆ្លឹង រលាកជាលិកា ចូលទៅក្នុងស្បែក និងសាច់ដែលបណ្តាលឱ្យកើតជាជំងឺនេះឡើង ពួកត្តរាងកាយ ឡោយ លំពែងមិនធ្វើការ ហើយស្បែកបាត់បង់សារធាតុចិញ្ចឹម ពួដោយសារកម្តៅលើមកកតុញក្នុងនោះពេលយូវ បញ្ហាលាម ប្រែជាក្សោះ ហើយបណ្តាលឱ្យណាមឡោយ និងក្បោះ និងស្បែកស្ងួត។

តើជំងឺត្រអកត្រវត្យា បាលដោយរបៀបណា ?

ការព្យាបាលតាមរែបបផ្លួសាស្ត្រទំនើប៖ ឆ្នាំលេបរួមមានឆ្នាំប្រគាំងនឹងអ៊ីស្តាមីនដូចជា chlorpheniramine, astemizole, cetirizine, និង loratadine; ឆ្នាំរឹតមីន៖ ដូចជា វីតាមីន C វីតាមីន B1 វីតាមីន B6 កាល់ស្យូម ជាដើម។ ប្រសិនឃើដំបៅស្បែកច្រើន ការលោកមានលក្ខណៈស្រួចស្រាវ ហើយវិធីសាស្ត្រខាងលើមិនដំណើរការ នោះអាចពិចារណាប្រើអ័រម៉ូនបាន។ ឱសថសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ខាងក្រៅសម្រាប់ការព្យាបាលតាមជាគសញ្ញាជាចម្បង គឺយោងទៅតាមការបង្ហាញដំណាក់កាលនៃជំងឺផ្សេង១គ្នា ដំណោះស្រាយដោយប្រើឡេ ក្រែមលាប ឬក្រមួន សម្រាប់ការបន្សើមសើម ឬលាបខាងក្រៅ។ អាស៊ីត boric, ជីអង្គាម, camphor, bran distillate oil, coal tar, corticosteroids ជាដើម មានប្រសិទ្ធិភាព បំបាត់រមាស់ និងប្រឆាំងនឹងការរលាក។ ជាទូទៅ ការព្យាបាល ដោយអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកមិនត្រូវបានទាមទារទេ លុះត្រាតែមានការឆ្លងជំងឺជាបន្តបន្ទាប់។

ការព្យាបាលដោយឱសថបុរាណចិន៖ យោងតាមស្ថានភាពអ្នកជំងឺ បង្កើតផែនការព្យាបាលជាលក្ខណៈបុគ្គលដោយផ្អែកលើភាពខុសគ្នានៃជាគសញ្ញា និងផែនការការព្យាបាលទៅតាមលក្ខណៈបុគ្គលនីមួយ១ដែលនេះជាចំណុច
ពិសេសរបស់ឱសថបុរាណចិន។ គួរប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណចិនយ៉ាងតឹងរឹងក្នុងការបញ្ចុះកម្ដៅ និងសំណើម ធ្វើឱ្យឈាមត្រជាក់ និងបន្សាបជាតិពុល ឬបញ្ចុះកម្ដៅ និងធ្វើឱ្យឈាមត្រជាក់ដោយភាពសើម ឬធ្វើឱ្យលំពែងមាន
សំណើម ចិញ្ចឹមឈាម និងផ្ដល់សំណើមដល់ស្បែក ឬចិញ្ចឹមឈាម និងបំបាត់ខ្យល់ ធ្វើឱ្យសើម និងស្ងួតជាញឹកញាប់ ដើម្បីទទួលបានប្រសិទ្ធភាពការព្យាបាលឱ្យប្រសើរជាងមុនលើជំងឺស្បែកប្រភេទស្ងួត និងរ៉ាំមី។ សម្រាប់អ្នកជំងឺ
ដែលមិនអាចទទួលយកថ្នាំស៊ុបចិន អាចជ្រើសរើសតាមលក្ខខណ្ឌឱ្យសមស្រប ដូចជាថ្នាំ Ermiao Wan,Simiao Wan, Siwu Granules និងថ្នាំដេញខ្យល់កំចាត់ជាតិពុលជាដើម។ ជាមួយ
គ្នានេះក៏អាចប្រើប្រាស់រួមជាមួយនឹងថ្នាំចិនសុទ្ធសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទាងក្រៅផងដែរ ដូចជា Kangfuxin Liquid, Shidu Ointment, Blue Ointment ជាដើម។

តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីការពារ និងព្យាបាលជំងឺត្រអក?

- 1. រក្សាអារម្មណ៍របស់អ្នកឱ្យស្រួល និងជៀសវាងភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត ការថប់បារម្ភ ការធ្លាក់ទឹកចិត្ត ការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជាដើម។
- 2. ជៀសវាងការបោកគក់ជាមួយទឹកក្ដៅ និងការប្រើសាច្ចិ និងសាច្ចិច្រើនពេក។
- 3. ជៀសវាងផលិតផលគ្រឿងសម្អាង និងប្រេង។
- 4. សម្លៀកបំពាក់មិនគួរធ្វើពីជាមសត្វ និងជាតិសរសៃគីមីទេ ហើយសម្លៀកបំពាក់ និងភួយក៏មិនគួរក្ដៅពេកដែរ។
- 5. រក្សាចលនាពោះរៀនរបស់អ្នកឱ្យរលូន និងគេងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់។
- 6. មិនគួរង្គតទឹកញឹកញាប់ពេកក្នុងរដូវរងាទេ ហើយយកចិត្តទុកដាក់លើការសំអាតស្បែកឱ្យស្អាត និងមានសំណើម។
- 7. មនុស្សមួយចំនួនមានអាឡែហ្សីទៅនឹងលម្អង ជាមចៀម ជាមសត្វ ប៉ារ៉ាស៊ីត ស្ករទឹកដោះគោជាដើម ដូច្នេះ ពួកគេគួរតែរកមើលធាតុអាឡែហ្សីដោយប្រយ័ត្នប្រយែង ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ពួកគេអាចទៅមន្ទីរ ពេទ្យ ដើម្បីធ្វើតេស្តអាឡែហ្សី។

(បីថ្ងៃមុខការធ្វើតេស្តអាឡែហ្ស៊ី គួរតែផ្អាកប្រើប្រាស់ឱសថបស្ចិមប្រទេសដែលប្រឆាំងនឹងអាឡែស៊ី)

- 8. ជៀសវាងត្រីសមុទ្រ ម្ទេស សាច់គោ និងសាច់ចៀម បង្គា ក្ដាម និងខ្លាញ់ផ្សេងៗទៀត។
- 9. កាត់ក្រចកឱ្យខ្លី ហើយទារកអាចពាក់ស្រោមដៃដើម្បីការពារការកោស។

ការព្យាបាលមុខ

मुंखोवास्त ?

ជាតម្មនគឺជាជំងឺលោករ៉ាំរ៉ៃនៃក្រពេញ pilosebaceous ដែលត្រូវបានសម្គាល់ដោយ comedones, papules, pustules, nodules, cysts និងស្លាកស្ថាមដែលជារឿយ១
អមដោយ seborrhea ។ គេស្គាល់ផងដែរថាជាមុន។ ជជ្ជសាស្ត្រសម័យទំនើបជឿថា ជំងឺនេះគឺជាលទ្ធផលនៃការរួមបញ្ចូលគ្នាដាងកត្តាជាច្រើនដែលទាក់ទងជាចម្បងទៅនឹងកត្តា4ដូចខាងក្រោម៖ កត្តាអម្ងំន និង
ក្រពេញខ្លាញ់ក្រោមស្បែក hyperkeratosis cortex ductរបស់គល់ដាម ការប៉ះពាល់ដោយ microorganisms នៅក្នុងក្រពេញគល់ដាម និងការរលាក។ លើសពីនេះ កត្តាហ្សែន ផ្លូវ
ចិត្ត និងរបបអាហារក៏ទាក់ទងទៅនឹងការកើតឡើងនៃជំងឺនេះផងដែរ។ នៅក្នុងឱសថបុរាណចិន ជំងឺនេះត្រូវបានគេហៅថា "កើតមុន" ឬ"កើតមុនខ្យល់ស្ងួត" ដែលបង្កឡើងដោយ ការខូចលំដែង និងក្រពះ ការទទួលទានអាហារ
មិនល្អ ទទួលអាហារហឺរពេក ខ្លាញ់ពេក ដែលធ្វើឱ្យខូចលំដែង និងក្រពះ ហើយដំណើរការមិនប្រក្រតីបណ្តាលឱ្យមានភាពសើម និងកម្តៅចុង ក្លិនស្ពុយនៅលើដងខ្លួន និងស្បែក កម្តៅសើមក្លាយទៅជាស្នេស្សស្នេះ ដែលបណ្តា
លមកពីស្បែកនៅទ្រឹង ពួការវិខានអារម្មណ៍ ការជាប់គាំង Qİ នីងឈាម ការជាប់គាំងងយូវ និងកម្តៅ និងការចំហុយស្បែក។

មុនជាជំងឺទូទៅមួយ ហើយស្ទើរតែគ្រប់គ្នាជួបប្រទះនៅពេលណាមួយក្នុងអាកជីវិត។ ជំងឺនេះ ច្រើនកើតមានជាចម្បងចំពោះមនុស្សវ័យជំទង់ ហើយក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ អត្រាកើតរបស់មនុស្សពេញវ័យ និងស្ត្រីវ័យកណ្តាលបន្ទាប់ពី ពេញវ័យក៏កំពុងកើនឡើងយ៉ាងអាប់រហ័សផងដែរ។ ដោយសារជំងឺនេះច្រើនកើតលើផ្ទៃមុខ ដូចនេះប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ភាពស្រស់ស្អាតនៃមុខ ហើយក៏លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់មនុស្សអំពីភាពស្រស់ស្អាតនោះ ហើយ កាន់តែយកចិត្តទុកដាក់កាន់តែច្រើនឡើង ចំពោះការព្យាបាលមុននេះ។

តើមុខគួរព្យាបាលដោយរបៀបណា?

ការព្យា បាលមុនគួរយកចិត្តទុកដាក់លើគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម:

- 1. គោលការណ៍នៃការជម្រះមូលហេតុ ឬព្យាបាលតាមមូលហេតុ។
- 2. គោលការណ៍ខែការជ្រើសពីសវិធីព្យាបាលផ្សេងៗគ្នាទៅតាមភាពធ្ងន់ធ្ងរខែជំងឺ។ មុនយុវវ័យមានកម្រិតខែភាពធ្ងន់ធ្ងរខុសៗគ្នា កម្រិតស្រាលបំផុតអាចមានកន្ទូលតិចតួច ហើយការព្យាបាលត្រូវការតែឆ្នាំខាងក្រៅខ្លះ
  ប៉ុណ្ណោះ សឹងតែថាការកែសម្រួលរបៀបរស់នៅ និងរបបអាហារគឺបានហើយ ចំណែកករណីធ្ងន់ធ្ងរល្មមត្រូវការលាបឆ្នាំខាងក្រៅ និងលេបឆ្នាំ ករណីធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះ ប្រហែលជាត្រូវប្រើឆ្នាំ ឬការព្យាបាល2ប្រភេទ ឬលើសពី2ប្រ
  ភេទ។
- 3. គោលការណ៍ខៃការព្យាបាលខែឱសថបុរាណចិន និងបស្ចិចប្រទេសរួមគ្នា។ ឱសថបុរាណចិនមានប្រវត្តិយូរយារណាស់មកហើយ និងបទពិសោធន៍ដ៏សម្បូរបែបក្នុងការព្យាបាលមុន ហើយក្រូវបានបញ្ជាក់ ថាមាន ប្រសិទ្ធភាពព្យាបាលបានយ៉ាងល្អ។ ចំពោះការកើតមុនដែលធ្ងន់ធ្ងរ ជារឿយៗត្រូវចំណាយពេលយូរក្នុងការព្យាបាល ការប្រើប្រាស់ឱសថលោកខាងលិចរយៈពេលម៉ង ជាពិសេសប្រើថ្នាំអង់ទីប៊ីយោទិច អរច៉ូន និងអាស៊ីតវីទីហ្គូររុីក នឹងបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ពេលអនាគត។
- 4. គោលការណ៍ខែការព្យាបាលទាំងក្នុង និងខាងក្រៅ។ ការព្យាបាលខាងក្នុងរបស់ឱសថបុរាណចិន ភាគច្រើនមានមុខងារសំអាតសូត និងបណ្ដេញខ្យល់ ជម្រះកម្ដៅ និងបន្សាបជាតិពុល ជម្រុញចលនាឈាមរត់
  និងបំបាត់ការជាប់គាំងនៃឈាម។ល។ សម្រួលសុខភាពរបស់អ្នកជំងឺ ១ប់ស្កាត់ និងបំបាត់កន្ទួល និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញជាតិប្រេងលើផ្ទៃឌុខ។ ឧទាហរណ៍ ផ្សំឱសថបុរាណចិនជាមួយនឹងការព្យាបាលរបាំងមុខ ការចាក់ម្ពុលវិទ្យា
  សាស្ត្រ ការព្យាបាលដោយប្រើពន្ធឺ ការព្យាបាលដោយប្រើឡាស៊ែរ និងការព្យាបាលខាងក្រៅផ្សេងទៀត ឥទ្ធិពលខែការព្យាបាលដោយរាងកាយ ការម៉ាស្សា និងថ្នាំអាចត្រូវបានរួមបញ្ចូល និងធ្វើអន្តរកម្មដើម្បីលុបបំបាត់កន្ទួលលើ
  ផ្ទៃឌុខ ស្នាមឌុន និងស្លាកស្នាមយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងលុបបំបាត់ផលប៉ះពាល់គ្រឿងសំអាងផ្សេងទៀត។

តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីជៀសវាងបញ្ហាដែលមានស្រាប់ (ជួ) ការយល់ច្រឡំក្នុងការព្យាបាលមុន?

1. អ្នកជំងឺ និងសូម្បីតែគ្រូពេទ្យមួយចំនួនមិនបានយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រាន់ចំពោះជំងឺមុន ដោយគិតថាមុនគឺជាជំងឺដែលកើតឡើងក្នុងវ័យជំទង់ ហើយនឹងបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងទៅតាមអាយុ ហើយមិនចាំបាច់ត្រូវ ការការយកចិត្តទុកដាក់ និងការព្យាបាលនោះទេ។
វិធានការ និងការផ្តល់យោបល់៖ បង្កើតទស្សនៈព្យាបាលត្រឹមត្រូវ ជំងឺមុនគួរត្រូវបានព្យាបាលយ៉ាងសកម្មនៅដំណាក់កាលដំបូង ហើយអ្នកជំងឺដែលមានប្រវត្តិគ្រួសរ គួរតែគ្រូវព្យាបាលឱ្យបានទាន់ពេល បើមិនដូច្នេះទេ ងាយនឹង បង្កជាជុំគីស និងដុំពក ដែលបន្សល់ទុកស្លាកស្នាម និងប៉ះពាល់ដល់សម្រស់។

2. កង្វះការព្យាបាលជាប្រព័ន្ធ អាចបង្កឱ្យជំឡើងវិញបានយ៉ាងងាយ។

វិធានការ និងការផ្តល់យោបល់៖ បង្កើតគំនិតការព្យាបាលជាប្រព័ន្ធ ការកើតមុខគឺជាជំងឺពហុកត្តា ហើយមុខកម្រិតមធ្យមទៅធ្ងន់ធ្ងរគ្រូវតែព្យាបាលជាប្រព័ន្ធ ដោយប្រើឱសថលេប និងលាបខាងក្រៅ ឬប្រើរួមគ្នា ឬព្យាបាលចម្រុះ។ ការព្យាបាល 1-3 ខែសម្រាប់ការកើតមុនកម្រិតស្រាលទៅមធ្យម ហើយ3-6 ខែសម្រាប់ការកើតមុនធ្ងន់ធ្ងរ។ ការត្រវច្ចឈ្នមព្យាបាលគ្រប់គ្រាន់ ទើបអាចទទួលបានលទ្ធផលល្អ។

3. មិនអើពើពីមូលហេតុបង្កហេតុ និងកត្តាផ្លូវចិត្ត។

វិធានការ និងការណែនាំ៖ ទម្លាប់នៃការរស់នៅដែលមិនមានសុខភាពល្អ ដូចជាការចូលគេងយប់ជ្រៅ ឡើងកន្ទួលលើខ្លួន វិទ្យុសកម្ម ការញ៉ាំអាហារហីរ ផ្អែម ជាតិខ្លាញ់ និងអាហារផ្សេងទៀត ដែលបណ្តាលឱ្យកើតមុន ឬធ្វើឱ្យ ដំបៅស្បែកកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ហើយគួរយកចិត្តទុកដាក់ជៀសវាងកត្តាទាំងនោះ។ ការកើតមុនមានទំនាក់ទំនងជាក់លាក់ជាមួយកត្តាផ្លូវចិត្ត។ ភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត ឬការណ្ឌក់ទឹកចិត្ត អាចនាំឱ្យជំងឺនេះកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ដូច្នេះហើយ ការ បង្កើតទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ដើម្បីយកឈ្នះជំងឺនេះ និងរក្សាអារម្មណ៍សុខស្រួលគឺអំណោយផលដល់ការជាសះស្បើយពីជំងឺនេះ។

មេរៀនទី៦•ជំងឺមាត់ធ្មេញ

ជំងឺពងបែកមាត់ (ដំបៅក្នុងមាត់ដែលកើតឡើងវិញ)

ដំបៅមាត់ដែលកើតឡើងដដែល១គឺជាជំងឺដែលតែងតែកើតឡើងលើភ្នាស់អ៊ិលក្នុងប្រអប់មាត់។ ប្រហែល 10%-30% ខែមនុស្សកើតមានដំបៅក្នុងមាត់ដដែល១។ តាមជជ្ជសាស្ត្រ ជាទូទៅគេចែកចេញជាបីប្រភេទ យោងទៅតាមការ បង្ហាញជាក់ស្តែង។ 1.ជំងឺពងបែកមាត់ប្រភេទស្រែកគ្រង់ប្រគប់មាត់។ បង្ហាញជាក់ស្តែង។ 1.ជំងឺពងបែកមាត់ប្រភេទស្រែកគ្រង់បែកមាត់ប្រភេទលោក គឺមានច្រើន អាច10-30 ឬច្រើនជាងនេះ រាយប៉ាយក្នុងប្រអប់មាត់ ដំបៅមានតិចតួច ភាគច្រើនវាប់ផ្ហាញតែស្រទាប់ខាងលើ មានការឈឺចាប់ ហើយជូនកាលមានអមមកជាមួយ ដោយភាគសញ្ញាដូចជាគ្រុនក្ដៅ។ 3.ពងបែកមាត់ប្រភេទលោក គឺមានច្រើន អាច10-30 ឬច្រើនជាងនេះ រាយប៉ាយក្នុងប្រអប់មាត់ ដំបៅមានតិចតួច ភាគច្រើនវាប់ផ្ហាញតែស្រទាប់ខាងលើ មានការឈឺចាប់ ហើយជូនកាលមានអមមកជាមួយ ដោយភាគសញ្ញាដូចជាគ្រុនក្ដៅ។ 3.ពងបែកមាត់ដោយសារក្រពេញ ដំបៅធំ រហូតដល់ទៅ 1-2 សង់ទីម៉ែត្រឡើង ហើមនៅជុំវិញភ្នាស់អ៊ីល ប៉ោងតាមតែម ដំបៅមានរាងផតនៅកណ្ដាល នៅក្នុងរូបរាងជារណ្ដៅមួយ។ ដំបៅរាលដាលទៅភ្នាសខាងក្រោមរហូតដល់ក្រពេញ ហើយកើតមានរយៈពេលយូររហូត ដល់បីខែទៅកន្លះឆ្នាំ។ ស្នាកស្វាមនៅតែមានបន្ទាប់ពីជាសះស្បើយ។

ដំណើរការនៃការបង្ករោគដំបៅមាត់ដែលកើតឡើងដដែល១ មិនត្រូវបានគេដឹងច្បាស់នោះទេ។ វាទាក់ទងនឹងតំណពូជ។ ក្នុងជជ្ជសាស្ត្រ ជាទូទៅឃើញថាមានកត្តាជាច្រើនដែលនាំឱ្យកើតមានជំងឺនេះ ដូចជាការរំលាយអាហារមិនបានល្អ ទល់ លាមក ប៉ារ៉ាស៊ីតក្នុងពោះមៀន កង្វះដំណោក ភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត វដ្ដរដូវ និងអស់រដូវ។ ទន្ទីមនឹងនេះ គេបានរកឃើញថា ជំងឺនេះទាក់ទងនឹងជំងឺដងខ្លួនមួយចំនួន ជំងឺនៃប្រព័ន្ធរំលាយអាហារ កង្វះសារជាតិចញ្ចឹម និងរងរបួសក្នុងតំបន់ក្នុង ប្រអប់មាត់។

ឧសថបុរាណចិនមានគុណសម្បិត្តយ៉ាងជាក់ស្ដែងក្នុងការព្យាបាលជំងឺនេះ។ ម្ដងម្កាល អាចមានកើតដំបៅតែមួយ អាចហបឱសថបុរាណចិនលើកខ្លែងដែលមានបញ្ហាជាមួយនឹងម្សៅ BINGPENG SAN និងម្សៅ Yangyin Shengji San ដែលអាចកាត់បន្ថយការរលក បំបាត់ការឈឺចាប់ និងគាប់ផ្សះដំបោ។ សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានដំបៅមាត់កើតឡើងដដែល១ ដោយគ្មានពេលកំណត់ អាចទទួលការព្យាបាលបែបជជ្ជសាស្ត្រចិន ដែលព្យាបាលរួមគ្នា តាម រយៈការលេបថ្នាំ និងលាបថ្នាំពីខាងក្រៅជាមួយឱសថបុរាណចិន ដែលផ្ដោតសំខាន់ទាំងតាមផ្នែកនិងទាំងមូល ហើយមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយការកើតឡើងវិញ សម្រូលការឈឺចាប់ និងកាត់បន្ថយរយៈពេលនៃការព្យាបាល។ លើស ពីនេះ យោងទៅតាមការវិភាគបែបជជ្ជសាស្ត្របុរាណចិន ការទទួលទានបបរអីតុង អង្គរដំណើប និងបបរគ្រាប់ ផ្កាឈូក តែយិនស៊ិនអាមេរិក តែប្រសិល្ប៍ ជាដើម។ល។ អ្នកដែលមានជំនិបះបង្ហង់ហើប អាចទទួលទានបបរអីតុង អង្គរដំណើប និងបបរគ្រាប់ ផ្កាឈូក តែយិនស៊ិនអាមេរិក តែប្រសិល្ប៍ ជាដើម។ល។ អ្នកដែលមានជំងឺបេះដូងអាចទទួលទានទីកផ្លែប៉ោម ទឹកសេដា អ្នកដែលមានអារម្មណ៍តានតឹងអាចទទួលទានបបរសិច្ចបំ ចំពេលតែជាជមួយតាំងសិន អ្នក ដែលមានជំងឺខ្វះឈាមអាចទទួលទានបបរសិច្ចបំ តែស្វឹករុក្ខជាតិចិន។ល។ ផ្នែកយើងខ្ញុំ បានប្រើប្រាស់អ្វាតិមានបបរសិច្ចបំ គឺស្វឹករុក្ខជាតិចិន។ល។ ផ្នែកយើងខ្ញុំ បានប្រើប្រាស់អ្នងសថបុរាណចិន ដើម្បីព្យាបាលជំងឺពងបែកមាត់ និងបានសន្សំបទពិសាធន៍ព្យាបាលមួយចំនួន។

ទោះបីជាដំបៅមាត់ដែលកើតឡើងដដែល១មិនអាចព្យាបាលឱ្យជាដាច់ក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើអ្នកយកចិត្តទុកដាក់លើអាហារូបត្ថម្ភ និងការថែទាំសុខភាព ឧស្សាហ៍ធ្វើលំហាត់ប្រាលផ្សេងៗ ពង្រឹងកាយសម្បទារបស់អ្នក កម្ចាត់បញ្ហាបង្ក កាត់បន្ថយកគ្គាបង្កជំងឺដែលអាចកើតមាន កាត់បន្ថយកគ្គារភ្ញាចតាមតំបន់ និងរក្សាអនាម័យមាត់ នោះនឹងអាចពន្យារចន្លោះពេលនៃការកើតឡើងវិញ កាត់បន្ថយជាគសញ្ញា និងពន្លឿនការផ្ទះរបស់ដំបៅ។ ទោះបីជាដំបៅមាត់ដែលកើតឡើង ដដែល១មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងតំណពូជក៏ដោយ ឱ្យតែមានការថែទាំសុខភាពបានល្អ លុបបំបាត់នូវកត្តាបើស្ថានដែលមានឥទ្ធិពលនៃលើកគ្គាតំណពូជ នោះដំបៅមាត់ដែលកើតឡើងដដែល១នឹងអាចការពារទុកជាមុនមិនមាន ។

ជំងឺអញ្ចាញធ្មេញ

មនុស្សជាច្រើនគិតថាមាត់ធ្មេញដែលមានសុខភាពល្អ និងស្រស់ស្អាតគឺការដែលមានធ្មេញស តាមពិតមាត់ធ្មេញដែលមានសុខភាពល្អ រួមផ្សំដោយកង្កាជាច្រើន ហើយសុខភាពអញ្ចាញធ្មេញគឺជាកត្តាមួយដ៏សំខាន់បំផុត។ អញ្ចាញ ធ្មេញដែលមានសុខភាពល្អ ត្រូវមានពណ៌ផ្កាឈូកស្រាល មានសភាពវីងមាំ រូបរាងស្ដើង ហើយមិនហូរឈាមនៅពេលដែលត្រូវបានរំញោចកម្រិតស្រាល។ អញ្ចាញធ្មេញដែលមិនមានសុខភាពល្អ ត្រូវបានគេហៅថាជំងឺអញ្ចាញ ធ្មេញ ជំងឺអញ្ចាញចេញផ្ញេញគឺជាជំងឺមួយក្នុងចំណោមជំងឺផ្សេងៗនៅក្នុងប្រអប់មាត់របស់មនុស្ស ហើយក៏ជាមូលហេតុចម្បងនៃការបាក់ធ្មេញរបស់មនុស្សពេញវ័យ និងមូលហេតុចម្បងនៃជំងឺមាត់ធ្មេញមួយដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ធ្មេញ មនុស្ស និងសុខភាពទូទៅ។ បើយោងតាមស្ថិតិ អត្រាអ្នកដែលមានជំងឺអញ្ចាញច្ចេញនៅក្នុងប្រទេសចិនគឺខ្ពស់លើសពី 90% ហើយអាយុកាន់តែច្រើន ភាពធ្ងន់ធ្ងរបស់វានឹងកាន់តែខ្លាំងឡើង។

នៅពេលដែលលោកអញ្ចេញផ្មេញ ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងមនុស្សភាគច្រើនមិនមានការឈឺចាប់ និងអាការៈមិនស្រួលណាមួយឡើយ ដូច្នេះងាយនឹងត្រូវបានគេច្រងើយកន្លើយ និង១កខានឱកាសព្យាបាលក្នុងដំណាក់កាលដំបូង អ្នកខ្លះជូនកាលមានការហូរឈាមពេលដុសធ្មេញ ឬខាំអាហាររីង ដូចជាផ្លែប៉ោមជាដើម ហើយអ្នកជំងឺខ្លះគ្រាន់តែមានក្លិនមាត់មិនល្អ ការពិនិត្យមាត់ផ្មេញឃើញថាមានកំបោរធ្មេញ និងសារធាតុពណ៌ជាដើម គល់ធ្មេញតែងតែឡើង ក្រហម ហើយងាយនឹងចេញឈាមពេលធ្វើការពិនិត្យ។ ជាទូទៅនៅពេលដែលអញ្ចាញធ្មេញហើម និងឈឺចាប់ ភាគច្រើនបានឈានដល់ដំណាក់កាលកណ្ដាល ឬដំណាក់កាលចុងក្រោយហើយ នៅពេលនោះជាលិកអញ្ចាញធ្មេញ ត្រូវបានខូចខាតយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ឡេយធ្មេញ រលុងធ្មេញ រលុងធ្មេញ វណ្ដងគេបញ ដេលប៉ះពាល់ទាំងការញ៉ាំ និងសម្រស់។ ដូច្នេះហើយ ការកឱ្យឃើញនូវជំងឺអញ្ចាញធ្មេញតាំងពីតំណាក់កាល ដំបូងពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ នៅពេលដែលអ្នកមានអារម្មណ៍ថាអញ្ចាញធ្មេញរបស់អ្នករមាស់ ហើម គល់ធ្មេញមានពណ៍ក្រហមស្រស់ ឬពណ៌ស្វាយ ហើយងាយចេញឈាមពេលដុសធ្មេញ ឬខាំអាហារ ក្លិនមាត់មិនល្អ និងភាពមិនប្រក្រតីផ្សេង១ អ្នកនូវតែប្រញាប់ប្រញាល់ទៅមន្ទីពេល កុំឱ្យយឺតយំវេក្នុងការព្យាបាល។

ការព្យាបាលដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺរលាកអញ្ចាញធ្មេញមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ហើយវិធីសាស្ត្រព្យាបាលមានភាពងាយស្រួលដែលអាចបញ្ឈប់ការវិវត្តជំងឺបាន ហើយជាលិកាអញ្ចាញធ្មេញនឹងទទួលបានការផ្លួសជុលក្នុងកម្រិតជាក់លាក់មួយ។ នៅពេលដែលជំងឺអញ្ចាញធ្មេញវិវត្តន៍ទៅជាដំណាក់កាលកណ្តាល និងដំណាក់កាលចុងក្រោយ ត្រូវប្រើវិធីសាស្ត្រជាច្រើនក្នុងការព្យាបាលមុនក្រោយតាមដំណាក់កាល ទោះបីជាប្រសិទ្ធភាពនៃការព្យាបាលមិនមានលក្ខណៈល្អដូចការ ព្យាបាលដំណាក់កាលដំបូងក៏ដោយ តែក៏អាចស្តារជាលិកាអញ្ចាញធ្មេញក្នុងកម្រិតជាក់លាក់ណាមួយផងដែរ ដែលអាចពន្យារអាយុកាលក្នុងការប្រើប្រាស់ផ្ដេញធម្មជាតិ និងថែរក្សាសុខភាពមាត់ធ្មេញ និងសុខភាពរាងកាយបានផង ដែរ ដូច្នេះហើយមិនថាអ្នកស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលណានៃជំងឺអញ្ចេញឆ្នោះទេ មិនថាធ្មេញតែមួយ ឬច្រើនទេ ត្រូវតែឱ្យពេទ្យពិនិត្យឱ្យបានជាប់លាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងជំងឺអញ្ចាញធ្មេញនោះ ហើយត្រូវតែព្យាបាលឱ្យទាន់ពេលវេលា។

ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃឱសថបុរាណចិន និងបស្ចិមប្រទេសដែលមានគុណសម្បត្តិជាក់ស្តែង ក្នុងការព្យាបាលជំងឺអញ្ចាញធ្មេញ។

1. ការព្យាបាលតាមវេជ្ជសាស្ត្រលោកខាងលិច៖

- 🛈 ការព្យាបាលជាមូលដ្ឋាន៖ ធ្វើអនាម័យមាត់ធ្មេញដោយខ្លួនឯង សម្អាតធ្មេញខាងលើ សម្អាតធ្មេញខាងក្រោម សម្អាតផ្ទៃធ្មេញ។ល។
- 2ាការព្យាបាលអញ្ចាញធ្មេញដោយវះកាត់
- ③ការព្យាបាលធ្មេញរលុង ការស្គារឡើងវិញ ការដាំ ឬការពត់ធ្មេញ។
- 4្មារយៈពេលថែទាំ៖ ការត្រួតពិនិត្យនិងព្យាបាលជាប្រចាំ។

2. ការព្យាបាលដោយថ្នាំចិន៖

តាមរយៈការថែទាំ និងការព្យាបាលជំងឺទៅតាមភាពខុសគ្នានៃពាគសញ្ញា ដោយយោងទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់អ្នកជំងឺ សូមជ្រើសជីសថ្នាំដែលបញ្ចុះកម្តៅ និងបន្សាបជាតិពុល សម្រួលសរសៃឈាម និងបំបាត់ហើម បំប៉នតម្រង នោម និងលំពែង ធ្វើឱ្យឈាមរត់ស្រល បំប៉នគ្រាប់ឈាម វិធីសាស្រ្តផ្សំធ្មេញ ដើម្បីជម្រុញការជួសជុលជាលិកអញ្ចាញធ្មេញ និងបំបាត់ការលោក។

ការការពារ និងព្យាបាលជំងឺរលាកអញ្ចេញផ្មេញ មិនត្រឹមតែទាមទាការព្យាបាលប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈរបស់ឥជ្ជបណ្ឌិតប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវមានការសហការយ៉ាងសកម្មពីអ្នកជំងឺផងដែរ។ ជំងឺអញ្ចេញផ្មេញងាយនិងកើតឡើងវិញ ហើយទាមទារឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ និងការថែទាំពេញមួយជីវិត ចាប់តាំងពីពេលដែលឥជ្ជបណ្ឌិតចាប់ធ្វើការព្យាបាលជំងឺលើកដំបូង អ្នកជំងឺត្រូវត្រូវចាប់ផ្តើមការថែទាំអនាម័យមាត់ឱ្យបានល្អ ប្រសិទ្ធភាពនៃការព្យាបាល របស់ឥជ្ជបណ្ឌិតក៏អាស្រ័យទៅលើការថែទាំសុខភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកជំងឺ និងការពិនិត្យព្យាបាលជាប្រចាំរបស់អ្នកជំងឺផងដែរ។ គោលបំណងសំខាន់នៃការថែទាំសុខភាពប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានជំងឺអញ្ចេញធ្មេញ គឺដើម្បី គ្រប់គ្រងពពួកបាក់តេរី ដែលមានវិធីសាស្រ្តបីដូចខាងក្រោម៖

ដុសធ្មេញ៖ វិធីសាស្ត្រត្រឹមត្រូវក្នុងការដុសធ្មេញ គឺត្រូវដាក់សរសៃច្រាសដុសធ្មេញនៅព្រំប្រទល់រវាងគល់ធ្មេញនិងអញ្ចាញធ្មេញ ព្រោះកន្លែងព្រំប្រទល់រវាងគល់ធ្មេញនិងអញ្ចាញធ្មេញងាយនឹងកកកុញដោយបាក់តេរី។ ជ្រើសជីស ច្រាសដុសធ្មេញដែលមានជាមទន់ និងក្បាលតូច ដាក់ចុងនៃសសៃច្រាស់នៅមុំ 45 ដីក្រេជៀបទៅនឹងផ្ទែអញ្ចាញធ្មេញ រួចសង្កត់ថ្នូម១ ដើម្បីឱ្យសសៃច្រាស់ចូលទៅក្នុងចន្លោះធ្មេញ ហើយដុះទៅមុខទៅក្រោយ ប្រើវិធីនេះដដែល សម្អាតផ្ទៃខាងក្រា និងវិធ្នដែលធ្មេញប៉ះគ្នា។ ដុសធ្មេញនៅពេលព្រឹកម្តង និងពេលល្ងចម្តង ហើយខ្ពស់មាត់ បន្ទាប់ពីបរិភោគអាហារដូច។

ប្រើអំបោះអ្កីសធ្មេញ: យកកាកសំណល់ចេញចន្លោះធ្មេញ។ វិធីនោះ គឺយកអំបោះអ្កីសធ្មេញប្រជ័ងប្រហែល25សង់ទីម៉ែត្រ កាន់ចុងទាំងពីរឱ្យជាប់ បន្ទាប់មកប្រើមេដៃនិងម្រាមដៃចង្អុលសង្កត់អំបោះ ចូលចន្លោះធ្មេញ រួចសិត អ្នស5-6ដង។ ច្រើជក់ត្បាធ្មេញ៖ សម្រាប់អ្នកជំងឺដែលមានចន្លោះប្រហោងធ្មេញធំ សូមច្រើជក់ត្បាធ្មេញ ដើម្បីសម្អាតចន្លោះប្រហោងធ្មេញ។

ជាទូទៅជាង 90% នៃចន្លោះធ្មេញអាចត្រូវបានសំអាតដោយធ្វើវិធីសាស្ត្របីខាងលើ។

ការការពារតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រនៃជំងឺឆ្លងតាមអញ្ចេញចេញ មានវិធីសាស្ត្រច្រើន។ ដំបូងត្រូវបង្កើតទម្លាប់អនាម័យមាត់ធ្មេញឱ្យល្អ បន្ទាប់មកគឺរបបអាហារបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ការរស់នៅល្អ ឈប់ជក់បារី និងជីកស្រា ទីបីនោះគឺត្រូវ គ្រប់គ្រងជំងឺទូទៅដែលប៉ះពាល់ដល់ជំងឺអញ្ចេញផ្ទេញដ ជំងឺទីកនោមផ្លែម ជំងឺសវសៃឈាមជាដើម ចុងក្រោយគឺការពិនិត្យមាត់ធ្មេញ ការសម្អាតមាត់ធ្មេញ រៀងរាល់ប្រាំមួយខែ 🛘 ដង។

ជំពួកទី៣៖ ជំងឺឆ្នង

មេរៀនទី១:ជំងឺស្រឡូទែន

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

ជំងឺស្រឡទែនត្រូវបានគេហៅយ៉ាងខ្លី ថាហើមស្រឡទែន ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅថាស្រឡទែន។ អាចធ្នងបានគ្រប់រដូវ <u>ជាពិសេសក្នុងរដូវងោនិងរដូវផ្ការីក</u>។ គឺជាជំងឺឆ្លងផ្លូវដង្ហើមទូទៅចំពោះកុមារ និងមនុស្សវ័យជំទង់។ វាបណ្តាលមកពីវីរុស

ស្រឡូម័ទនដែលបណ្តាលឱ្យ ន្ទងស្រួចស្រាវ វាន្លងពេញមួយត្អខ្លួន ~~ត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈជាចម្បងដោយការហើមនិងការឈឺចាប់នៃក្រពេញ parotid~~ ជ្ញនកាលក្រពេញទឹកមាត់ក៏ ពាក់ព័ន្ធផងដែរ។

ផលវិបាកទូរទាំគឺលោកខូរក្បាល រលាកពងស្វាស រលាកលំពែង និងរលាកអូជ។ រឺរុសស្រឡូវទនជាស្រឡាយនៃ

Paramyxoviridae អ្នកជំងឺគឺជាប្រភពនៃការឆ្លងមេរោគ មធ្យោបាយនៃការការចម្លងគឺតាមរយៈការប៉ះផ្ទាល់

ដំណាក់ទីក និងទីកមាត់។

ជាគសញ្ញាសំខាន់១

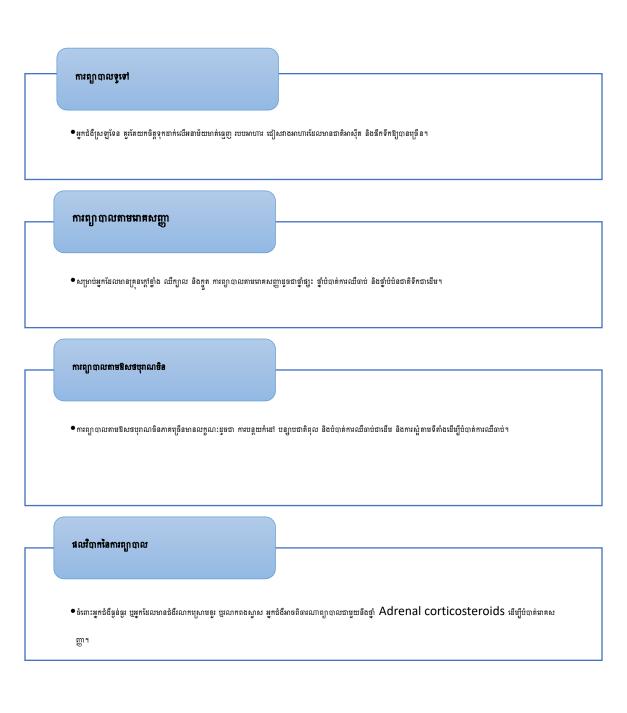
មានការធ្លុងពី 2 ទៅ 3 សប្តាហ៍បន្ទាប់

ពីប៉ះពាល់ជាមួយអ្នកជំងឺ។ រោគសញ្ញាស្រាលនៃស្រឡទែន <u>បង្ហាញដោយមាន</u>

ការហើមម្ខាង ឬសងខាងនៅខាងមុខ នៅខាងក្រោយ និងក្រោមត្រចៀក ហើយក្រពេញ parotid រីកធំ និង

<u>មានរាងពាក់កណ្តាលរង្វង់ ដោយមិនមានតែមច្បាស់លាស់ ហើយមានសភាពក្តៅ និងឈឺពេលប៉ះ</u>។ កម្តៅថយចុះក្នុងរយៈពេល 7 ទៅ 10 ថ្ងៃ។ ជំងឺ នេះជាជំងឺដែលជាដោយខ្លួនឯង បច្ចុប្បន្ននេះមិនមានឡំដែលមានប្រសិទ្ធភាពទេ ហើយឡំផ្សះមិនមានប្រសិទ្ធភាពទេ។ ជាទូទៅក្រោយពីព្យាបាលហើយអ្វីៗ នឹងល្អដូចដើម

មេរៀនទី២: ការបង្កាជំងឺកញ្ជ្រឹល

រដូវផ្ការីកមកដល់ហើយ ជាពេលវេលាសម្រាប់អត្រាធ្នងខ្ពស់នៃជំងឺធ្នង មន្ទីរពេទ្យរបស់យើងបានធៀបចំវេជ្ជបញ្ជាសុខភាពជាបន្តបន្ទាប់យ៉ាងពិសេស ដោយសង្ឃឹមថានឹងអាចជួយដល់អ្នកទាំងអស់គ្នាបាន ប្រធានបទក្នុងសប្តាហ៍នេះគឺជំងឺកញ្រ្តិ៍ ល។

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

កញ្ជ្រីលគឺជាជំងឺផ្លងតាមផ្លូវដង្ហើមស្រួចស្រាវ ដែលបង្កឡើងដោយវីរុសកញ្ជ្រីល និងជាជំងឺផ្លងមួយក្នុងចំណោម ជំងឺផ្លងខ្លាំងបំផុត។ អ្នកជំងឺកញ្ជ្រីល គឺជាប្រភពនៃការចម្លងតែមួយគត់ ដែលចម្លងតាមយេៈដំណក់ទឹក ឬការ ទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ជាមួយភាគល្អិតនៅក្នុងច្រមុះ និងបំពង់ករបស់មនុស្សដែលផ្ទុកវីរុស ហើយងាយផ្លងនៅក្នុងហ្វូង មនុស្ស។

ជាគសញ្ញាសំខាន់១

កញ្ត្រីលមានរយៈពេលជាមធ្យមពី 2 ទៅ 4 ថ្ងៃចាប់ពីរយៈពេលខែការប៉ះពាល់ រហូតដល់ការលេចឡើងខែ 60 អាតសញ្ញា ។ កញ្ត្រីលធម្មតាត្រូវបានបង្ហាញដំបូងជាគ្រុនក្តៅ ជាមួយនឹងសីតុណ្ហភាពរាងកាយពី $39-40^{\circ}\mathrm{C}$ អមដោយ ហៀរសំបោរ កណ្តាស់ ក្អក ហៀរទឹកឆ្នែក ចាក់ពន្លឺ រលាកឆ្នែកនិងជាគសញ្ញាផ្សេង១ទៀត។

បន្ទាប់ពីគ្រុនក្ដេរយៈពេល $2\sim5$ ថ្ងៃ កន្ទួលនឹងលេចចេញជាងុំពកពណ៌ផ្កាកូលាប ហើយរាលដាលពីលើដល់ក្រោម ដើមដៃ អវយវៈ បាតដៃ និងបាតជើង ពី ក្រោយគ្រចៀក ផ្ងាស មុខ និងក។

VÎ_J gE∮êk:On poetO, On Vi et als -Ocleş

"ផ±២ « [ែ្បី ¥‰LÌË ជា 🕏 ' ស្គ្ប៉ុមិ

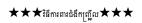
SELE, if $\S$ 1962 E... In O.E, + F, if $-\S$ f E... $\S$ if $-\S$ Given $-\S$ Given $-\S$ O.S. $-\infty$, $-\infty$ if $-\infty$ December 19.

បន្ទាប់ពីកន្ទូលទាំងអស់បានលេចចេញមក ពួការសាត់បន្តិចម្តង១តាមលំដាប់នៃកន្ទូល សរធាតុពណ៌ និងសភាពអ្វចកន្ទូល និងថយចុះក្នុងរយៈពេល $2\sim 3$ ស ធ្លាហ៍។ កន្ទូលថយចុះហើយស័តុណ្ហភាពរាងកាយនឹងធ្លាក់ចុះមកធម្មតាក្នុងពេលតែមួយ ហើយស្ថានភាពនឹងជាសះស្បើយដោយខ្លួនឯង។

3. ក្រុមមនុស្សដែលងាយរងគ្រោះ

ហ្វូងមនុស្សកុះករជាទូទៅងាយរងគ្រោះ។ អ្នកដែលងាយនឹងកើតជំងឺនេះជាង90%នឹងឆ្លង បន្ទាប់ពីប៉ះពាល់អ្នកជំងឺ។ មានភាពស៊ាំបានយូរបន្ទាប់ពីជាសះស្បើ

យ។ ប៉ុន្តែមិនមានភាពស៊ាំពេញមួយជីវិតទេ។ ភាពស៊ាំនឹងថយចុះជាលំដាប់។ បន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺកញ្រ្ជីលក្នុងរយៈពេល $4 \sim 6$ ឆ្នាំ ភាគច្រើនភាពស៊ាំចុះខ្សោយយ៉ាងខ្លាំង។

ភារចាក់ឆ្នាំបង្ការគឺជាវិសាខការន៍មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតក្នុងការបង្ការជំនឹកញ្ជ្រីល។ បន្ទាប់ពីការផ្ទុះជំងឹកញ្ជ្រីលត្រូវបានរកឃើញ មនុស្សដែលមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នកជំងឺ គួរតែត្រូវបានចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ជ្រីលទាន់ពេល ស្របតាមការ ណែនាំរបស់បុគ្គលិកសុខាភិបាល។ ឆ្នាំបង្ការការពារជំងឺកញ្ច្រីល គឺមានសុវត្ថិភាពណាស់ ហើយអត្រានៃប្រតិកម្មមិនល្អ នឹងមិនកើនឡើងទេ បើទោះបីជាថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ច្រីល គ្រូវបានចាក់ច្រើនដងក៏ដោយ។

វិធានការបង្ការផ្សេងទៀតរួមមាន:

- 1. រក្សាទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនល្អ និងរក្សាចរន្តខ្យល់ក្នុងផ្ទះ។
- 2. ខ្ទប់មាត់និងច្រមុះនៅពេលកណ្ដាស់ ឬក្អក ហើយសម្អាតសារធាតុចេញពីមាត់ និងច្រមុះរបស់អ្នកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- 3. រក្សាដៃរបស់អ្នកឱ្យស្អាត ហើយលាងដៃភ្នាម១បន្ទាប់ពីមានសារធាតុមិនល្អតាមផ្លូវដង្ហើមចេញមក (បន្ទាប់ពីកណ្ដាស់រួច)

- 4. ប្រសិនបើមានរោគសញ្ញាដូចជាគ្រុនក្ដៅ ឡើងកន្ទួលក្រហម និងក្អក សូមស្វែងរកការព្យាបាលឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។
- 5. អ្នកជំងឺគួរតែសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬនៅដាច់ដោយឡែកនៅផ្ទះ ដើម្បីព្យាបាល ឬសម្រាកតាមការណែនាំរបស់ជជ្ជបណ្ឌិត ដើម្បីជឿសវាងការរីករាលដាលជំងឺទៅកាន់អ្នកផ្សេងទៀតដែលគ្មានភាពស៊ាំ។

មេរៀនទី៣: ជំងឺអុឥស្វាយស្ថានភាពទូទៅខែជំងឺ

ជំងឺអុតស្វាយ (varicella, chickenpox) គឺជាជំងឺអុតស្វាយ-varicella zoster virusជំងឺឆ្លងស្រួចស្រាវដែលបណ្តាលមកពីការចម្លងតាំងពីលើកដំបូង។

ក្រុមមនុស្សដែលងាយរងគ្រោះ

ជំងឺអុតស្វាយអាចផ្លុងទៅមនុស្សគ្រប់វ័យ រួមទាំងទារក និងក្មេងមុនអាយុចូលរៀន ហើយជាពិសេសក្មេងដែលគ្រប់អាយុចូលរៀន ទារក ក្រោម $oldsymbol{6}$ ខែកម្រនឹងឆ្លងណាស់។ វាកើតឡើងជាចម្បងទៅលើទារក និងកុមារមិនអាយុចូលរៀន ចំពោះមនុស្សពេញវ័យការចេញជាគ សញ្ញាធ្ងន់ធ្ងរជាងកុមារ។

រោគសញ្ញាសំខាន់១

ត្រូវបានសម្គាល់ដោយអាការៈគ្រុនក្ដៅនិងការ

966 • _9 _ f Y ay ... we Y J #960 60 = 6- 1.07 0 ti

ឡើងកន្ទួលក្រហមនៅលើភ្នាស់អ៊ិល ជាលក្ខណៈពងបែក និងមានស្នាមរបួស កន្ទួលលើស្បែកត្រូវបានចែកចាយពីចំណុចកណ្ដាល ភាគច្រើនកើត នៅលើទ្រង ពោះ និងខ្នុង ហើយកម្រកើតនៅលើអាវយវៈណាស់។

ក្នុងរដូវរងានិងរដូវផ្ការីក មានការធ្លងខ្លាំង និងញឹកញាប់ អ្នកជំងឺអុតស្វាយ គឺជាប្រភពនៃការចម្លងជំងឺតែមួយគត់ អាចចម្លងបានចាប់តាំងពីមុនពេល មានអាការៈ $1\sim 2$ ថ្ងៃរហូតដល់មានពងបែកស្ងួតស្នាមក្រម៉ា វាអាចចម្លងតាមរយការប៉ះ ឬស្រួបដំណក់ទឹកចូល អត្រានៃការឆ្លងអាចលើសពី 95% q

បន្ទាប់ពីច្រើនឆ្នាំ ដែលកើតចេញជាជំងឺជីម។

ការថែទាំនៅតាមផ្ទះ

1. យកចិត្តទុកដាក់លើការសម្លាប់មេ

ចំពោះសម្លៀកចំពាក់ ពួក កន្សែង បង់រុំរបួស អ៊ុត ស្រុះ ស្ងោរសម្លាប់មេរោគ ហើយមិនត្រូវប្រើ ញឹកញាប់ ដើម្បីរក្សាស្បែកឱ្យមានអនាម័យ។

2. កំណត់ពេលវេលាបើកបង្អួច

ប្រដាប់ប្រដាច្រើប្រាស់ ចានស្លាបព្រាដែលបានប៉ះពាល់ជាមួយអ្នកជំងឺ ត្រូវលាងជម្រះ ហាល ប្រាស់រួមជាមួយមនុស្សដែលមានសុខភាពល្អឡើយ។ ហើយត្រូវផ្លាស់ប្តូរសម្លៀកចំពាក់ឱ្យបាន ចរន្តខ្យល់ចេញចូលក៏មានមុខងារក្នុងការសម្លាប់មេរោគផងដែរ ប៉ុន្តែនៅពេលខ្យល់ចេញចូលក្នុងបន្ទប់ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នកុំឱ្យត្រូវត្រជាក់។ បន្ទប់ត្រូវឱ្យមានពន្លឺព្រះអាទិត្យចាំងចូលតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន បើកបង្គួចកញ្ចក់។

3. սբաութի

ប្រសិនបើមានក្ដៅខ្លួន យកល្អអូរតែប្រើវិធីសាស្ត្រដូចជាប្រើឡើយ និងកន្សែងត្រជាក់ និងផីកទឹកឱ្យបានច្រើន ដើម្បីបន្ថយក្ដៅ។ ត្រូវឱ្យអ្នកជំងឺសម្រាក បរិភោគអាហារដែលមានជីវជាតិ និងងាយរំលាយ ហើយជីកទឹកឆ្អិន និងទឹកផ្នែឈើឱ្យ បានច្រើន។

4. យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការប្រែប្រួលអាការៈ

យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការប្រែប្រួលអាការៈ ប្រសិនបើមានឈើញកន្ទួលចេញហើយមានគ្រុនក្ដៅខ្លាំងមិនស្រក ក្អក ឬក្អួត ឈឹក្បាល ឆាប់ខឹង ឬចូលចិត្តគេង ឬប្រកាច់ គួរតែបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យដើម្បីទទួលការព្យាបាលទាន់ពេលផលា។

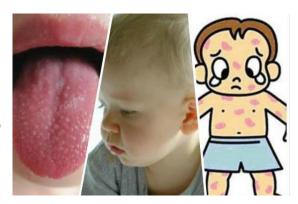
5. ជៀសវាងប្រើដៃអេសចំបែកពងបែក

ជាពិសេសត្រូវប្រយ័ត្នកុំអេសពងបែកលើមុខ ដើម្បីកុំឱ្យឆ្លងមេជាគ ពេលពងបែក បើសិនមានអាការៈខូចខាតខ្លាំង និងជ្រៅ អាចបន្សល់ស្លាកស្នាមបាន។ ដើម្បីការពារកុំឱ្យមានរឿងនេះកើតឡើង ត្រូវកាត់ក្រចករបស់កូនអ្នកឱ្យខ្លី និងសម្អាត ដៃឱ្យស្អាត។

គេរៀនត្នឲ្: មនីលមែលគ

1.ស្ថានភាពទូទៅនៃជំងឺ

កន្ទួលក្រហម(Scarlet Fever)គឺជាជំងឺផ្នងផ្លូវដង្ហឹមស្រួចស្រាវដែលបង្កឡើងដោយមេរោគ streptococcal ក្រុម A hemolytic ។ កន្ទួលក្រហមមានគិចនៅភាគខាងត្បូងនៃប្រទេសចិន តែមានច្រើននៅភាគខាងជើង ច្រើនកើតក្នុងរដូវរងា និងរដូវគ្គារីក តែមិនសូវកើតនៅរដូវក្ដៅ និងរដូវស្លឹកឈើជ្រុះទេ។

2.ការបង្ហាញធាគសញ្ញាគ្គីនិក រយៈពេលវីរុសសម្ងំក្នុងខ្លួន • រយៈពេលខ្លីបំផុតគឺ 1 ថ្ងៃ យូរបំផុត 12 ថ្ងៃ ជាទូទៅ 2-5 ថ្ងៃ ក្នុងអំឡុងពេលនេះបាក់តេរីកើនឡើងនៅក្នុងច្រមុះបំពង់ក ។ ^{ullet} ប្រមាណ ^{1} ថ្ងៃ នឹងមានការព្រឹះងារក្នាម១ ក្ដៅខ្លួននៅសីគុណ្ហភាព ^{3} $^{\circ}$ $^{\circ$ រយៈពេលចេញជាគសញ្ញា តំបន់ និងហើមកូនកណ្ដូរនៅក។ ចំពោះទារកតូចៗ នៅពេលចាប់ផ្ដើមឈឹ អាចមានការសន្នប់ ឬការរជ័វវាយ។ រយៈពេលចេញកខ្ទួល • បន្ទាប់ពីការចាប់ផ្តើមឈឺ 12-36 ម៉ោង កន្ទូលនឹងលេចឡើង ហើយខ្លះអាចពន្យារពេលទៅ 2 ផ្ទៃក្រោយ • នៅចុងសប្តាហ៍ដំបូងនៃការឈឺ នឹងចាប់ផ្តើមមានការរបកស្បែក ដែលការរបកស្បែកនេះជាលក្ខណៈជាគសញ្ញាកន្ទួលក្រហម។ ស្នាមប្រេះនៅលើមុខនិង រយៈពេលនៃការជាសះស្យើយ ក អវយវៈមានពងបែកតូច១ បាតដៃ និងបាតជើងមានការរបកស្បែក វានឹងធូរស្រាលបន្ទាប់ពី 2-4 សប្តាហ៍ក្រោយ។ ដូច្នេះតើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីបង្ការកន្ទួលក្រហម? ការណែនាំរបស់អ្នកជំនាញ ! វិធីបង្កាកខ្នួលក្រហម

បច្ចុប្បន្នមិនទាន់មានវ៉ាក់សាំងការពារកន្ទួលក្រហមទេ ហើយវិធានការបង្ការគួរតែ**ផ្កោតលើការពង្រឹងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន និងអនាម័យបរិស្ថានរបស់កុមារ** ដើម្បីកាត់បន្ថយការកើតជំងឺនេះ។

ស្វែងរកការព្យាបាលទាន់ពេលវេលា៖ ក្នុងរដូវដែលមានកន្ទូលក្រហមកើតឡើងខ្លាំង ជាពិសេសទៅពេលអ្នកជុំវិញមានកន្ទូលក្រហម ឪពុកម្ដាយអូវតែយកចិត្តខុកដាក់លើការពិនិត្យស្ថានភាពរាងកាយរបស់កុមារ នៅពេលដែលពួកគេរកឃើញ ថាកុមារមានគ្រុនក្ដៅ ឬឡើងកន្ទូល គួរតែបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យ ដើម្បីពិនិត្យ និងទទួលការព្យាបាល អ្នកជំងឺដែលត្រូវព្យាបាល ឬអ្នកជំងឺនៅដាច់ដោយឡែក អូរធ្វើការសម្រាកលើក្រែឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬការនៅដាច់ ដោយឡែកពីតេនៅផ្ទះ កុំទាក់ទងជាមួយកុមារដទៃទៀត អ្នកផ្សេងទៀតអូវតែពាក់ម៉ាស នៅពេលពួកគេប៉ះអ្នកជំងឺ។ ការព្យាបាលដោយផ្ដល់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកគ្រប់គ្រាន់។ បន្ទាប់ពី24ម៉ោងនៃការព្យាបាលដោយថ្នាំអង់ទីប៊ីយាទិចគ្រប់គ្រាន់ ហើយ **អ្រកឱ្យមានឲ្យលំចេញចូល និងការសម្លាប់មេរាគ**ះ បន្ទប់របស់កុមារគួរមានខ្យល់ចេញចូលដោយបើកបង្ហិចឱ្យបានញឹកញាប់ មិនតិចជាង 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ និង 15 នាទីរៀងរាល់ពេល។ របស់ដែលប្រើដោយកុមារអូរតែបានស្ងេរ និងសម្លាប់មេរាគ កឡែងដៃដែលប្រើរួច គួរស្រុះដោយទឹកពុះ។ បន្ទាប់ពីកុមារជាសះស្បើយ អូរតែលាងសម្អាតមេរាគឱ្យបានហ្មត់ចត់។ ប្រដាប់ប្រជាក្នុងលេង និងគ្រឿងសង្ហារីម អូរតែជូតដោយទឹកសាប៊ូ ឬទីកក្ដៅ ប្រសិនជាមិនអាចជូត បានទេ គេអាចយកទៅហាលថ្ងៃរយៈពេល និងប្រឹងសង្ហារីម ក្រាម ប្រសិនជាមិនអាចជូត បានទេ គេអាចយកទៅហាលថ្ងៃរយៈពេល 1-2ម៉ោងនៅខាងក្រៅ។